RALPH ERSKINE

bedienaar van het Evangelie te Dunfermline - Schotland

5 VERHANDELINGEN

BUNDEL 9

van

SAMENGESTELD DOOR:

ENGBERT VAN 'T HUL

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2021

INHOUD

1E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 1)
Psalm 101:1 Het lied van de strijdende kerk, of de oefening van een gelovige zolang hij hier beneden is
Ik zal van goedertierenheid en recht zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE.

2E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 4)
Mattheüs 28:18 ‘s Middelaars macht in hemel en op aarde
Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

3E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 5)
Jeremía 30:21 De beste borgstelling, of de zekerste verbintenis
Want wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken? spreekt de HEERE.

EEN KORTE REDEVOERING ONMIDDELIJK NA DE PLECHTIGHEID VAN HET AVONDMAAL DES HEEREN

4E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 4)
Openbaring 7:17 Het Lam in het midden des troons
Want het Lam, Dat in het midden van de troon is, zal hen weiden.

5E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 5)
Openbaring 22:1 De rivier des levens, voortkomende uit de troon van God en van het Lam
En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon van God en van het Lam.

1. Het lied van de strijdende kerk, of de oefening van een gelovige zolang hij hier beneden is

Psalm 101:1. ***Ik zal van goedertierenheid en recht zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE.***

Deze woorden, waartoe ik door de Goddelijke voorzienigheid bestuurd ben, zullen, indien de Heere het zegent, ons vanzelf leiden tot een gepaste oefening van dankbaarheid, na het houden van het Heilig Avondmaal, om met dankbaarheid van het hart de veelvuldige lof van God in Christus op te zingen; hetzij wij, bij deze gelegenheid, een toornig of een gunstig aangezicht of wel die beiden, van de hemel ontvangen hebben. Zo iemand hier een gunstig aangezicht ontvangen, of ‘s Heeren gunst en tegenwoordigheid ondervonden heeft, die mag zingen van goedertierenheid; en indien hier ook iemand een toornig aangezicht heeft ontvangen of ondervonden, zodat de Heere Zich verborgen hield, die mag zingen van recht; of indien ook hier een ander wezen mocht, die dat beiden ondervonden heeft, dat is, zowel een gunstig als een toornig aangezicht, die mag dan ook van die beiden zingen en zeggen: *Ik zal zingen van goedertierenheid en van recht*, enz. Deze woorden behelzen het heilige voornemen van de psalmist, om God te prijzen en te verheerlijken, wegens al Zijn bedelingen omtrent hem, toen hij tot koning over Israël verhoogd was. Wij kunnen in dezelve kortelijk acht geven op deze dingen:

1. Op het liefelijke werk, dat hier voorgenomen wordt, te weten *zingen*.
2. Op de liefelijke zanger, die dit werk onderneemt, namelijk David, zeggende: *Ik zal zingen*, enz.
3. Op het heugelijke onderwerp van het lied, te weten *goedertierenheid en recht*.
4. En dan eindelijk op het liefelijke voorwerp van deze lof, en op de wijze, hoe hij dat zingen zou: *U zal ik psalmzingen, o HEERE*!

1. Het liefelijke werk, hetwelk voorgenomen wordt, is zingen; dat is het werk van de hemel, en het is ook een zeer gepast en welvoeglijk werk, om na het houden van het Heilige Avondmaal de Heere lof te zingen, op een wijze, welke bij het vervolg zal verklaard worden.
2. De liefelijke zanger zegt: Ik zal zingen. Het opschrift van deze psalm toont ons aan, dat het David was, de man naar Gods hart, ‘de gezalfde van de God Jakobs, en lieflijk in psalmen Israëls’, want zo wordt hij genoemd (2 Samuël 23:1).
3. Het liefelijke onderwerp van dit lied is goedertierenheid en recht. Het werk Gods omtrent zijn volk, is een werk dat doorwrocht is met goedertierenheid en met recht; en wanneer Hij ons dan oefent door die beiden, zo is het onze plicht, om van die beiden dan ook te zingen, en behoorlijk door dezelve bewogen te worden; hetzij dan, dat onze omstandigheden heugelijk of droevig zijn, altijd moeten wij God verheerlijken, en Hem in alles danken; noch het toelachen van voorspoed, noch de tranen van tegenspoed, moesten ons van de toon van dit heilige gezang des lofs afbrengen.
4. Het liefelijke voorwerp van deze lof, en de wijze, op welke hij dat voorneemt te zingen, is: U zal ik psalmzingen, o HEERE! Het is op de aller-plechtigste wijze, dat hij zich wendt tot de HEERE Jehovah, Vader, Zoon en Heiligen Geest, zijn lofzang opdragende aan God in Christus; want U zal ik psalmzingen, o HEERE! De nadere verklaring hiervan zal ik door de leer, die ik uit deze woorden trekken zal, verder openleggen.

AANMERKING: Gelijkerwijs het volk Gods in deze wereld, zowel goedertierenheid als recht heeft in zijn lot, zo heeft het ook uit die beiden stof voor een lofzang tot God. Zij hebben steeds gelegenheid om van goedertierenheid en van recht te zingen. Wij vinden doorgaans de psalmist van die beiden zingen; zie tot dat einde Psalm 80:6-7 en Psalm 42:7-11. En wij vinden ook in 2 Korinthe 6:8-10 een sierlijke beschrijving van het lot van Gods kinderen, zolang zij hier nog beneden zijn, bestaande uit goedertierenheid en recht, dat hun ook gelegenheid geeft om van die beiden te zingen. Daar vinden wij de slagregens en de zonneschijn; de goedertierenheden en het recht, welke in hun lot gevonden worden; alsook hoe God het één gesteld heeft tegen over het andere: te weten door eer en oneer, door kwaad en door goed gerucht, enz. Dus hebben zij gelegenheid om te zingen van goedertierenheden en van kruisen, terwijl zij ondervinden hoe de Heere hen onder al de beproevingen ondersteunt, des ontfermens gedachtig zijnde in het midden des toorns; en hoe Hij alle dingen hun ten goede doet medewerken: *Ik zal van goedertierenheid en recht zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE*!
De Chaldeeuwse uitbreider is over deze tekst al zeer opmerkelijk, en zeer overeenstemmend met de leer, welke ik getrokken heb uit dezelve. Het is, zegt hij, alsof de psalmist gezegd had: indien u goedertierenheden aan mij verleent, of indien u oordelen over mij brengt, voor dat alles zal ik voor u, o HEERE! mijn lofzang opzingen.

Ik zal dan, in het behandelen van deze leer, deze orde houden:
(1) Dat ik een weinig spreken zal van de goedertierenheden, welke het volk Gods ontmoeten; en wat er al in dezelve gevonden wordt, dat hun stof van gezang doet hebben.
(2) Zal ik ook iets spreken van de oordelen, of van het recht dat hun overkomt; en dan vervolgens ook, wat er in het recht is, dat hun stof voor een lofzang oplevert tot God.
(3) Zal ik aantonen, wat dit zingen al in heeft, en hoe wij van de goedertierenheid en het recht zingen moeten; en vervolgens opmerken, wat er al te kennen gegeven wordt door dit voornemen van de psalmist, alsook door de wijze hoe hij dat uitdrukt: Ik zal van goedertierenheid en recht zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE!
(4) Zal ik aanwijzen, waarom het van de Heere aldus geschikt is, dat Zijn volk zingen zal van goedertierenheid en recht.
(5) En dan eindelijk zal ik enige besluiten uit deze leer trekken ter toepassing.

(1) Het eerste hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om een weinig te spreken van de goedertierenheid, welke het volk Gods ontmoet, en wat er in is, dat hun stof geeft tot zingen.
A. Eerst zal ik zeggen wat die goedertierenheid is.
B. En dan ten tweede zal ik handelen over de stof, welke er in is voor een lofzang, of hetwelk grond tot zingen oplevert.

A. Vooreerst: Wat die goedertierenheid is? De goedertierenheid in God betekent Zijn genegenheid en gereedheid, om hulp en bijstand te verlenen aan ellendigen; zij brengt ook een inwendige beweging en een gerommel des ingewands teweeg, gelijk God aldus van Efraïm getuigt, zeggende: ‘Daarom rommelt Mijn ingewand over Hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE’ (Jeremía 31:20). God, om Zich te schikken naar onze vatbaarheid, spreekt daarom ook naar de wijze van mensen,

Zichzelf menselijke bewegingen toeschrijvende. Ik zou hier spreken kunnen van de algemene goedertierenheid Gods omtrent alle mensen, zowel ten opzichte van de rechtvaardigen, als van de onrechtvaardigen; want 'de HEERE is aan allen goed, en Zijn goedertierenheden zijn over alle werken' (Psalm 145:9). Hij doet Zijn zon opgaan en Zijn regen nederdalen over de goeden en de kwaden, en elkeen behoorde van Zijn goedertierenheid te zingen, al ware het maar, omdat hij het leven, de gezondheid en al zijn krachten van Hem ontvangen heeft; daar zijn sommige gemene gaven, die alle mensen van Hem ontvangen, en ook sommige gemene genaden, welke de één meer ontvangt dan de andere. Maar ik spreek inzonderheid van bijzondere goedertierenheden; onder deze zijn er welke aan de zichtbare kerk eigen zijn, boven andere mensen welke daar niet toe behoren, ja zelfs aan de goddelozen onder hen; en indien zij dezelve kenden, dan zouden zij daarover zingen; gelijk daar zijn: het horen van het Evangelie, dat vreugde-geklank, en het aanbod van Christus en van de zaligheid door Hem; maar aller-bijzonderst zal ik van die goedertierenheden spreken, welke het uitdruksel zijn van Zijn eeuwige liefde omtrent Zijn uitverkoren lievelingen, zijnde dat die goedertierenheid, welke in het hart Gods van eeuwigheid verborgen lag, waardoor Hij sommigen uit het gevallen menselijke geslacht heeft uitverkoren in Christus, welke het kanaal is, waardoor deze goedertierenheid in verschillende stromen tot ons afvloeit; van deze zal ik nu enige weinigen noemen; want daar zou geen einde aan zijn, indien ik melding maakte van alles, wat daarvan gezegd kon worden; alsook niet, indien ik wilde uitbreiden over alles, wat ik nu maar melden zal.

Ik spreek dan:
1. Over de goedertierenheid Gods in het zenden van Christus, om een Zaligmaker te zijn. Van deze goedertierenheid zingen de engelen (Lukas 2:11): 'Heden is u geboren de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids; ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen' (vers 14). Het is goedwilligheid en goedertierenheid omtrent de mensen, omdat er vrede op aarde en verzoening door Christus is, hetwelk ere toebrengt aan God in de hoogste hemelen; 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad', enz. Dit is een liefde zonder weerga, een 'alzo', zonder een 'zulk'; hierin straalt Gods goedertierenheid zeer luisterrijk door.
2. Zijn goedertierenheid is ook blijkbaar in de dood van Christus. Zie eens hoe de vierentwintig ouderlingen van deze goedertierenheid opzingen (Openbaring 5:9): 'Want u zijt geslacht', zeggen zij, 'en U hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslachten, talen, volkeren en natiën', en met dit gezang verenigen zich de engelen, 'dat getal van tienduizendmaal tienduizenden en duizendmaal duizenden; zeggende met een grote stem: Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, de wijsheid, de sterkte, de eer, de heerlijkheid en de dankzegging' (vers 11-12).
3. Hij betoont ook Zijn goedertierenheid in het opwekken van Christus uit de doden, en in het levend maken van ons met Hem. Van deze goedertierenheid zingt de apostel (Eféze 2:4-5): 'Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus, en heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in de hemel in Christus Jezus'. Indien Christus sterven moet, dan moet Hij ook de dood overwinnen, opdat Zijn volk meer dan overwinnaars over dezelve zijn zou in Hem; zowel over de geestelijke dood, waardoor wij onder de macht van de zonde zijn, als over die van de wet, waardoor wij onder de schuld van de zonde, en onder het vonnis van de wet zijn. In tegenstelling nu van die beiden, wordt het leven der wedergeboorte, en het leven der rechtvaardigmaking aan deze goedertieren en

barmhartige levendmaking met Christus vastgemaakt, gelijk wij zien kunnen in Kolossenzen 2:13: ‘En Hij heeft u, als u dood waart in de misdaden en in de voorhuid uws vleses, mede levend gemaakt met Hem, al uw misdaden u vergevende’. O! hoe zingt de psalmist van deze goedertierenheid, wanneer Hij zegt: ‘Looft de HEERE, mijn ziel, enz. Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw krankheden geneest’, enz. (Psalm 103:2-3).
4. Hij betoont ook Zijn goedertierenheid in het reinigen van de ziel van de smetten van de zonde, zowel als van de schuld van dezelve, totdat zij eens eindelijk geheel rein zijn zal. Zie eens, hoe liefelijk de heiligen van deze goedertierenheid zingen (Openbaring 1:5): ‘Hem Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen in Zijn bloed; Hem, zeg ik, zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen’. Ik denk, dat zij daar zowel van de vergevende als van de heiligende genade zingen.
5. Hij betoont ook Zijn goedertierenheid in het aannemen van zulke erfgenamen van de hel van nature, om kinderen Gods te zijn door de genade. Zie eens, hoe de gelovigen van deze goedertierenheid zingen (1 Johannes 3:1): ‘Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden’. Hij maakt ze tot Zijn kinderen, en Hij geeft hun de Geest der aanneming tot kinderen, zie Galaten 4:6: ‘Overmits u kinderen zijt, zo heeft God de Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader!’ Hij geeft hun het merk en het zegel van Zijn kinderen, namelijk de Geest, als een Geest des gebeds, des geloofs en der liefde, stortende de liefde Gods in onze harten uit, die van nature vijanden zijn; o! wat is dat een grote goedertierenheid!
6. Hij betoont ook Zijn goedertierenheid, in het overdragen van die hoge waardigheid van het Priesterambt, en van het Koninklijk ambt aan hen. Van deze goedertierenheid zingen zij ook (Openbaring 1:6): ‘Hem, Die ons heeft liefgehad, en ons gemaakt tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader, (of voor God, namelijk, Zijn Vader) Hem, zeg ik, zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen’. Zij zijn koningen Gode, en op wat wijze? Om voor Hem te strijden tegen de zonde, de satan en de wereld, en om al hun vijanden in Zijn Naam te overwinnen; zij zijn priesters Gods; en op wat wijze? Om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn, door Jezus Christus, en om hun gebeden, dankzeggingen, zielen en lichamen op hun altaar de Heere Christus Jezus op te offeren. Dus zijn ze tot koningen en priesters gemaakt, en daarom ook genoemd een koninklijk priesterdom, een priesterdom der koningen of een koninkrijk der priesters.
7. Hij toont ook Zijn goedertierenheid in het bijblijven en in het ondersteunen van Zijn volk, in al hun zwarigheden, zodat niets hen zal kunnen scheiden van de liefde Gods. Ziet hoe liefelijk de apostel van deze goedertierenheid zingt (Romeinen 8:35-39): ‘Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard! Want ik ben verzekerd dat noch dood noch leven, noch engelen noch overheden noch machten, noch tegenwoordige noch toekomende dingen, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere’. Maar, indien noch dood, noch leven, noch engelen dat doen kunnen, zal echter de zonde mij niet scheiden van de liefde en de goedertierenheid Gods? Het is waar, die zal wel scheiding maken, zodat zij soms een vreselijke verlating en verberging zou kunnen veroorzaken, maar zij zal nooit een eindelijke afscheiding kunnen maken; want Zijn goedertierenheid duurt tot in eeuwigheid; en Hij heeft gezegd: ‘Ik zal u niet begeven, noch Ik zal u verlaten’, enz. Hij zal uw ongerechtigheid wel met de roede bezoeken, maar Zijn goedertierenheid zal Hij van u

niet wegnemen; ‘Hij zal Zijn goedertierenheid in eeuwigheid houden, en Zijn verbond zal hem vast blijven’ (Psalm 89:29).

8. Hij betoont ook Zijn goedertierenheid in het geven van vele goedertieren ondervindingen van het goede, en van de weldadigheid, welke hen volgen al de dagen huns levens; zulke, als waarvan de psalmist zingt (Psalm 23). Het is waar, de uitnemendste goedertierenheid van allen is God, Christus en de Heilige Geest Zelf; een Drie-Enig God is hun in dit ene woord: ‘Ik zal u tot een God zijn’, overgedragen; dit is de fontein-goedertierenheid van alle andere goedertierenheden, van welke zij zingen mogen: ‘Deze God is onze God, eeuwig en altoos; Hij zal ons geleiden tot de dood toe’. Zullen wij van de goedertierenheid dan zingen, zo moeten wij gewis zingen van een goedertieren God. Maar, gelijk men de natuur van een fontein uit de zoetigheid van haar stromen kent, zo zullen wij verder eens enigen van deze stromen gaan beschouwen, onder het begrip van goedertieren ondervindingen; ik zal deze volgende maar noemen, uit welke een lofzang van goedertierenheid verwekt kan worden.
a. Zij ondervinden soms goedertieren inboezemingen en mededelingen, die hen doen zingen van de goedertierenheid. Soms boezemt de Heere hun Zijn liefde in, zeggende: ‘Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde’. Soms maakt Hij hun Zijn vergeving bekend, zeggende: ‘Ik, Ik ben het, Die uw ongerechtigheden uitdelg’, enz. Dan boezemt Hij hun eens weer in, Zijn welgevallen in hen, zeggende: ‘Vrees niet, u zeer gewenste man’; en dan zetten deze inboezemingen hen ook aan tot bewondering en tot prijzen. Soms deelt Hij Zijn wil en Zijn verborgenheden aan hen mee; want ‘de verborgenheid des HEEREN is voor degenen die Hem vrezen’, enz. Soms deelt Hij de verborgenheid Zijner voorzienigheid aan hen mee; wat Hij omtrent henzelf of omtrent zulk of zulk een vriend, omtrent zulk een kind, of omtrent zulk een land of kerk voorheeft, om te doen, zeggende: Zal ik voor Abraham verbergen, wat ik doe? Soms deelt Hij Zichzelf aan hen mee, zeggende: ‘Ik ben uw God; Ik ben uw Schild’; of, ‘vreest niet, want Ik ben met u. Ja soms ontvangen zij wel zulke inboezemingen en mededelingen, welke al hun beenderen doen zeggen: Heere wie is U gelijk?
b. Zij ondervinden soms ook goedertieren bezoeken na verlatingen en na overtredingen, welke hen doen zingen van de goedertierenheid. Wanneer zij menigmaal bergen van zonden en tergingen opgehoopt hebben tussen Hem en hen, zo komt Hij, na dit alles, nog tot hen, en geeft hun gelegenheid om met de bruid te zeggen: ‘Dat is de stem mijns Liefsten, zie Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen’, enz. Die stem mijns Liefsten, wat is dat een aangename en krachtdadige stem, zij heeft een hemels geluid in zich. Ik dacht dat de bergen Hem belet zouden hebben, om tot mij te kunnen komen, maar o! ik hoorde het gedruis van Zijn voeten op de bergen, zodat mijn hart omtrent Hem brandende werd; ik was door een boos en ongelovig hart van Hem afgeweken, en ik dacht dat Hij nooit zou wedergekeerd zijn, en mij bezocht hebben; maar o! Hij heeft mijn ziel verkwikt en mij geholpen, om opnieuw met Hem te worstelen; wij vonden Hem te Bethel, en aldaar sprak Hij met ons.
c. Zij ondervinden soms goedertieren vervullingen der belofte, welke hen doen zingen van de goedertierenheid. De Heere doet hun soms een belofte voorkomen met kracht en levendigheid op hun hart, en geeft hun het één of ander woord, op hetwelk Hij hen dan doet hopen. Mogelijk geeft Hij hun een belofte voor henzelf, alsook voor hun zaad, gelijk: ‘Ik zal u tot een God zijn, en uw zaad na u’. Soms ontvangen zij een belofte voor de kerk, gelijk deze: Over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen.

Ja soms geeft Hij hun zulk een wonderlijke vervulling van de belofte, welke hen met Hizkía doen zeggen: ‘Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, alzo heeft Hij het gedaan; Hij is tot mijn ziel gekomen, en Hij heeft mij doen zien, dat Hij zo goed is als Zijn Woord, en dat de getrouwheid en de waarheid de gordel Zijner lendenen zijn’.
d. Zij ondervinden soms goedertieren vervullingen van al hun begeerten, hetwelk hen doet zingen van de goedertierenheid. Gelijk de begeerte van hun ziel is tot Hem, en tot de gedachtenis van Zijn Naam, zo verzadigt Hij ook de begerige ziel, en de hongerige vervult Hij met het goede, gevende hun Christus in de armen, welke toch al hun heil en begeerte is. Verlustig u in de HEERE, en Hij zal u geven de begeerten uws harten. Soms hebben sommigen hun begeerten zo overvloedig voldaan gekregen, dat zij alles hadden wat zij ook begeren konden, zowel ten aanzien van tijdelijke als van geestelijke goedertierenheden, ja van alles wat zij in de tijd zouden begeren, totdat zij Hem omhelsden voor de troon, in de zalige eeuwigheid.
e. Zij ondervinden soms goedertieren onderwijzingen en verlichtingen, welke hen doen zingen van de goedertierenheid. Het pad des rechtvaardigen is toch als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de vollen dag toe; en daarom leert Hij hun, hoe langer hoe meer, de één of andere Evangelie-les of verborgenheid, waarin zij tevoren duister geweest mochten zijn. Eén van de grote lessen, welke Hij hun voornamelijk leert, is wel inzonderheid het onderscheid tussen de wet en het Evangelie; Hij leert hun dat de wet heilig, rechtvaardig en goed is; alsook, hoe het Evangelie de wet in al die opzichten kroont en verheerlijkt. Hij leert hun dat de wet heilig is in haar geboden, gebiedende volmaakte heiligheid en gehoorzaamheid; en hoe het Evangelie aanwijst, waar deze volmaakte gehoorzaamheid gevonden wordt, namelijk in Christus, in Wien zij niet alleen kracht en sterkte hebben, om aan dezelve, als regel van gehoorzaamheid, ten dele te kunnen beantwoorden, maar in Wien zij ook een volmaakte gerechtigheid hebben, om aan dezelve, als verbond der werken, volmaakt te kunnen beantwoorden. Hij leert hun, dat de wet rechtvaardig is in haar bedreiging van de eeuwige dood, en hoe het Evangelie aanwijst, aan Wien deze bedreiging zich uitgelaten heeft; hoe zij een volmaakte voldoening gevorderd, en hoe zij dezelve van Christus de Borg volkomen ontvangen heeft; waarom de ziel ook wel zeggen mag: *O, hoe gelukzalig ben ik, want de slagregens van toorn zijn over mijn hoofd gewaaid, en zijn gevallen op mijn Borg.* Hij leert hun dat de wet goed is in haar beloften, te weten, in de beloften van het eeuwige leven, gedaan op voorwaarde van een volmaakte persoonlijke gehoorzaamheid; maar Hij leert hun ook tevens door het Evangelie, hoe zij hun recht tot het eeuwige leven alleen in Christus hebben, aan Wiens volmaakte gehoorzaamheid nu alleen alle beloften zijn vastgemaakt, en in Wien dezelve allen ja en amen zijn; o wat is dat een grote goedertierenheid, deze lessen op een zaligmakende wijze geleerd te worden! ‘Doch u is het gegeven de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te verstaan’, enz. en: ‘Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat u deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve de kinderkens geopenbaard. Ja Vader, alzo is geweest het welbehagen voor U’ (Mattheüs 11:25-26).
f. Zij ondervinden soms goedertieren en gevoelige genietingen, welke hen doen zingen van de goedertierenheid. Soms ontvangen zij, op een gelovige wijze, gevoelige inzichten van Zijn heerlijkheid, gelijk Jezus eens tot Martha zei (Johannes 11:40): ‘Heb Ik u niet gezegd, dat zo u gelooft, u de heerlijkheid Gods zien zult?’ O! zegt de ziel, ik ondervond dat het geloof het zwaarste ding was in de wereld, en nochtans deed mij de Heere tevens ook zien, dat het de aller-gemakkelijkste zaak was, wanneer Hij

mij opvoerde op de vleugelen van de Geest des geloofs, en wanneer ik door het geloof Zijn heerlijkheid zag, alsook de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus. Wanneer ik spreek van een gevoelig gezicht, zo moet u mij niet misduiden; want ik weet, dat geloof en gezicht, of geloof en gevoel, in verschillende opzichten verschillen, hetwelk ik nu niet zal verklaren; echter brengt het geloof een zeker soort van gevoel met zich mee; omdat 'het een bewijs der zaken is, die men niet ziet, en een vaste grond der dingen, die men hoopt' (Hebreeën 11:1). Daarom versta ik door een gevoelig gezicht, het geestelijk gevoel van het aanschouwen des geloofs; want soms ontvangt de ziel zulk een klaar gezicht van Christus, alsof zij Hem met haar lichamelijke ogen zag; o! zegt ze dan, ik zie Zijn volheid en algenoegzaamheid, Zijn gepastheid en Zijn bekwaamheid voor mij, alsook Zijn waardigheid en uitnemendheid in Hemzelven; o niemand dan Christus! niemand dan Christus! gelijk een martelaar, gebonden zijnde aan een paal, met aangestoken lonten aan de toppen van zijn vingers, uitriep zeggende: Niemand dan Christus! Niemand dan Christus!

g. Soms ondervinden zij gevoelige smaken van Zijn goedertierenheid, zeggende: 'Ik heb grote lust in Zijn schaduw, en zit eronder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet'. O, hoe verkwikkelijk werd ik verzadigd door deze appelboom en hoe plukte ik de appelen, die daarop groeien, als daar zijn: de appel van toegerekende gerechtigheid, de appel van ingestorte gerechtigheid, de appel van vrede, van vergeving, van verzekering, van blijdschap, van vergenoeging, van liefde en van vrijheid. O aangename vruchten die daar wassen op deze Boom des levens! Ik zit onder Zijn schaduw, enz.

h. Soms ondervinden zij een gevoelig horen van Zijn stem, gelijk men daarvan leest in Hooglied 5:2: 'De stem mijns Liefsten, Die klopte'. Hij klopte door Zijn stem, zeggende: 'Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin!' enz. O! hoe zoet was Zijn stem, wanneer Hij tot mij zei: 'Ik zal u niet begeven, noch Ik zal u verlaten'. Hoe verkwikkelijk was het, wanneer Hij zei: 'Weest goedsmoeds, uw zonden zijn u vergeven'. En wanneer Hij zulk een woord eens tot mij sprak, gelijk dat van de engel: 'Vrees niet, Maria, U hebt genade bij God gevonden. En brandde mijn hart niet in mij, wanneer Hij met mij sprak op de weg?' In zulk een woord, bij zulk een Avondmaal, in zulk een ordonnantie, of in zulk een plicht, nooit sprak een mens, gelijk als deze; want het was de stem Gods welke ik hoorde, komende met zulk een glans van heerlijkheid, dat mijn hart daardoor ontvonkt werd.

i. Soms ondervinden zij een gevoelige reuk van Zijn zalven. O, Zijn Naam heeft een hemelse reuk; Zijn oliën zijn goed tot reuk, en Zijn Naam is een olie die uitgestort is; Zijn klederen ruiken naar de hemel; want al Zijn klederen zijn mirre, aloë en kassie, uit de elpenbenen paleizen, vanwaar zij u verblijden. Het kleed van Zijn gerechtigheid geeft zijn reuk, het is een offerande, Gode tot een welriekende reuk, verdrijvende de stinkende reuk van de zonde; het kleed van Zijn genaden geeft zijn reuk, wanneer de Geest dezelve doorwaait; en wanneer de zuiden- en noordenwind ontwaakt, dan geven de specerijen haar reuk; wanneer de Geest mijn verkouden hart onder de plichten verwarmd heeft, en wanneer het vuur van de hemel het offer aanstak, toen ging het ten hemel op, als een rookpilaar, welriekende van mirre en wierook, bovendien van alle voornaamste specerijen.

k. Soms ondervinden zij een gevoel van Zijn kracht. Zij hebben weleens aangename kracht gevoeld, welke het Woord, het Avondmaal of het gebed verzelde, zodat de gevangenen in vrijheid zijn gesteld, en al hun banden werden losgemaakt, zeggende: 'Zekerlijk ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht; U hebt mijn banden losgemaakt' (Psalm 116:16). O, zegt de ziel, op zulk een tijd raakte ik de banden van vrees, van

ongeloof, van twijfelingen en van verdorvenheden kwijt, want daar is een kracht gekomen, welke al mijn banden heeft losgemaakt; ik gevoelde Zijn hand aan het gat van de deur van mijn hart, en mijn ingewand werd ontroerd om Zijnentwil; Hij zei tot mij, als tot de ongelovige Thomas: Breng uw hand hier, steek ze in Mijn zijde, en laat mijn wonden al uw ongelovige vrees, moedeloosheden en jaloersheden de mond stoppen; en toen moest ik ook uitroepen: Mijn Heere en mijn God! Hij nam mij, als het ware, bij de hand, gelijk Petrus, wanneer hij op het water zou vergaan zijn, en zei tot mij: Waarom hebt u getwijfeld? Hij stortte Zijn liefde zo verkwikkelijk uit in mijn hart, dat ik niet meer twijfelen kon; ik zou wel gewenst hebben, dat het dal des gezichts mijn begraafplaats mocht geweest zijn, en dat ik nooit weer tot de wereld was wedergekeerd; want Zijn liefde overwon mijn hart, en sloeg al mijn twijfelingen en vrezen geheel de bodem in. Al mijn afkerigheden werden genezen, al mijn gebeden verhoord, en al mijn zwarigheden weggenomen. Ik ontving genade om mijn ziel uit te storten in Zijn schoot, en om al mijn verdorvenheden tot Hem te brengen, om gedood te worden. Ik ontving genade om in Zijn hart te kruipen en om mij te verbergen in Zijn wonden. Ik ontving genade om al mijn bekommernissen op Hem te werpen, zodat mijn hart licht gemaakt, en mijn ziel meer verblijd en tevreden was, dan dat ik een gekroond keizer van alle koninkrijken van deze wereld geweest was.
Dit zijn zo enigen van die goedertieren bevindingen, die zij soms wel eens ontvangen, en welke hen dan doen zingen van de goedertierenheid. Ik zou tot dit einde nog vele andere, zowel gewone als ongewone goedertierenheden kunnen melden, maar ik moet voortgaan tot:

B. Het tweede dat omtrent dit stuk was voorgesteld, te weten: *Wat er in die goedertierenheid is, hetwelk een grond voor zingen oplevert?*
1. Derzelver vrijheid en onverdiendheid doet hen van dezelve zingen. Wanneer een ziel de hel verdient, en het rechtvaardige vonnis van de wet tegen haar staat uitgevoerd te worden, dan komt de goedertierenheid haar omhelzen. Wat is nu de oorzaak van deze goedertierenheid? Daar is niets in de mens, dat iets kan verdienen dan ellende, welke ellende wel de gelegenheid is, die God gebruikt om Zijn goedertierenheid door Christus openbaar te maken, maar dezelve kan geenszins de oorzaak zijn van de goedertierenheid; want hier kan noch verdienste, noch ellende enigszins in aanmerking komen, om enige toevallige of oorzakelijke invloed te hebben in dezelve; omdat het anders niet dan absolute soevereiniteit is; want het is niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods. De soevereine goedertierenheid is een zaak, welke niet verkregen kan worden door enig goed, noch verhinderd door enig kwaad, dat in ons is. De Heere geeft geen rekenschap van al Zijn daden; Hij ontfermt Zich over wie Hij wil; Hij bemint ons, omdat Hij ons beminnen wil; laten dan al onze hoge verbeeldingen, en hovaardige redeneringen het zeil strijken voor de soevereinheid van de vrije genade. O, zal ik dan niet zingen van de goedertierenheid, omdat ik, daar ik de hel verdiend heb, de hemel ontvang? Ik had de eeuwige dood verdiend, en ik ontving een aangenaam gezicht van de hemel en van het eeuwige leven; dit is het, hetwelk aan hun lofzang een hoge toon geeft, zeggende: ‘O! wat ben ik, enz. dat u mij tot hiertoe gebracht hebt?’
2. Derzelver onverwachtheid doet hen van dezelve zingen. O, wanneer ik anders niet dan toorn verwachtte, zo ontving ik Zijn gunst; wanneer ik gramschap verwachtende was, zo kreeg ik een blijk van Zijn liefde; en in plaats van wraak, kreeg ik een blijk van heerlijkheid. Hizkía ontving een bode des doods, en verwachtte die, wanneer hij de tijding kreeg van het leven, en dat deed hem ook zingen van de goedertierenheid,

zeggende: ‘Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, alzo heeft Hij het ook gedaan’ (Jesaja 38:15). De goedertierenheid Gods is een verrassende goedertierenheid. Sommige zielen zijn weleens gebukt en kwijnende, gekomen tot de ordinantiën, en eer zij het wisten, zijn ze zoiets gewaar geworden, hetwelk hen deed uitroepen: ‘Is dit ook naar de wet der mensen, Heere HEERE!’ Sommigen zijn in hun binnenkamer gegaan, naar het veld, naar een schuur, of mogelijk weleens aan een dijk, met weinig of geen verwachting; maar zie, zij zijn dan weleens verrast en voorgekomen, met de volle armen van de hemel; mogelijk zijn ze weleens in zulk een predicatie verrast en voorgekomen, met een woord van liefde, nadat zij diep vernederd of verlaten zijn geweest; hun is weleens het één of ander woord van liefde voorgekomen, hetwelk als een brandende kool, hun boezem in brand en hun harten in vlam gezet heeft.

3. Derzelver tijdigheid doet hen wel eens zingen van dezelve; want Hij geeft Zijn genade ter bekwamer tijd, zeggende: ‘Ik was uitgeteerd, doch Hij heeft mij verlost’; ik was tot op de kant van het verderf en van wanhoop, wanneer de goedertierenheid mij voorkwam tot mijn hulp en vertroosting; wanneer ik in de uiterste verlegenheid was, is Hij mij voorgekomen, en heeft dat voor mij het verkwikkelijkste uur en de aangenaamste tijd doen zijn, die ik ooit heb ondervonden; want ‘Hij heeft mij uit een ruisenden kuil en uit modderig slijk opgehaald, en heeft mijn voeten op een rotssteen gesteld, Hij heeft een nieuw lied in mijn mond gegeven, een lofzang onzen Gode’ (Psalm 40:3-4). Hij heeft aan ons gedacht in onze nederigheid; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.

4. Derzelver grootheid en rijkdom doet hen weleens zingen en zeggen: ‘O hoe groot is Uw goed, dat u weggelegd hebt voor degenen die U vrezen; dat u gewrocht hebt voor degenen die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der mensenkinderen!’ (Psalm 31:20). Wij lezen van de rijkdom Zijner goedertierenheid, alsook van de uitnemende rijkdom Zijner genade; Zijn volk wordt weleens voorgekomen met zoveel rijke genade en goedertierenheid, dat zij niet alleen hun waardigheid oneindig te boven gaat, maar zelfs hun verstand, hun gedachten, hun woorden, hun begeerten, gebeden en hun lof en prijs, ja dat alles wat zij bidden of denken, zeer verre te boven gaat; en dit doet hen dan zingen. Wij lezen ook van Zijn overvloedige genade en goedertierenheid; zij is overvloedig, ten aanzien van derzelver fontein, want Zijn goedertierenheid is zelfs Zijn natuur, en daarom is zij ook oneindig; zij is overvloedig, ten aanzien van haar stromen, gelijk dezelve overvloedig worden uitgelaten omtrent derzelver voorwerpen; zij is overvloedig, ten aanzien van haar verschillende soorten, zowel tijdelijke, geestelijke, als eeuwige goedertierenheid. De tijdelijke goedertierenheid doet hen zingen en zeggen: ‘Ik ben te gering, dan al deze trouw en weldadigheden aan mij bewezen’. De geestelijke goedertierenheid doet hen zingen en zeggen: ‘Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegeningen in de hemel in Christus’ (Éfeze 1:3). De eeuwige goedertierenheid doet hen zingen en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. O! hoe overvloedig zijn ze in haar soorten; zij zijn beiden uitwendig en inwendig. De uitwendige goedertierenheden zijn overvloedig; o, welke goedertierenheid verzelde mijn geboorte, mijn opvoeding en mijn verblijfplaats in de wereld; zodat ik gebracht werd onder de bediening van het Evangelie; gelijk ook mijn bewaring van ontelbare gevaren, mijn bescherming, mijn spijs en drank, want Hij heeft mij onderhouden al de dagen mijns levens. Inwendige goedertierenheden zijn ook overvloedig; de goedertierenheid die gezien wordt in mijn ontwaking, overtuiging, verootmoediging, bekering, in mijn bevestiging, vertroosting, roeping,

rechtvaardigmaking, aanneming tot kinderen en heiligmaking. O, hoeveel stof en grond om van de goedertierenheid te zingen hebben zij hier al! Zij is groot en overvloedig ten aanzien van haar hoedanigheden. O, wat zou men al stof tot zingen kunnen vergaderen uit de beschouwing van de goedertierenheid, gelijk dezelve een voorkomende, verschonende, neerbuigende, bedekkende, tedermakende, wachtende, dwingende, wederhoudende, verkwikkende en achtervolgende goedertierenheid is; zelfs dan, wanneer wij wegvlieden van de goedertierenheid, zo volgen het goede en de weldadigheid ons al onze dagen; maar het zou een ondoenlijk werk zijn, om van alles een blote melding te maken. O, wat is de goedertierenheid, waarvan zij zingen mogen, groot! O, hoe groot is derzelver Auteur? Hij is een groot God! Indien wij zalig worden, wat ontvangt Hij toch? Indien wij verloren gaan, wat verliest Hij toch? Echter toont Hij Zijn goedertierenheid! O, wat is zij groot ten aanzien van haar voorwerpen! Zij wordt uitgebreid aan de grootsten der zondaren. O, hoe groot zijn haar uitwerksels: door dezelve worden grote zonden vergeven, grote zegeningen aangebracht, grote toorn afgekeerd en grote zaligheid verkregen. O hoe groot zijn de dingen, welke haar verzellen, zij doet hen zingen, niet alleen wanneer zij de goedertierenheid zelf aanmerken, maar ook dan, wanneer zij haar inhoud aanmerken, met hetgeen haar verzelt. O, hoe zoet zingt de ziel, wanneer zij zeggen kan: ik heb niet alleen deze of gene goedertierenheid ontvangen, maar ik zag ook tevens God, Christus, de Geest, de hemel en de heerlijkheid in dezelve. O, hoe zoet en aangenaam is het, wanneer zij overdenken, dat deze goedertierenheid noodzakelijk aan de hemel vastgemaakt en verknocht is, zodat dezelve een voorsmaak is van hetgeen zij voor eeuwig zullen genieten, en dat zij met Gods eeuwige liefde gevoegd en met dezelve verzeld gaat; en daarom doet niet alleen derzelver grootheid, maar ook:

5. Derzelver zoetheid hen van dezelve zingen. Onder vele andere dingen zijn er inzonderheid deze twee, welke de goedertierenheid voor hen zoet en liefelijk maken, te weten: de uitnemendheid van de goedertierenheid zelf, en dan ten andere, haar betrekking op dezelve. Aan de ene zijde de uitnemendheid van de goedertierenheid zelf doet hen zingen: Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Uw goedertierenheid is beter dan het leven. Zijn gehemelte is enkel zoetigheid, zegt de bruid: de woorden zijns monds zijn zoeter dan honing, ja dan honingzeem. Aan de andere zijde, haar betrekking op dezelve brengt ook toe tot derzelver zoetigheid; hoe meer toepassing des geloofs daarvan, hoe zoeter. O, zegt dan het geloof, daar is een belofte, en die is voor mij; daar is een vergeving, en die is voor mij; daar is een kleed van gerechtigheid, en dat is het mijne; daar is een kroon der heerlijkheid, en die is de mijne; daar is een God, en Hij is de mijne; alles is het mijne, omdat Christus de mijne is; dit doet hen dan zingen van de goedertierenheid.

6. En eindelijk, derzelver vastheid en zekerheid doet hen van dezelve zingen. Zij wordt genoemd ‘de gewisse weldadigheden Davids’ (Jesaja 55:3). De zeventig overzetters vertalen het gelijk de apostel (Handelingen 13:34): De heilige, rechtvaardige en getrouwe dingen Davids. De goedertierenheden Gods in Christus, onze geestelijke David, zijn Zijn heilige, rechtvaardige en getrouwe dingen; Zijn heiligheid, rechtvaardigheid en getrouwheid zijn verbonden, om Zijn goedertierenheid te bevestigen en goed te maken aan degenen die geloven. Hierom wordt er ook gezegd van boetvaardige gelovigen (1 Johannes 1:9), dat ‘God getrouw is en rechtvaardig, dat Hij hun de zonden vergeeft’. Gods getrouwheid heeft haar opzicht op Zijn belofte, en Zijn rechtvaardigheid heeft haar opzicht op de prijs en het rantsoen, hetwelk door Christus is opgebracht, hierdoor heeft God Zichzelf willen verbinden; Hij is door Zijn eigen getrouwheid verbonden, aan de ene zijde, want Hij wil getrouw zijn aan het

woord Zijner belofte; en Hij is verbonden door Zijn eigen rechtvaardigheid aan de andere zijde, welke in Christus ten volle voldaan is: dus is Hij dan verbonden om goedertierenheid te bewijzen aan een gelovige, en dezelve aan hem te bevestigen; dit doet het de gewisse weldadigheden Davids zijn; dus zijn ze voor eeuwig verzekerd, en daarom zijn ze dan ook eeuwige goedertierenheden. Met één woord, hetgeen hen doet zingen van de goedertierenheid, is wanneer zij dezelve beschouwen als tekenen en blijken van Gods liefde; wanneer zij zien, dat dezelve niet alleen een antwoord op hun gebed, maar ook een vrucht van Gods verkiezende genade is; en wanneer zij zien, dat Gods eeuwige liefde de fontein is, uit welke zij afvloeit, dat Christus' gerechtigheid het kanaal is, waardoor zij tot ons heenvloeit, en dat de krachtdadige werking van de Heilige Geest dezelve tot ons heenleidt en aan ons toepast. Dit zijn zo enige van die goedertierenheden, alsook enige dingen, die in dezelve gevonden worden, welke een grond tot zingen opleveren; ik zal zingen van goedertierenheid, enz. Nu volgt het andere deel van het lied.

(2) ***Het tweede hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om vervolgens ook een weinig van het recht, of van de oordelen te spreken, welke het volk Gods overkomen; en wat er ook in het recht of in de oordelen al gevonden wordt, dat hun stof tot een lofzang tot God oplevert.***

Van de goedertierenheid te zingen, zult u mogelijk zeggen, is hetgeen ik wel verstaan kan; maar hoe zal ik zingen van het recht of van het oordeel? Ik zal, om u dit stuk nader te verklaren, dezelfde orde houden als in het voorgaande hoofdstuk, te weten:

A. Eerst zal ik spreken van sommigen van die oordelen, welke het volk Gods overkomen.

B. En dan ten tweede, wat er in die oordelen al is, dat hun stof geeft tot een lofzang voor God.

A. Betreffende de oordelen, of het recht van welke zij zingen moeten, zo weet dat dit woord recht of oordeel, verschillende betekenissen heeft in de Heilige Schrift. Ik zal maar alleen enige van dezelve opnoemen. Soms betekent het woord oordeel, wanneer het zijn opzicht heeft op de mens, verstand en billijkheid; soms het verstandig vermogen, om te kunnen onderscheiden, in tegenstelling van onkunde (Filippenzen 1:9): 'En dit bid ik God, dat uw liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkentenis en alle gevoelen', of, in alle oordeel, want zo lezen het de Engelsen. Soms betekent het billijkheid en recht, in tegenstelling van onrecht; zo vinden wij het gebruikt in Genesis 18:19: 'Want Ik heb hem gekend, opdat hij zijn kinderen en zijn huis na hem zou bevelen, en zij de weg des HEEREN houden, om te doen gerechtigheid en gerichte'. Hoewel nu op deze wijze gericht te doen, en dat met verstandige harten, één van die wegen is, waardoor wij de Heere lofzangen zingen en Hem verheerlijken, waarvan in het vervolg gesproken zal worden. Zo worden nochtans alhier in de tekst andere dingen beoogd; daarom, wanneer er van het oordeel of van het recht gesproken wordt, met betrekking tot God, zo geeft het verschillende andere dingen te kennen, als:

1. Het betekent soms Gods rechtvaardige en gerechtige regering en besturing van de wereld, inzonderheid door Jezus Christus. Zo vinden wij het gebruikt in Johannes 5:22: 'De Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon overgegeven'. En 'gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Zijns troons', zowel ten aanzien van de ijzeren roede, waarmee Hij wraak oefent over Zijn vijanden, als ten aanzien van de

gouden scepter, waardoor Hij Zijn eigen volk bestuurt en regeert. Het is zeker, wat ook anders in de tekst bedoeld mocht worden, dat deze besturing of regering van Christus, een stof van gejuich en van lofzang is; want 'de HEERE regeert, de aarde verheugt zich; dat vele eilanden zich verblijden'.
2. Soms betekent het woord oordeel, de gerechtigheid van Christus' bediening, in Zijn hervorming van de wereld, en in het in orde brengen van de dingen, welke de zonde en de satan in verwarring gebracht hebben. Dus kan men dat woord verstaan, hetwelk wij vinden in Johannes 9:39: 'Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen', enz. alsook Johannes 12:31: 'Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden'. Van dit oordeel zal ook een gelovige zingen, wanneer de Geest gekomen zal zijn, om gelijk Hij van zonde en van gerechtigheid overtuigt, alzo ook de wereld van oordeel te overtuigen, 'omdat de overste dezer wereld geoordeeld is' (Johannes 16:11).
3. Oordeel of recht betekent soms ook de geboden van Gods wet, gelijk wij weten, dat zij doorgaans alzo genoemd worden, Zijn getuigenissen en rechten, inzonderheid in de 119e Psalm. Wanneer nu een mens dezelve op een evangelische wijze leert, dan zijn ze voor hem een stof van gezang, zie dat in Psalm 119:7: 'Ik zal U loven in oprechtheid; als ik de rechten Uwer gerechtigheid geleerd zal hebben'. Ja, zij zijn hun vermaking, en daarom zingen zij van deze rechten: 'Uw inzettingen zijn mij gezangen geweest ter plaatse mijner vreemdelingschappen' (Psalm 119:54).
4. Oordeel of recht betekent ook soms de leer des Evangelies; zo komt het voor in Mattheüs 12:18: 'Zie, Mijn Knecht, Welken Ik verkoren heb, Mijn Beminde, in Welken Mijn ziel een welgevallen heeft. Ik zal Mijn Geest op Hem leggen, en Hij zal het oordeel de heidenen verkondigen'. Dit wordt bijgebracht uit Jesaja 42:1; daar staat: 'Hij zal het recht de heidenen voortbrengen', dat is, Hij zal het Evangelie verkondigen, die weg van zaligheid; zijnde Hij gekomen, om dezelve als Profeet te leren en bekend te maken, als Priester uit te werken, en als Koning toe te passen. Nemen wij het oordeel in deze zin, gewis dan hebben alle gelovigen stof om daarvan te zingen, wanneer het geloof maar in oefening is; want het Evangelie is het lied der heiligen; het is dat vreugde-geklank waaruit zij met vreugde water scheppen, als uit een fontein des heils.
5. Soms betekent het de straf, welke Christus ondergaan heeft als onze Borg; zo lezen wij in Jesaja 53:8: 'Hij is uit den angst en uit het gericht weggenomen', of gelijk het overgezet kan worden: 'Hij is door angst, en door het gericht weggenomen; dewijl het de Heere behaagd heeft Hem te verbrijzelen'. O, wat was deze oneindige en gestrenge daad van gerechtigheid en oordeel tegen Christus, een oneindige daad van goedertierenheid omtrent ons, en gelijk wij voor eeuwig verloren zouden gegaan zijn, waren wij niet aldus veroordeeld geweest in de Borg, alzo is ook dit uitgevoerde recht en dit oordeel over Hem, een stof van gezang. Van het oordeel te zingen, in deze zin, is één van de aangenaamste lofzangen, welke wij tot ere Gods kunnen opzingen.
6. Soms betekent het de grote plechtigheid van de dag des oordeels; zo wordt het genomen in Judas:14-15: 'Zie, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen', enz. Hoewel dit nu een dag van vreselijke wraak voor een onchristelijke en goddeloze wereld is, mogen nochtans de heiligen van het recht in deze zin zingen, en hun hoofden met blijdschap opheffen, want de dag van hun verlossing is nabij, en 'wanneer Christus, Die hun leven is, geopenbaard zal zijn, dan zullen zij ook met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid'.
7. Soms betekent het de straf van de goddelozen, welke de Heere in Zijn toorn over hen brengt; alsook de zware plagen, welke Hij uitstort over enig persoon of enig volk,

hetzij door zwaard, honger, pestilentie, of door enige andere plagen. Aldus lezen wij in Éxodus 6:5, waar de Heere, de God Israëls, zegt: 'Ik zal u verlossen door een uitgestrekten arm en door grote gerichten'; dat is, met grote plagen en straffen over de Egyptenaren: 'De HEERE is bekend geworden, Hij heeft recht gedaan'. Soms geeft de Heere Zijn volk en Zijn Kerk weleens gelegenheid, om van het recht in die zin te zingen, gelijk Israël aan de rode Zee, wanneer God Zijn plagen over Farao, en over zijn hoogmoedig heir uitgestort had, bij welke gelegenheid het lied van Mozes opgesteld is (Éxodus 15). In deze zin wordt gezegd: 'De rechtvaardige zal zich verblijden als hij de wraak aanschouwt', niet alsof hij lust had om zijn ogen te verzadigen met het bloed van zijn medeschepselen; maar hij verblijdt zich, omdat God verheerlijkt wordt in het bederf van Zijn vijanden en in de zaligheid van Zijn Kerk en Zijn volk.
8. Soms betekent het de kastijding van de Godzaligen; want gelijk er een oordeel van toorn is, hetwelk Hij oefent over Zijn vijanden, zo is er ook een Vaderlijk oordeel, hetwelk Hij oefent over Zijn vrienden. In deze zin mogen wij het woord verstaan in de inzetting van het Avondmaal, zelfs omtrent een gelovige: 'Die onwaardig eet en drinkt, die eet en drinkt Zichzelf een oordeel' (1 Korinthe 11:29). En waarlijk, gelijk een gelovige onwaardig eten en drinken kan, zo kan ook zijn onwaardig eten en drinken vele zware oordelen en kastijdingen over hem brengen van de Heere, want 'daarom zijn onder u vele zwakken en kranken, en velen slapen' (vers 30). Ik zeg dan, dat het oordeel soms Vaderlijke oordelen en kastijdingen betekent; dus moet het ook verstaan worden (1 Petrus 4:17). 'Het is nu de tijd dat het oordeel begint van het huis Gods'. In deze zin denk ik voornamelijk, dat het recht of het oordeel hier in de tekst genomen moet worden, zodat door recht of oordeel verstaan moet worden, alle zwarigheden en droefenissen van het lot van een gelovige, hetzij punitief of probatief, dat is wegens de *straf* van zijn zonden; of wegens de *beproeving* van zijn genaden; of alle strafoefenende bedelingen tot zijn verbetering; of alles wat tot zijn beproeving verstrekken kan; alsook alle tegenspoeden, lijden en droefenis, van wat soort dezelve ook zouden mogen wezen.

Zo u mij nu wat meer in het bijzonder vragen mocht wat die oordelen zijn, ik denk dat dezelve allen gebracht kunnen worden tot deze vier voorname: eerst tot het oordeel van verdrukking; ten tweede tot het oordeel van verzoeking; ten derde tot het oordeel van verlating; en dan eindelijk, ten vierde, tot het oordeel van de zonde zelf, welke alzo genoemd mag worden, wanneer een mens gelaten wordt, om in dezelve te vallen, als een straf van andere zonden. Ik ben nog niet gekomen, om aan te tonen, hoe dezelve een grond tot zingen opleveren; maar ik ben nog bezig, om u te verhalen, wat die oordelen zijn, welke hen overkomen.
a. Eerst het recht of het oordeel van verdrukking (Psalm 34:20): 'Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen', ja zelfs hun uitwendige tegenspoeden zijn velen. Soms worden zij verdrukt in het lichaam door ziekten, soms in hun uiterlijke staat door armoede; soms door lastering in hun goede naam; soms in hun vrienden, hetzij door de genadeloosheid van dezelve, of door hun dood; zijn dezelve begenadigd geweest, dan zijn ze bedrukt door droefheid, dat zij dezelve verloren hebben; indien dezelve genadeloos geweest zijn, dan zijn ze bedrukt door vrees dat zij naar de hel zijn; en indien zij niet weten, of ze in Christus gestorven zijn, dan zijn ze weleens met verslagenheid verdrukt, omdat ze niet weten wat van hen geworden is. Soms worden zij verdrukt in hun familie door deze of gene kruisen, wanorde of verwarring; soms door hun naburen en broederen, hetzij dezelve goddeloos of Godzalig zijn, waardoor

zij op allerlei wijze verzocht kunnen worden; soms om de zaak welke zij voorstaan, en daar zij om der consciëntie wil om vervolgd en afgemat kunnen worden; want 'allen die Godzalig willen leven in Christus Jezus zullen vervolgd· worden'; en wij moeten door vele verdrukkingen ingaan in het Koninkrijk Gods. Daar is een noodzakelijkheid voor: want een gelovige is hier, gelijk de stam van Manasse, de ene helft aan deze zijde van de Jordaan, in het land der Amorieten, en de andere helft aan gene zijde, in het heilige land; ik meen, dat hij zowel verdorvenheid als genade in zichzelf heeft, en daarom heeft hij ook verdrukking en lijden nodig; want indien hij enig goed bezit, zo zal de satan op hem toornig zijn, en indien hij kan, zal hij trachten hem te verslinden; en wanneer hij enig kwaad in zich heeft, dan moet hij verwachten, dat God hem verdrukken zal.

b. Ten tweede, het oordeel van verzoeking. Soms worden de kinderen Gods bezocht met de vurige pijlen van de satan; want soms vindt het de Heere nodig, dat Hij de satan op Zijn volk loslaat, welke ook zekerlijk niet verzuimen zal, om elke toelating, welke hem vergund wordt, met al zijn macht en list tegen hen te gebruiken, gelijk wij kunnen zien in het geval van Job. Het is wonderlijk om te lezen, hoe Christus verzocht is geworden van de duivel (Mattheüs 4). Niemand denkt het daarom als wat vreemds, dat Christus' navolgers soms verzocht kunnen worden om hun kindschap te ontkennen, om te twijfelen aan Gods zorg over hen, en om zichzelf te verderven, ja zelfs om de duivel te aanbidden; want in al deze dingen is Hij verzocht geweest, gelijk wij, doch zonder zonde; en 'in hetgeen Hij Zelf, zonder zonde verzocht zijnde, geleden heeft, kan Hij degenen die verzoekt worden, te hulp komen'. De kinderen der genade kunnen zelfs wel verzocht worden tot atheïsme, tot twijfeling omtrent het aanwezen Gods en tot lasterlijke en vreselijke dingen, welke zij om een gehele wereld niet zouden durven verhalen. De bruid zei eens (Hooglied 2:4): 'Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij'. Hoe! wat wil dat zeggen, een banier in een wijnhuis? Een banier past veeleer in de strijd; maar weet, mijne vrienden! dat alhier het wijnhuis en de strijd tezamen gaan; want de strijd volgt menigmaal op het invoeren in het wijnhuis. Mogelijk zijn nu, als het ware, de satan en de verdorvenheden in slaap; maar ik verzeker u, dat ze niet dood zijn; zolang u enige zonden hebt, zult u tot de zonde verzocht worden, en zolang er maar een lid van een gelovige buiten de hemel is, zal de satan zeker naar hetzelve staan. Indien de verzoeking u reeds, sinds het gebruik van het Avondmaal, niet is aangevallen, gelijk ik vrees, dat dezelve wel gedaan heeft, weest echter verzekerd, dat de Filistijnen over u komen zullen.

c. Ten derde, het oordeel van verlating, hetwelk zwaarder is, dan de twee voorgaanden, waarom David zegt (Psalm 30:8): 'Toen Gij Uw aangezicht verborg, werd ik verschrikt'. Soms komt een gelovige onder het gemis van het licht van Gods vriendelijk aangezicht, en van het gevoel Zijner liefde, en hij kan weleens zeer spoedig Zijn genadige en troostrijke tegenwoordigheid verliezen, zelfs dan, wanneer hij de deur van zijn hart opent om Hem in te laten, gelijk wij zien kunnen in Hooglied 5:6: 'Ik deed mijn Liefste open, maar mijn Liefste was geweken, Hij was doorgegaan', enz. Soms verliest hij de troostrijke tegenwoordigheid op een zeer onwaardige wijze, te weten, in een vlaag van slaperigheid en van geestelijke zorgeloosheid, gelijk wij zien kunnen in Hooglied 5:3: 'Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem weder aantrekken?' enz. Soms voor een zeer lange tijd: 'Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet; ik riep Hem, doch Hij antwoordde mij niet', ik ging van plicht tot plicht, en van ordonnantie tot ordonnantie, maar ik ontving niet één woord of gezicht van Hem. In zulk een geval kan het niet anders zijn, of het moet voor een gelovige een zeer

droevige tijd zijn, wanneer hij wenende moet gaan zonder de zon, zeggende: O, dat ik maar wist, waar ik Hem vinden zou. Och, of ik ware gelijk in de vorige maanden! Inzonderheid indien hij weet, dat hij deze tegenwoordigheid niet verloren heeft uit soevereinheid aan 's Heeren zijde, maar door de zonde aan zijn zijde, en dat hij Hem heeft weggezondigd. Hoe kwalijk ging het met Asaf, toen hij zeggen moest: 'Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar!' (Psalm 77:4). En waarom? Hij gedacht aan zijn eigen liefdeloosheid en ondankbaarheid, welke de Heere getergd en reden gegeven hadden om Zich te verbergen. Het is niet gemakkelijk, om de ziel in dit geval te kunnen troosten. Deze verlating wordt gemeenlijk verzeld met een gemis van licht en geest, om de plichten te kunnen verrichten (Psalm 40:13): 'Mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien'. Zijn geestelijke kracht was zodanig uitgeteerd, dat hij niet machtig was om te kunnen bidden, loven of enige andere plichten met levendigheid te verrichten. In dit geval kan de ziel niet met kracht en leven bidden; zij kan niet horen met blijdschap en voordeel; zij kan met geen vermaak of geestelijkheid mediteren of overdenken; zij kan niet met enige vrijheid werkzaam zijn; ja zij kan voor de Heere niet lijden met enige ijver, lijdzaamheid, vrijmoedigheid en resolutie.

O! wat een oordeel is de verlating! In dit geval wordt de ziel weleens vervuld met vreselijke begrippen van de toorn Gods, en van Zijn eeuwige gramschap en wraak; en hoewel nu een gelovige daarvoor beveiligd is, door de eed Gods, door het bloed van Christus, en door het zegel van de Heilige Geest, zo kunnen zij nochtans, wanneer zij onder ongeloof, verzoeking of verlating zijn, daar wel vreselijke gedachten en begrippen van hebben, en dat wel tot hun tuchtiging wegens hun zonden; want hoewel de Heere hun de zonden vergeeft, zo doet Hij nochtans wraak over hun daden. In dit geval kan een gelovige vrezen voor schrikkelijke oordelen; gelijk David (Psalm 119:120): 'Het haar mijns vleses is te berge gerezen van verschrikking voor U, en ik heb gevreesd voor Uw oordelen'. Soms kan hij vrezen of God niet wellicht de onreinheid en de goddeloosheid van zijn hart aan de wereld openbaar mocht maken, en hem tot smaad en schande stellen voor de Godzaligen en voor de goddelozen; dit deed de psalmist bidden: Stel mij niet tot een smaad des dwazen; laat ze door mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o Heere, HEERE der heirscharen!' Soms kan hij vrezen of God hem niet weleens onverhoeds door enig zichtbaar oordeel slaan mocht, en hem langs een vreselijke weg van deze wereld wegnemen; waarom ook David bidt: Neem mij niet weg in Uw toorn. Soms kan hij ook vrezen of hij niet wel die Jona wezen mocht, welke de storm van Gods toorn verwekt heeft in de familie of in de gemeente, of in het land daar hij in woont; en de gedachten van deze natuur kunnen hem wel eens zwaar en moeilijk vallen, en zijn gedachten in hem doen vermenigvuldigen. Ja, in dit geval van verlating kan hij met 'de verschrikking Gods en de pijlen des Almachtigen, welker vurig venijn zijn geest uitdrinkt', vervuld worden, zie Job 6:4. Hij kan gebracht worden tot die toestand, dat de angsten der hel hem treffen, zodat hij de verworging verkiest boven het leven, en dat alles in een weg van Vaderlijke oordelen, tot straf van zijn zonde; gelijk Davids beenderen gebroken werden, om zijn doodslag en overspel; en hoewel Hij zulks weleens in Zijn soevereinheid doet, nochtans kunnen de verschrikkingen Gods hem brengen tot onzinnigheid; zo zegt Heman (Psalm 88:16): 'Ik draag Uw vervaarnissen, ik ben twijfelmoedig'. O wat een storm is dit! de verlating kan tot een grote hoogte komen en grote stormen van vrees, schrik en van krankzinnigheid met zich brengen. Mogelijk staat uw berg vast, gelovigen! maar hebt acht op uzelf, en wacht u voor Godtergende zonden, want Hij kan zijn aangezicht verbergen, en dan zult u zekerlijk verschrikt

worden. Velen zijn onder gevoelige genietingen, gelijk iemand, die in een vermakelijke weide is, wanneer de zon schijnt; maar eer hij het gewaar wordt, komt er een zware mist op, zodat hij niet weet waar hij is. Alzo kan er ook een mist over uw ziel opgaan, dat u nauwelijks weten zult waar u zijt, of waar u geweest zijt, en of al uw voorgaande ondervindingen wel iets anders dan een droom geweest zijn. Hoe het ook zij, dit is een van die oordelen, welke het volk Gods kunnen overkomen.
d. Ten vierde, daar is het oordeel van de zonde, hetwelk het slimste van allen is; het heeft ook de natuur van een oordeel in zich, wanneer de Heere een mens laat vallen in een zonde, tot straf van een andere zonde, gelijk Hij alzo doen kan, zelfs met Zijn eigen volk, wanneer Zijn Vaderlijke gramschap tegen hetzelve ontstoken is. Dit is het jammerlijkste oordeel van kastijding, hetwelk naar mijn gedachten, een kind Gods kan overkomen; het schijnt dat Davids overspel dus ten dele gekastijd werd, door hem te laten vallen tot doodslag; en dat de trotsheid en het zelfvertrouwen van Petrus gekastijd werden, door hem te laten vallen in een drievoudig verloochenen van zijn Heere en Meester. Dit kan de Heere doen, totdat Hij hun zielen herstelt op Zijn eigen tijd, die Hij daartoe vastgesteld heeft. O, hoe kwalijk, hoe schrikkelijk kwalijk gaat het een gelovige, wanneer hij door de zonde gevangen genomen wordt, en wanneer hij gebracht wordt tot dit jammerlijk geklag (Jesaja 63:17): ‘HEERE, waarom doet u ons van Uw wegen dwalen? Waarom verstokt u ons hart, dat wij U niet vrezen?’ Dit zijn zo enigen van die oordelen of gerichten, welke het volk Gods kunnen overkomen.

B. Betrekkelijk het tweede, hetwelk door mij omtrent dit hoofdstuk voorgesteld was, is om aan te tonen, ***wat er in dit recht of oordeel is, dat hun stof geeft voor een lofzang voor God***. Mogelijk zullen sommigen denken: Deze oordelen, waarvan u gesproken hebt, zijn juist de dingen, welke al mijn zingen bederft; en het zal ook wat wonderlijks zijn, indien er, niettegenstaande deze oordelen, nog stof van gezang in is; want indien dat oordelen zijn, wat kan dan het lied of de grond tot zingen zijn, terwijl zij zulk een grond tot zuchten en van klagen opleveren? Ik zal u trachten aan te tonen, op welke gronden de soevereine God zelfs deze dingen tot een stof voor een lofzang kan doen zijn.
1. Vraagt men, wat grond een kind Gods tot zingen heeft, wanneer de verdrukking het oordeel is?
Ik antwoord: Het is waar, alle verdrukkingen zijn in zichzelf geen stof van vreugde, maar van droefheid; maar de Heere kan uit deze eter spijze, en uit deze sterke zoetigheid voortbrengen, en een aangename lofzang uit een zware slag en uit harde verdrukking; hierom zingt David van de verdrukking, zie Psalm 119:71: ‘Het is mij goed dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen leerde’. Nu dan, indien er grond is om van het oordeel te zingen, wanneer de verdrukkingen niet voortkomen uit toorn, maar uit liefde, wanneer dezelve ons toegezonden worden niet van een toornig, maar van een Vaderlijk Rechter; wanneer zij niet tot voldoening, maar tot kastijding verstrekken; wanneer zij niet tot voldoening van de Goddelijke rechtvaardigheid zijn, maar tot verbetering van kwade hebbelijkheden; en wanneer dezelve, niet tot boete, maar tot verwijt van zijn zonden zijn, en niet tot boete van de zonde, maar tot beproeving van de genade; ‘opdat de beproeving huns geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus’ (1 Petrus 1:7). O, wat is dat dan een stof van gezang, dat Christus al de toorn uit de beker van verdrukking uitgedronken heeft, en dat Hij voor Zijn volk niet anders dan liefde overgelaten heeft, om dat uit te drinken! ‘Want zij, gerechtvaardigd zijnde door Zijn

bloed, zullen door Hem behouden worden van de toorn' (Romeinen 5:9). Daar is grond, om van het oordeel te zingen, wanneer de verdrukking gepaard gaat met zaligmakend onderwijs en lering; tot dit einde zingt de psalmist: 'Welgelukzalig is die mens dien u kastijdt, en leert uit Uw wet'. Wanneer een mens door de verdrukking de zondigheid van de zonde en het kwaad van dezelve, de ledigheid en de ijdelheid van het schepsel en de volheid en de algenoegzaamheid van Christus komt te leren. O, wat is dat een stof van gezang, wanneer de God des hemels al onze goden op de aarde komt uit te hongeren, en ons gebrek doet hebben aan alle schepsel-troost, opdat Hij ons zou doen hongeren naar de volheid en zoetigheid van Christus. Daar is grond om van het oordeel te zingen, wanneer de verdrukkingen ons de Heere Jezus gelijkvormig maken, omdat Hij, Die voor ons geleden heeft, ons ook een voorbeeld nagelaten heeft, 'opdat wij in Zijn voetstappen zouden wandelen'. Het is zeker, dat hierin de Zoon Gods gelijkvormig te zijn, die zo'n grote tegenspreking van de zondaren tegen Hem verdragen heeft, een grond tot zingen is. Daar is grond om te zingen van het oordeel, wanneer de verdrukking strekt tot bederf van de zonde; want, daarom zal daardoor de ongerechtigheid van Jakob verzoend worden, en dit is de ganse vrucht, dat Hij zijn zonde zal wegdoen. Verder, wanneer dezelve strekt, om het hart meer voor God te winnen, en om hetzelve van de wereld te spenen, alsook van al de dingen en begeerlijkheden, die in dezelve zijn; wanneer dezelve een vuur is, om het schuim, en een vijl om de roest van de zonde weg te nemen. Daar is grond om te zingen van het oordeel, wanneer de verdrukkingen tekens van eer en blijken van liefde zijn: 'Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij', wanneer zij merktekenen zijn van het kindschap: 'Want Hij geselt een iegelijken zoon dien Hij aanneemt; maar indien gij zonder kastijding zijt, welker allen deelachtig zijn geworden, zo zijt u dan bastaarden en niet zonen' (Hebreeën 12:6-8). Ja, wat een teken van eer is het, wanneer een mens bekwaam gemaakt wordt tot een lijdzame onderwerping onder zijn hemelse Vader. Wat een eer deed de Heere Job aan, in die voortreffelijke getuigenis (Jakobus 5:11): 'U hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord?'
Alexander, de overwinnaar, is zo beroemd niet als Job, die lijdzame lijder. Nog eens, daar is grond om van het oordeel te zingen, omdat de verdrukking verstrekt om ons gelukzalig en heilig te maken; want 'wij worden gekastijd tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden'; want hoewel 'de kastijding voor het tegenwoordige een oorzaak is van droefheid, zo geeft ze nochtans daarna een vreedzame vrucht der gerechtigheid, degenen die door dezelve geoefend zijn' (Hebreeën 12:11-12), wanneer de zondvloed der verdrukking ons als een duif naar de vensters van de ark doet vluchten; en wanneer wij door het geloof gebruik maken van de wateren der verdrukking, om zoveel te sneller tot Christus te zwemmen. Met één woord, daar is grond om van het oordeel te zingen, omdat hetzelve ons bereidt voor de heerlijkheid; 'want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid'. Dus is het slimste, dat de Heere door de verdrukking omtrent Zijn kinderen doet, anders niet dan dat Hij hen door dezelve als het ware geselt naar huis, dat is in de hemel. Dus ziet u dan, wat grond er is, om van het oordeel te zingen, wanneer de verdrukking het oordeel is.

2. Vraagt men vervolgens: Wat grond heeft een kind Gods om van het oordeel te zingen, wanneer de verzoeking het oordeel is?
Ik antwoord: Hoewel het wel waar is, dat hij, wanneer hij onder de verzoeking is, zeer licht gereed is om te zeggen: al deze dingen zijn tegen mij, dat dezelve nochtans allen hem ten goede kunnen medewerken. Daarom, wanneer dan een kind Gods verzocht

wordt op die wijze, als tevoren van ons gemeld is, zo is er grond om van het oordeel te zingen, omdat de verzoeking hem op zijn knieën drijft; hoe geweldiger de satan hem verzoekt, hoe ernstiger een gelovige roepen en bidden zal, zie dat in 2 Korinthe 12:7-8: 'Mij is gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans, dat hij mij met vuisten slaan zou, enz. Hierover heb ik de Heere driemaal gebeden, opdat hij van mij zou wijken'. Daar is grond om van het oordeel te zingen, omdat de verzoeking 's mensen hoogmoed ten onderbrengt, zie dat in vers 7; deze engel des satans werd Paulus gezonden, 'opdat hij zich niet zou verheffen'. Die verzoeking, welke een ziel vernedert, en haar laag in het stof doet neerliggen, is voor haar een stof van gezang. Daar is in deze grond om van het oordeel te zingen, omdat de verzoeking soms de gelegenheid is van de mededeling der genade; gelijk wij zien kunnen in vers 9. Wanneer hij de Heere gebeden had, zei Hij tot hem: 'Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht', en hierop valt hij aan het zingen: *'Daarom zal ik dan liever roemen in mijn zwakheid, opdat de kracht van Christus in mij wone. Want als ik zwak ben, dan ben ik machtig'* (vers 10). Daar is in deze grond om van het oordeel te zingen, omdat de verzoeking tot zonde, de ziel menigmaal bewaart voor het bedrijf van de zonde; want hoe meer de satan een gelovige tot lastering verzoekt, hoe meer hij daarvoor beeft en voor zichzelf bevreesd is, omdat hij de verzoeker niet onderscheidt of bemerkt. Daar is grond om van het oordeel te zingen, omdat de verzoeking goedertierenheid in zich bevat; goedertierenheid omtrent anderen, omdat zij door dezelve bekwaam gemaakt worden, om hen te kunnen vertroosten, wanneer zij onder enige verzoeking zijn; zie dat in 2 Korinthe 1:4: 'Die ons troost in al onze verdrukking, opdat wij zouden kunnen vertroosten degenen die in allerlei verdrukking zijn', enz. En goedertierenheid omtrent onszelf, omdat wij door dezelve voorwerpen worden van 's Middelaars sympathie of medelijden; 'Want wij hebben geen Hogepriester Die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen gelijk wij is verzocht geweest, doch zonder zonde' (Hebreeën 4:15). Daarom 'zal Hij degenen die verzocht worden, te hulp komen' (Hebreeën 2:18).

Er is grond om van het oordeel te zingen, omdat gelijk het geen zonde is verzocht te worden, de verzoeking ons geen kwaad kan doen, wanneer wij dezelve niet toestemmen; ik zei dat het geen zonde was, wanneer wij verzocht worden, en dat zeg ik nog eens: hoewel aan de minste verzoeking toestemming te geven onze zonde is, zo is het nochtans geen zonde, verzocht te worden tot de grootste zonde; want Christus, Die niet zondigen kon, werd tot zonde verzocht; daar is geen zonde in, wanneer aan dezelve geen toestemming gegeven wordt; in dit geval is het de zonde van de verzoeker, en niet van de verzochte. Maar, zult u mogelijk zeggen, ik word van de verzoeking overwonnen, hoe kan ik dan van het oordeel zingen, in dit geval?

Het is waar, de overmacht van de verzoeking is wel een beklaaglijke zaak, maar nochtans is er grond om van het oordeel te zingen, wanneer de overmacht van de verzoeking tot aanwas in de genade en tot een droefheid naar God verstrekt, gelijk de val van Petrus hem vele zilte tranen heeft gekost; wanneer de overmacht van de verzoeking verstrekt tot aanwas in de waakzaamheid; wanneer dezelve u te meer doet vrezen, om de zonde te bedrijven, en om de plichten te verzuimen; en wanneer u zorgvuldiger zijt, om Christus tot alles te gebruiken, in dit geval is er grond, om van het oordeel te zingen.

Mogelijk zult u zeggen: indien de overmacht van de verzoeking toch eindigen zal in een lofzang, zal ons dat dan niet zorgeloos maken, hoewel wij onze toestemming aan dezelve geven of niet?

Ik antwoord: de overmacht van de verzoeking is een ding, en de toestemming aan de verzoeking is een ander ding; derzelver overmacht kan wel in blijdschap eindigen, gelijk ik u gezegd heb, maar de toestemming daaraan moet noodzakelijk in droefheid eindigen; en indien nu deze droefheid in blijdschap veranderd wordt, dat zal een wonder van genade zijn. O, zullen wij dan zondigen, opdat de genade des te meerder worde? Dat zij verre! De wind van verzoeking staat tegenover de wind des Geestes, en indien wij door de wind van verzoeking weggedreven worden, dan worden wij van God en van de hemel afgedreven; zo wij dan aangenaam en veilig van het oordeel zingen zullen, zo zal zulks geschieden wegens de wijsheid van God, die van zulke strijdige winden gebruik maakt, om ons te drijven naar de hemel, en niet omdat wij door dezelve worden afgedreven. Dus ziet u ook, wat grond er is om van het oordeel te zingen, wanneer en hoewel de verzoeking het oordeel is.

3. Vraagt men vervolgens: Wat grond heeft een kind Gods, om van het oordeel te zingen, wanneer de verlating het oordeel is? Ik antwoord: De verberging en de Goddelijke verlating is een zeer jammerlijk geval, hetzij dezelve een verlating zij ten opzichte van de genade, van intrekking van de invloeden des Geestes, van levendmakende, van genade-opwekkende invloeden, of ten opzichte van de troost of de intrekking van het licht van Zijn aangezicht, en het laten van de ziel in het duister; want, wanneer het licht geweken is, dan is er niets dan duisternis in de lucht; en wanneer de Heere weg is, zo is er ook niets anders dan duisternis, wanorde en verwarring in de ziel. ‘Hoe!’ mocht u zeggen, ‘kan ik dan één van de liederen Sions zingen in zulk een donker land? Mijn ogen druipen veeleer van tranen, omdat de Trooster, Die mijn ziel pleegt te vertroosten, verre van mij geweken is; in plaats van zingen, moet ik de harp hangen aan de wilgen’. Hoe kan er enige grond zijn, om van het oordeel te zingen, wanneer de verlating het oordeel is; of het moest een klaaglied zijn, omdat ik niet anders doen kan, dan kirren als een duif, en piepen als een zwaluw? Ja, zelfs in dit geval van verlating kan een kind Gods (want niemand, dan een kind Gods, is voor deze verlating vatbaar) van het oordeel zingen; hij mag van het oordeel zingen, omdat het zaad der genade daar zijn kan, waar de bloemen van blijdschap niet gevonden worden. Hoewel ‘s avonds het geween soms vernacht, zo is er nochtans ‘s morgens gejuich; en degene, die met tranen zaait, zal met gejuich maaien; de maaitijd komt vast aannaderen; want de verlating zal maar een korte tijd zijn, ziet dat in Jesaja 54:8; alwaar de Heere dit als een grond van zingen opgeeft, en wel juist in zulk een geval, daar Hij zegt: ‘In een kleinen toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de HEERE, uw Verlosser’. Daar is grond om te zingen van het oordeel, wanneer de verlating strekt, om de ziel te doen ontwaken uit haar zorgeloze gestalte; ‘Ik sliep’, zei de bruid in Hooglied 5:2; en terstond was Christus geweken; Mijn liefste is geweken, Hij was doorgegaan, toen ging zij Hem zoeken, Dien haar ziel liefhad. Het is waar, menigmaal is dit zorgeloos worden van de ziel, één van die droevige vruchten, waardoor zij met geen levendigheid zoeken kan. Nochtans, wanneer een Godzalige ziel gevoelig wordt omdat de Heere begint te wijken, (want soms kan de Heere weg zijn, en de ziel dat niet weten, gelijk er van Simson gezegd wordt: Hij wist niet dat de Heere van hem geweken was; maar ik zeg, wanneer een Godzalige ziel dat begint gewaar te worden) en Hem ziet heengaan, en Hem vaarwel hoort zeggen.
O, dan doet zij, gelijk vrienden die van elkaar scheiden, en zij volgt Hem, niet van Hem kunnende scheiden. Daar is grond, om in deze van het oordeel te kunnen zingen, wanneer de verlating strekt, om het hart te vervreemden van de wereld; als de ziel

weigert van iets in de tijd troost te ontvangen, omdat de afwezigheid van Christus alles verdonkert en bitter maakt, zolang Zijn liefelijke tegenwoordigheid van haar weg is, dat is dan een stof van lofzegging. Daar is grond in deze om van het oordeel te zingen, wanneer de verlating u het licht van Zijn aangezicht te meer doet prijzen, zeggende: O! mocht ik U eens weder aanschouwen in het heiligdom, en Uw sterkte en ere zien; en wanneer een nacht van verlating u het opgaan van de Zon der gerechtigheid te meer doet verwelkomen; het is een gelukkig scheiden, hetwelk aanleiding geeft tot een blijde ontmoeting.
Er is grond om van het oordeel te zingen, omdat de verlating u de zonde doet haten, welke dezelve veroorzaakt heeft, gelijk een steen in een waterbuis de waterloop belet; die verlating is voor u een stof van gezang, welke de zonde zeer hatelijk voor u doet worden, als u berovende van uw beste kleinodiën, en die u doet treuren over ‘s Heeren afwezigheid en over hetgeen zulks veroorzaakt heeft. Het is waar, Zijn tegenwoordigheid te missen, is wel een stof van gezucht en van wenen: maar het is een stof van gezang, Zijn afwezigheid te beklagen; het is een grond van droefheid, Hem te enigen tijd te moeten missen, maar het is een grond van lofzegging, dat wij zonder Hem niet weltevreden leven kunnen. Ik bedoel geen zondige ontevredenheid, die de mens doet murmureren over Zijn afwezigheid; maar een heilige ontevredenheid, welke naar Zijn tegenwoordigheid verlangt; dit noem ik een stof van gezang.
Er is grond om van het oordeel te zingen, omdat Christus al de toorn van God uit de drinkbeker der verlating uitgedronken heeft, wanneer Hij Zelf die zware verlating onderging, welke Hem deed uitroepen: *ELI, ELI! enz. Mijn God! Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?* Verder, daar is grond om van het oordeel te zingen, omdat de verlating de verwachting van de hemel voor een gelovige hier verkwikkelijk doet zijn, en die de bezitting daarvan hiernamaals des te aangenamer maakt; wanneer hij zoveel te meer naar de hemel verlangt, en die meer bemint, is dat dan geen stof van gezang? O! daar zal verberging noch verlating zijn, daar zal geen wolk wezen, maar een gedurig aanschouwen van Zijn heerlijkheid; want dan zullen wij Hem gelijk wezen, want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is. Met één woord, daar is grond om van het oordeel te zingen, omdat de verlating plaats maakt voor het geloof en voor de hoop, totdat het aanschouwen en de genieting zullen gekomen zijn. Het is gewis een stof van droefheid, wanneer de ziel zeggen moet: Voorwaar, u zijt een God Die Zich verborgen houdt, de God Israëls, de Heiland (Jesaja 45:15); maar het is een stof van gezang, wanneer de ziel gebracht wordt om te kunnen zeggen: ‘Daarom zal ik de HEERE verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor het huis Jakobs, en ik zal Hem verwachten’ (Jesaja 8:17). Mogelijk schept u nu en dan weleens lucht in de lucht van gevoelige openbaring, maar u moet u weder tot het geloof en tot de hoop wenden, en naar Hem uitzien door een wolk, Hem zegenende, wanneer Hij u daartoe bekwaam maakt; want hoewel het een dodende verlating of bedoeling schijnt te wezen, zo hebt u nochtans reden om te zingen, wanneer Hij u bekwaam maakt om te kunnen zeggen: ‘Al doodde mij de Heere, nochtans zal ik op Hem hopen’. Dus ziet u wederom, wat grond er is voor het zingen van het oordeel, zelfs dan, wanneer de verlating het oordeel is.

4. Vraagt men eindelijk: Wat grond heeft een kind Gods om van het oordeel te zingen, wanneer de zonde een gedeelte van het oordeel is; wanneer de zonde van anderen het oordeel is, of wanneer onze eigen zonde het oordeel is? Kan er wel enige grond zijn, om van het oordeel te zingen, wanneer de zonde van anderen het oordeel is?

Wanneer ik het geslacht, waaronder ik leef, overladen zie van zonde en van gruwelen, zwaar afwijkende van de Heere, dat is immers gewis veeleer een grond van zuchten en van beklag, en het is ook onze plicht, om te 'zuchten en uit te roepen over al de gruwelen die in het midden van Jeruzalem gedaan worden' (Ezechiël 9:4). Dat is in waarheid zo; en nochtans moest dat de lofzang van Gods kinderen niet verstoren; want daar is in dit geval nog grond tot zingen, wanneer een kind Gods nog zeggen kan: 'Ik heb gezien degenen die trouweloos handelden, en het verdroot mij, dat zij Uw woord niet onderhielden' (Psalm 119:158). Want gelijk het kinderlijk is, verdriet te hebben over het ongelijk dat uw vader aangedaan wordt, zo is het ook christelijk, want hij was bedroefd over de hardheid huns harten. Het is een stof tot zingen, voor zoveel het een blijk is van liefde tot God; want iemand zou kunnen treuren over zijn eigen zonde, uit vrees voor de hel; maar over de zonde van anderen te treuren is een blijk van liefde tot God. Het is een stof tot zingen, wanneer, hoe meer zonden u in anderen ziet, u dezelve hoe langer hoe meer haat, en het u tegen de stroom doet opzwemmen; dat, wanneer zij te sneller naar de hel rennen, u zoveel te wakkerder naar de hemel loopt, en daardoor aan het bidden raakt; alsook, wanneer zij zich haasten naar een gevangenhuis, ge u integendeel haast naar een paleis. Het is een stof tot zingen, wanneer de zonde van anderen u tot spiegel verstrekt, waarin u uw eigen hart, alsook de wortels van al die goddeloosheid ziet, welke binnen in u is; wanneer u zoveel te dankbaarder wordt gemaakt, dat God u door Zijn macht heeft wederhouden, om dezelve te doen, en dat Hij u door Zijn genade gedrongen heeft tot het tegendeel; en wanneer u verwaardigd wordt om in nederige dankzegging te kunnen zeggen, hetgeen die farizeeër al roemende zei: *Ik dank u Heere, dat ik niet ben als andere mensen, en dat ik Christus alzo niet geleerd heb.*

Het is ook een stof van gezang, wanneer de zonden van anderen strekken mogen om u heiliger te maken; wanneer de stank van hun zonden uw genaden een liefelijke reuk doet geven; alsook, wanneer de Heere u dan daardoor gelegenheid geeft tot hun overtuiging en bekering, en om het middel van de welstand van hun zielen te zijn. Ja maar, zult u zeggen, de grote vraag is: Wanneer mijn eigen zonde het oordeel is, hoe kan er dan enige grond zijn, om van het oordeel te zingen? Gewis, het zondigen kan nooit een grond tot zingen zijn; want de zonde is in zichzelf een verdoemelijke zaak, erger dan de hel zelf; en daarom zeg ik u, in Gods Naam, dat alles wat tot afbreuk van de heiligheid, en tot aanmoediging van de zonde verstrekt en aanleiding geeft, waarlijk een vloek is; vervloekt zij ook al het prediken, hetwelk tot stijving in de zonde, hoe ook genaamd, enige aanleiding geeft; ja vervloekt zij de gedachte van de prediker of van de toehoorder, welke de leer der genade tot een aanleiding daartoe gebruikt. Zulke gedachten kunnen er weleens in ons opkomen, maar mocht het vuur uit de hemel eens nederdalen en dezelve allen in ons vernietigen, opdat wij daardoor nooit een heilige en onzondige Jezus lasteren mogen, door Hem tot een dienaar van de zonde te maken. Hoe het ook zij, de zonde, als zijnde de slimste van alle verdrukkingen en oordelen, zou uit zichzelf een eeuwige demping veroorzaken van het lied van de goedertierenheid en het recht of het oordeel, indien een soeverein God in Zijn oneindige wijsheid, geen lofzang kon verwekken uit het kwaad van de zonde; daarom is er dan nog grond voor het zingen, niettegenstaande de zonde, en wel dan wanneer de Heere uw zonde u tot een last maakt, en wanneer Hij u uzelf als ellendig doet beschouwen wegens dezelve, zeggende: O ik ellendig mens! enz. en wanneer dan de last van de zonde u verdriet doet hebben in dit leven, zeggende met Rebekka: 'Ik heb verdriet in mijn leven, vanwege de dochteren Heths'.

Er is niettegenstaande de zonde, nog grond om te zingen, wanneer de Heere de overmacht van de zonde het middel doet zijn, om u te trekken tot een Zaligmaker, en het bloed van Christus hetwelk van alle zonde reinigt; wanneer de dagelijkse zonde u ook dagelijks gebruik doet maken van die geopende fontein tegen de zonde en tegen de onreinheid; wanneer de bitterheid van de zonde Christus voor u zoveel te zoeter en te dierbaarder doet worden, en wanneer de bete of de prikkel van de zonde, uw oog trekt om op de koperen slang te zien. Wanneer nu een ziel ziet, dat God meer verheerlijkt, Christus meer geëerd, en Zijn gerechtigheid meer gewaardeerd wordt, dan valt zij aan het zingen, en zij roemt in haar zwakheid, enz.

Er is, niettegenstaande de zonde, nog grond om te zingen, wanneer het gevoel van dezelve een mens zichzelf doet veroordelen, opdat hij van de Heere niet geoordeeld zou worden; wanneer dezelve hem te nauwkeuriger zichzelf doet beproeven, zeggende: 'Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart', enz. en wanneer hij waakzamer wordt over zijn hart, zodat hij de zonde uitvindt, en dezelve door genade zoekt uit te drijven, en in het toekomende omzichtiger leert wandelen.

Er is, niettegenstaande de zonde, nog grond om te zingen, wanneer dezelve een mens zichzelf doet verfoeien en berouw hebben in stof en as; en wanneer dezelve hem met David zijn legerstede doet bevochtigen met zijn tranen, en als zij hem met Petrus naar buiten doet gaan, hem bitterlijk doet wenen, en hem in het stof laag doet nederbuigen voor de Heere. Daarom is de zonde, welke ons nederig maakt, beter dan de plicht, welke ons trots maakt, gelijk iemand aldus eens zei; het opstaan van een geveinsde wordt het middel tot zijn val; maar het vallen van een gelovige wordt het middel tot zijn opstanding; omdat het gevoel van zijn zonde hem heilig, het gevoel van zijn trotsheid hem nederig, zijn geveinsdheid hem oprecht, zijn hardheid van het hart hem week, en zijn vleselijkheid hem geestelijk maakt. Gezegende overwinning van de zonde, welke eindigt in een bloedige oorlog tegen dezelve! Evenwel heeft men de zonde zulks niet dank te wijten, maar een soevereine en wijze God, Welke onze ziekte ons tot medicijn doet worden. Indien iemand hieruit enige gelegenheid tot zonde nemen mocht, die bedenke eens, wanneer hij dat doet, of dan zijn vlek wel de vlek van Gods kinderen is; want 'de zonde te doen, opdat de genade te meerder worde', dat is een verwaande zonde in de hoogste trap. De ware genade durft zulk een bitter besluit nooit uit zulke zoete beloften te trekken; of indien anders een kind Gods zulks doen zou en zich verstouten in de zonde, die wete en overwege eens, of dit al zijn liefde is voor zijn Vriend; hoewel God u niet verdoemt, zo kan Hij u een hel toezenden in dit leven, en uw ziel met vrees, schrik en angst vervullen, zodanig als wij tevoren gemeld hebben. Laat dit dan voor u een heiningmuur zijn, om u af te houden van de brandende berg. Van het oordeel te zingen, ten opzichte van de zonde, is niet van onze dwaasheid te zingen, in het plegen van dezelve; maar van Gods wijsheid, in het vernietigen van dezelve. U hebt geen reden om van de zonde te zingen, die uit zichzelf de dood, het verderf en de verdoemenis toebrengt; maar U hebt gedurig reden, om van het oordeel aangaande de zonde te mogen zingen, of wegens Gods uitvoeren van Zijn oordeel over dezelve.

U zult mogelijk zeggen: Indien eindelijk de hel zelf het oordeel is, zou ik dan in zulk een geval nog moeten zingen?
Ik antwoord: Hebt u geen reden om te zingen, dat u nog buiten de hel zijt, en dat zulks tot nog toe uw lot niet is? Maar ik moet u zeggen, indien u maar eens begon te zingen, dat zou het begin naar de hemel wezen: 'Welgelukzalig zijn zij die in Uw huis wonen; zij prijzen U gestadig'. Indien u zeggen kunt, gelijk eens een vroom, geoefend christen

zei, toen hij verzocht werd tot de vrees voor de hel, en om daarop dan al de plichten van de godsdienst te verlaten: Wel zei hij, indien ik Hem nooit in de hemel prijzen zal, zo zal ik nochtans trachten Hem zo veel op aarde te prijzen, als ik kan; dat zou een bewijs zijn, dat u voor eeuwig zingen zou in de hemel onder de verlosten.
Dus ziet u dan, hoe wij het recht of het oordeel beschouwen, hetzij met opzicht tot de verdrukking, de verzoeking, de verlating, of tot de zonde, en in wat opzicht wij van hetzelve zingen moeten; het is anders niet dan van de goedertierenheid te zingen, welke God in deze oordelen oefent; en daarom: Ik zal zingen van goedertierenheid en van recht.
Het komt alles hierop uit, alsof de psalmist had willen zeggen: Ik zal van goedertieren oordelen zingen; want het oordeel is een goedertierenheid, gelijk het de stof is van het lied. Of nemen wij het onderscheiden, dan is het: Ik zal van de goedertierenheid zingen in de goedertierenheden; en ik zal van goedertierenheid zingen in het oordeel of in het recht; en dus zal ik zowel van mijn slagregens, als van mijn zonneschijn zingen; zowel van mijn vallen als opstaan, zowel van voorspoedige als tegenspoedige bedelingen: Ik zal van goedertierenheid en van recht zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE!

(3) Het derde hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om aan te tonen wat dit zingen in zich bevat, en hoe wij van de goedertierenheid en van het recht zingen moeten tot verheerlijking van God.
A. Eerst zal ik aantonen, wat dit zingen te kennen geeft.
B. En dan, ten tweede, wat de hoedanigheden daarvan zijn.

A. Vooreerst, wat dit zingen te kennen geeft? ‘U zal ik psalmzingen, o HEERE!’ Dat is, U zal ik prijzen; dit bestaat niet in de blote klank van de stem, maar het geeft te kennen de verheerlijking van God met ons hart, met onze lippen, met ons leven, en met ons lijden en onze dood.
1. Den Heere te zingen, is Hem te verheerlijken en Hem lief te hebben en aan te bidden met ons hart. In dit zingen liggen de innigste werkzaamheden van de ziel opgesloten, zie Psalm 103:1: ‘Loof de HEERE, mijn ziel’, enz. Het geeft een diepe indruk van God op de ziel te kennen, en een levendig gevoel van Zijn goedertierenheid in Christus, en van onze onwaardigheid. Dan is de ziel, met alles wat in haar is, in beweging en in werkzaamheid; het oordeel is werkzaam in verwondering over God en over Zijn heerlijke genade; het geheugen is werkzaam in dankbare optelling van Zijn weldaden, zeggende: ‘Mijn ziel vergeet geen van Zijn weldaden’, enz. De genegenheden zijn werkzaam in blijdschap en vermaak in God, Hem liefhebbende wegens de rijkdom Zijner genade in Christus; o, zegt zij dan, zal ik het grootste en het beste van alle wezens niet liefhebben, wegens de grootste en beste weldadigheden? Het is dan het hart, dat hier werkzaam is; bidden noch prijzen zijn van enige waarde of nut, zonder het hart. Velen zingen wel met hun monden en stemmen, wiens harten wel honderd mijlen daarvan af zijn, en die hier en daar met hun harten heen zwerven; maar een bereid hart is een zingend hart, zeggende met David: ‘O God, mijn hart is bereid; ik zal zingen en psalmzingen’ (Psalm 108:2). Wij worden ook geroepen, om ‘den Heere met aangenaamheid in onze harten te zingen’ (Kolossenzen 3:16). Wij moeten met gelovige harten zingen; hij, die sterk in het geloof is, verheerlijkt God; wij moeten dan met liefde, vrees en vermaak in onze harten zingen.

2. Den Heere te zingen, is Hem te verheerlijken met onze lippen. Wij moeten Hem betalen de varren onzer lippen; wanneer het hart vol is van liefde, dan zal ook onze tong vol van lof zijn. Onze tongen moesten als welgestelde orgels zijn, om de verheffing Gods uit te galmen, door Zijn zaak te bepleiten, Zijn waarheid te verdedigen, Zijn Naam aan te roepen, en door Hem te belijden voor de wereld, zeggende met David: 'Uw goedertierenheid is beter dan het leven; mijn lippen zouden U prijzen' (Psalm 63:4). Wanneer onze harten een goede reden opgeven, dan zullen onze tongen, als de pen eens vaardigen schrijvers zijn, om onze gedichten op te geven van de Koning; en 'wanneer onze harten verblijd zijn, zo zal onze eer zich beroemen' (Psalm 16:9). O, wat bewijst het weinig spreken van hemelse dingen een allerbeklaaglijkst verval!
3. Den Heere te zingen, is Hem te verheerlijken met ons leven. Wanneer de liefde van ons hart, de kalveren onzer lippen, en de dienstbaarheid van ons leven aan God worden geofferd, dat maakt een eenstemmige lofzang; 'Wie dank offert, zal Mij eren, en die zijn weg wel aanstelt', enz. Wanneer wij de daden en de werkzaamheden van ons leven aan Zijn gebiedende wil, en de genietingen van ons leven aan Zijn bestellende wil opdragen, dan zingen wij Gode een lofzang. Wanneer wij door het geloof des Zoons Gods leven, (want een ander leven, hetwelk niet van Hem ontvangen, en weder aan Hem opgeofferd wordt, is die naam niet waardig) dat is dan een praktikaal zingen van de lof des Heeren, hetwelk de psalmist alhier bedoelt, gelijk uit de gehele psalm blijkbaar is.
4. Den Heere te zingen, is Hem met ons lijden en onze dood te verheerlijken, zowel als met ons leven en met onze daden; dus worden wij geroepen, om de Heere te eren in de valleien, of gelijk het door anderen overgezet wordt, in de vuren (Jesaja 24:15). Roept ons de Heere om verdrukking te lijden in onze personen, namen, staten, families en in onze verdere belangen; om te lijden door het wegnemen van man, vrouw, broeders, zusters, kinderen of enige andere uitwendige troost. Zo zingen wij van goedertierenheid en van recht, wanneer wij lijdzaam en onderworpen komen te lijden; en God wordt even zo veel verheerlijkt door onze lijdende gehoorzaamheid als door onze dadelijke. Wanneer u ergens in verdrukt wordt, zo weet, o gelovige! dat God dan enig werk heeft voor uw genaden, en dat Hij daardoor ook eer van u verwacht. Ja, indien Hij u riep tot een marteldood, om Zijns Naams wil, zo zou u Zijn lof moeten opzingen, door het sterven in en voor het geloof, zowel als in het leven door hetzelve. O mens! zou u voor Hem wel willen sterven, Die voor u gestorven is? Dat zou een grote zaak zijn! 'O' zei eens een martelaar, 'het is maar een kleine zaak, eenmaal voor Christus te sterven; indien het mogelijk was, zo zou ik wel duizendmaal voor Hem willen sterven'. Dus ziet u wat dit, de Heere te zingen, in zich heeft.

B. Ten tweede, betreffende de hoedanigheden van deze lofzang, *of hoe wij van de goedertierenheid en van het recht zullen zingen.*
1. Wij moeten blijmoedig zingen van de goedertierenheid en van het recht. Het zingen is een aangenaam werk; daarom worden wij vermaand, om 'den Heere te zingen, met aangenaamheid in ons hart' (Kolossenzen 3:16). En, 'den Heere vrolijk te zingen, en Hem te juichen met psalmen'. Het is, als het ware, een vervroeging van de hemelse vreugde; al waart u in een hel van droefenis en van beproeving, zo hebt u nochtans reden om Hem te prijzen, dat u niet in een hel van vuur en zwavel zijt; al had u een hel op uw rug, en een andere hel in uw boezem, zo hebt u nochtans reden om te danken, dat u niet geworpen zijt in de hel onder de duivelen.

2. Wij moeten zingen op een verheven wijze van de goedertierenheid en van het recht, zeggende met de engelen: Ere zij God in de hoogste hemelen, enz. Wij moeten Hem loven met de hoogste hoogachting, met de hoogste aanbidding, met de hoogste verwondering en met het hoogste vermaak en verrukking; want gelijk Hij hoog verheven is boven alle wezens, en boven alle lof en prijs, zo zijn ook Zijn goedertierenheden de hoogste goedertierenheden, en Zijn oordelen de diepste afgrond.
3. Gelijk wij dan hoog en luid op zingen, zo moeten wij ook nederig en laag zingen van dezelve. De hoogmoed is met dit zingen onbestaanbaar, en daarom moeten wij met beving zingen, en ontzaggelijke indrukken van God op onze geest zoeken te hebben, uit kennis van de oneindige afstand, die er is tussen Hem en ons. Wanneer de vierentwintig ouderlingen zingen, dan komen zij af van hun tronen, en zij werpen hun kronen en palmtakken neder voor de troon (Openbaring 4:10), alsof zij wilden zeggen: Wij zijn niet waardig, om op een troon te zitten, of een kroon te dragen, in Zijn tegenwoordigheid; en daarom maken zij van hun tronen en kronen voor Hem een voetbank. Wanneer wij dan zingen van goedertierenheid en van recht, zo moeten wij gedachtig zijn, dat Zijn oordelen een diepe afgrond zijn; en wij behoorden diep voor Hem vernederd te wezen, zeggende met Paulus: ‘O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods’, enz. (Romeinen 11:33).
4. Wij moeten gestadig en onvermoeid zingen van de goedertierenheid en van het recht. Elke nieuwe goedertierenheid of oordeel, welke ons overkomt, moest ons stof geven voor een nieuw lied. O! Zijn goedertierenheden zijn immers elke morgen, ja alle ogenblikken vers en nieuw, en daarom moesten wij ook altijd zingen en zeggen: ‘Ik zal de HEERE loven te allen tijde; Zijn lof zal geduriglijk in mijn mond zijn’ (Psalm 34:2); alsook, ‘Laat de liefhebbers Uws heils geduriglijk zeggen: De HEERE zij grootgemaakt’ (Psalm 40:17). Het is waar, een gelovige zal nooit onafgebroken of zonder verstoring kunnen zingen, totdat Hij in de hemel komt; het is ook insgelijks waar, dat wanneer hij de goedertierenheid ziet, hij gereed is om te zingen; maar, wanneer hij de zon van goedertierenheid door de wolken van het oordeel niet kan zien, dan is hij gereed om te zuchten, en om zijn harp te hangen aan de wilgen; nochtans heeft hij, niettegenstaande zijn verbintenis daartoe altijd blijft, ook altijd stof om van goedertierenheid en van recht te zingen.
5. Wij moeten van goedertierenheid en van recht zingen, beiden afzonderlijk en tezamen gevoegd. Wanneer ons goedertierenheid overkomt, dan moeten wij van goedertierenheid, en wanneer ons het recht of het oordeel overkomt, dan moeten wij van het recht zingen; en wanneer ons die beiden overkomen, dan moeten wij ook van die beiden zingen, en die gebruiken als een stof van gezang en van lofzegging; zodat God verheerlijkt wordt zowel in Zijn goedertierenheid als in Zijn oordelen.

6. Wij moeten godvruchtig en gehoorzaam zingen van dezelve, wetende dat het een geboden plicht is. Wij zouden veel tijd moeten doorbrengen, om al de Schriftuurteksten aan te halen, waarin wij geroepen worden, om de Heere te loven. Het is een goede, liefelijke en betamelijke plicht, gelijk wij zien kunnen in Psalm 147:1, alwaar deze drie benamingen aan hetzelve worden toegeschreven, om ons daartoe op te wekken.
a. Het is een zielsverrijkende plicht, een goede weg, om daarop een bedrukte toestand verbeterd te krijgen. Wanneer de bruid onder verlatingen was, viel zij aan het zingen, zeggende: ‘Mijn Liefste is blank en rood’, enz. Nooit was zij in betere toestand, dan wanneer zij in een zingende toestand was. Het is goed om onze klachten door loven te verdrijven; het is goed, omdat het al de inkomst is, die de Koning des hemels van ons

ontvangen kan, en wanneer wij Hem zulks weigeren, zo is dat een hoogte van verraad; want het is een rente, die Hem toekomt: 'Geeft de HEERE de eer Zijns Naams'. Het is goed bij uitnemendheid; want het is een meerder blijk van liefde, dan wel andere plichten zijn; de eigenliefde kan iemand drijven tot het gebed, maar de liefde tot God doet hem loven. Indien u een grote lijst van klachten voor God brengt, en niet één woord van lof en dankzegging over de goedertierenheden en weldaden, dan is het zeer te vrezen of de eigenliefde niet wel voornamelijk de geleidster is van uw gebed. Het is een blijk van vijandschap tegen uw naaste, wanneer u vele weldaden van hem ontvangt, en nochtans dezelve niet erkent of daarvoor dankbaar zijt; vervolgens is het ook een blijk van vijandschap tegen God, wanneer gij, niettegenstaande Zijn goedertierenheden, Hem niet prijst en psalmzingt. Het zingen is dan allerwegen goed.
b. Het is een liefelijke plicht. Daar is geen muziek, daar God zo veel behagen in heeft, als in het opzingen van Zijn lof; het is het liefelijke werk van de hemel, waarin zich nieuwe vertoningen van heerlijkheid zullen uitlaten voor eeuwig, en alwaar ook nieuwe lofzangen tot in eeuwigheid zullen opgezongen worden. U denkt mogelijk, wanneer u eens in de hemel komt, dat u dan tot verzading toe zult zingen, maar dat u nu, terwijl u met zovele dodelijke zwarigheden bezet zijt, zingen kunt noch zingen moet; maar dat is niet wat vreemds, om dan, wanneer u in de hemel komt, te zingen; maar indien u Hem nu, in de vuren en in de valleien verheerlijkt, en Hem looft, ten spijt van de duivel en van alle tegenstand, welke u op de weg ontmoeten mogen, dan verheerlijkt u Hem meer, dan dat u Hem in de hemel looft, alwaar geen verdriet, geen verzoeking, geen zonde, noch enig geklag is, om uw lofzang te kunnen verstoren. Met Paulus en Silas te zingen in de boeien, is meer dan in de hemel te zingen; en hoewel het wel niet troostrijk is, nochtans is het roemrijker, edelmoediger en heerlijker.
c. Het is een betamelijke plicht; want het gewaad des lofs is een aangename versiering. Een ondankbaar mens is een onaangenaam, ja een hatelijk mens, en niets is er dat in de ogen Gods en der mensen onbetamelijker is, dan de ondankbaarheid. Wij moeten Hem dan godvruchtig loven, onder een erkentenis van onze plicht.

7. En eindelijk, moeten wij vastbesloten en met een heilig voornemen zingen, zeggende met de psalmist: U zal ik psalmzingen, o HEERE! Omdat nu dit een gedeelte is van de tekst, zo zal ik aantonen wat in dit voornemen van de psalmist te kennen wordt gegeven, alsook de wijze hoe hij dat uitdrukt: Ik zal van goedertierenheid en recht zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE! Ik denk dat deze navolgende dingen, door dit voornemen, en de wijze hoe het uitgedrukt wordt, te kennen wordt gegeven.
a. Het geeft te kennen een welgegrond voornemen, omdat hij een ontdekking ontvangen had van de heerlijkheid van Gods goedertierenheid en rechtvaardigheid, in het aangezicht van Christus Jezus; alsook een gezicht van Zijn heerlijkheid, in al Zijn goedertieren en drukkende bedelingen. Hij had gevoel en indruk van de goedheid Gods in alle weldaden, welke hij ontvangen had, alsook van de wijsheid Gods, welke alle verdrukkende voorzienigheden bestuurden tot voordeel van zijn ziel, zeggende: Ik zal van goedertierenheid en recht zingen.
b. Het geeft te kennen een dankbaar voornemen, omdat de Geest der dankbaarheid zijn ziel vervuld had. Dit geeft zijn voornemen om te zingen klaar te kennen; want het bewijst, dat zijn ziel verblijd was door een gevoel van goedertierenheid Gods; zijn overdenking van Hem was zoet; en dat doet hem zulk een liefelijk werk voornemen.

Hij zag de sterke verbintenis daar hij onder lag, om des HEEREN Naam te loven en groot te maken.
c. Het geeft te kennen een hartelijk voornemen. Zijn hart en wil waren daarin opgenomen; waarom hij ook tot tweemaal toe 'ik zal' in de tekst uitdrukt: Ik zal van goedertierenheid en recht zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE! Hij was gewillig om het werk te verrichten. Waar het verstand in de kennis Gods verlicht is, in Zijn goedertierenheid en oordeel, daar is ook de wil gebogen en gewillig gemaakt, om God te loven en te verheerlijken, door de gehoorzaamheid des geloofs en der liefde, door genade.
d. Het geeft te kennen een ernstig voornemen. Dit wordt te kennen gegeven door het zeggen: O HEERE! ik zal het doen; U, o HEERE! zal ik psalmzingen. Ernstig en vurig te zijn in het gebed, is een uitnemende oefening; maar ernstig en vurig in het loven te zijn, is nog uitnemender; ernstig te wezen in het zoeken is goed; maar ernstig te zijn in het zingen is nog beter, zeggende: U zal ik psalmzingen, o HEERE! Mogelijk geeft die uitroep 'o' ook wel een verwondering te kennen; o! ik zal zingen, want Uw goedertierenheden en Uw oordelen zijn zo wonderlijk groot; o! ik zal met verwondering en met verbazing zingen.
e. Het geeft een nederig voornemen te kennen. Ik kan van geen verdienste zingen, wil hij zeggen, maar ik zal van goedertierenheid zingen. Ja, door Uw goedertierenheid, zal ik daarvan zingen. Van de goedertierenheid te zingen moet immers een nederig zingen zijn, want het oordeel is alleszins een ontzaglijk woord. Dus drukt dan de psalmist zijn voornemen uit op de nederigste wijze, wanneer hij zegt: 'O HEERE! ik zal van goedertierenheid en recht zingen'.
f. Het geeft te kennen een plechtig voornemen in tegenwoordigheid van de grote Jehovah: U zal ik psalmzingen, o HEERE! Hij neemt dit werk niet alleen in zijn eigen hart voor, maar bij wijze van plechtige opdracht aan de God des hemels, de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus: U zal ik psalmzingen, o HEERE! U zal ik de eer van Uw goedertierenheid en van Uw oordelen toebrengen. Zie, ik neem dit werk voor in Uw tegenwoordigheid, o HEERE!
g. Het geeft te kennen een verstandig voornemen. David was een liefelijk en ervaren harpspeler, en een zeer goed muzikant, zelfs in een geestelijke zin. Hij had die heilige kunst van loven en prijzen zo geleerd, dat hij met wijsheid en met verstand kon psalmzingen. Hij wist wie het voorwerp wezen zou van de lofzang, of voor wie hij zingen zou, en daarom zegt hij: 'U zal ik psalmzingen, o HEERE!' Hij wist wie de zanger wezen zou, en daarom zegt hij: 'Ik zal zingen'. Hij wist de wijze hoe hij zingen zou, en daarom zegt hij: 'Ik zal van goedertierenheid en recht zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE!' Het is voor de HEERE, dat hij voorneemt te zingen, gelijk hij voor de ark deed, welke een voorbeeld was van Christus, en dus is het dan een lofzang tot verheerlijking van God in Christus.
h. Het geeft te kennen een vast, een onbeweeglijk en een bestendig voornemen; gelijk de verdubbeling van hetzelve schijnt op te geven: 'Ik zal zingen, ik zal zingen'. Hij wilde niet, dat dit werk van zingen op zou houden, maar dat het zijn gedurige handel zijn zou; 'ik zal zingen, ik zal zingen'; ik zal op aarde zingen, en ik zal zingen in de hemel; ik zal zingen in de tijd, en ik zal zingen in de eeuwigheid. Het is ook zeker dat al degenen, over wie de Geest des lofs en der dankbaarheid is uitgestort, zich voornemen om nooit het zingen over te geven, hoezeer ook anders hun lofzang hier bedorven en verstoord mocht worden; nochtans, wanneer zij in een zingende gestalte zijn, zo zouden zij wel wensen daar nooit van te scheiden; en omdat zij wel weten, dat het hier in de tijd niet altijd duren zal, en dat hun harpen niet altijd wel gesnaard zijn

zullen, daarom nemen zij ook voor, dat tot hun grote bezigheid te maken, om voor eeuwig te zingen en te prijzen in de hemel, zeggende: 'Ik zal zingen, ik zal zingen'. David had eenmaal, ja tweemaal gehoord wat de goedertierenheid, zowel als de kracht Gods, was; en daarom neemt hij als in één adem ook voor, niet alleen eenmaal, maar tweemaal de HEERE psalm te zingen. Het Woord heeft een grote nadruk en eigenaardigheid in zich: 'Ik zal van goedertierenheid zingen; ik zal zingen van het recht; o HEERE ik zal zingen; ik zal zingen; U zal ik psalmzingen!'
Met één woord, het geeft te kennen, dat een God in Christus het al zou zijn van het lied, de Alfa en de Omega, het begin en het einde daarvan; het was van Hem, als de Alfa, want de ontdekking van de goedertierenheid Gods in Christus had hem daartoe aangezet, wanneer hij zei: 'Ik zal van goedertierenheid en van recht zingen'; en het was tot Hem, als de Omega, want hij draagt de lofzang aan de Heere op, zeggende: 'U zal ik psalmzingen, o HEERE!' Deze dingen, denk ik, worden, door de wijze van dit voornemen uit te drukken, te kennen gegeven, welke ook nuttig kunnen zijn om onze voornemens in het zingen daarnaar te regelen.

(4) Het vierde hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om aan te tonen, waarom het door de HEERE alzo geschikt is, dat zijn volk gedurig grond zal hebben, om van goedertierenheid en van recht te zingen.
Waarom is er juist zowel goedertierenheid als recht in hun lot, zolang zij in deze wereld zijn? Daar heeft de Heere verschillende redenen voor.
1. Om een onderscheid te stellen tussen de hemel en de aarde; want in de hemel zal er geen lied van oordeel, van verdrukking, van verlating, van zonde, noch van tegenwoordig oordeel zijn, maar wel van hetgeen voorbij is. De lofzang des hemels zal onder de zegepralende menigte van tegenwoordige goedertierenheid en van verleden oordelen zijn; maar het lied van de strijdende Kerk is van goedertierenheid en recht, zoals die beiden tegenwoordig zijn. 'Nu zien wij als door een spiegel in een duistere rede', en daarom zingen wij ook verward; 'maar wanneer wij van aangezicht tot aangezicht zien zullen, dan zullen wij onderscheidenlijk zingen'; hier kennen wij ten dele, en wij zingen ten dele; maar dan zal die volmaakte kennis ook een volmaakte lofzang voortbrengen; nu zijn wij Christus zeer ongelijkvormig, omdat wij maar weinig van Hem zien, en daarom is onze lofzang ook zeer bezwaard, traag en neergebogen; maar 'dan zullen wij Hem gelijk zijn, want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is', en dan zal onze lofzang ook blijmoedig en verrukkend wezen. Wanneer de goedertierenheid onze lofzang nu eens opwekt, zo brengt het oordeel die vaak ten onder, en de één of andere duisterheid verstoort dus het zingen; maar dan zal er geen tegenwoordig oordeel, geen wolk, geen nacht of enige klacht zijn, om de lofzang te kunnen verhinderen; want daar is de goedertierenheid niet gemengd met enig oordeel, noch de blijdschap met enige droefheid.
2. Opdat Gods kinderen de Goddelijke wijsheid mochten verheerlijken, welke deze strijdigheden, te weten, de goedertierenheid en het oordeel, overeen brengt en verenigt. O, die oneindige wijsheid Gods, welke zulke schijn strijdigheden elkaar kan doen ontmoeten in een lofzang, en zulke tegenstrijdigheden, als het ware, kan doen samenspannen in een lofzang van heerlijkheid voor Hem! O, die oneindige wijsheid, welke de goedertierenheid en het oordeel elkaar doet ontmoeten en eendrachtig kussen! O, die oneindige wijsheid, welke het grootste goed uit het grootste kwaad, en de grootste zegen uit de grootste vloek weet voort te brengen; gelijk zij uit de zonde en de val van de eerste Adam de eer en de heerlijkheid van de tweede Adam, alsook een meerdere gelukzaligheid voor zijn zaad, voortbrengt! O, die oneindige wijsheid,

welke het leven uit de dood, het licht uit de duisternis, de vrijheid uit de dienstbaarheid, de liefde uit de vijandschap, de gelukzaligheid uit de ellende, de heiligheid uit de zonde, de blijdschap uit de droefheid, en de goedertierenheid uit het oordeel doet geboren worden! O, wie kan in deze diepte zien, zonder met de apostel uit te roepen: 'O diepte des rijkdoms, beiden der wijsheid en der kennis Gods', enz. (Romeinen 11:33).

3. Opdat zij trapsgewijze bekwaam gemaakt zouden worden, om halleluja's in de hemel te kunnen zingen. Zij zijn nog niet bekwaam, om van de goedertierenheid zonder het recht of het oordeel te kunnen zingen; en hoewel het oordeel, voor het volk Gods, veranderd wordt in goedertierenheid en het dus voor hen een stof van gezang is, zo doet nochtans het tegenwoordige gevoel dat zij hebben van het oordeel, de manier en de wijze van hun zingen, gepast zijn naar hun onvolmaakte staat, waarin zij nog onbekwaam zijn, om van de goedertierenheid, zonder inmengsel van het oordeel, te kunnen zingen. Zij leren het zingen hier nog maar bij aanvang, en door het oordeel worden zij getuchtigd, om van trap tot trap geleerd te worden, om beter te kunnen zingen; wanneer de goedertierenheid op hen niet vermag, om hen wel te doen zingen, dan zendt de Heere hun een oordeel, om hen beter te onderwijzen. Zij leren de hemelse taal, eer zij er in gebracht worden; maar, wanneer zij eerst naar school komen, zo zijn ze nog maar leerlingen, en daarom hebben zij de tucht des oordeels nodig. Indien zij de goedertierenheid misbruiken, en niet recht zingen van dezelve, dan komt er weleens een zwaar oordeel, hetwelk hen dan wat meer acht doet geven hoe zij zingen, en dan leren zij ook weleens het 71e vers van Psalm 119 opzingen. 'Het is mij goed dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen leerde'; alsook het 75e vers: 'Ik weet, HEERE, dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn, en dat u mij uit getrouwheid verdrukt hebt'.

4. Opdat het gewicht van de lofzang naar hun krachten geproportioneerd en gericht zijn zou. Zij kunnen geen goedertierenheid alleen, zonder oordeel of recht, verdragen; want dan zouden zij in trotsheid opzwellen, en zich al te zeer verheffen. Zij kunnen ook, aan de andere zijde, niet verdragen alleen het oordeel te ontvangen zonder de goedertierenheid; want dan zouden zij wegzinken in wanhoop en al te zeer bedrukt zijn; want, om aan de ene zijde van de goedertierenheid alleen te zingen, dat zou voor hen een al te grote last zijn, omdat zij ondervinden, dat wanneer hun harten opgebeurd worden om een hoge toon te zingen, zij dan niet volkomen kunnen prijzen, maar gereed zijn om engelen, heiligen, zon, maan en sterren als te nodigen, om hen te helpen prijzen; want het werk is al te groot voor hen alleen; zij kunnen hun noten niet hoog genoeg gesteld krijgen. Maar wanneer die lovende gestalte over is, en wanneer er niet anders dan een gevoel van goedertierenheid overblijft, dan rijst er soms weleens (omdat zij een lichaam der zonde met zich omdragen, dat de goedertierenheden misbruikt), een trotse gedachte, of zelfverheffende inbeelding in hun boezem op, en zij zouden zich al zeer licht verheffen, indien zij niet vernederd werden door het oordeel. Aan de andere zijde, om van het oordeel alleen te zingen, dat zou veeleer een demping daarvan zijn, dan een lofzang, en een droefgeestig zuchten, in plaats van zingen; en daarom heeft de oneindige wijsheid die zeer wel tezamen gevoegd.

5. Opdat hun lofzang te liefelijker en te zoetluidender wezen zou. Gelijk er in een natuurlijke of kunstige muziek geen melodie of zoetluidendheid zijn kan, waar maar één noot is (want daar moeten onderscheiden klanken en geluiden zijn, zal de muziek zoetluidend wezen, zoals de apostel daarvan spreekt in 1 Korinthe 14:7: 'Zelfs ook de levenloze dingen die geluid geven, hetzij fluit, hetzij citer, zo zij geen onderscheid met

hun klank geven, hoe zal bekend worden hetgeen gefloten of op de citer gespeeld wordt?') zo is het ook gesteld in de geestelijke muziek, hetzij wij de volmaakte lofzang van alle verlosten hierboven aanmerken, hetzij wij de begonnen lofzang aanmerken van de verlosten hier beneden; het lied van de tegenwoordige goedertierenheid en van het verleden oordeel maakt de aangenaamste melodie in de hemel; en het lied van goedertierenheid en van oordeel, beiden tegenwoordig zijnde, maakt de zoetste melodie die op aarde kan gezongen worden. Goedertierenheid en oordeel, als bas en viool, maken een heilige melodie in de geestelijke lofzang; hier zijn onderscheiden noten in deze muziek; de goedertierenheid geeft een hoge en verheven, en het oordeel een lage en nederige toon, en beiden maken de lofzang melodieus of zoetluidend. Wanneer een mens niet alleen de goedertierenheid ziet, maar zowel de goedertierenheid als het oordeel; goedertierenheid voor het oordeel en goedertierenheid na het oordeel; goedertierenheid in het oordeel, goedertierenheid gepaard met het oordeel, goedertierenheid uit het oordeel, goedertierenheid op het oordeel volgende, goedertierenheid het oordeel zegenende, goedertierenheid het oordeel schikkende en besturende, goedertierenheid het oordeel bekwaam makende, goedertierenheid het oordeel matigende, goedertierenheid het oordeel verzoetende, goedertierenheid over het oordeel roemende, goedertierenheid lopende door het oordeel; goedertierenheid aan de wortel en goedertierenheid aan de tak van het oordeel; goedertierenheid aan deze zijde, en goedertierenheid aan gene zijde van het oordeel; goedertierenheid het oordeel in goedertierenheid veranderende. O, hoe zingt men dan de HEERE met aangenaamheid in het hart; dit maakt de lofzang melodieus.

6. Opdat zij zowel de goedertierenheden als de oordelen, hun kruis als hun troost, de roeden zowel als de ondersteuningen welke hun overkomen, mogen leren prijzen, als voor hen een lofzang leverende; en opdat zij ook aan de ene zijde met Zijn goedertierenheid niet spelen, of aan de andere zijde tegen Zijn oordelen murmureren zouden; alsook, opdat zij Zijn verruimingen niet misbruiken, noch Zijn kastijdingen verachten mochten; maar dat zij die beiden derzelver rechte plaats geven zouden in hun harten en in hun hoogachting; opdat zij van die beiden zingen mochten, en de HEERE hun God in die beiden liefhebben, en dat zij Hem niet alleen mochten leren beminnen als een toornig, maar ook als een goedgunstig, als een afwezig, maar ook als een tegenwoordig, een verbergend, maar ook als een Zich weder ontdekkend, en als een tuchtigend, maar ook als een vertroostend God; en opdat zij zowel uit hun voorspoed als uit hun tegenspoeden een lofzang mochten dichten, tot verheerlijking Zijns Naams. Met één woord, de Heere heeft het alzo geschikt, dat zij 'van goedertierenheid en recht zullen zingen'; en Hij heeft die beiden in hun lot gesteld, opdat zij onder het gezicht van de goedertierenheid niet wanhopig, of door het gezicht van het oordeel niet vermetel mochten worden; opdat zij al hopende mogen zingen wegens de goedertierenheid, en nederig wegens het oordeel; en opdat hun lofzang volkomen zijn mocht, in zich begrijpende al Zijn bedelingen, gelijk het lied luidt van Mozes en het Lam (Openbaring 15:3): 'Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heere, u almachtige God; rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, u Koning der heiligen'.

Tot dusverre over dit hoofdstuk.

TOEPASSING

(5) Het vijfde hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om uit deze leer enige besluiten te trekken ter toepassing.

1. Hieruit kunnen wij zien, dat er een al-besturende en wijze voorzienigheid is, welke alle dingen, hetzij troost of kruis, bittere of zoete dingen, doet medewerken ten goede en ten voordeel van het verzegelde overblijfsel (Romeinen 8:28): 'Want wij weten, dat dengenen die God liefhebben, alle dingen moeten medewerken ten goede', enz. De goedertierenheid, het oordeel, alles moet het zijne toebrengen en medewerken, om stof voor een lofzang te zijn. Gewis, hier is een rad in het midden van een rad, en een verborgen hand, welke alle snaren van de harp der voorzienigheid stelt en spant, om een liefelijke lofzang voor God te maken. Daar is een oneindig wijze hand, gelijk die van een kunstig speler op deze harp, welke alle schijnstrijdige noten iets doet toebrengen tot de zoetluidendheid daarvan; gelijk hij de boosheid van de Joden, het verraad van Judas, en het woeden van de duivelen deed medewerken tot zaligheid van een uitverkoren wereld.

2. Zie hieruit ook de zoetheid van de ware godsdienst, en dat de wegen der wijsheid, wegen van liefelijkheid zijn. Een godsdienstig leven, is een zingend leven, hetzij de voorzienigheid ons voor of tegen schijnt te wezen; indien een gelovige te enigen tijd zucht en klaagt, en op diezelfde tijd niet zingt, dan is de godsdienst bij hem zeer laag geëbd. U denkt mogelijk dat de godsdienst een zeer droefgeestig leven is, omdat 'de tegenspoeden des rechtvaardigen velen zijn', en omdat het 'oordeel weleens begint van het huis Gods'; maar u overweegt niet, dat de godsdienst een mens evenzeer doet zingen van het oordeel, als van de goedertierenheid. De Heere brengt uit al het vallen en opstaan, van het lot van een gelovige, een lofzang voort; 'Immers is God Israël goed', of Israël het weet of niet; want het oordeel zal zelfs stof zijn om te zingen. Het is de taal van het ongeloof, wanneer een gelovige van het oordeel zegt, gelijk Jakob van zijn tegenheden eens zei: 'Al deze dingen zijn tegen mij'; want zo spoedig die dappere genade des geloofs eens weer te velde komt, zal zij zeggen: 'Al deze dingen zijn vóór mij', en daarom zal ik van die allen zingen.

3. Zie hieruit ook het onderscheid tussen de vleselijke en de geestelijke vreugde, tussen het vleselijk en het geestelijk zingen, en tussen de blijdschap van de wereld en de blijdschap van de heiligen. De wereld mag zich verheugen, wanneer zij enige uitwendige goedertierenheid ontvangt; maar, om van het oordeel te zingen, wanneer die goedertierenheden worden onttrokken, dat is hetgeen waarvan zij geen de minste kennis heeft. Ja, neemt de dingen van de wereld eens van haar weg, dan zal zij met Micha nog zeggen: 'Gijlieden hebt mijn goden weggenomen; wat heb ik nu meer?' Maar de geestelijke blijdschap kan zingen te midden van de verdrukking en van verdriet, en zeggen: 'Al zou de vijgenboom niet bloeien', enz. Weg, weg dan mijne vrienden, met alle vleselijke en wereldse vreugde, in vergelijking van deze; weg met uw zingen, spelen en dansen, want die dingen zijn maar zotheid en razernij!

4. Hieruit kunnen wij ook zien dat een Godzalige geen zondige hulpmiddelen behoeft bij de hand te nemen, om het lijden te ontgaan, alsook geen zondige wegen, om het kruis te ontvluchten; want, laat het kruis komen wanneer het wil, zo mag een Godzalige zingen, zelfs te midden van het kruis, gelijk Paulus en Silas deden in de boeien (Handelingen 16:24-25). Wordt een Godzalige verzocht om zich aan enige zondige gewoonten van de tijd te onderwerpen, en dezelve in te willigen, wat kan het baten dat men hem beledigt, even alsof zijn leven van uitwendige troost in de wereld zou ophouden, en alsof banden en verdrukkingen en het verlies van goederen en

genietingen hem aanstaande waren, wanneer hij niet deze of gene dingen inwilligt? Wat behoeft men hem te beledigen, zeg ik? Want de tijd van zijn lijden kan voor hem een tijd van zingen zijn, zeggende: 'Ik zal van goedertierenheid en van recht zingen'. Behalve dat zijn 'lichte verdrukkingen, die zeer haast voorbijgaan, voor hem een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid' (2 Korinthe 4:17).

5. Hieruit kunnen wij ook zien welk een aangename plaats de hemel zijn moet, en welk een aangenaam gezang daar gehoord moet worden. Indien een lied van goedertierenheid, hetwelk gemengd is met recht en oordeel, hier zo zoet en soms weleens verrukkend is, o welk een aangename lofzang is dan niet die van de verlosten, welke rondom de troon zijn, waar geen oordeel, geen droefheid en geen zonde zijn. Is het dan wel wonder, dat een gelovige zozeer verlangt naar de hemel, naardien zijn aangenaamste lofzangen gemengd zijn met zuchten, en zijn goedertierenheden met oordelen? Zijn aangenaamste lofzangen hebben altijd deze zucht in zich: ach en wee mij, dat ik overal waar ik in deze wereld heenga, een lichaam des doods moet omdragen! O, wat is de dag des doods voor een gelovige een gelukkige tijd, wanneer hij eeuwig vaarwel en afscheid nemen zal van al zijn lusten en afgoden! O gelovigen, wat dunkt u, wat zal het te zeggen zijn, wanneer u zeggen zult: vaarwel duisternis, en welkom eeuwig licht! vaarwel vijandschap, en welkom eeuwige liefde! vaarwel droefenis, en welkom eeuwige blijdschap! vaarwel al mijn zonden, hartplagen en sterke verdorvenheden! O, zou u niet graag willen zeggen: Vaarwel, vaarwel! en de Heere danken; dat u dezelve nooit weer ontmoeten zult? Ziet dan, zeg ik, wat een aangename plaats de hemel zijn moet. Indien zelfs de oordelen, het lijden en de verzoekingen tot zonden, hier soms een stof van vreugde en van gezang zijn voor een gelovige, wat zal dan de heerlijkheid zijn! Indien de slimste dingen hier op aarde stof kunnen toebrengen, om een lofzang op te zingen, wat zullen dan de beste dingen in de hemel wel doen! Indien het kruis soms zo zoet is, wat zal dan de kroon zijn! Indien de wateren van Mara zoet gemaakt worden, wat zal dan de wijn zijn van het paradijs! Indien Gods roede honig aan derzelver einde heeft, wat zal dan Zijn gouden scepter hebben? O, hoe gelukkig zijn zij, welke voor ons heengegaan en reeds boven deze zichtbare hemelen zijn opgenomen, die al hun vrees en twijfelingen te boven zijn; en lofzangen zingen zonder moe te worden.

6. Zie hier ook uit welk een zwart en wit kleed de gelovigen dragen. Het gewaad des lofs is een gewaad van verschillende kleuren, zwart en wit geverfd zijnde met goedertierenheid en oordeel (Hooglied 1:5): 'Ik ben zwart, doch lieflijk (gij dochteren van Jeruzalem), gelijk de tenten van Kedar'; en nochtans gelijk de gordijnen van Sálomo. Niet alleen zwart in zichzelf en liefelijk in Christus; zwart als zondaren en liefelijk door genade; maar soms ook zwart door vervolging, en liefelijk door vertroostingen; zwart door verdrukking, verdriet en oordeel, maar liefelijk door een inmengsel van goedertierenheid in de beker van hun tegenheden, omdat zij 'vreugdeolie voor treurigheid, en het gewaad des lofs ontvangen voor een benauwden geest'. Met welke zwarigheid en nauwgezetheid zijt u wel eens tot het gebed gegaan, soms onder een gevoel van een inwendige benauwdheid van uw lusten, of enige uitwendige benauwdheden van de wereld; of enige bijzonderheden omtrent uw man, uw vrouw, uw kinderen, of uw familie, die u verdrukt hebben? Onder deze zwarigheden zijt u wel tot God gegaan in het gebed, en uw ziel is heengegaan, springende als een hert van blijdschap. O, gelovigen! u behoeft niet te grillen tegen de beker van verdrukking, die uw Vader u geeft te drinken; want hoewel dezelve bovenop bitter wezen mag, nochtans ligt de suiker op de bodem daarvan: 'Wat Ik doe, weet u nu niet', zei Christus, 'maar u zult het na dezen verstaan' (Johannes 13:7).

7. Hieruit kunnen wij ook zien, de gelukzalige staat van de heiligen en van alle gelovigen in Christus. Zij mogen in alles danken, want dit is de wil Gods over hen; hetzij voorspoed of tegenspoed, goedertierenheid of oordeel, leven of dood zij, zij mogen zingen, omdat er niets is in de wereld dat hen ellendig maken kan, noch verlies, noch kruis, banden, noch verdrukking, honger, noch pestilentie. Indien een gelovige zingen mag van het oordeel, dan zijn de oordelen immers geen wraakvorderende oordelen, maar Vaderlijke kastijdingen. God handelt niet met hem volgens de inhoud van een verbond der werken, nee, hij is niet onder de wet, noch onderworpen aan de door haar bedreigde straf; zij zijn oordelen van een Vaderlijke richter, maar niet van een toornig Rechter, want anders zou hij niet kunnen zingen van het oordeel. Hoe weinig reden heeft dan een gelovige, om onvergenoegd te wezen over enige uitwendige tegenheden en beproevingen? Hoe, gelovigen! zijt u over datgene onvergenoegd, waaruit God voor u een lofzang wil verwekken in de tijd, en een eeuwig gewicht van heerlijkheid in de eeuwigheid?
8. Zie hier ook uit, de ellendigen staat van een goddeloze. Wat stof van zingen een gelovige en alle kinderen Gods ook hebben mogen, zo hebt u nochtans stof van geween, van zuchten en van klagen; want u ligt onder de toorn Gods en de vloek van Zijn wet, en dus blijft u in een schrikkelijke en verdoemelijke staat voor God. Zolang u buiten Christus blijft, zijn alle goedertierenheden die u overkomen, vloeken, en alle oordelen welke u overkomen, zijn maar droppelen van de Goddelijke toorn en stukken van de hel voor u. Uw tijdelijke goedertierenheden zijn voor u een vloek; want de voorspoed der zotten zal hen bederven, en dus wordt uw tafel u een strik; de geestelijke goedertierenheden zijn u een vloek, want uit alle bloemen van hemelse zegeningen zuigt u maar venijn; het Woord is u een reuk des doods; en het Evangelie een struikelblok, over hetwelk u in het verderf valt; en gelijk dezelfde wind het ene schip in een haven waait en het andere op een klip zet, zo blaast ook dezelfde adem van de leraar, die sommigen naar de hemel blaast, u naar de hel. Het Heilige Avondmaal is voor u een vloek, want u eet en drinkt uzelf een oordeel; de Bijbel is voor u een vloek, want het Woord des Heeren is tegen u, en u zijt tegen het Woord. Wat zal ik u zeggen, onbegenadigd, onchristelijk en wanhopig zondaar? O! beef toch, of misschien niet Christus Zelf, de zegen aller zegeningen, u tot een vloek zij, en tot een Steen des aanstoots, waarover u uw nek breken mocht; want Hij wordt zowel gezet tot een val als tot een opstanding van velen in Israël. O! dat deze donderslagen eens zulke zielen wakker maakten, welke tot nog toe zorgeloos slapen in een koers van zonde. Gelijk alle goedertierenheden voor een verworpen wereld vloeken zijn, zo zijn ook de oordelen waarlijk oordelen voor u, die al uw dagen zonder Christus leeft; want het oordeel zonder barmhartigheid is het deel van uw beker; elke verdrukking is voor u een oordeel van een toornige en wraakvorderende natuur.
Mogelijk zegt u weleens, wanneer u onder de één of andere verdrukking of ziekte zijt: o, dat ik lijdzaamheid hebben mocht!
Maar arme genadeloze ziel! omdat u dus van lijdzaamheid spreekt, twist u tegen God; u worstelt als een vlo onder een berg, en u strijdt om stil te zijn onder datgene, hetwelk u God toezendt tot uw verontrusting. God verdrukt dezulken die buiten Christus zijn, niet om lijdzaamheid te oefenen, maar om hun valse vrede en zorgeloosheid te verstoren. O, dat God u eens mocht wakker maken! Indien de Heere over ons land een hongersnood gelieft te brengen, en u de vruchten doet gevoelen van deze schrikkelijke droogte, zo zal dat voor u gewis een oordeel en een onderpand zijn van de hel; indien de Heere u op een ziekbed legt, en u verdrukt in uw naam, bestaan,

persoon of vrienden, dat alles is voor u een beginsel van de hel; de oordelen zijn voor u droppelen van wraak en van toorn.
9. Zie hier ook uit, hoezeer dezulken te bestraffen zijn, die nooit van goedertierenheid en van recht zingen. Sommigen zingen nooit ‘s Heeren lof; daar is in onze tijd onder sommigen een gebruik gekomen, dat zij in de openbare godsdienst met de gemeente niet meezingen. O! zullen dezulken ooit in de hemel zingen, die zich dat schamen hier op aarde? Het is waar, velen zingen nog wel met hun monden, welke niet weten wat het is met hun harten en met hun leven God te verheerlijken. Velen zingen nooit van de goedertierenheid, niettegenstaande zij vele goedertierenheden ontvangen; zij bidden wel om hetgeen hun ontbreekt, maar zij danken nooit voor hetgeen zij genieten; deze ondankbaarheid heeft nog bij een gelovige zelfs al te veel plaats. Velen wederom, in plaats dat ze zingen van de goedertierenheid, verlaten hun eigen weldadigheid, en strijden tegen God met Zijn eigen goedertierenheden; zij misbruiken hun vrede tot zorgeloosheid, hun drank tot dronkenschap, hun spijs tot overdaad, en hun weldaden tot vermetelheid en tot trotsheid; ‘zult u dit de HEERE vergelden, u dwaas en onwijs volk?’ Indien velen nogal zingen van de goedertierenheid, zo weten zij echter niet wat het is, te zingen van het recht of het oordeel; ‘wanneer Gods gerichten op aarde zijn, zo moesten de inwoners der wereld gerechtigheid leren’. Wat leert gijlieden uit deze grote droogte, waardoor God ons dreigt een hongersnood te brengen in ons land, en dus de staf des broods te verbreken onder ons? Van het recht te zingen, dat is te horen naar de roede, en Hem Die ze besteld heeft; dat is de hand Gods te zien in verdrukking, Zijn slaande hand te kussen en Hem te verheerlijken in de vuren of in de valleien; Hem te zegenen, die ‘in het midden des toorns des ontfermens nog gedachtig is’, en Zijn roepende stem in deze of gene bedelingen te beantwoorden. Velen, in plaats dat zij van goedertierenheid en van oordeel zingen zouden, verachten dezelve; de goedertierenheid doet hen niet smelten, en het oordeel beweegt hen niet. Ach! dat u deze bestraffing eens ter harte nam!
10. Zie hier ook hoe troostrijk deze leer is voor alle gelovigen en liefhebbers van onzen Heere Jezus Christus. Zij hebben grond, om niet alleen te zingen van de goedertierenheid, maar zelfs ook van het oordeel. Ik weet geen geval, gelovigen, waarin u ook kunt komen, of daarin is nog plaats om te kunnen zingen; een gelovige mag zingen van de goedertierenheid, te midden van het oordeel.

O! zegt u mogelijk, hoe kan ik zingen, daar ik bij deze gelegenheid mijn oogmerk niet verkregen heb?
Laten dezulken zingen, welke de vrucht en het voordeel daarvan ondervonden hebben; maar wat mij aangaat, ik ben gelaten onder zware oordelen, onder verdrukking, verzoeking, verlating, ja zelfs onder de macht van de zonde en de verdorvenheid; daarom is er voor mij geen plaats voor zingen overgelaten, maar veeleer voor zuchten, treuren en klagen voor de Heere, en om diep vernederd te zijn in het stof. Hoe, mens! dat is immers geen nederigheid, maar trotsheid, hetwelk u doet weigeren om de Heere te loven. U veracht de dag der kleine dingen, en elke kleine mate van genade en van goedertierenheid, welke u geniet. En dat wel, omdat u juist niet alles hebt wat u graag had; en mogelijk zegt de Heere: Ik zal u verdrukking op verdrukking toezenden, totdat u zo vernederd zult zijn, dat u dankbaar zult wezen over de minste goedertierenheid. Ja, totdat u dankbaar zijn zult, omdat u niet reeds in de hel zijt geworpen, of geboren in Amerika, waar men de duivel aanbidt. O! hoeveel duizenden goedertierenheden geniet u al, waarvoor u God te danken hebt! En zult u nu ontevreden zijn, en twisten met de Heere, ja Hem niet geven wat Hem toekomt, omdat u uw gehele zin niet hebt?

U hebt echter grond, gelovigen! om te zingen, niettegenstaande alles wat u gezegd hebt. Mogelijk zegt u vervolgens: hoe kan ik zingen, naardien ik de zonde, waardoor God zo onteerd wordt, nog in mijn hart vind, en de verdorvenheden als zovele duivels, daarin nog woedende en heersende zijn? Indien mijn verdorvenheden gedood waren, dan dunkt mij dat ik zingen zou, maar anders kan ik immers niet? Wel, arme ziel! ik moet u zeggen, dat u zelfs in dit geval moet zingen van goedertierenheid en van recht, omdat God gezegd heeft: 'Dood ze niet, opdat Mijn volk het niet vergete' (Psalm 59:12). Indien uw verdorvenheden gedood waren, gelijk u dat wel zou willen, dan zou u mogelijk uw eigen zwakheid vergeten, en dan ook uw Verlosser, uw afhangen van Hem, uw gebed tot Hem, alsook medelijden te hebben met dezulken, welke ook verdrukt zijn, gelijk u nu zijt. Mogelijk zou u die geopende fontein, en het dagelijks gebruik maken van Christus, haast vergeten. Mogelijk zou u het medelijden omtrent anderen, wanneer zij in enige zonden of schulden gevallen zijn, vergeten, en vervolgens ook het ootmoedig wandelen; al die zoete ondervindingen van Zijn vergevende en heiligende genade, en eindelijk uzelf te noemen een hondeke, wanneer u tot Hem nadert, zeggende: het is waar Heere, ik ben een hondeke, ik ben een duivel, enz. Al komt het u wat vreemd voor, om te moeten horen, dat u de Heere danken moet, dat uw verdorvenheden niet geheel en al gedood zijn. Nochtans, omdat de oneindige Wijsheid wel weet, dat niets anders deze uw vergetelheid genezen kan, zolang u hier beneden zijt, zo dankt en prijst Hem dan, Welke gezegd heeft: 'Dood ze niet, opdat Mijn volk het niet vergete'. Dank Hem, omdat Hij niet alleen gezegd heeft van de verdrukking, verzoeking en van de verlating: 'Laat Mijn volk dezelve niet missen, opdat zij het niet vergeten', maar zelfs ook van de zonde, van de verdorvenheden en van alle geestelijke vijanden: 'Dood ze niet, opdat Mijn volk het niet vergete'. Het is beter dat dezelve niet gedood worden, dan dat u vergeten zou om Christus de eer te geven van Zijn zaligmakende ambten, door dagelijks Hem te gebruiken, om al uw kwalen te genezen en al uw strijd voor u te strijden.

11. Zie hier ook uit, het merkteken van een waar gelovige, en beproeft u dan vervolgens ook aan deze leer: *Zingt u wel van goedertierenheid en van recht?*

Ik zou hier merktekenen kunnen opgeven, of u dit lied van goedertierenheid en van recht wel geleerd hebt. Indien u dit lied geleerd hebt, dan zult gij, gelijk hetzelve begonnen is met droefheid, ik meen met wettische overtuiging en vernedering, ook ondervinden hoe hetzelve weleens verstoord en afgebroken wordt met zuchten, omdat al de machten van de hel en van de verdorvenheden hetzelve zullen tegenstaan. U zult ook ondervinden, dat uw harp steeds gesteld zal moeten worden door de hand des Geestes, en dat u onbekwaam zijt om te kunnen zingen, totdat Hij Zelf de lofzang dicht; want het gaat met een gelovige, evenals met een goudsbloem, welke zich opent of sluit, wanneer de zon op of onder gaat. En wanneer de zon voor u ook onder is, als het ware, en u niet ontsluiten of loven kunt, dan zult u nog ondervinden, dat 'de lofzang in stilheid is voor God in Sion', of gelijk de Engelsen het overzetten: 'De lofzang wacht voor u in Sion' (Psalm 65:2). De Geest des lofs is soms wel in stilheid, maar het is een wachtende stilheid; u zult wachtende zijn, totdat de Geest des lofs over u uitgestort wordt; ondertussen uw plicht om te loven erkennende, en terwijl u niet gevoelt dat het zich uitlaat, zo vergadert het als ware het een dam, totdat de Geest over u wordt uitgestort uit de hoogte, en dan zal het wel daarheen vloeien. Maar in plaats van alle merktekenen, welke voorgesteld zouden kunnen worden, zal ik u alleen maar dit een aanbieden. Indien u één zijt van degenen, welke geleerd hebben te zingen van goedertierenheid en van recht, dan hebt u een ontdekking ontvangen van de heerlijkheid van Gods goedertierenheid en rechtvaardigheid, als in Christus verzoend

zijnde, en in Hem elkander eendrachtig en onderling kussende. Daar zijn twee letters van Gods Naam in de Heilige Schrift vermeld, zie Éxodus 34:6-7: de één is genade en barmhartigheid; de 'HEERE HEERE, God, barmhartig en genadig'; de andere is rechtvaardigheid en gerechtigheid: de HEERE, 'Die de schuldige geenszins onschuldig houdt'.
Dit zijn de twee snaren van de harp, waarop een gelovige speelt. Bent u nu wel ooit van God geleerd, om deze twee letters van Zijn Naam overeen te brengen en op deze twee snaren te kunnen spelen, door u te verwonderen over de oneindige Wijsheid, Die dezelve elkander heeft doen ontmoeten en kussen in Christus Jezus? (Psalm 85:11). Hebt u de zaligheid daaruit wel zien voortkomen, alsook dat God verheerlijkt werd in deze beide eigenschappen, door de gehoorzaamheid van Christus tot de dood, 'Welken God voorgesteld heeft tot een Verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid?' enz. Hebt u de goedertierenheid door het kanaal van een volmaakte voldoening aan de rechtvaardigheid Gods zien doorlopen, zodat Hij de schuldige geenszins onschuldig houdt, zonder een offerande en verzoening? Velen geven voor, van de goedertierenheid te zingen, zeggende: ik betrouw op Zijn barmhartigheid; maar zij weten niet wat het is, van de goedertierenheid te zingen tot de hoogste roem van dezelve, in het uitvinden van een rantsoen, waardoor de goedertierenheid verhoogd is, niet tot vermindering, maar tot de hoogste verheerlijking van de oneindige rechtvaardigheid, omdat het oordeel of het recht op de Borg is uitgevoerd tot het uiterste, dat de vloek van de wet, of de wrake Gods tegen de zonde vorderen kon. Indien u dan ooit recht gezongen hebt van goedertierenheid en oordeel, dan hebt ge u verwonderd over de heerlijkheid Gods, welke U hebt zien schijnen in de onderlinge omhelzing, die er is tussen de goedertierenheid en het oordeel.
12. Het laatste besluit dat ik u voordragen zal, is dat wij hier ook kunnen zien, wat de plicht is van alle kinderen Gods, namelijk: van goedertierenheid en van recht te zingen. Het is wel de plicht van allen die mij horen, te zoeken en te bidden, zolang zij uit de hemel zijn, alsook te zingen en te loven, zolang zij nog niet in de hel zijn. Maar wat anderen doen mogen, gelovigen! u moet inzonderheid van goedertierenheid en van recht zingen. Hij heeft wel veel gedaan voor anderen, maar Hij heeft nog meer gedaan voor u; Hij heeft Zichzelf aan u gegeven om u tot een God te zijn, Zijn Zoon om u tot een Schild te zijn, Zijn Geest tot uw Leidsman, Zijn verbond tot een recht, en Zijn hemel tot uw erfenis. Hij heeft u Zijn Woord en Zijn eed gegeven, dat, hoewel Hij uw ongerechtigheden bezoeken zal met de roede, en uw overtredingen met plagen, wraak doende over uw daden, Hij nochtans Zijn goedertierenheid niet zal wegnemen, dat Hij in Zijn getrouwheid niet zal feilen, noch het woord dat Zijn mond is uitgegaan, veranderen; want 'Hij heeft eenmaal gezworen bij Zijn heiligheid, dat Hij aan David niet zal liegen'; en daarom mag u van goedertierenheid en van recht zingen, zelfs in uw allerlaagste toestand, wanneer u uit moet roepen: Zie, ik ben gering, o ik ben zwart, ik ben zwart!
Ja dan is het nog, dat Hij u aanziet in Christus en tot u zegt: 'Zie, u zijt schoon, Mijn beminde! zie, u zijt schoon'; niet alleen door een toegerekende gerechtigheid, maar ook door ingestorte genade, waardoor u de zonde aanziet als het grootste kwaad, en daaronder zucht, als onder uw zwaarste last. Ja zelfs in uw laagste toestand is er iets op de bodem van uw hart, dat u doet zeggen: Ik zou wel tevreden kunnen zijn, om met Christus te wonen in een koolpit, liever dan in een paleis zonder Hem; 'want één dag in Zijn voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever dorpelwachter te zijn in het huis des Heeren', enz. O! dat ik Zijn Naam verheerlijkt mocht zien in de wereld,

en dat Zijn Koninkrijk in mij kwam en in duizenden rondom mij. O! zingt, zingt dan van goedertierenheid en van recht, want u mag van beiden zingen. Vraagt men: 'Hoe zal ik één van de liederen Sions zingen in een vreemd land?'

Ik zal u enige algemene besturingen voordragen en dan zal ik eindigen.
Eerst. Indien u recht zult zingen van goedertierenheid en recht, dan moet u zorg dragen dat uw lofzang op een nieuwe harp gezongen wordt, ik meen met een nieuw hart en met een nieuwen geest. U die nog onbegenadigd zijt, zult nooit kunnen zingen voordat u een nieuw hart zult ontvangen hebben. O! gaat dan tot God, en bid dat Hij het aan u schenken wil; en gij, begenadigden! zult ook nooit recht kunnen zingen, tenzij uw nieuwe harp opnieuw gesteld, de snaren gespannen en uw hart zingende gemaakt wordt door de hand des Geestes. Zoekt dan nieuwe invloeden voor elk nieuw lied, opdat de Geest uw lofzang Zelf dichte, en u de noten gedurig leren moge. Gelijk een zonnewijzer op de dag, het uur niet aanwijst zonder de zon, zo zal de harp van genade geen melodie opleveren kunnen zonder de Geest. Zie dan uit naar de Geest, wanneer u Zijn lof niet kunt vermelden, opdat Hij u daartoe bekwaam moge maken; en wanneer u uw harten in een prijzende gestalte mocht bevinden, zo zie uit, opdat het verder in u opgewekt mocht worden, en zeg met David: 'Mijn hart is bereid, mijn hart is bereid; ik zal zingen en psalmzingen.
Ten tweede. Indien u recht zult zingen, dan moet u zingen in uw beste gewaad, ik meen, u moet de Heere Jezus Christus aandoen als uw gewaad, en dat is het gewaad des lofs, dit gewaad ruikt van mirre, aloë en kassie, en is ook het enige dat de lofzang der heiligen welriekend kan maken. Indien u Ezau's klederen hebt, hoewel u Jakobs stem hebben mocht, zodat u geen hart of tong had om Hem te kunnen loven, gelijk het betaamt, zo kunt u nochtans met het kleed van uw oudsten Broeder de zegen ontvangen. Komt dan tot de Heere, onder een gevoel van uw onwaardigheid en gebrek van gerechtigheid, nochtans zeggende: 'Het Lam Dat geslacht is, is waardig', enz. O, bid en looft dan, beiden onder het dekkleed van Zijn bloed en van Zijn verdienste.
Ten derde. Indien u recht zult zingen van de goedertierenheid, zo zoekt dezelve recht te waarderen; al ware het nog zo weinig, zo is het nochtans meer dan u verdiend hebt. Ik heb eens van een Joodse leraar gehoord, die genaamd werd Rabbi 'DIT OOK', omdat hij gewoon was te zeggen, wat hem ook mocht overkomen: dit is ook goed, en dit ook. U mocht immers ook wel zeggen, hoe weinig u ook hebben mocht: dit is nog meer dan ik waardig ben, en dit ook, ja dit ook. Hij die ziet dat niets het zijne is, dan de zonde, die kan niet anders dan verwonderd zijn, dat ook iets anders het zijne is dan de hel. Merkt dan de goedertierenheid toch wel op, zeggende: 'O, mijn ziel, vergeet toch geen van Zijn weldaden'; gedenkt hoe Hij u bezocht heeft op zulk een plaats, in zulk een ordinantie; bedenkt de woorden van Zijn genade en de blijken van Zijn liefde; bewaart toch iets van dit manna in een gouden kruik.
Ten vierde. Merkt ook de oordelen bijzonder op. Indien u van het oordeel, zowel als van de goedertierenheid wilt zingen, en bereid zijn voor de oordelen, zo laat zelfs ook geen nationale oordelen onopgemerkt voorbijgaan, opdat God de eer van Zijn heilige en rechtvaardige handelingen ontvangen moge. Vele oordelen zijn reeds over ons gekomen, en vele nare blijken van verdere oordelen doen zich op, wegens onze nationale afvalligheid van het werk der Reformatie, onze verbondsbreking, onze ontrouw en wegens al de andere opklimmende gruwelen van onze tijd. Leert toch de taal van het oordeel: 'Hoort de roede en Wie ze besteld heeft', zie ook Jesaja 24:14. Het is een stof van gezang, dat Christus een grotere zorg heeft voor Zijn Kerk, dan wij hebben kunnen; want 'de heerschappij is op Zijn schouder'; de Heere zal voor Zijn

eigen Kerk wel zorg dragen. Christus heeft er Zijn zorg voor, en ‘over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen’. Maar dat moet men een bedorven partij niet dank toeschrijven, die de leer, de tucht, de godsdienst en de regering van de kerk met alles wat daaraan vast is, als voor de wind zouden willen te prooi stellen. God brengt doorgaans de Reformatie van Zijn Kerk teweeg door oordelen, en dan zal het overblijfsel van het oordeel zingen, wanneer God de pot komt schuimen, en als Hij het schuim daarvan in het vuur werpt, gelijk wij zo lezen in Ezechiël 24:12: ‘Met ijdelheden heeft zij Mij moede gemaakt’.
O! Schotland heeft zich moede gemaakt met ijdelheden, met de ijdelheden van vleselijke staatkunde, met de ijdelheden van vormelijke vleierij, en daar is een dik schuim, hetwelk al ons reformatielicht, alsook de leer des Evangelies, bedekt en verdonkert; een dik schuim van zelf-rechtvaardigende trotsheid, welke veel liever de waarheid op wil offeren, dan schuld bekennen, en welke liever heeft dat de waarheid lijdt, dan haar eer; en nochtans is haar eer verbroken, sinds haar verbond met God verbroken en verbrand is, zodat er nooit een hand geleend is, om het als uit het vuur te rukken en te vernieuwen; maar het verbond zal zekerlijk het veld behouden, wanneer het schuim in het vuur zal zijn. Wat zal ik zeggen? Daar schijnt onder ons bijna niets anders dan schuim te wezen, niets dan vuiligheid en bagage, maar dat alles moet in het vuur; ja, al is dat zo, nochtans zal er een overblijfsel zijn, dat in de vuren zingen zal, wanneer het schuim daarin verteerd zal worden, gelijk wij zien kunnen in Jesaja 24:13-15.
Indien dit geschieden zal in de eilanden der zee, dan zullen gewis de eilanden van Brittannië en Ierland daar ook niet uitgesloten worden. Laat vervolgens geen persoonlijke oordelen en slagen zonder opmerking voorbijgaan, maar geeft God de eer van Zijn rechtvaardigheid, zowel als van Zijn goedertieren bedelingen. Bereidt u dan voor oordelen, opdat, wanneer dezelve komen, u daarvan zult mogen zingen; ontzet u dan niet, hoewel verdrukking, verzoeking en verlating u mochten overkomen, terstond na het gebruik van het Heilig Avondmaal. De Heere is wel gewoon Zijn volk te verkwikken, om hen te meer bekwaam te maken voor de beproeving; dagen van zoete verruimingen zijn menigmaal als zonneschijn voor de regen; gelijk Petrus en Johannes eerst getuigen waren van de verschijning van Christus op de berg, opdat zij ook daarna getuigen zouden zijn van Zijn zware strijd in de hof van Gethsémané. Bereidt u dan voor op de beproeving van de hemel, van de aarde en van de hel, opdat gij, vooraf bereid zijnde, niet vergeten mocht te zingen. Ja maakt vrij staat, dat de Filistijnen over u komen zullen, want al uw lusten en verdorvenheden zullen op u aanvallen. ‘Waakt en bidt dan, opdat u niet in verzoeking valt’, en dat uw ongerechtigheden u dusdanig niet mochten aangrijpen, dat u niet zou kunnen zingen.

Ten vijfde. Indien u recht zult zingen van goedertierenheid en van recht, zo laat het dan een praktikaal zingen zijn. Hier moet ik u zeggen, dat sommigen deze woorden verstaan van Davids goedertierenheid en recht, welke hij voornam te oefenen in de besturing van zijn koninkrijk, te weten, dat hij goedertieren en rechtvaardig zijn zou. De goedertierenheid Gods zal mij leren goedertieren te zijn, en Zijn rechtvaardigheid en gerechtigheid zal mij rechtvaardig leren zijn; ik zal U loven door goedertierenheid en gerechtigheid te oefenen in mijn standplaats als koning, en als overheid. Zijn voornemen is, dat de goedertierenheid en de gerechtigheid Gods verhoogd mochten worden in zijn gedachten, uitgedrukt in zijn woorden en verklaard in zijn daden, volgens het bevel (Hoséa 12:7): ‘Bewaar weldadigheid en recht, en wacht geduriglijk op uw God’. Indien u van goedertierenheid en van recht wilt zingen, zo bewaart

weldadigheid en recht. Hebt u ooit deel gehad in Gods barmhartigheid, en zou u dan ook niet barmhartig zijn, gelijk Hij barmhartig is? Kent u de gerechtigheid Gods, en zult u dan niet rechtvaardig en getrouw zijn in al uw handelingen met de mensen en in uw verkering in de wereld? Davids lofzang is een praktikale lofzang; u kunt de verschillende noten van deze praktikale lofzang in de volgende verzen van de psalm zien; doet dan ook alzo in uw standplaats.
Een noot van deze zijn lofzang vinden wij in vers 2: 'Ik zal verstandiglijk handelen', enz. dat is, ik zal door genade consciëntieus en wel bedachtzaam handelen; ondertussen bidt hij, dat de Heere tot hem komen moge en in zijn huis wonen, zeggende: *Wanneer zult Gij tot mij komen?*
Een andere noot vinden wij in vers 3, alwaar hij voorneemt om zelf geen boze stukken te bedrijven, maar integendeel, zijn ogen voor het kwaad te sluiten. Een andere noot van deze lofzang vinden wij in vers 4-5. Hij zal geen kwade dienstboden, noch goddelozen om zich dulden in zijn dienst; boze lieden, achterklappers, hogen van ogen, trotsen van hart, en die geen consciëntie maakten van de leugen of valsheid. Een andere noot van zijn lofzang vinden wij in vers 6. Hij zal een metgezel zijn van degenen die de Heere vrezen, en 'die in de oprechten weg wandelen, die zouden hem dienen'. Gijlieden kunt ook niet praktikaal de Heere lofzingen, indien u anders doet. Een andere noot vinden wij in vers 8. Hij zal zijn ijver aanleggen ter reformatie van stad en land; wij moesten ons ook inspannen om een iegelijk in onze bijzondere standplaats alles toe te brengen tot reformatie van de zeden en tot onderbrenging van het kwaad; vervuld zijnde met ijver voor de ere Gods en het belang van Christus en van Zijn waarheden. De Evangelie-kerk is toch de stad des Heeren, en wij moeten de eer Gods in de zuiverheid van Zijn kerk zoeken te bevorderen.

Ten zesde. Eindelijk, indien u recht wilt zingen van goedertierenheid en recht, zo legt het gewicht van het lied op de schouders van de opperste Zangmeester, namelijk Christus Jezus, uit Wiens gehoorzaamheid tot de dood een lofzang van eer en heerlijkheid verwekt is, voor God in de hoogste hemelen, en door de bewerking van Wiens Geest u ook alleen kunt zingen en de Heere welbehaaglijk dienen; want Hij heeft gezegd: Zonder Mij kunt u niets doen; dan zult u ook zekerlijk zonder Hem niet kunnen zingen. Hang daarom veel van Hem af, Die alleen de tongen der stamelenden kan doen juichen. Indien er meer van Hem werd afgehangen, dan zou de tong, zowel als het leven van de belijders meer gebruikt worden, om Zijn lof te zingen, om van Zijn Naam te spreken en om Zijn heerlijkheid te vermelden. O! hoe beklaaglijk is het, dat een stomme duivel de meeste belijders bezeten heeft, ten aanzien van de geestelijke samenspreking! O wat zijn er al ijdele samensprekingen op sabbatdagen en op Avondmaalsdagen onder de mensen? Zij spreken veel meer van het koren en van het weer of van iets anders, dan van het woord dat zij gehoord hebben, of van enige ziel-stichtende samensprekingen, gepast naar de gelegenheid van hetgeen zij bijgewoond hebben. Wat zei Christus tot de bezetene in het Evangelie? 'Gij stomme en dode geest, Ik beveel u, ga uit van hem en kom niet meer in hem!'
O! wendt u dan tot Hem, en bidt dat Hij toch die stomme duivel beveelt om van u uit te gaan, opdat uw tongen Zijn lof mogen zingen en van Zijn heerlijkheid spreken. O! wat strekt dat tot verharding van een goddeloze wereld, wanneer zij ziet dat de belijders zo vleselijk en zo wereldsgezind zijn als zij zelf. O! maak dan veel gebruik van de opperste Zangmeester, opdat Hij u helpe zingen, en pleit tot dit einde op Zijn belofte (Psalm 138:5): 'Zij zullen zingen van de wegen des HEEREN, want de heerlijkheid des HEEREN is groot'. Ja Hij heeft beloofd, dat Hij psalmen geven zal in

de nacht van verdrukking, dat is, een lofzang van goedertierenheid te midden van het oordeel en van de verdrukking; daarom staat er in Hoséa 2:14: 'Ik zal hun geven, het dal van Achor tot een deur der hoop, en aldaar zullen zij zingen', enz.
O gelovigen! wat ook uw moedeloosheid en klachten zijn mogen, terwijl u omzet zijt met oordelen en beproevingen, laat toch de wereld uw moedeloosheden niet te veel zien, opdat zij niet zegge dat u een harde meester dient, welke u niet vergunt te zingen. Wat doodsheid er ook op uw geest moge liggen, hetwelk de Heere en u alleen weet, dat mocht u aan de Heere klagen en aan enige Godzaligen, die medelijden met u hebben zullen; maar laat de wereld uw klachten en moedeloosheden niet horen, maar laat haar integendeel weten, dat u een goede meester dient. Gedenkt ook hoe David u daartoe aanmoedigt, zeggende: 'O hoe groot is dat goed, dat u weggelegd hebt voor degenen die U vrezen; dat u gewrocht hebt voor degenen die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der mensenkinderen'. Of, gelijk het vertaald kan worden, voor degenen die zich moedig en dapper aanstellen onder zwarigheden en gevaren, in de tegenwoordigheid van mensenkinderen, en die dus God verheerlijken voor de wereld.
Daarom, hoewel u in verborgen plaatsen voor de Heere wenen mocht, en nauwelijks meer kunt voortbrengen dan een zucht, tracht nochtans voor de wereld te zingen, opdat u een goed gerucht mocht brengen op de godsdienst, en opdat de wereld weten en geloven mocht dat u gelooft hetgeen u belijdt; dat u in een korte tijd tot Sion wederkeren zult, en dat eeuwige blijdschap op uw hoofd zijn zal, enz. En dat, hoewel uw lichaam gelegd zal worden in het stof, het nog maar een kleine tijd zijn zal, dat die zalige en heugelijke morgenstond van een heerlijke opstanding zal aanbreken, wanneer u die stem horen zult: 'Waakt op en juicht, u die in het stof woont', enz. (Jesaja 26:19). O! zingt, zingt dan! onder al uw zwarigheden en zuchten; zingt van goedertierenheid en recht, op hoop dat u eens zingen zult, daar waar rouw en gekrijt zullen wegvlieden. Gaat dan al zingende heen, in spijt van de satan en van de verdorvenheden; neemt toch Christus, de opperste Zangmeester met u mee, opdat Hij uw harp zelf stellen moge, wanneer de satan dezelve ontsteld mocht hebben. Klim dan op uit de woestijn, leunende op uw Liefste, Welke beloofd heeft, in u te werken het willen en het volbrengen naar Zijn welbehagen.

Wanneer wij zullen scheiden, helaas! is het niet beklaaglijk dat hier zovelen zijn, welke nooit willen leren hier op aarde te zingen, en dan ook nooit daartoe komen zullen om in de hemel te zingen? Zij komen nooit tot de allereerste toon van de geestelijke lofzang, welke is, 'te geloven in de Naam des Zoons Gods'; want, 'zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen', of Hem te kunnen prijzen en verheerlijken; en gelijk zij nooit hiertoe kunnen geraken, zo heeft het hun ook nooit een uur zorg of slaap gekost, dat zij niet in Christus konden geloven. O, ellendig mens! zult u dan zo zorgeloos en zo onverschillig zijn, of u voor eeuwig in de hemel onder de engelen zingen zult, of dat u voor eeuwig zult brullen onder de duivelen? Ja hier zijn ook sommige mensen, welke niet geloven dat er een Christus in de hemel is; zij hebben wel een verbeelding van Hem, uit hetgeen zij door het Evangelie van Hem gehoord hebben, maar zij hebben nooit het geloof des Zoons Gods gehad, door de openbaring des Geestes van Hem in hun harten; en evenwel leven zij zomaar zorgeloos heen, in het opvolgen en najagen van hun lusten en afgoden? Ach mens! u gaat rechtuit naar de hel, met een ganse vracht van predicaties op uw schouders, en dus doet u de arme leraars hun adem en arbeid tevergeefs verspillen, en laat hen u naar de hel prediken, wanneer zij u graag tot Christus wilden prediken.

O! zullen wij dan scheiden, en zal er niet één ziel geraakt en tot de Heere bekeerd of daartoe gebracht worden om enig ander lied te zingen, dan dat zij zichzelf in slaap zingen, in de armen van de duivel, en van hun eigen lusten? Sommigen slapen in de armen van een zwarte duivel, in het najagen van grove en verfoeilijke lusten, van dronkenschap, hoererij en sabbatschennis, enz. Anderen slapen weer in de armen van een witte duivel, in het oprichten van hun eigengerechtigheid en in het rusten op hun wettische plichten en gebeden; hebbende een gedaante van Godzaligheid, maar de kracht daarvan verloochenende; zij verwachten dat God hun genadig zal zijn, omdat zij verschillende plichten van de wet waarnemen, welke anderen verzuimen; en dus zingen zij een valse lofzang van goedertierenheid, of zij hebben een valse hoop van dezelve, omdat zij nooit het oordeel of het recht van God gekend, noch de wonderen van God gezien hebben, in het uitvoeren van al de oordelen, welke in de wet gedreigd zijnde, op de heerlijke Borg Christus Jezus gekomen zijn, en die dus nooit gevlucht zijn onder dat dekkleed, om van het oordeel Gods bevrijd te worden. Maar, omdat u nog vreemdelingen zijt van Christus, zo is al uw godsdienst maar geveinsdheid, uw ijver razernij, uw geloof verbeelding, en uw werk maar walgelijk voor God.
O! wilt ge u dan niet laten bewegen, om tot God te roepen met uw harten, zeggende: *Heere! ruk mij als een brandhout uit het vuur en uit de armen van de satan*! Indien u de rijkdom van Zijn goedertierenheid niet wil verachten, en de gramschap van Zijn oordeel niet op uzelf halen, zo gaat in het verborgen en bidt Hem toch, dat Hij u leert van goedertierenheid en recht zingen. Wie weet of de Heere Zich uwer niet ontfermen mocht om Zijns Naams wil.
O, mocht de Heere Zelf u Zijn heerlijkheid tonen en u doen zien ‘hoe de goedertierenheid en de gerechtigheid elkander ontmoeten en kussen’, en hoe zij eendrachtig het werk der zaligheid bevorderen, in spijt van alle strijdende legioenen van de hel, en dat Hij u deed overpeinzen het liefelijke werk, hetwelk de psalmist hier voorneemt, zeggende: *‘Ik zal van goedertierenheid en recht zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE!’*

AMEN

2. ‘s Middelaars macht in hemel en op aarde

Mattheüs 28:18. ***Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.***

Hebbende nu de bediening van één van de aller-plechtigste en heerlijkste ordonnantiën Gods op het oog, te weten, onze plechtige Nieuwe Testamentsmaaltijd, het Avondmaal onzes Heeren Jezus Christus. Zo zou men hier mogen vragen, door wat autoriteit wij ons tot zulk een werk begeven? Maar om dit te weten, hebben wij alleen de samenhang van deze tekst in te zien, en dan zullen wij vernemen dat de Heere Jezus hier Zijn discipelen en hun opvolgers tot aan het einde van de wereld, commissie geeft om het Woord en de sacramenten te bedienen aan alle volkeren. Het sacrament van de Doop wordt hier uitdrukkelijk genoemd, en dat van het Avondmaal wordt ingesloten in het woord: ‘Lerende hun onderhouden alles wat ik u geboden heb’; en ook onder anderen hebben zij dit gebod ‘van de Heere ontvangen’ (1 Korinthe 11:23). Maar om deze commissie te versterken en te bevestigen, die Hij aan Zijn knechten gegeven heeft, zo mogen wij verder vragen: uit wat autoriteit heeft Christus zulk een commissie gegeven in de kerk Gods? Indien Hij Zichzelf een macht had aangematigd, zonder een Goddelijke commissie te hebben, dan mocht de hunne, die zij van Hem hebben ontvangen, voor krachteloos gehouden worden. Maar om zulks voor te komen, verklaart de Heere Jezus hier de kracht van hun commissie, door aan hen de natuur en de uitgestrektheid van Zijn commissie te verklaren, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

O! mijne vrienden, wij worden heden geroepen, om de dood en het lijden van onze Heere Jezus te gedenken; en het zal geen schade zijn voor ons geloof, dat het niet de manier van Zijn dood en lijden, maar de aanmerkelijke vrucht van Zijn dood en de heerlijke vergelding van Zijn lijden is, daar mijn tekst mij heen leidt. Ik zeg: het zal geen schade voor ons geloof, maar veeleer voor hetzelve bevorderlijk zijn, indien wij Hem maar kunnen volgen van het kruis tot Zijn kroon; en hoewel zij, die op een gekruiste Christus zien, als hangende aan het kruis, tot voordeel van hun zielen, geloven. Nochtans geloven diegenen tot meer voordeel, die een weinig hoger opklimmen, om een gekruiste Christus te zien zitten op een troon van macht en majesteit. Het is het best om op Christus te zien waar Hij is, en niet waar Hij geweest is. Gelijk de engel tot de vrouwen zei, in vers 6 van dit hoofdstuk, toen zij Hem zochten in het graf: *‘Hij is hier niet; want Hij is opgestaan’*. Zo mogen wij ook tot degenen zeggen, die Christus willen zien aan het kruis: Hij is daar niet, maar op Zijn troon. Het is waar, gelijk de engel verder zei tot de vrouwen: *‘Komt herwaarts, ziet de plaats daar de Heere gelegen heeft’*. Hoewel zij daar niet moesten blijven, maar naar een opgestane Christus gaan zoeken; zo mogen wij ook tot ulieden zeggen: Het is niet kwaad, dat u de plaats komt zien waar Hij geweest is, te weten Golgótha, waar Hij aan het kruis gehangen heeft, Zijn ziel uitgestort hebbende in de dood, maar nu Hij dat werk volbracht heeft, is Hij daar niet meer. O! laat dan het geloof daar niet blijven staan, en alleen vertoeven in de plaats waar Hij geweest is; maar komt herwaarts, ziet de plaats waar de Heere is. En ziet, het is een plaats van volstrekt opperhoofdschap en algemene heerschappij, waarin Hij nu bevestigd is; *‘Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde’*.

Onze Heere Jezus, na Zijn opstanding, aan de elf discipelen verschenen zijnde (vers 16), vinden wij in vers 17 de verschillende uitwerkingen, die Hij van hen ontmoet heeft: ‘En als zij Hem zagen, baden zij Hem aan; doch sommigen twijfelden’. Nu passen de woorden van onze tekst op het geval, beiden van de aanbiddende en van de

twijfelende discipelen; want opdat zij, die aanbaden, weten mochten dat zij het rechte voorwerp van aanbidding hadden, en dat de twijfelenden ook weten mochten dat zij geen reden hadden om te twijfelen, zo zegt Hij hun dat Hem gegeven is alle macht in hemel en op aarde. Dus hebben onze woorden dan betrekking op hetgeen voorgegaan was en ook op hetgeen dat volgt. Gelijk dezelve betrekking hebben op hetgeen dat voorgegaan was, zo tonen zij dat, gelijk het rechtmatig is, dat Hem allen aanbidden zouden, er ook geen reden is, waarom iemand omtrent Hem zou twijfelen; want Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde. En gelijk dezelve betrekking hebben op de volgende woorden, zo tonen zij niet alleen de grond en het fundament van al onze bedieningen van het Woord en de sacramenten, gelijk ik reeds gezegd heb, maar ook de grond van hoop, dat wij daarin voorspoedig zullen zijn, volgens de belofte, in het slot van het hoofdstuk: *'En zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld'*, dat is, gelijk Ik macht en autoriteit heb, om deze ordonnantiën in te stellen, zo mocht u ook verzekerd zijn, dat mijn krachtige en geestelijke tegenwoordigheid nooit geheel zal wijken, om dezelve krachtdadig te maken; want Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Dit is een groot woord, dat niemand dan Hij alleen zeggen kan, en het geeft een grote waardigheid en verhoging te kennen.

In die woorden mogen wij meer bijzonder acht geven:
1. Op de Persoon, die verhoogd is, namelijk onze Heere Jezus, de gezegende spreker van deze woorden: *'Mij'*. Hij, Die kort tevoren aan een kruis gehangen en in een graf gelegen had; Die tot het allerlaagst vernederd was, maar nu tot het allerhoogst verhoogd is.
2. Op de natuur en soort van deze verhoging; het is *'macht'*, en wel almacht; alle opperhoofdschap, soevereinheid, kracht en heerschappij en een volheid van dat alles is in Hem berustende.
3. Op de trap van deze verhoging, of op de uitgestrektheid van dezelve. Tot welke grote heerschappijen strekt deze Zijn macht zich uit? Het is alle macht, *'in hemel en op aarde'*. Onze Middelaar is een algemeen Monarch, hebbende alle macht in de hemel boven, en op de aarde beneden.
4. Op de manier van deze verhoging mede te delen; en op de wijze, hoe Hij als Middelaar daartoe gekomen is; zij is Hem *'gegeven'*; Mij is gegeven alle macht, enz. Hij heeft deze heerschappij niet door een geweldige indringing verkregen; nee, maar dezelve is Hem door een wettig recht gegeven, en Hij is daarmee door een Goddelijke gift bekleed.

Tot deze macht en algemene heerschappij heeft de Heere Jezus een tweeërlei recht.
a. Een natuurlijk recht, voor zoveel Hij God is, met de Vader gelijk; en dus is alle macht oorspronkelijk en Wezenlijk de Zijne. Hij is de almachtige God.
b. Een gegeven recht als Middelaar God-Mens, en dus is Hem alle macht gegeven. Maar wie heeft Hem dezelve gegeven? Wie kan alle macht geven? God, Vader, Zoon en Heilige Geest Wezenlijk aangemerkt, heeft alle macht in de Persoon van Christus, God-Mens, als onze Middelaar doen berusten. Wanneer dan deze gift aan de Vader toegeschreven wordt, gelijk Mattheüs 11:27, dan wordt de Vader Wezenlijk aangemerkt. Het is een heerlijke Drie-Eenheid, Vader, Zoon en Heilige Geest, die door onderlinge toestemming, deze eer en waardigheid aan de mens Christus Jezus opdraagt, gelijk in het vervolg blijken zal. De verdere verklaring van deze grote stof zal ik overlaten tot de behandeling van deze lering.

LERING: Namelijk, dat alle soevereinheid en oppermacht gegeven is aan, en verblijf heeft in de Persoon van onze Heere Jezus Christus. Of, wat hetzelfde is, Christus is door een Goddelijke gift met alle macht en heerschappij over de gehele schepping Gods begiftigd. *'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde'*.

In het behandelen van deze lering zal ik, door de hulp en bijstand van Hem, Die alle macht heeft, deze orde houden:
(1) Zal ik de waarheid van dezelve bevestigen, door andere gelijkluidende teksten en Schriftuurlijke bewijzen.
(2) Zal ik onderzoeken, wat deze macht is, die gegeven is aan, en verblijf houdt in de Persoon van Christus.
(3) Zal ik spreken van de uitgestrektheid van deze macht, gelijk die verklaard wordt te zijn alle macht in hemel en op aarde.
(4) Zal ik de Goddelijke gift van dezelve verklaren, door te tonen, wanneer en hoe dezelve aan de Heere Jezus gegeven is.
(5) Zal ik enige redenen van deze leer voordragen, waarom aan Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven is.
(6) En dan zal ik eindelijk uit deze leer enige besluiten trekken ter toepassing.

(1) Het eerste hoofdstuk, dat door mij is voorgesteld, is om de waarheid van de leer te bevestigen.
Maar wat spreek ik van de bevestiging van een waarheid, die door de mond van Hem, Die de waarheid zelve is, verkondigd wordt? Wat is er meer tot bevestiging van dezelve nodig, dan Zijn eigen verklaring hier ter plaatse: *'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde?'* Hier hebben wij de getuigenis van Hem, Die de getrouwe en de waarachtige Getuige is, aangaande Hemzelven; en dat nadat Hij krachtig bewezen was de Zoon Gods te zijn, door de opstanding uit de doden. Het is de getuigenis van de eeuwigen Zoon Gods, uit naam van Zijn eeuwigen Vader, door de heerlijke uitstorting van Zijn eeuwigen Geest. Aan deze getuigenis dan te twijfelen, zou de hoogste godslastering te kennen geven, en het zou een twijfelen zijn aan de waarheid van een heerlijk God, Vader, Zoon en Heilige Geest. Om dan niet te zeggen tot bevestiging van deze leer, maar tot bevestiging van ons geloof omtrent dezelve, zo laat ons aanmerken dat hetgeen Christus hier zegt, hetzelfde is wat Hij elders zegt, wat de Vader van Hem zegt, en wat de gehele Schriftuur van Hem getuigt. Om dit nu te verklaren, zal ik u een korte schets geven van verschillende dingen, die gezegd worden aan Christus gegeven te zijn, welke deze gift, van alle macht te hebben, in zich begrijpt.
Gelijk Christus de onuitsprekelijke Gave Gods is (Johannes 4:10), zo is ook alles, wat Hij als Middelaar bezit, een gave van de heerlijke Drie-Eenheid, welke aan Hem is overgemaakt. Gelijk:

1. Hem is een roeping en commissie gegeven, en wel van alle eeuwigheid, in de raad des vredes, met opzicht tot Zijn Middelaarsbediening, tussen God en de mens, en op Hem, als de Zaligmaker van verloren zondaren, die Hij verlossen zou door de prijs van Zijn bloed en door de macht van Zijn Geest, volgens die genadige verbondsonderhandeling, daar men van leest in Jesaja 42:6: 'Ik, de HEERE, heb U geroepen in gerechtigheid, en Ik zal U bij Uw hand grijpen; en Ik zal U behoeden, en Ik zal U geven tot een Verbond des volks, tot een Licht der heidenen', enz. Dit is hetgeen, daar de Heere Jezus op ziet (Johannes 10:18), alwaar Hij spreekt van het

gebod, dat Hij van Zijn Vader ontvangen had, om Zijn leven te geven tot een rantsoen voor velen, en van het weder terugnemen van Zijn leven, om het werk der verlossing te volmaken, zowel door macht als door prijs, zeggende: Niemand neemt Mijn leven van Mij, maar Ik leg het van Mijzelven af; Ik heb macht hetzelve af te leggen, en heb macht hetzelve weder te nemen. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen. Hier was Hem zulk een roeping en commissie gegeven tot een werk, dat met zovele zwarigheden, van de hemel boven en van de aarde beneden, vergezeld ging, dat het waarlijk alle macht in hemel en op aarde vereiste, om het te volbrengen. En het geven van het eerste, te weten, zulk een zwaar werk, onderstelt duidelijk het geven van het laatste, te weten: alle macht in hemel en op aarde.

2. Hem is ook, van alle eeuwigheid, een zaad gegeven, te weten, een uitverkoren zaad, hetwelk Hem beloofd was, dat Hij dadelijk zien zou, in de tijd en in de eeuwigheid, wanneer Hij Zijn ziel gesteld zou hebben tot een schuldoffer (Jesaja 53:10): ‘Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien, Hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkig voortgaan’. Aangaande dit zaad, hetwelk Hem gegeven is, daar spreekt Hij van in Johannes 17:6: ‘Zij waren Uwe, en U hebt Mij dezelve gegeven’. Dit is een gans talrijk zaad; want wanneer God het besluit van hetzelve verklaart, zo zegt hij: ‘Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting’ (Psalm 2:8). Ja het is ‘een schare, die niemand tellen kan, uit alle natiën en geslachten en volken en talen’ (Openbaring 7:9). Wanneer Hem nu zulk een zaad gegeven is, om van Hem gezalfd en geregeerd te worden, om voor de hemel bekwaam gemaakt en op de aarde bestuurd te worden, zo werd daartoe vereist alle macht in hemel en op aarde, welke Hem dan ook gegeven is.

3. Hem is ook, in de tijd, een lichaam gegeven, om in onze natuur het grote werk, dat Hem van eeuwigheid was toevertrouwd, te vervullen (Hebreeën 10:4-5): ‘Want het is onmogelijk dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneme. Daarom, komende in de wereld, zegt Hij: Slachtoffer en offerande hebt u niet gewild, maar U hebt Mij het lichaam toebereid’, dat is, een menselijke natuur, om een offerande te zijn aan de gekwetste rechtvaardigheid, welke offerande wij heden gedenken. O! mocht het een dag van kracht zijn, van Hem, Die alle macht in hemel en op aarde heeft. O! toen dit lichaam aan de Zoon Gods gegeven en onze natuur met Zijn Persoon verenigd geworden is, toen had Hij met al de machten van de hemel en van de aarde te strijden; al de wraak van de hemel en al het geweld van de aarde, is op Hem aangevallen. Vereiste dit nu niet alle macht in hemel en op aarde, tot Zijn ondersteuning? Maar sommigen zullen mogelijk hier denken: Hoe had Hij tegen de macht van de hemel te strijden, en ook de macht des hemels om Hem te ondersteunen? Is er dan een strijd geweest tussen twee machten van de hemel? Ja, daar is een strijd geweest in de hemel, tussen de macht van Gods toorn en de macht van Zijn liefde. De macht van Zijn toorn moet uitgevoerd worden over de zonde, en nochtans moet, volgens het eeuwige besluit, de macht van Zijn liefde uitgevoerd worden over de zondaar; maar de oneindige Wijsheid kan alleen zeggen, hoe zulks zal geschieden. Maar zie, die twee machten maken een besluit, om als het ware met onderlinge toestemming, in de menselijke natuur van onze Immánuël tezamen te komen; daar hebben zij elkander ontmoet en elkander gekust (Psalm 85:11-12). Welke van deze machten heeft nu de overhand gehad? Zij hebben waarlijk beiden de overwinning en nochtans geen van beiden zonder bloedstorting, op dit wonderlijke slagveld; ‘want zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving’ (Hebreeën 9:22). De macht van Gods toorn heeft de overhand gehad, alzo zij door die offerande een evenwaardige

voldoening ontvangen heeft; en de macht van Zijn liefde heeft ook de overhand gehad, alzo zij door die offerande een gezegende doortocht ontvangen heeft. Indien er dan gevraagd wordt: 'Wie kent de macht en sterkte Zijns toorns?' (Psalm 90:11), zo mag ik ook wel vragen: Wie kent de macht en de sterkte Zijner liefde? Wanneer nu de mensheid van onze Immánuël het theater van deze wonderlijke vertoning is geweest, zo moest Hij voorzeker, toen al de wraak van de hemel en al het geweld van de aarde Hem nederdrukte, alle macht in de hemel en op aarde hebben, om Hem te ondersteunen, gelijk Hem die dan ook gegeven is; want:

4. Hem is ook hulp gegeven; ja, al de hulp en bijstand van de heerlijke Drie-Eenheid is aan Hem verleend (Jesaja 42:6): 'Ik, de HEERE, heb U geroepen in gerechtigheid, en Ik zal U bij Uw hand grijpen', en (vers 1): 'Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun'. Zie tot ditzelfde einde Jesaja 49:8 en 50:6-7. De fontein van alle macht is geopend en is op Hem, als in een overvloeiende stroom, ingedrongen; toen Hij Zijn menselijke natuur tot een offerande geofferd heeft, op het altaar van Zijn eeuwige Godheid, toen werd Hij, door de armen van Zijn eeuwigen Vader en door de macht van Zijn eeuwigen Geest, ondersteund; want:

5. Hem is ook de Geest gegeven, namelijk 'de Geest der sterkte' (Jesaja 11:2). Zo ook Jesaja 42:1: 'Ik heb Mijn Geest op Hem gegeven, Hij zal het recht de heidenen voortbrengen'. Zie ook Jesaja 61:1: 'De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft', enz. En zo is ook, volgens de voorzegging van Hem, en de belofte aan Hem, 'de Geest op Hem nedergedaald', en op Hem blijven rusten (Mattheüs 3:16). Ook heeft Hij de Geest niet ontvangen met mate (Johannes 3:34): 'Want God geeft Hem de Geest niet met mate'. De Geest nu der macht aan Hem gegeven zijnde, boven alle mate, bevat in zich, dat Hem alle macht gegeven is in hemel en op aarde.

6. Om te tonen, dat het geen stomme Geest geweest is, die onzen Heere Jezus gegeven is, zo heeft Hij, Die Hem een lichaam gegeven heeft, om een offerande te zijn, Hem ook een tong gegeven om een Leraar te wezen. En wel een machtige tong, om te leren met een sterke hand, 'als macht hebbende' (Mattheüs 7:29), en om te spreken, zoals nooit enig mens gesproken heeft (Jesaja 50:4): 'De Heere HEERE heeft Mij een tong der geleerden gegeven, opdat Ik wete met de moede een woord te rechter tijd te spreken'. O! wie is er, die leert gelijk Hij? Daar is niemand in hemel of op aarde, die macht heeft om zo te leren als Hij (Johannes 6:68): 'Tot wien zullen wij heengaan? U hebt de woorden des eeuwigen levens'. Op Zijn lippen is zoveel genade uitgestort, dat het eeuwige leven aan Zijn tong hangt en een woord spreken van Hem afhangt (Johannes 5:25): 'Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods; en die ze gehoord hebben, zullen leven'. Hij, Die door Zijn Goddelijke macht, met een woord spreken de wereld uit niet voortbracht, heeft een menselijke tong ontvangen, om met een woord spreken de mens te brengen uit een staat des doods, tot een staat des levens. Maar hoe komt het, dat Hij zulks doen kan? Omdat die gezegende tong in de mond is van Hem, Die de God-Mens is; Die woorden van macht spreken kan, uit de hemel op de aarde; en dat zelfs door middel van arme, sterfelijke tongen, die Hij voor Zichzelf gebruikt; hetwelk klaar te kennen geeft, dat 'Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven is'.

7. Hem zijn ook gegeven klederen, zie Jesaja 61:10, alwaar de Heere Jezus beide van Zichzelf en van Zijn bruid spreekt, zeggende: 'Ik ben zeer vrolijk in de HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft Mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als een bruid zich versiert met haar gereedschap'.

Christus als Borg en Middelaar en als de gezegende Bruidegom van Zijn kerk, verheugt Zich, dus bekleed te zijn met deze klederen des heils en der gerechtigheid, ten behoeve van Zijn bruid, welke Hij met dezelfde mantel omhangt, en met dezelfde blijdschap vervult. Gelijk Hij, als Borg, plechtiglijk om de zonde veroordeeld is in het vlees, zo is Hij ook, alle schuld door Zijn gehoorzaamheid en lijden betaald hebbende, niet minder plechtig gerechtvaardigd in de Geest en als de Heere onze gerechtigheid vrijgesproken. En weder opgestaan zijnde, is Hij met gerechtigheid en heil bekleed, en zo verheugt Zich ook de Mens Christus Jezus in God, als Zijn Vader en rechtvaardiger, Die Hem dus bekleed en versierd heeft (Jesaja 50:8): 'Hij is nabij Die Mij rechtvaardigt; wie zal met Mij twisten?' Deze gerechtigheid nu, zo heerlijk zijnde, dat zij Gode eer toebrengt in de hoogste hemelen, alsook vrede op aarde en in de mensen een welbehagen (Lukas 2:14), sluit in, dat Hem gegeven is alle macht in hemel en op aarde.

8. Hem is niet alleen gegeven een tong als Profeet en een gerechtigheid als Priester, maar ook als Koning een troon, volgens de eed Gods aan David gedaan (Handelingen 2:30), welke plaats uit Psalm 132:11 wordt aangehaald; hierom zegt de apostel (Handelingen 2:36): 'Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israëls, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk dezen Jezus, Dien u gekruist hebt'. Ziet hoe Hij op Zijn troon gezet geworden is (Psalm 2:6-7): 'Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid. Ik zal van het besluit verhalen: de HEERE heeft tot Mij gezegd: u zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd'. Als God, gelijk met de Vader, zit Hij op dezelfde hoogste troon met de Vader en de eeuwigen Geest, welk een God in drie Personen is; maar als God-Mens is Hem de troon der heerschappij gegeven, en deze troon is een eeuwige troon (Hebreeën 1:8; Psalm 45:7): 'Uw troon, o God, is eeuwig en altoos; de scepter Uws Koninkrijks is een scepter der rechtmatigheid'. De hemel is Zijn troon, en de aarde is de voetbank Zijner voeten; hetwelk insluit dat Hem gegeven is alle macht in de hemel en op aarde.

9. Hem is ook, in overeenkomst met deze Zijn troon, Zijn majesteit en waardigheid een naam gegeven (Filippenzen 2:9-10): 'Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is; opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen die in de hemel zijn', enz. Het is een Naam boven alle mensen, 'Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen (Psalm 45:3). Een Naam boven al de heiligen; want Hij is 'de Koning der heiligen' (Openbaring 15:3). Een Naam boven alle engelen; want Hij is der engelen Heere (Hebreeën 1:6). Het is een Naam boven allen naam; 'want Hij is het Hoofd van alle overheid en macht en kracht en heerschappij; en boven allen naam die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende' (Éfeze 1:21). Ziet Zijn Naam die Hem gegeven is (Jesaja 9:5): 'Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst'. Ziet Zijn Naam ook in Openbaring 19:16: 'En Hij heeft op Zijn kleed en op Zijn dij dezen Naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren'. Met één woord, Zijn Naam is 'Jehovah onze gerechtigheid' (Jeremía 23:6). Wie kan nu Zijn Naam verklaren of ook de Naam Zijns Vaders? 'Hoe is Zijn Naam en hoe is de Naam Zijns Zoons, zo u het weet?' (Spreuken 30:4). Omdat Hij zowel God als Mens is; God met de Vader gelijk; daarom is het dat, hoewel Hij een nieuwe Naam heeft, met betrekking tot ons, Zijn Naam nochtans zo min veranderd is als Zijn natuur; want de Mens Christus Jezus is de allerhoogste God; en het is een ariaanse godslastering, die Hem van dit deel van Zijn Naam beroven wil. Maar het zal tevergeefs zijn Hem van datgene te beroven, hetwelk

God Hem heeft gegeven; want God de Vader noemt Hem God; 'Uw troon, o God, is eeuwig en altoos' (Psalm 45:7). Hem is dan een Naam gegeven boven allen naam. Maar iemand zal mogelijk denken: indien Hem deze Naam gegeven is, dan heeft Hij hem alleen maar door gift en niet van nature. Ik antwoord: als God is Hem die niet gegeven, want Hij is van nature God; maar hij is de Mens Christus Jezus gegeven, omdat Hij Wezenlijk God is zowel als mens, en ook God en mens, in één Persoon. Hem is dan een Naam gegeven boven allen naam. En gelijk er geen naam is boven de Zijne, zo is er ook geen God boven Hem. Hij is de God, de Engel die bij Zichzelf zweert, 'dewijl Hij bij niemand die meerder was, had te zweren' (Hebreeën 6:13). 'Ik ben God en niemand meer', zegt Christus (Jesaja 45:22). Hij is 'de Sterke God' (Jesaja 9:5). 'Gord uw zwaard aan de heup, o Held, Uw majesteit en Uw heerlijkheid' (Psalm 45:4). Dus moet Hem dan alle macht in hemel en op aarde gegeven zijn.

10. Om niet meer daarbij te doen, Hem zijn gegeven alle dingen; en daarom ook alle macht in hemel en op aarde. 'Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader' (Mattheüs 11:27). De Vader heeft de Zoon lief, en heeft alle dingen in Zijn hand gegeven' (Johannes 3:35). 'Jezus, wetende dat de Vader Hem alle dingen in de handen gegeven had' (Johannes 13:3), hierom zegt Hij ook: 'Al wat de Vader heeft, is Mijne'. Ik zou u hier enigen van die alle dingen kunnen noemen, welke Hem gegeven zijn, gelijk: Hem zijn gegeven alle gaven en genade; 'Hij is opgevaren in de hoogte; Hij heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij Hem te wonen' (Psalm 68:19). Hem zijn gegeven alle zegeningen; al wat wij in Adam verloren hebben, is nog meer overvloedig in Hem: 'Genade is uitgestort in Uw lippen; daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid' (Psalm 45:3). Hierom is Hij de Fontein van alle zegeningen: 'En zij zullen in Hem gezegend worden; alle heidenen zullen Hem welgelukzalig roemen' (Psalm 72:17). Hem zijn gegeven alle schatten (Kolossenzen 2:3): 'In Hem zijn al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen', al de schatten van macht, van liefde, van genade en heerlijkheid. Hem is gegeven alle volheid (Kolossenzen 1:19): 'Het is des Vaders welbehagen, dat in Hem al de volheid wonen zou'. Ja 'in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk' (Kolossenzen 2:9). Daar is niet één van de dingen, welke ik in dit hoofdstuk gemeld heb, die Hem gegeven konden geworden zijn, indien Hem niet gegeven ware alle macht in hemel en op aarde. Laat ons geloof dan hier in de waarheid van deze leer bevestigd worden. Wat zou Hij met alle dingen hebben gedaan, indien Hij geen macht had om dezelve te besturen? Ja het kon niet waar zijn dat Hem alle dingen gegeven waren, indien Hem alle macht onthouden werd. Maar het is een eeuwige waarheid, die onze God en Zaligmaker, de Fontein van alle waarheid, hier zegt: *'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde'*.

(2) Nu kom ik tot het tweede hoofdstuk, door mij voorgesteld, om te onderzoeken wat deze macht is, die gegeven is aan, en verblijf heeft in de Persoon van Christus; *'Mij is gegeven'*, zegt Hij, *'alle macht'*.

Betrekkelijk de natuur van deze macht, zal ik alleen in het algemeen maar zeggen, dat ze iets is, dat ik niet ten volle beschrijven kan. Maar om u de Schriftuurlijke beschrijving daarvan voor te stellen, het is een macht boven alle macht, die Christus heeft; want 'Hij is gezet aan Zijns Vaders rechterhand in de hemel; ver boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij, en allen naam die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende; en heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen, en heeft Hem der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen'

(Éfeze 1:20-22). Het geeft Zijn rechtvaardig en onbetwistbaar recht te kennen, om de wereld te regeren en alle schepselen in dezelve te schikken en te besturen, naar Zijn soeverein welbehagen. Maar om u wat meer bijzonder enig Schriftuurlijk bericht te geven van de macht, die aan Christus gegeven is, zo zal ik deze vier dingen aanmerken.
A. De soorten van deze macht.
B. De delen van dezelve.
C. Derzelver daden.
D. En de hoedanigheden en eigenschappen daarvan.

A. De soorten van deze macht van Christus zijn tweeërlei, of Wezenlijk, of huishoudelijk.
1. Zijn Wezenlijke macht is die, welke Hij als de grote God bezit, van eeuwigheid tot eeuwigheid. En dus heerst Zijn Koninkrijk over alle dingen (Romeinen 9:5): 'Uit welke Christus is, zoveel het vlees aangaat, Dewelke is God boven alles te prijzen in der eeuwigheid. Amen', zegt de apostel. Het zij zo, zo zal het zijn; amen, zal de gehele Kerk van Christus zeggen, uitgenomen de verdoemelijke ariaanse en sociniaanse lasteraars. En ten ware Hij geen God van oneindig geduld was, zowel als van oneindige macht, zo zou Hij zo lang die hooggaande verongelijking niet hebben kunnen verdragen, die onlangs op Zijn hoogste Godheid is gebracht, in Brittannië en Ierland, en zelfs ook in de kerk van Schotland, waarin het ongegronde geraas en geschreeuw van nieuwigheden in de leer, en van het gevaarlijke antinomianisme in Gods rechtvaardig oordeel en heilige voorzienigheid, gesmoord schijnt te worden in een nog schrikkelijker geraas van verdoemelijke arianisme. Echter, deze Wezenlijke macht van onze Heere Jezus is dezelfde met die van de Vader en de Heiligen Geest: Die één in Wezen zijn. En wanneer wij Hem in Zijn personaliteit aanmerken, gelijk Hij de Zoon Gods is, dan is Hij van gelijke macht en heerlijkheid met de Vader en de Heiligen Geest: 'Die in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof behoefde te achten Gode evengelijk te zijn' (Filippenzen 2:6). 'Alzo Hij is het Afschijnsel Zijner heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld Zijner Zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord Zijner kracht' (Hebreeën 1:3).
2. Zijn huishoudelijke macht is die, welke Hij heeft als de grote Messias, als God in onze natuur. Dit is de macht, die Hem eigenlijk wordt gezegd gegeven te zijn. Hoewel deze Middelaarsmacht van Christus, nu van een andere soort is, zo is dezelve nochtans niet afgescheiden van, maar gegrond op Zijn Wezenlijke macht, als God; in zoverre dat Hij onze almachtige Middelaar niet zijn kon, indien Hij niet de almachtige God was; maar 'onze hulp is besteld bij een held' (Psalm 89:20). Bij een held; daar zien wij Zijn Wezenlijke macht: 'Ik heb hulp bij Hem besteld', daar zien wij Zijn huishoudelijke macht, die Hem als Middelaar gegeven is, in welk opzicht Hem macht gegeven is over alle vlees, en Hij 'gegeven is tot een Hoofd boven alle dingen' (Johannes 17:2; Éfeze 1:22).

B. Overwegen wij ook de delen van deze macht, die aan de Heere Jezus gegeven is. Om dit nu te verklaren, hebben wij te overwegen, dat deze huishoudelijke of Middelaarsmacht van Christus tweeërlei is; te weten, een macht van autoriteit, en een macht van bekwaamheid.
1. Een macht van autoriteit. 'Hij neemt Zelf deze eer niet aan, zonder van God daartoe geroepen te zijn' (Hebreeën 5:4). Hij is er van God toe verkoren (Mattheüs 12:18). Hij is er toe gezalfd (Psalm 2:6), en dus ook verzegeld en geautoriseerd door de Vader

(Johannes 6:27). Deze Goddelijke roeping en commissie brengt een autoriteit toe aan al Zijn Middelaarsdaden. De Griekse woorden, die hier in de tekst gebruikt worden, betekenen eigenlijk niet alleen *'Potentia'*, kracht en sterkte, gelijk onder de Grieken; maar *'Potestas'*, dat is autoriteit en recht tot de regering, die gegrond is op een wet; een wettige autoriteit en een gerechtigde macht over alles.
2. Een macht van bekwaamheid, waardoor Hij volkomen kan zaligmaken (Hebreeën 7:25), ja ook behouden en verderven kan (Jakobus 4:12). En geen wonder; want Hij is dezelfde Persoon, Die machtig was om de gehele wereld uit niet te scheppen, en Die zulks ook gedaan heeft: 'Die de diepten der zee gemaakt heeft tot een weg, opdat de verlosten daar doorgingen' (Jesaja 51:10); Die macht had 'om Zijn leven af te leggen, en om hetzelve wederom te nemen' (Johannes 10:17-18). Deze twee delen van macht in de Heere Jezus zijn van elkaar onafscheidelijk, hoewel dezelve nochtans onderscheidene dingen zijn, op zichzelf. Bijvoorbeeld: sommige koningen hebben een macht van wettige autoriteit over hun weerspannige onderdanen, maar hun ontbreekt een macht van bekwaamheid. Anderen hebben weer een macht van bekwaamheid om hun naasten te bedwingen, maar zulks geschiedt door een goddeloosheid, want zij hebben geen wettige autoriteit over hen; dat is, zij hebben wel macht, maar geen recht. Maar deze beiden komen in de Heere Jezus tezamen; Hij heeft zowel een macht van autoriteit als van bekwaamheid, over alle dingen, in hemel en op aarde; *'Mij is gegeven alle macht'*. Van deze Wezenlijke delen van Zijn huishoudelijke of Middelaarsmacht vloeien deze vier gevolglijke delen van dezelve af, welke ik maar kortelijk noemen zal.
a. Een macht van voorrang of uitmunting (Kolossenzen 1:18): 'En Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der gemeente, Hij Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn'. Die van boven komt, is boven allen. Boven allen van natuur als God, en ook boven allen door begiftiging als Middelaar, opdat Hij in allen de eerste zou zijn of de voorrang hebben.
b. Een macht van heerschappij of regering (Jesaja 9:5): 'De heerschappij is op Zijn schouder'. Deze heerschappij is algemeen, voor zo veel Hij is de Koning der koningen en de Heere der heren. En ze is ook bijzonder over Zijn kerk, voor zo veel Hij de Koning Sions en het Hoofd Zijner gemeente is. Want 'Hij is der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen' (Éfeze 1:22.
c. Een macht van uitdeling, om alles uit en mede te delen, te geven en te besteden, wat Hij wil en aan wie Hij wil (Johannes 17:2): 'Gelijkerwijs u Hem macht gegeven hebt over alle vlees, opdat al wat u Hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leve geve', dat is, aan zo velen als het Hem behaagt, en als Hij wil; want Hij en Zijn Vader zijn van één wil en welbehagen, zowel als één in Wezen en natuur.
d. Een macht van oordeel en gericht (Johannes 5:26-27): 'Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelf, alzo heeft Hij ook de Zoon gegeven het leven te hebben in Zichzelf. En heeft Hem macht gegeven ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is'. Hij heeft Hem macht gegeven om gericht te houden, beide in deze wereld en op de dag des oordeels.
Dus zeg ik, is Hem gegeven alle macht van autoriteit en recht; alle macht van bekwaamheid en vermogen; alle macht van voorrang, door welke Hij is boven allen; alle macht van heerschappij, om over alles te regeren; alle macht van uitdeling, om te geven al wat Hem behaagt en aan wie het Hem behaagt; en alle macht van oordeel en gerichte, om vrij te spreken of te veroordelen, wie Hij wil. Deze zijn de delen van Zijn macht.

C. Laat ons ook de daden van Zijn macht eens overwegen, door welke Hij dezelve oefent. Al wat hier gezegd kan worden, is alleen een uitbreiding van het voorgaande hoofdstuk; want al de daden van macht, welke gemeld kunnen worden, zijn alleen zo vele andere stukken van Zijn macht, die gegrond zijn op en ingesloten zijn in hetgeen ik reeds gezegd heb. De daden van Zijn macht mogen dan beschouwd worden in de volgende uitgangen van dezelve.

1. Hij heeft een macht om uit alle hoeken van de aarde een kerk te vergaderen voor Zichzelf, gelijk zo van Hem gezegd wordt (Genesis 49:10): 'Tot Hem zullen de volken vergaderd worden', of, 'Denzelven zullen de volken gehoorzaam zijn'. Dus heeft Hij, nu Hij alle macht in handen heeft, niet meer te doen dan Zijn Koninklijke standaard op te richten, en dan is er een verzamelplaats onder de banier van Hem, Die de banier draagt boven tienduizend (Jesaja 11:12): 'En Hij zal een banier oprichten onder de heidenen, en Hij zal de verdrevenen van Israël verzamelen, en de verstrooiden uit Juda vergaderen van de vier einden des aardrijks'.

2. Hij heeft een macht om wetten en ordonnantiën te geven in Zijn kerk, en om leraren te zenden, om de ordonnantiën van Zijn eigen instelling te bedienen. Zie dat in de woorden die op onze tekst volgen: *'Mij is gegeven alle macht'*, enz. *'Gaat dan heen, onderwijst al de volken'*. Maar mogen zij ook iets leren, dat Hij hun niet geordineerd heeft, of enige ceremoniën die Hij niet heeft ingesteld? Nee, *'lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb'*. Al wat dan niet van Zijn instelling, maar van menselijke uitvinding is, dat moet als vals en onecht verworpen worden, hoewel het door alle overheden en machten in de hemel bekrachtigd en aangedrongen werd. Ik laat staan van al de pausen en prelaten op de aarde; indien het niet is ingesteld door Hem, Die alle macht in hemel en op aarde heeft, dan moet het verworpen worden.

3. Hij heeft een macht om zondaren te bekeren, om rebellen onderdanig te maken, en om allen die Hij wil, tot Zijn gehoorzaamheid te brengen (Psalm 110:3): 'Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht'. 'En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal hen allen tot Mij trekken' (Johannes 12:32). O wat zijn hier vele verharde stenen harten! Maar wat is dat een blijde boodschap dat Hij macht heeft, om uit stenen Abraham kinderen te verwekken!

4. Hij heeft macht om de schuldigen te rechtvaardigen, en om de zonde te vergeven aan wien Hij wil (Mattheüs 9:6): 'Doch opdat u moogt weten dat de Zoon des mensen macht heeft op de aarde de zonden te vergeven', enz. Indien de Vorst des vredes deze macht gehad heeft, in de staat der vernedering, in de diepte van Zijn armoede, wie zal dan twijfelen aan Zijn macht, nu Hij tot de hoogste heerlijkheid verheven, en ook door en tot Gods rechterhand verhoogd is, 'tot een Vorst en Zaligmaker, tot ditzelfde einde, om aan Israël te geven bekering en vergeving der zonden?' (Handelingen 5:31).

5. Hij heeft macht om wezen tot Zijn kinderen aan te nemen, en om degenen, die van nature kinderen des toorns zijn, uit des duivels huisgezin te brengen en ze kinderen Gods te maken, door het geloof, waarvan Hij Zelf de machtige Auteur is (Johannes 1:12): 'Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven'. De macht van aanneming tot kinderen is in Zijn hand, waardoor Hij degenen, die erfgenamen der hel zijn, tot erfgenamen Gods en mede-erfgenamen met Hemzelven maken kan; want gelijk Hij de eeuwige Zoon is, zo is Hij ook de eeuwige Vader.

6. Hij heeft macht om de onreinen te heiligen (Éfeze 5:27): 'Opdat Hij haar Zichzelf zou heerlijk voorstellen, een gemeente die geen vlek of rimpel heeft of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk'. Hij is het, 'Die macht heeft om de

kinderen van Levi te reinigen' (Maleáchi 3:3). Hoewel dit nu een verachtelijk werk schijnt te zijn voor Hem, Die alle macht in hemel en op aarde heeft, om Zich zo laag neder te buigen, om zulke vuile en walgelijke melaatsen te reinigen, als wij zijn. Nochtans, indien Hij ons niet wast, zo hebben wij geen deel aan Hem. Ook wil Hij niet dat wij tot Hem zeggen: Ga uit van ons, want wij zijn zondige mensen! Nee, maar zeg liever: Kom tot ons in, omdat wij zondige mensen zijn; want gelijk Hij alleen macht heeft, om ons in Zijn bloed te wassen en ons nodigt om tot Hem te komen, opdat Hij ons wassen zou, zo gebiedt Hij ons ook, om Hem te nodigen om tot ons te komen, opdat Hij ons wasse (Hoséa 14:3): 'Neemt deze woorden met u, en bekeert u tot de HEERE; zegt tot Hem: Neem weg alle ongerechtigheid, en geef het goede'. Maar het is onmogelijk om al de daden en uitgangen van Zijn macht op te noemen. Hij heeft macht om alle verborgenheden te openbaren, en het harte en de gedachten Gods bekend te maken (Mattheüs 11:27): 'Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader; en niemand kent de Zoon dan de Vader, noch iemand kent de Vader dan de Zoon en dien het de Zoon wil openbaren'. 'Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard' (Johannes 1:18). Hij heeft macht om al Zijn ordonnantiën, het Woord en de sacramenten, krachtdadig te maken. Zonder Hem zijn die allen levenloos en zonder kracht, maar door Zijn krachtige tegenwoordigheid zijn dezelve levendig en krachtig; waarom Hij dan ook Zijn genadige tegenwoordigheid, bij de instelling van dezelve, beloofd heeft, waarvoor Zijn Naam gedankt en verheerlijkt moet worden (Mattheüs 28:20): 'En zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld'. Hij heeft macht om het ongeloof te verbreken en het geloof te werken, alzo Hij de overste Leidsman en Voleinder is van hetzelve. En waarlijk, in het te werken toont Hij 'de uitnemende grootheid Zijner kracht, naar de werking der sterkte Zijner macht' (Éfeze 1:19). O! verwondert u dan over Zijn macht. Hij heeft macht om de Geest te zenden (Johannes 15:26; 16:7). Dit is een macht, die alle eindige macht te boven gaat; een macht om de Heiligen Geest te zenden, de derde Persoon in de heerlijke Drie-Eenheid, die van een gelijke macht en heerlijkheid is met de Vader en met de Zoon; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden; als Ik opvaar, zo zal Ik Hem nederzenden. O! laat ons dan zeggen: Amen Heere! Gij zijt heengegaan, o! zend Hem dan, zend Hem! De Zoon heeft de Geest beloofd, zal Hij Hem dan ook niet zenden?

Ja, Hij heeft Hem reeds, sinds Hij heen is gegaan, menigmaal gezonden; maar heeft Hij ook niet beloofd om Hem tot het einde van de wereld te zenden, toen Hij zei: 'Zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld?' Ja! zulks is door Hem beloofd; o! grijpt dan Zijn belofte aan en zegt tot Hem: u zijt nu heengegaan, Heere Jezus! Zend dan Uw Geest volgens Uw belofte. O! gezegende macht onzes Heeren Jezus! Hij heeft macht, om de Geest der macht te zenden, gelijk op het pinksterfeest (Handelingen 2:33).

Hierom is het, dat Hij ons macht kan geven om te prediken, en macht om te horen; macht om te geloven en macht om ons te bekeren; macht om Hem te beminnen en macht om Hem te vrezen; macht om te bidden en macht om te danken; en dat wel, omdat Hij macht heeft om de Geest te zenden, door Wiens kracht wij alle dingen vermogen. Wat zal ik meer zeggen? Ik kan waarlijk geen heerlijker blijken van Zijn macht geven, dan ik reeds gegeven heb. Hij heeft macht om alle banden los te maken, om de gevangenen te ontbinden en ze te brengen in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods (Johannes 8:36): 'Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult u waarlijk vrij zijn'; vrij van de vloek der wet; vrij van de toorn Gods, vrij van de macht der zonde en van de slavernij des satans. Laten de banden van de zonde en de

verdorvenheid nog zo sterk zijn, laten de banden van de dood en de wanhoop nog zo krachtig en geweldig zijn, Hij kan ze in een ogenblik verbreken en u vrij uit laten gaan en tot u zeggen: gaat uit, u gevangenen, die daar hoopt!

D. Maar vele bijzonderheden, die hier gemeld konden worden, voorbij gaande, zal ik voortgaan om enige eigenschappen te overwegen van deze macht, die aan Jezus gegeven is. Ik zou hier kunnen tonen, dat Zijn macht niet alleen een wetgevende macht is, om wetten te geven aan, en dezelve te schrijven in de harten van Zijn onderdanen (Jeremía 31:33), hetwelk geen koning doen kan, dan Hij alleen, maar dat dezelve ook een uitvoerende macht is, om Zijn Koninklijke besluiten en bevelen uit te voeren; hetzij dezelve besluiten van genade en goedertierenheid zijn, welke Hij aan Zijn gewillige onderdanen beloofd heeft, die Hij op de dag van Zijn heirkracht gewillig maakt, of dat het besluiten van rechtvaardigheid en wraak zijn, die Hij aan Zijn weerspannige vijanden bedreigd heeft. Van beiden lezen wij in Psalm 89:22-23, vergeleken met vers 29-30, enz. Ziet ook, wat hiervan gezegd wordt in Psalm 2 en Ps. 110. Sommigen hebben macht om wetten en besluiten te maken, maar niet om dezelve uit te voeren; maar zo is het met de Heere Jezus niet, Die alle macht in hemel en op aarde ontvangen heeft.
Maar ik zal wat meer bijzonder deze weinige eigenschappen van dezelve voordragen.

1. Het is een onweerstaanbare macht. Indien Hem alle macht gegeven is, wat kan Zijn macht dan wederstaan? Zijn macht is onverwinnelijk; want wie kan zulk een taal spreken als Hij (Openbaring 1:8): ‘Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde, zegt de Heere, Die is, en Die was, en Die komen zal, de Almachtige’. Hierom is het, dat wanneer de dag van Zijn heirkracht komt, om zondaren tot Hem te trekken, die niet kan wederstaan worden, omdat het de macht is van een onweerstaanbare wil; ‘want wie heeft Zijn wil wederstaan?’ (Romeinen 9:19), en van een onweerstaanbare arm: ‘de rechterhand des HEEREN is verhoogd; de rechterhand des HEEREN doet krachtige daden’ (Psalm 118:15-16).
2. Het is een gedienstige macht. Hoewel dezelve niet, gelijk zij in Hem is, wordt medegedeeld, zo is zij nochtans aan velen gedienstig en in derzelver vruchten en uitwerkingen mededeelbaar, om hem te bekrachtigen en te versterken en om kracht te volbrengen in zwakheid. Ja, gelijk Zijn macht almachtig is, zo is dezelve ook aan allen openbaar; zij wordt tot nut en voordeel van zondaren opgelegd, die daarom ook geroepen worden, om ‘Zijn sterkte aan te grijpen, opdat zij vrede met Hem maken mochten’ (Jesaja 27:5). Onze schat van sterkte, die wij in Adam hadden, is verloren, en nu zijn alle markten ledig; maar Christus’ markt is vol, en staat voor elk open, zodat al wie maar wil, komen mag en hier kracht en sterkte nemen mag om niet. Zo kan hij een veel betere schat in betere handen krijgen, namelijk in die van de Heere Jezus, Die de Jehovah onze gerechtigheid en sterkte is: ‘Vertrouwt op de HEERE’, zegt de Profeet, ‘tot in eeuwigheid, want in de HEERE HEERE is een eeuwige rotssteen’ (Jesaja 26:4). Dit leidt mij tot een andere eigenschap.
3. Het is een eeuwige macht en altijddurende sterkte. Zijn macht is gelijk Hij Zelf is, te weten: onveranderlijk; gisteren en heden Dezelfde tot in eeuwigheid; Zijn Koninkrijk is een eeuwig Koninkrijk. Het is waar, de tijd zal eens komen, wanneer ‘Hij het Koninkrijk aan God en de Vader zal overgeven’ (1 Korinthe 15:24), maar dit heeft betrekking op de onderscheiden bedieningen van hetzelve, op het einde van de wereld, wanneer Hij geen onderdanen meer toe te brengen of vijanden ten onder te brengen zal hebben; en wanneer gezien zal worden, dat al Zijn Middelaarsmacht Hem

tot dit heerlijke oogmerk gegeven is, en dat God geweest is alles in allen in dit wonderlijke werk der verlossing. Christus zal een heerlijk bericht doen van het gehele werk, dat Hem toevertrouwd en in handen gegeven is, wanneer Hij zeggen zal: 'Ziedaar, Ik en de kinderen die u Mij gegeven hebt' (Hebreeën 2:13). En (Johannes 17:12): 'Die u Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan', maar Ik heb alles bezorgd naar Uw wil. Zie ook Johannes 6:39. Maar Christus, God-Mens, zal nooit ophouden Koning te zijn; ook zullen Zijn Koninkrijk, Zijn macht en autoriteit eeuwig en onveranderlijk zijn; want het is tot Hem, dat de Vader zegt (Hebreeën 1:8): 'Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid'. Een gelovige moge soms zwak en soms sterk zijn, zowel als vol en ledig; maar o, de macht die in zijn heerlijk Hoofd is, is een eeuwige macht. Dit is de grond van Zijns volks eeuwige vrede, vergeving, vertroosting en heerlijkheid.

4. Het is een gepaste en welvoeglijke macht; gepast voor de Koninklijke waardigheid van de Persoon, aan welke ze gegeven is; gepast naar Zijn standplaats en hoedanigheid als Middelaar God-Mens; het is zeer welvoeglijk en gepast, dat Hem al die macht gegeven is; het is gepast tot het grote einde, dat God Zichzelf voorstelt, namelijk, Zijn hoogste eer en heerlijkheid in het werk der verlossing en zaligheid van Zijn volk. Het is gepast tot het ambt, dat God op Hem gelegd heeft, en ook tot die eer, welke God Hem geven wilde. Het is gepast tot dat genoegen, hetwelk de Vader in Hem heeft, en tot het verdrag, dat Hij met Hem gemaakt heeft. Het is gepast tot Zijn ambt, daar God zo veel aangelegen is, en ook gepast voor Zijn volk, hetwelk bij God zo veel belang heeft. Kortom, het is gepast voor Zijn werk, dat Hij dus bekwaam gemaakt, en gepast voor Zijn beloning, dat Hij dus verheerlijkt wordt; Mij is gegeven alle macht. Hierom is het ook:

5. Een heerlijke macht (Psalm 45:4): 'Gord Uw zwaard aan de heup, o Held, Uw majesteit en Uw heerlijkheid'. Zijn machtig zwaard is Zijn heerlijke majesteit, daarom worden het aanschouwen van Zijn sterkte en van Zijn eer, in het heiligdom, bij elkaar gevoegd (Psalm 63:3), omdat Zijn heerlijkheid een sterke heerlijkheid, en Zijn sterkte een heerlijke sterkte is. Het is een heerlijke Goddelijke sterkte en macht. Christus, als gekruist, is de Wijsheid Gods en de Kracht Gods (1 Korinthe 1:24), en wel de heerlijkheid van de kracht Gods, want Hij is 'het Afschijnsel van des Vaders heerlijkheid (Hebreeën 1:3). Gods macht nu, Gods heerlijkheid zijnde, zo is Christus het Afschijnsel van de heerlijkheid van Gods macht, in welke Zijn macht meer afstraalt, dan in al de werken der schepping en der voorzienigheid; want in Zijn machtig verlossen van de zondaren, uit de macht der zonden en der schuld des satans, des doods en der wet, en uit de hand van al de machten der aarde en der hel, alsook uit de hand van een oneindige rechtvaardigheid en ontstoken toorn, straalt de heerlijkheid van Gods macht meer door, dan of Hij tienduizend werelden voortgebracht had, die groter en heerlijker waren dan deze; want daardoor zou Hij zulk een ontdekking niet kunnen geven van de heerlijkheid Zijner macht, als Hij nu gedaan heeft in het aangezicht van Christus Jezus. O, heeft God, 'Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen', ooit 'in uw harten geschenen, om u te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus?' (2 Korinthe 4:6), en onder andere ook van de heerlijkheid van Zijn macht?

6. Het is een algemene en uitgestrekte macht. Hem is gegeven *alle* macht. Gelijk het 'des Vaders welbehagen is geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou' (Kolossenzen 1:19), zo geeft ook alle volheid, alle macht te kennen; 'ja in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk' (Kolossenzen 2:9), en dus ook al de macht der

Godheid. De schepselen mogen, door mededeling van Hem, enige kracht en macht hebben, maar waar is er één, die alle macht heeft, beiden in hemel en op aarde?

(3) Maar dit leidt mij tot het derde hoofdstuk, door mij voorgesteld, om een weinig te spreken van de uitgestrektheid van deze macht, gelijk die in de tekst verklaard wordt, te zijn: alle macht in hemel en op aarde.
Hetwelk ik in een bijzonder hoofdstuk behandel, omdat dezelve zo bijzonder gemeld wordt, als zich uitstrekkende tot de hemel boven, en tot de aarde beneden. Laat ons dan aanmerken:
A. Wat er al ligt in alle macht in de hemel.
B. En wat in alle macht op aarde.

A. Aan Christus is gegeven alle macht in de hemel. Wat is dat voor een macht? O! wie kan dit verklaren dan de God des hemels Zelf? Wij zullen alleen iets melden, van hetgeen Hij in Zijn Woord dienaangaande gezegd heeft. Ik denk, dat het deze twee dingen te kennen geeft.
1. Alle macht in de hemel geeft te kennen een macht over de hemel en over alle inwoners van de hemel, namelijk de engelen, of gelijk die in Éfeze 1:21 worden genaamd, over alle overheid en macht, in de hemel. Deze heeft Hij allen aangesteld, om Zijn gelovigen te dienen op de aarde (Hebreeën 1:14): 'Zijn ze niet allen gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen?' Toen Christus hier op aarde in de staat van Zijn vernedering was, kon Hij, toen men Hem gevangen wilde nemen, aan meer aan twaalf legioenen engelen bevel gegeven hebben tot Zijn bijstand (Mattheüs 26:53). Maar zulks kwam met het heerlijke voornemen der verlossing niet overeen, hetwelk Hij nu uitwerkte om de Schrift te vervullen. En nu Hij in Zijn verhoogde staat is, heeft Hij het gebied over de hemelse heirscharen, om ze te gebruiken tot alles waartoe het Hem behaagt. Zie hoe alle heiligen en engelen gebruikt worden rondom de troon (Openbaring 5:9-12), en dat alles overeenkomstig het bevel (Hebreeën 1:6): 'En als Hij de Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zo zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden'. Kortom, de wagens onzes Heeren Jezus 'zijn tweemaal tienduizend, de duizenden verdubbeld' (Psalm 68:18). Deze hemelse wagens drijft Hij waarheen het Hem behaagt.
2. Alle macht in de hemel geeft te kennen een macht die boven in de hemel is; niet alleen een macht over de hemel, en al deszelfs inwoners, hetzij engelen of heiligen, maar ook een macht boven de hemel. Ik meen een macht bij God, die oneindig boven de hemel is; een macht bij Zijn eeuwigen Vader, en bij Zijn eeuwigen Geest. Zulk een macht van voorbidding bij de Vader, dat Hem niets, hetwelk Hij begeert, geweigerd kan worden; want 'de Vader hoort Hem altijd' (Johannes 11:42); want Hij bidt geduriglijk, uit kracht van de offerande die Hij geofferd, en de verzoening die Hij gemaakt heeft, welke oneindig welbehaaglijk is voor God. En zulk een macht van zending, met opzicht tot de Heiligen Geest, dat Hij Hem zenden kan wanneer Hij wil, gelijk ik tevoren zei. Het is een macht van autoriteit om de Geest uit te storten (Jesaja 44:3): 'Ik zal water gieten op de dorstige en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen'. Zulk een macht heeft onze Heere Jezus bij God, dat Zijn wil voor Zijn Vader een wet is, gelijk ook Zijns Vaders wil een wet is voor Hem (Johannes 17:24): 'Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die u Mij gegeven hebt, want Gij hebt Mij liefgehad, voor de grondlegging der

wereld'. *'Vader! Ik wil'*, dat is een macht, die oneindig boven de hemelen is. Zulk een macht heeft Christus ook, met opzicht tot de Heiligen Geest, dat des Geestes nederdalen van de hemel op de aarde, in zeker opzicht afhangt van Zijn opvaren van de aarde naar de hemel (Johannes 16:7): 'Doch Ik zeg u de waarheid: Het is u nut dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden'. En volgens de vastgestelde huishouding van dit heerlijke werk der verlossing, komt de Heilige Geest niet neder op de aarde, zonder een zending uit de hemel; daarom voegt er de Heere Jezus bij: 'Indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden'. Vanwaar zal Hij Hem zenden? Is het alleen van de hemel? Nee, het is nog meer: 'Hij zal Hem zenden van de Vader' (Johannes 15:26). Dit is een macht boven de hemel der hemelen; een macht om de eeuwigen Geest te zenden van de eeuwigen Vader. Zie dan wat het is, alle macht te hebben in de hemel; het is een macht te hebben over de hemel en een macht te hebben boven de hemel. O! wat hebben wij dan een machtigen Zaligmaker om op te zien! *'Mij is gegeven alle macht in de hemel'*.

B. Maar aan Christus is ook gegeven alle macht op *aarde*. Wat is dit nu voor een macht? Deze macht moet noodzakelijk uit de eerste volgen; want Hij, Die alle macht heeft in de hemel, kan niet anders, dan ook alle macht hebben op de aarde. En ik denk dat het deze twee dingen te kennen geeft, te weten, een macht over de aarde, en een macht onder de aarde.

1. Een macht over de aarde. Hoewel Zijn Koninkrijk niet van deze wereld, maar onderscheiden is van alle aardse koninkrijken, nochtans heeft Hij macht over de aarde, een algemene macht over alle zaken en personen op de aarde, van de grootste tot de kleinste toe; want Hij, de Koning der koningen en de Heere der Heeren zijnde, zo heerst Zijn Koninkrijk over alles. De macht en de regering van Zijn voorzienigheid strekt zich uit, van de koning op de troon tot de mus op de dijk; van de bestelling van scepters en koninkrijken op de aarde tot het tellen van de haren van ons hoofd. Maar Hij heeft ook een bijzondere macht en autoriteit over Zijn Kerk op aarde. Dit heb ik reeds enigszins getoond, en daarom zal ik alleen zeggen: Hij heeft macht over alle gaven op de aarde, om alle gaven, genade, en alle geestelijke zegeningen te schenken en mede te delen; want: 'Hij is opgevaren in de hoogte, Hij heeft de gevangenis gevankelijk gevoerd, Hij heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij Hem te wonen' (Psalm 68:19). Hij heeft macht over alle zielen op de aarde, zowel om ze te behouden, als om ze te verderven. Om ze te behouden; hierom zegt Hij: 'Ziet op Mij, of wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle u einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer' (Jesaja 45:22). Om te verderven; hierom zegt Hij: 'Die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden' (Markus 16:16). Hij heeft macht over alle dingen op aarde, zodat 'Hij alle dingen doet medewerken ten goede van degenen, die Hem liefhebben, namelijk degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn' (Romeinen 8:28). Hij heeft macht over al de vijanden van Zijn Kerk op aarde. 'De rivieren verheffen, o HEERE, de rivieren verheffen haar bruisen; de rivieren verheffen haar aanstoting; doch de HEERE in de hoogte is geweldiger dan het bruisen van grote wateren, dan de geweldige baren der zee' (Psalm 93:3-4). Hij heeft macht over alle gevallen van de zondaren op de aarde, en Hij kan ze uit de aller-jammerlijkste gevallen verlossen en zaligmaken; van de uiterste trap van zonde en ellende, tot de hoogste trap van gelukzaligheid en heerlijkheid (Hebreeën 7:25): 'Hij kan volkomen zalig maken degenen die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden'. Zie ook Johannes 5:21: 'De Zoon maakt levend die

Hij wil'. Zijn stem zal de doden ten jongsten dage opwekken, wanneer Hij komen zal om de wereld te oordelen; ook kan Zijn stem de doden zondaar opwekken, uit het graf der zonde en der zorgeloosheid.
2. Hij heeft ook een *macht onder* de aarde. Dit wordt insgelijks te kennen gegeven, wanneer Hij zegt: Mij is gegeven alle macht op aarde; want indien iemand onder de aarde is, die zich onderwindt om Zijn macht en autoriteit te ondermijnen en tegen te staan, ook die moet onder Zijn gebied en bedwang zijn, en daar moet Zijn macht ook over uitgestrekt zijn; of anders kan Hij niet gezegd worden, alle macht te hebben op de aarde. Zijn macht strekt zich dan niet alleen uit tot de dingen van en op de aarde, maar tot de dingen die onder de aarde zijn (Filippenzen 2:10): 'Opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn', dat is, macht over alle duivelen in de hel. Christus zou Zijn Koninklijk ambt niet kunnen uitvoeren, indien Hij deze macht niet over de duivelen had. Hij zou de sterkgewapende niet hebben kunnen binden, indien Hij niet sterker was dan hij. Ja Hij is tot ditzelfde einde op de aarde gekomen, om 'den slang de kop te vermorzelen' (Genesis 3:15), en 'om door Zijn dood teniet te doen degene die het geweld des doods had, dat is de duivel' (Hebreeën 2:14), en 'Hij dus ook de overheden en machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door het kruis over hen getriomfeerd' (Kolossenzen 2:15). Indien Hij nu over hen getriomfeerd heeft, daar Hij aan het kruis hing, hoe moet Hij dan niet over hen triomferen, en Zijn macht over hen uitoefenen, nu Hij de kroon op Zijn hoofd heeft? Dat Hij dan alle macht heeft in hemel en op aarde geeft te kennen, dat Hij alle macht heeft in de hel en onder de aarde; daar dit woord mogelijk op ziet (Openbaring 1:18): 'En Die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods'. De sleutels te hebben, geeft macht te kennen; want het is een spreekwijze, genomen van overwinnaars, die wanneer zij enige steden innemen, de sleutels van dezelve ontvangen, tot een teken dat die steden nu onder hun gebied zijn. Christus heeft de sleutels der hel, en Hij kan daar heen zenden wien Hij wil, en daarvan verlossen wie Hij wil. Kortom, de macht der sleutelen is alleen de Zijne (Openbaring 3:7): 'Hij heeft de sleutel Davids, Hij sluit en niemand opent; Hij opent en niemand sluit'.

Alle sleutels van macht en autoriteit hangen aan Zijn gordel, en inzonderheid deze vier.
a. De sleutel des hemels, om die te openen en om in de heerlijkheid in te laten, wien Hij wil. Ook moet Hij noodzakelijk een allerhoogste macht hebben, die een kroon der heerlijkheid kan zetten op het hoofd van al Zijn verlosten, 'welke tot Sion komen zullen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen' (Jesaja 35:10).
b. De sleutel van de hel, om in de afgrond te sluiten wie Hij wil.
c. De sleutel van het Woord, om hetzelve te openen en de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te openbaren aan wie Hij wil.
d. De sleutel van het hart, om hetzelve te openen, wanneer het Hem behaagt, gelijk Hij dat van Lydia deed. En waarlijk daar is geen mindere macht nodig dan die van Hem, Die alle macht in hemel en op aarde heeft, om het hart der mensen op aarde te openen, om deze Koning der ere, deze Heere, geweldig in de strijd, in te laten. Dus is de uitgestrektheid van de macht, die Hem gegeven is, alle macht in de hemel, over de hemel en boven de hemel; alle macht op aarde, over de aarde en onder de aarde. Zijn macht strekt zich dan uit, van de hoogte der hemelen tot de afgrond der hel. Het is een macht over alle engelen in de hemel, en over alle duivelen in de hel. Een macht om de

God des hemels te bevredigen, en een macht om de god dezer eeuw te vernietigen. *'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde'*.

(4) Het vierde hoofdstuk door mij voorgesteld, is om de Goddelijke gift van deze macht te verklaren, door te tonen wanneer en hoe dezelve Hem gegeven is.
Vooreerst, wanneer is Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven? Om deze vraag te beantwoorden, mogen wij op vier perioden daarvan acht geven.
1. Deze macht is Hem gegeven van eeuwigheid, vóór de grondlegging der wereld, in de raad des vredes; toen Hij het grote werk der verlossing ondernam, is Hem, in het besluit en verbondsgewijze, alle macht gegeven, volgens die heerlijke verbondsonderhandeling, tussen de Vader en Hem. En dus wordt het Evangelie gezegd, niet anders te zijn dan een verklaring van het besluit aangaande Hem (Psalm 2:7): 'Ik zal van het besluit verhalen'. Wat besluit is dat nu? Anders geen, dan het geven van alle macht in hemel en op aarde aan Christus, door Hem een troon te geven in Sion, en ook de heidenen tot Zijn erfdeel, en de einden der aarde tot Zijn bezitting. Hierom wordt Hij gezegd, 'van eeuwigheid af gezalfd te wezen, van de aanvang, van de oudheden der aarde aan' (Spreuken 8:23). In het vooruitzicht van dit grote werk, dat nu aan ons verklaard is, 'was Hij Zijns Vaders vermaking; en Zijn vermakingen waren met der mensen kinderen' (vers 30-31).
2. Deze macht is Hem gegeven van het begin der wereld, of liever toen, terstond na de val, de eerste belofte verkondigd is geworden in het paradijs: 'Het zaad der vrouw zal de slang de kop vermorzelen' (Genesis 3:15). Alle macht is Hem virtueel en in kracht gegeven, in zoverre het niet alleen beloofd was, dat Hij alle macht zou hebben om de listen van de oude slang te verbreken, maar Zijn woord van eer was in de raad des vredes zo hoog geacht, en de Vader stelde zo veel vertrouwen in Hem, dat Hij Hem alle macht en autoriteit heeft toevertrouwd, zelfs vóór Zijn menswording, en vóór dat Hij de schuld van gehoorzaamheid en voldoening betaald had. Op deze grond was het dat Hij, uit kracht van deze macht die in Hem haar verblijf had, de Geest en vele geestelijke zegeningen aan Zijn volk geschonken heeft, onder het Oude Testament, eer Hij onze natuur aannam. Ja op deze grond is het, dat allen die ten leven verordineerd waren, van het begin der wereld, en gedurende de ganse tijd van het Oude Testament, eer Christus in het vlees verscheen, gezaligd zijn geworden door Zijn Middelaarsmacht en genade, die Hem was toebetrouwd. Hierom zegt de Apostel (Handelingen 15:11): 'Maar wij geloven door de genade des Heeren Jezus Christus zalig te worden, op zulke wijze als ook zij'.
3. Deze macht is Hem ook dadelijk en aanvankelijk gegeven in de dagen van Zijn vernedering, want toen was Hij, als God in onze natuur, met deze macht bekleed, tot volbrenging van het werk, dat tot de staat van Zijn vernedering behoorde. De historie van het Nieuwe Testament is overvloedig vol, om bericht te geven van deze Zijn macht, welke Hij geoefend heeft in het werken van wonderen, in het genezen van kranken, in het openen van de ogen der blinden, in het uitwerpen der duivelen, in de opwekking der doden en dergelijken. 'Het Woord is vlees geworden', zegt de apostel, 'en heeft onder ons gewoond (en wij hebben juist toen Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van de Vader, vol van genade en waarheid' (Johannes 1:14). En toen Hij op het veulen van een ezelin naar Jeruzalem reed, ja toen Hij aan het kruis hing en in het graf lag, toen was Hij met dezelfde Koninklijke macht en heerlijkheid bekleed, die aan de wijzen uit het oosten geopenbaard geworden is, toen Hij in een kribbe lag. Daar waren waarlijk enige opmerkelijke tijden, op welke

Zijn macht en heerlijkheid, op een meer bijzondere wijze geopenbaard zijn geworden; gelijk bij Zijn doop en bij Zijn verheerlijking op de berg.
4. Maar dan is Hem ook deze macht gegeven onmiddellijk na Zijn opstanding uit de doden; toen is Hij meer opmerkelijk en plechtig met deze macht bekleed geworden. De eerste trap van Zijn verhoging, namelijk Zijn opstanding uit de doden, is de eerste trap geweest van Zijn plechtige bevestiging van deze algemene macht en autoriteit. Om dit te verklaren, zo vergelijk Psalm 2:6-7 met Handelingen 13:33. In de eerste plaats zegt God: 'Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid. Ik zal van het besluit verhalen: de HEERE heeft tot Mij gezegd: u zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd'. Dit haalt nu de apostel aan, zeggende: 'God heeft dezelve aan ons vervuld, als Hij Jezus uit de doden verwekt heeft; gelijk ook in de tweede Psalm geschreven staat: u zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd'. Zijn opstanding is het grote bewijs en de verklaring geweest, dat Hij de Zoon Gods was; want toen is 'Hij krachtig bewezen de Zone Gods te zijn, uit de opstanding der doden' (Romeinen 1:4). En hoewel het niet ongepast, maar noodzakelijk zij, om dit woord: heden heb Ik U gegenereerd, op Zijn eeuwige generatie toe te passen, omdat Hij van eeuwigheid tot eeuwigheid God is, en alsof het maar een eeuwig heden was, zo zien wij nochtans dat het hier op Zijn opstanding, ten aanzien van deszelfs verklaring, wordt toegepast: Ik zal van het besluit verhalen; heden heb Ik het verklaard, dat Ik u gegenereerd heb. Zijn opstanding is een krachtige verklaring en bewijs, dat Hij de Zoon Gods is. De andere trappen van Christus' verhoging, Zijn hemelvaart en zitten aan Gods rechterhand, zijn zovele verdere trappen tot de heerlijke troon, van algemene macht en hoogste autoriteit. Toen God Hem uitermate verhoogd heeft, toen heeft Hij Hem een Naam gegeven, welke is boven allen naam, en een troon boven alle tronen (Filippenzen 2:9). 'Toen Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij gaven genomen om uit te delen onder de mensen' (Psalm 68:19). En van Zijn gaven hebben wij hier de somma, *'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde'*. Dus ziet u de tijd, wanneer Hem alle macht gegeven is.

Laat ons nu ook ten tweede eens zien de manier, hoe Hem alle macht gegeven is. Hier zou ik kunnen tonen, door wiens welbehagen Hem deze macht gegeven is, en door welke middelen en daden Hem dezelve is gegeven.
1. Door wiens welbehagen is het geweest, of wie kon Hem deze macht geven? Ik antwoord kortelijk: Het heeft de Vader, Zoon en Heiligen Geest, één God in drie Personen, behaagd dat in Hem, de tweede Persoon, als de Middelaar God-Mens, 'al de volheid wonen zou; ja al de volheid der Godheid lichamelijk' (Kolossenzen 1:19 en 2:9); het behaagde de Vader, dat alle volheid Zijner Godheid, het behaagde de Zoon dat al de volheid Zijner Godheid, en het heeft de Heiligen Geest behaagd, dat al de volheid Zijner Godheid in Christus wonen zou; of het is het welbehagen geweest, van Vader, Zoon en Heiligen Geest, dat al de volheid der Godheid haar verblijf zou hebben in de God-Mens Christus Jezus. En omdat God de Vader, de eerste is in orde of manier van bestaan, in de heerlijke Drie-Eenheid, zo wordt het inzonderheid aan de Vader toegeschreven. 'Het heeft de Vader behaagd, dat in Hem al de volheid wonen zou', en wederom, 'alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader' (Mattheüs 11:27). Nochtans moet de Vader hier Wezenlijk worden aangemerkt, insluitende de eeuwigen Zoon en de eeuwigen Geest, in de eenheid van hetzelfde Wezen; want hoewel Christus God is, nochtans ook iets anders zijnde, behalve God, en in deze heerlijke bedeling niet volstrekt als God werkzaam zijnde, noch als de beledigde Majesteit, maar als één die intreedt ten voordele van Zijn beledigende schepselen, is

Hem deze macht gegeven, hetwelk daarom door het welbehagen wezen moet van de beledigde Drie-Eenheid, of het welbehagen van de groten God, tot de uitvoering van Zijn grote oogmerk; te weten de afkering van Zijn rechtvaardig ongenoegen van ons. Christus heeft dan Zijn huishoudelijke of Middelaarsmacht ten onze behoeve ontvangen, nu de verenigde oneindige macht van de heerlijke Drie-Eenheid. Ook is dezelve met een oneindig genoegen en voldoening aan Hem gegeven; want God heeft een verrukkend vermaak en behagen in deze weg van des mensen zaligheid.

2. Door welke middelen of daden is Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven?
Ik antwoord: zij is aan Hem gegeven in deze volgende daden, of met deze volgende plechtigheid; gelijk alle macht, als God, in Hem oorspronkelijk is van nature, zo wordt dezelve Hem, als Middelaar, gegeven op deze manier.
a. Hem is alle macht gegeven tot een plechtige verkiezing. Zie Jesaja 42:1, vergeleken met Mattheüs 12:18: 'Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene in Welken Mijn ziel een welbehagen heeft'. Hij is van God uitverkoren, om met Hem een gelijke macht en heerschappij te hebben; en gelijk David zijn zoon Salomo aanstelde, om te regeren en hem de gehele heerschappij in handen gaf, zo heeft God die ook aan Christus gegeven, even alsof Hij Zich met niets bemoeien wilde, 'want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon gegeven' (Johannes 5:22). Dit is dan gedaan door een eeuwig besluit des hemels, in zoverre dat de vertoning van Christus op Zijn troon, een verhalen of een verklaren van het besluit genaamd wordt (Psalm 2:7). Hij is van God tot de algemene regering verkoren, en daar is meer Goddelijkheid in de verkiezing van die ene mens Christus Jezus, dan in de verkiezing van al de engelen en heiligen in de hemel. Hij is verkoren, om Heer der engelen en Koning der heiligen te zijn; en zij zijn 'uitverkoren in Hem, voor de grondlegging der wereld' (Éfeze 1:4).
b. Hem is alle macht gegeven door een plechtige verbondsonderhandeling (Psalm 89:4): 'Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene'. De Vader is met Hem in onderhandeling gekomen, dat op voorwaarde dat Hij 'Zijn ziel uitstortte in de dood, Hij de machtigen als een roof zou delen' (Jesaja 53:12).
c. En omdat dit een verdrag was onder hen beiden, zo is Hem alle macht gegeven door een plechtige belofte (Psalm 89:20); en vervolgens, waar God, gezegd hebbende: 'Ik heb hulp besteld bij een held; Ik heb een Verkorene uit het volk verhoogd', laat volgen: 'met welken Mijn hand vast blijven zal; ook zal hem Mijn arm versterken. En zijn hoorn zal in Mijn Naam verhoogd worden. Ik zal Zijn hand in de zee zetten, en zijn rechterhand in de rivieren. Ook zal Ik Hem ten eerstgeboren Zoon stellen, ten hoogste over de koningen der aarde'. En dus zal Hij zowel Heer zijn over de eilanden der zee, als Koning over alle volken.
d. Hem is alle macht gegeven door een plechtige eed (Psalm 89:4-5): 'Ik heb Mijn knecht David gezworen: Ik zal uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen, en uw troon opbouwen van geslacht tot geslacht. Sela!' Zie ook Psalm 110:4: 'De HEERE heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: u zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek'. Hij is een Priester op Zijn troon, met een soevereine scepter in Zijn hand, namelijk 'den scepter Zijner sterkte, heersende in het midden Zijner vijanden' (vers 2).
e. Hem is alle macht gegeven door een plechtig inhuldigen en wettig bevestigen in de regering van Zijn Kerk (Psalm 2:6): 'Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid'. En zo is Hem dan ook vervolgens 'de heerschappij op Zijn

schouder gelegd, en aan de grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn' (Jesaja 9:5-6).
f. Hem is alle macht gegeven door een plechtige verzegeling en voortreffelijke zalving (Psalm 2:6): 'Ik heb Mijn Koning gezalfd'. En Psalm 89:21: 'Met Mijn heilige olie heb Ik Hem gezalfd'. 'Uw troon, o God, is eeuwig en altoos; de scepter Uws Koninkrijks is een scepter der rechtmatigheid. U hebt gerechtigheid lief en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met vreugdeolie boven Uw medegenoten' (Psalm 45:7-8). En Christus zegt van Zichzelf (Jesaja 61:1): 'De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft', enz. En wederom: 'Dezen heeft God de Vader verzegeld' (Johannes 6:27).
g. Hem is alle macht gegeven, door een plechtige proclamatie; en dat met een stem uit de hoogwaardige heerlijkheid: 'Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb' (2 Petrus 1:17). O! wat is Hij met een veelvuldig ziet en hoort als Koning uitgeroepen, van het begin der wereld aan. Zijn Koninklijke macht en autoriteit is al in de eerste belofte verkondigd geweest, en in al de volgende beloften, profetieën, voorbeelden en offeranden is Hij verder verklaard, welker aller stem geweest is: 'Zie, o Sion, uw heil komt' (Jesaja 62:11). 'Zie uw Koning komt' (Zachariá 9:9). Hij is door Zijn voorloper Johannes de Doper als Koning uitgeroepen, 'die de stem des roependen was in de woestijn: Bereidt de weg des Heeren' (Mattheüs 3:3). Hij is, toen Hij in de wereld kwam, door een hemels heirleger als Koning uitgeroepen, toen de engelen des hemels, in het aanhoren van de herders, God prezen en zeiden: 'Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen', en dat wegens de verkondiging van 'die grote blijdschap, die al de volke wezen zou; namelijk dat hun heden geboren was de Zaligmaker, Christus de Heere' (Lukas 2:10-11,14). Ja, Christus de Heere der heren, de Heere der engelen en der mensen. Bij Zijn doop en verheerlijking op de berg is Hij met een hoorbare stem uit de hemel afgekondigd; ook heeft Hij Zichzelf daarvoor verklaard door Zijn gezaghebbende prediking en wonderwerken; en daarna heeft Hij Zijn gezanten bevel gegeven om 'heen te gaan in de gehele wereld, alle volken te onderwijzen en het Evangelie Zijns Koninkrijks, aan alle creaturen te prediken' (Markus 16:15).
h. En eindelijk, Hem is gegeven alle macht door een plechtige kroning. Hij is tot algemeen Monarch gekroond, aan de rechterhand van de macht Gods (Hebreeën 2:9): 'Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder gemaakt is dan de engelen, wegens het lijden des doods'. In plaats van de doornenkroon is Hem nu een kroon van heerlijkheid, macht en autoriteit op Zijn hoofd gezet. Daar zijn twee kroningsdagen van onze Heere Jezus. De ene is toen Hij opvoer ten hemel en gezeten was aan de rechterhand van de troon Gods, alwaar de vierentwintig ouderlingen nedervallen voor het Lam, Dat op de troon zit en hun kronen nederwerpen voor Zijn voeten. De andere is de dag wanneer Hij nederdaalt op de aarde, in de kracht Zijns Geestes, onder Zijn volk, hen bekwaam makende om door het geloof de kroon te zetten op Zijn hoofd en Hem te verheerlijken, door alles schade en drek te achten om de uitnemendheid der kennis Zijner heerlijkheid. O! wat gelukkige dag zou deze dag zijn, indien ik heden de kroningspredicatie van onze heerlijke Heere Jezus predikte, op een dag Zijner kroning. O! ziet dan Zijn heerlijkheid; ziet Zijn kroon; 'Gaat uit en aanschouwt, u dochteren Sions, de koning Sálomo, met de kroon waarmede hem zijn moeder kroonde op de dag zijner bruiloft, en op de dag der vreugde zijns harten' (Hooglied 3:11). Ja gaat uit en aanschouwt de Koning Jezus, met de kroon waarmede Zijn Vader Hem gekroond heeft, toen Hij Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven heeft.

(5) Het vijfde hoofdstuk door mij voorgesteld, is om enige redenen voor te dragen van de leer, waarom dus alle macht aan onze Heere Jezus Christus gegeven is.

Waarom is deze macht gegeven aan, en waarom heeft ze verblijf in de Persoon van Christus? Daar is de allergrootste reden voor die men kan bedenken, en wel in de volgende opzichten:
1. Alle macht in hemel en op aarde is Hem gegeven, als een beloning voor het werk dat Hij gedaan heeft; en wel inzonderheid voor Zijn gehoorzaamheid tot de dood des kruises, volgens het eeuwige voornemen en besluit, in hetwelk dit gehele werk vastgesteld en bepaald geworden is. Christus, het werk Zijner vernedering voleindigd hebbende, is tot een staat van verhoging verheven; 'want Hij, Die in de gestaltenis Gods was, heeft Zichzelf vernietigd en de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen, en heeft Zichzelf vernederd tot de dood, ja de dood des kruises. Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is' (Filippenzen 2:6-9). Hierom wordt er ook gezegd dat Hij 'voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis verdragen en de schande veracht heeft, en dat Hij is gaan zitten aan de rechterhand van de troon Gods' (Hebreeën 12:2). 'Op de weg uit de beek gedronken hebbende, moest Hij daarom het hoofd omhoogheffen' (Psalm 110:7). De gehele profetie van Jesaja is hiervan vol; ja al de profeten handelen hiervan zo overvloedig, dat de Heere Jezus Zijn discipelen, op de weg naar Emmaüs gaande, in deze voege bestrafte, zeggende: 'O onverstandigen en tragen van hart om te geloven al hetgeen dat de profeten gesproken hebben! Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?' (Lukas 24:25-26). Alle macht is Hem dan gegeven als een beloning voor Zijn gehoorzaamheid en Zijn lijden, en als een vergelding van dat sterven, welks gedachtenis wij heden vieren. Die offerande, welke Christus geofferd heeft, was Gode tot zulk een liefelijke reuk, dat Hij Hem daarvoor niet genoeg belonen kan; noch ook voor Zijn aannemen van onze natuur, om dezelve te offeren tot een eeuwige voldoening Zijner rechtvaardigheid, en tot verdediging van de heerlijkheid van al Zijn volmaaktheden. Hierom is het dat er in Johannes 5:27 gezegd wordt dat 'Hem macht gegeven is ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is'; dat is: Hem is alle macht in hemel en op aarde gegeven; te weten, een algemene heerschappij. Maar waarom wordt er gezegd: omdat Hij des mensen Zoon is? en niet liever: omdat Hij Gods Zoon is? Omdat Hij, als de Zoon Gods volstrekt aangemerkt, de gift van alle macht niet nodig heeft; want in dat opzicht heeft Hij die Gode-natuurlijk en Wezenlijk; maar ze is Hem gegeven, omdat Hij des mensen Zoon is, en Zich vernederd heeft, om onze natuur aan te nemen en mens te worden. Hij is een waar mens geworden, hebbende een waar lichaam en een redelijke ziel; een arm mens, niets hebbende waar Hij het hoofd op neder legde; een verdrukt mens, 'een Man van smarten en verzocht in krankheid' (Jesaja 53:3); een sterfelijk mens, die dadelijk de vervloekte dood des kruises gestorven is; en nu is Hem alle macht gegeven, omdat Hij des mensen Zoon is, de ware beloofde Messias, die Zichzelf in onze natuur tot het allerlaagste vernederd hebbende, nu verhoogd is tot de hoogste troon van heerlijkheid en macht.
2. Alle macht in hemel en op aarde is Hem gegeven, niet alleen als een beloning voor het werk dat Hij gedaan heeft, maar ook om Hem bekwaam te maken voor het werk dat Hij nog doen moet; namelijk, om het werk der verlossing voort te zetten en te voleindigen, door macht; gelijk Hij dat gedaan heeft door koping en prijs; om datgene toe te passen, hetwelk Hij verworven, en om de zegeningen mede te delen, die Hij

gekocht heeft. ‘Gelijkerwijs u Hem macht gegeven hebt over alle vlees, opdat al wat u Hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leven geve’. Aan wie geeft Hij nu het eeuwige leven? Aan zovelen als Hij wil (Johannes 5:21): ‘Zo maakt ook de Zoon levend die Hij wil’. Hier is een groot werk, dat waarlijk een grote macht vereist, namelijk, het eeuwige leven te geven aan dien Hij wil, onder alle volkeren des hemels; en daarom, onmiddellijk nadat Hij Zijn macht getoond had, geeft Hij Zijn dienaren een commissie, zeggende: ‘Gaat dan heen, onderwijst al de volken, dezelve dopende, enz. lerende hun onderhouden alles wat Ik u geboden heb. En zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld’ (Mattheüs 28:19-20). En (Markus 16:15): ‘Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie allen creaturen’, te kennen gevende dat het grote einde, waartoe Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven is, geweest is, opdat Hij deze macht in een gepredikt Evangelie zou oefenen, tot overtuiging, bekering en zaligheid van allen, die het Hem behaagt zalig te maken. Deze grote gift is Hem dan, ten behoeve van ons, gegeven; want ‘opgevaren zijnde in de hoogte, heeft Hij gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij U te wonen’ (Psalm 68:19). En de som van alle gaven wordt hier gezegd te zijn: alle macht in hemel en op aarde. Maar hetgeen Hij nu genomen heeft, om onder de mensen uit te delen, dat zal Hij hun niet onthouden, maar hun zekerlijk geven. Hierom is het, dat hetgeen de psalmist noemt, ‘Zijn nemen van gaven, om die uit te delen onder de mensen’, door de apostel genoemd wordt ‘Zijn geven van gaven aan de mensen’ (Éfeze 4:8). ‘Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de mensen gaven gegeven’, en daarop laat Hij een beschrijving van een evangelische bediening volgen, in de voornaamste einden van dezelve; namelijk, ‘de volmaking der heiligen, en de opbouwing van het lichaam van Christus. Totdat wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis van de Zone Gods, tot een volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus’, enz. Hoe, mochten de discipelen zeggen, kan er iets groots door onze prediking verwacht worden? Wat kan een gezelschap van arme vissers doen, tot onderwerping van weerspannige zondaren, en om het Evangelie met enig succes en enige voorspoed uit te breiden, onder alle volkeren? Maar vreest gijlieden daar niet voor, zegt Christus, want ‘Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde; en zie, Ik ben met ulieden’. Wij leraren, arme, zwakke, zondige mensen zijnde, mochten wel bezwijken en het opgeven, indien het niet hierom was, dat het werk het Zijne en alle macht aan Hem gegeven is. Omdat dan al het werk aan Hem is toebetrouwd, daarom is Hij tot dat einde ook wel voorzien.

3. Alle macht in hemel en op aarde is Hem gegeven, omdat al Zijn vijanden door Hem ten ondergebracht en aan Hem onderworpen gemaakt moeten worden, hetzij in een weg van barmhartigheid of in een weg van toorn. Sommigen in barmhartigheid (Psalm 110:3): ‘Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht’. Hierom wordt er gezegd, dat Zijn pijlen scherp zijn (Psalm 45:6): ‘Uw pijlen zijn scherp, volken zullen onder U vallen; zij treffen in het hart van des Konings vijanden’. Sommigen in toorn (Psalm 110:1): ‘Zit tot Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten’, en (vers 5): ‘De Heere is aan Uw rechterhand; Hij zal koningen verslaan ten dage Zijns toorns’. Zie ook Psalm 2:9: ‘Gij zult hen verpletteren met een ijzeren scepter, u zult hen in stukken slaan als een pottenbakkersvat’. Zijn en Zijns volks vijanden, hetzij in- of uitwendig, moeten allen ten onder worden gebracht, de duivel, de wereld en het vlees; en het vereist alle macht in hemel en op aarde, om de kracht der zonde en de werken des duivels in hen te verbreken.

4. Alle macht in hemel en op aarde is Hem gegeven, omdat daardoor alle heerlijkheid wordt toegebracht. Want wanneer Christus verhoogd en verheerlijkt wordt, dan wordt

God in Hem verheerlijkt. Daarom heeft Hem God uitermate verhoogd, opdat de gehele wereld zien en belijden zou, 'dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders' (Filippenzen 2:9,11).
'Vader! verheerlijk Uw Naam', zei Christus. Dat zal Ik doen, zei de Vader, 'Ik heb Hem verheerlijkt, en Ik zal Hem wederom verheerlijken!' En hoe doet Hij dat nu? Door Christus op het hoogst te verhogen, wordt Hem op het hoogst eer toegeschreven in de hoogste hemelen. Christus, Die van eeuwigheid gezalfd was, is in de tijd eerst op een kruis verhoogd, opdat de heerlijkheid van Gods liefde en genade in Hem gezien mocht worden; en daarom zei Christus, eer Hij aan het kruis verhoogd geworden is: 'Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt'. Daarna is Hij verhoogd geworden op een troon der macht en der heerlijkheid, alwaar een gekruiste Christus meer uitnemend ontdekt wordt, als de Wijsheid Gods en de Kracht Gods: 'En nu is ook de Zoon des mensen verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt' (Johannes 13:31).
5. Alle macht in hemel en op aarde is Hem gegeven, opdat alle eer aan Hem gegeven zou worden (Johannes 5:22-23): 'Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon gegeven, opdat zij allen de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren. Die de Zoon niet eert, eert de Vader niet, Die Hem gezonden heeft'. Hoe kunnen zij de God des hemels eren, die Hem niet eren, die door de God des hemels met alle macht, in hemel en op aarde, bekleed is?
6. Alle macht in hemel en op aarde is Hem gegeven en heeft in Hem verblijf, wegens Zijn eeuwig Priesterschap en Middelaarsambt (Hebreeën 7:25): 'Hij kan volkomen zalig maken degenen die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden'. Hij bidt op grond van Zijn volkomen voldoende zoen-offerande, die Hij geofferd heeft. En Hij, Priester zijnde in eeuwigheid, zo is Zijn eeuwig Priesterschap het fundament van Zijn eeuwige macht, door welke Hij volkomen kan zaligmaken.
7. Alle macht in hemel en op aarde is Hem gegeven, tot verzekering van het Nieuwe Verbond, dat in Hem vast blijft. Waarom is dat in Hem verzekerd? Omdat 'Hij ten eerstgeboren Zoon is gesteld, ten hoogste over de koningen der aarde'; en omdat 'Zijn troon is als de dagen der hemelen' (Psalm 89:27-29). Hij is de Borg van het Nieuwe Verbond; al de beloften zijn in Hem ja en zijn in Hem amen; en daarom zijn ze 'de gewisse weldadigheden Davids' (Jesaja 55:3). Onze schat is nu beter verzekerd, dan toen dezelve in handen was van de eerste Adam. Al de list en de macht van de hel kan ons daar niet van beroven, omdat die in de hand is van Hem, Die alle macht heeft in hemel en op aarde.
8. Alle macht in hemel en op aarde is Hem gegeven, opdat door Hem alle zegeningen aan Zijn Kerk mochten medegedeeld worden (Handelingen 5:31). 'Dezen heeft God door Zijn rechterhand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving der zonden'. De bekering sluit hier het geloof en alle andere genaden des Geestes in, en de vergeving der zonden sluit de rechtvaardigmaking in, met alle andere zegeningen en weldaden van het verbond der genade. En dat Christus nu door en tot Gods rechterhand verhoogd is tot een Vorst en Zaligmaker, om deze dingen aan zondaren te geven; om ze te geven aan boetvaardige zondaren, want dezulken hebben alleen de bekering nodig, en aan schuldige zondaren, want dezulken hebben alleen de vergeving der zonden nodig. Dat toont dat Hem alle macht gegeven is, opdat Hij in staat mocht zijn, om aan zulke zondaren als wij zijn, alle zegeningen te geven.
9. En daarom is Hem ook alle macht in hemel en op aarde gegeven, opdat alle zondaren op de aarde tot Hem de toevlucht zouden nemen, om gerechtigheid en

sterkte (Jesaja 45:22, 24-25): ‘Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, al gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer’, enz. ‘Men zal van Mij zeggen: Gewis, in de HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen’, enz. ‘In de HEERE zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen het ganse zaad Israëls’. Hem is alle macht gegeven, opdat alle vlees zich naar Hem wenden zou, en ‘opdat geen vlees zou roemen voor Hem; maar opdat het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in de Heere’ (1 Korinthe 1:29,31). Indien wij enige macht hadden, dan zouden wij stof van roem hebben in onszelf.

10. Alle macht in hemel en op aarde is Hem gegeven, omdat Hij de bekwaamste Persoon is voor zulk een gift. Al doorzochten wij de hemel en de aarde, daar is niemand zo bekwaam als Hij. En waarom niet? Omdat er niemand is, onder de engelen of andere schepselen, die daar vatbaar voor is. Niemand kan het gewicht van dezelve dragen. Hierom wordt er in Zacharía 6:13 gezegd: ‘Hij zal de tempel des HEEREN bouwen, en Hij zal het sieraad dragen’. Geen cherub of seraf is machtig om het sieraad en de heerlijkheid van alle macht in hemel en op aarde te dragen, maar Christus is alleen daartoe in staat; Hij, Die het grootste gewicht van de toorn gedragen heeft, draagt ook het grootste gewicht van de heerlijkheid. Gelijk er niemand zo bekwaam voor is, zo is ook niemand zo waardig of aanzienlijk om het te bezitten, ‘want Hij, in de gestaltenis Gods zijnde, acht het geen roof Gode evengelijk te zijn’ (Filippenzen 2:6). God kan geen meer aanzienlijke plaatsbekleder hebben. De HEERE onteert Zichzelf niet, door Christus te stellen tot de bewaarplaats van alle volheid, en tot het magazijn van alle macht. Verder, gelijk niemand zo bekwaam of zo aanzienlijk is, zo is ook niemand zo verantwoordelijk als Hij; zodat Hij die grote schat het best kan aanleggen tot de grootste heerlijkheid van God en het beste voordeel van Zijn volk.
Hij is verantwoordelijk bevonden in de staat Zijner vernedering; want indien God de betaling van de schuld, die wij aan Zijn rechtvaardigheid hadden, van iemand anders dan van Christus gevorderd had, zo zouden alle schepselen hebben moeten zeggen: Wij zijn niet in staat om te betalen; maar zie, ‘God heeft onze hulp besteld bij een Held’, Die machtig is om te verlossen (Psalm 89:20), Die machtig is om te voldoen, en aan de wet en Gods rechtvaardigheid alles te geven wat zij vorderen konden. En nu Hem, in de staat Zijner verhoging, het werk van zaligmaking door de macht van Zijn Geest, is toevertrouwd omtrent allen, welke Hij door de prijs van Zijn bloed verlost heeft, zo is Hij niet minder verantwoordelijk omdat Hij volkomen kan zaligmaken, en aan God daardoor de hoogste schatting en inkomst van eer en heerlijkheid kan toebrengen.
Nog eens, gelijk niemand zo bekwaam is voor al die macht, niemand zo waardig om die te bezitten, en niemand zo verantwoordelijk om een goede rekenschap van zulk een ambt te kunnen geven, zo is ook niemand zo aangenaam bij God; en daarom is het dat Hem alle macht gegeven is (Johannes 3:35): ‘De Vader heeft de Zoon lief, en heeft alle dingen in Zijn hand gegeven’. Hij heeft in Hem, zelfs als Middelaar, een oneindig vermaak en genoegen (Jesaja 42:1): ‘Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft’. Wat kan de HEERE nu aan Zijn beminde Zoon onthouden? Hierom is het dat Hij Zich in Hem beroemt, als in Zijn rechtvaardige Knecht (Jesaja 53:11): ‘Door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken’; en als in Zijn verstandige Knecht (Jesaja 52:13): ‘Zie, Mijn Knecht zal verstandiglijk handelen’, enz.

O! wat is Hij een getrouw en verstandig huisbezorger, om de volheid die in Hem is, uit te delen aan nooddruftige zondaren! Nog eens, gelijk niemand zo aangenaam is voor God, zo is er ook niemand zo toegankelijk voor de mens; want omdat Hij God en mens is, zo is er geen bekwamer helper die de mens zo nabij staat, zijnde Hij been van onze benen en vlees van ons vlees, aan Wie het recht der lossing toekomt, als onze naaste bloedvriend; zo dat wij nu tot Hem mogen gaan, als tot onze nabestaande. Hij is vol van medelijden omtrent arme zondaren, en ook vol van nederbuiging. Nooit is er een koning geweest die zo nederig was als Hij, rijdende op het veulen van een jonge ezelin; want hoewel Hij rijk was, zo is Hij nochtans om onzentwil arm geworden; ja armer dan de armste, en lager dan de laagste; 'waarom Hij in alles de broederen moest gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en getrouw Hogepriester zou zijn' (Hebreeën 2:17). En (Hebreeën 4:15): 'Wij hebben geen Hogepriester Die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen gelijk als wij is verzocht geweest, doch zonder zonde'. Hoewel Hij dan op een troon van macht en heerlijkheid is, zo is die troon nochtans een troon van genade en barmhartigheid, tot welke wij de toegang hebben (Hebreeën 4:16): 'Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd'. Hoewel Hij nu ten hoogste verhoogd is, zo buigt Hij Zich nochtans op het allerlaagst neder; Hij heeft alle macht en ook alle medelijden.
O! is Hij dan niet de bekwaamste Persoon, om zulk een gift te ontvangen: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde? Kortom, Hij heeft alle recht op de algemene heerschappij, en op alle macht een recht van nature; want 'Hij is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid' (Romeinen 9:5). Een recht door verwerving en koping; want Hij heeft het Koninkrijk gekocht met Zijn bloed (Openbaring 5:9). Een recht door erfenis, zijnde Hij 'de Erfgenaam van alles' (Hebreeën 1:2). Een recht van eerstgeboorte, zijnde Hij 'de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in alles de Eerste zou zijn' (Kolossenzen 1:18). Behoorde Hij dan niet alle macht in hemel en op aarde te hebben, 'Die door het bloed Zijns kruises alle dingen met Zichzelf verzoend heeft, hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn?' (Kolossenzen 1:20).
Tot dusverre van de redenen van deze leer.

TOEPASSING

(6) Het zesde hoofdstuk door mij voorgesteld, is om uit deze leer enige besluiten te trekken ter toepassing.
Wij zouden hier een grote menigte van gebruiken kunnen voordragen, maar ik zal mij zo nauw beperken als deze stof lijden kan.

EERSTE GEBRUIK VAN ONDERRICHTING
Is het zo dat alle soevereinheid en oppermacht gegeven is aan en verblijf heeft in de Persoon van onze Heere Jezus Christus? Of anders: is Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven? Zie hier dan uit:
1. Dat de fontein van alle bedienende autoriteit, om het Evangelie te prediken en de sacramenten van het Nieuwe Testament te bedienen, in de Heere Jezus is. Christus, alle autoriteit in Zichzelf hebbende, kan alleen aan anderen, die Hij wil, autoriteit geven. Hierom is het, dat Hij Zijn eigen commissie, die Hij van de Vader heeft, verklaart en opent, en zo aan Zijn dienstknechten een commissie geeft, zeggende:

‘Gelijkerwijs Mij de Vader gezonden heeft, zend Ik ook ulieden’ (Johannes 20:21). En gelijk Christus Zijn commissie van Zijn Vader had, om dezelve te vertonen, zo mogen die ook met het grootste recht het Evangelie prediken, die hun commissie klaar kunnen aantonen. ‘Hoe zullen wij prediken, indien wij niet gezonden worden?’ (Romeinen 10:15). De dienaren van het Evangelie hebben nodig tot hun aanmoediging om hun commissie klaar te hebben, omdat de wereld gereed is om hun autoriteit in twijfel te trekken en hun boodschap te verachten, gelijk het zo met Christus Zelf is geweest. Luther zegt gewoonlijk: ‘Het Evangelie te prediken, is de haat van de gehele wereld, ja van de gehele aarde en de hel op zich te halen’. Want gelijk het Evangelie van het Koninkrijk van Christus strijdig is met en verderfelijk voor het koninkrijk van de satan, zo is het ook strijdig met de natuurlijke neigingen en de bedorven genegenheden en natuur van alle mensen in de wereld. Echter mag elk getrouw leraar, verzekerd zijnde dat zijn zaak goed, zijn kroon nog beter, en zijn Heere en Koning allerbest is, (ondanks al het slijk van lasteringen die op hem geworpen, of al de pijlen van geweld die op hem geschoten worden) zich verheugen dat hij behandeld wordt gelijk zijn heerlijke Meester is behandeld geworden. Ondertussen, wat arme, zwakke en zondige wormen wij ook zijn, die Hij in Zijn dienst gebruikt, zo laten nochtans het Woord en de ordonnantiën met behoorlijke eerbied en heilige vrees behandeld worden, omdat dezelve door ons bediend worden, in de Naam van Hem, Die alle macht heeft in hemel en op aarde.

2. Zie hier ook uit van Wie het is, dat de kracht en de zegen van het Evangelie en deszelfs ordonnantiën afhangt. Dezelve hangen niet af van de leraar, zo min als van de ordonnantiën zelf, maar alleen van Hem, Die alle macht heeft in hemel en op aarde. Wat is er dat een predicatie of een sacrament krachtdadig maken kan? Immers niets dan de krachtige tegenwoordigheid van Hem, Die hier gezegd heeft: ‘Zie, Ik ben met ulieden’. De hemel zelf zou maar duisternis zijn, indien het Lam het licht niet was van die plaats; en dus zouden alle ordonnantiën zonder Christus zekerlijk maar vruchteloze, zwakke, ledige, nutteloze en krachteloze dingen zijn. De Schrift is zonder Christus maar een dode letter; de predicaties zijn zonder Christus maar dode woorden en ledige klanken; ‘s Heeren Avondmaal zal heden zonder Christus maar een dood werk en een ledige tafel zijn; ja God Zelf is zonder Christus niets dan een verterend Vuur en een vurige vlam des toorns. O, krachteloos bidden, krachteloos prediken, krachteloos horen en krachteloos ten Avondmaal gaan, zonder Christus, Die de kracht, het leven, de ziel en het al is van Zijn ordonnantiën, ja Die alles in allen is. O! zie dan uit naar kracht van Hem, Die het magazijn is van alle kracht en macht, in hemel en op aarde.

3. Zie hier ook uit de heerlijke waardigheid en eeuwige uitnemendheid van onze Heere Jezus Christus, de tweede Adam. De eerste Adam had een natuurlijke macht die hem gegeven was, maar hij heeft dezelve verloren. Maar de tweede Adam is alle macht gegeven en die behoudt Hij voor eeuwig, alzo Hij dezelve niet verliezen kan. De genadegiften Gods en Zijn roeping zijn onberouwlijk; en het is zeker dat de gift van alle macht in hemel en op aarde, die Christus ontvangen heeft, iets is waarover God Zich nooit berouwen zal. O nee, ‘Hij heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen’, zeggende: ‘Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek’ (Psalm 110:4); en wederom: ‘Uw troon, o God, is eeuwig en altoos’ (Psalm 45:7).

O! wat is de Heere Jezus een bekwaam Zaligmaker, omdat Hem alle macht gegeven is; alsook alle macht om ons alles te geven wat wij nodig hebben; alle macht om de dodelijkste kwalen te genezen. Niemand is zo bevoegd voor zondaren om tot Hem te

gaan, als Hij is. Indien iemand van ulieden met een gevaarlijke kwaal bezocht was, welke dodelijk scheen te zijn, en hij van een medicijnmeester in het gehele land hoorde, die bekwamer was dan al de anderen, zo zou zulk één immers tot hem zijn toevlucht nemen? Moest dit dan geen aansporing en krachtige drangreden voor ons zijn, om tot Christus te komen en gebruik van Hem te maken? Nooit heeft iemand zulke hoedanigheden gehad als Hij; namelijk alle macht in hemel en op aarde; en dat tot ons gebruik en tot behoefte van ons, omdat Hij deze gave genomen heeft om uit te delen onder de mensen, en om de wederhorigen bij Hem te doen wonen. Hij is het magazijn van alle macht en de bewaarplaats van alle volheid.

4. Zie hier ook uit hoezeer de zaligheid van een gezelschap van arme zondaren, op het harte Gods en op dat van Christus gelegen heeft van alle eeuwigheid; en hoezeer het in de tijd ook openbaar wordt, uit het grote werk dat Hij tot dat einde gewrocht heeft; namelijk, in Christus tot het allerlaagst te vernederen, en Hem dan tot het allerhoogst te verhogen; en dat alles, om dit werk maar te bevorderen. Zie wat onderscheid er in de toestand van de Heere Jezus is; voor de tijd van drieëndertig jaren of daaromtrent, is Hij grotelijks vernederd, verwond en verbrijzeld geweest, zulk een armelijk leven op deze aarde geleid hebbende, ‘dat Hij niets had waarop Hij het hoofd neerlegde’ (Mattheüs 8:20), noch ook een penning om Zijn schatting te betalen. Toen is Hij een schandelijke en vervloekte dood gestorven, maar nu is Hij tot de hoogste eer en heerlijkheid verheven, hebbende alle macht in hemel en op aarde; en alle gaven in Zijn hand, om die aan arme, behoeftige schepselen te besteden.

En tot hoe hogere eer en waardigheid Hij verheven is, hoe meer voordeel de zondaren door Hem ontvangen; want ‘Hij is door de rechterhand Gods verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving der zonden’ (Handelingen 5:31). Hij is niet tot de hemel verhoogd, om de aarde te verlaten en ons hopeloos te laten. Nee, maar in tegendeel, Hij is tot de hemel verhoogd, opdat Hij alle hemelse zegeningen op de aarde zou brengen; en Hem is alle macht gegeven in de hemel, opdat Hij te meer medelijden betonen mocht op de aarde. Hierom zei Hij: ‘Indien Ik heenga, zo zal Ik de Trooster tot u zenden’ (Johannes 16:7). Het licht van de zon is niet gegeven voor de zon zelf, maar voor de aarde; evenzo zijn ‘s Middelaars volheid en macht, door Christus niet beoogd voor Zichzelf, maar voor Zijn Kerk en Zijn volk over de gehele aarde.

O! verwondert u over deze uitvinding, waarin de oneindige wijsheid Gods een gehele eeuwigheid doorgebracht heeft. Het geringe mensenverstand zal, door twintig of dertig jaren te studeren, grote uitvindingen verkrijgen; maar o, wat moet dan niet het harte Gods voortbrengen? Wat is het voortgebrachte van Zijn oneindig wijs verstand, van alle eeuwigheid? Zie hier is het: een Christus, in Wien al Zijn volheid en al Zijn macht woont. Zijn hart was op dit grote werk gezet om eerst Christus aan ons te geven, en dan Hem alle macht te geven, ten behoeve van ons. O! wat hebben wij hier een aanmoediging, om uit te zien naar een dag van Zijn heirkracht!

5. Zie hier ook uit, dat indien aan Christus alle macht gegeven is, Hem dan ook alle eer en in alles de voorrang gegeven moet worden (Esther 6:9): ‘Alzo zal men dien man doen tot wiens eer de koning een welbehagen heeft’. Alzo zal men de God-Mens doen, tot Wiens eer de Vader een welbehagen heeft; ‘want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou’ (Kolossenzen 1:19). Het is het welbehagen van de heerlijke Drie-Eenheid, dat in Hem als Middelaar, alle macht in hemel en op aarde verblijf zou hebben. Gods grote oogmerk is in alles geweest, om Christus maar te verhogen en te verheerlijken. Al Zijn beloften zijn om Hem te verhogen; aan Hem zijn ze allen gedaan, ‘vóór de tijden der eeuwen’ (Titus 1:2). ‘En

in Hem zijn ze allen ja, en zijn in Hem amen' (2 Korinthe 1:20). Al Zijn bedelingen en aanmerkelijke voorzienigheden zijn om Christus te verhogen. Izak is niet geofferd geworden; waarom niet? Omdat Christus uit hem voort moest komen.
Al Zijn geboden zijn om Christus te verhogen; zij worden allen tezamen getrokken en tot één gebod gebracht om in Hem te geloven (1 Johannes 3:23): 'En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam van Zijn Zoon Jezus Christus'.
Al Zijn ordonnantiën zijn om Christus te verhogen. Wat is het grootste onderwerp van Zijn prediking? Het is Christus de gekruiste, enz.
Wat is de stof of inhoud van de sacramenten? Een gekruiste Christus.
Al de dienst, die Hij van Zijn volk of Kerk vordert, wordt alleen maar bij Hem gewaardeerd, voor zoveel er dit opschrift op geschreven staat: *Jehovah Shammah*, de HEERE is aldaar. Het gehele werk van de triomferende Kerk in de hemel is: Christus te verhogen; het grote werk van de hemel is eeuwige halleluja's te zingen voor Hem, Die op de troon zit en het Lam in alle eeuwigheid.
Kortom, alle handelingen Gods omtrent Christus, zijn om Hem te verhogen en te verheerlijken. De Vader stelt Hem onder alle betrekkingen, ambten en conditiën; en dan geeft Hij Hem de heerlijkste getuigenis die er ooit was. Hij stelt Hem onder het getal der Heeren; en dan geeft Hij Hem de getuigenis dat Hij is een Heere der heren. Hij stelt Hem onder de koningen en dan geeft Hij Hem de getuigenis, dat Hij is een Koning der koningen (Openbaring 19:16). Hij noemt Hem onder de oversten, en dan getuigt Hij van Hem, dat Hij is 'de Overste van de koningen der aarde' (Openbaring 1:5). Hij stelt Hem onder de profeten en priesters en dan verklaart Hij Hem voor 'de grote Profeet' (Lukas 7:16) en voor 'de grote Hogepriester' (Hebreeën 4:14). Hij stelt Hem onder de lichten, gelijk de zon en de sterren, en dan verklaart Hij Hem te zijn het 'Licht der wereld' (Johannes 8:12). 'De Zon der gerechtigheid' (Maleáchi 4:2); en 'de blinkende Morgenster' (Openbaring 22:16). Hij stelt Hem onder de dienstknechten, en dan noemt Hij Hem 'Zijn Knecht, de Rechtvaardige' (Jesaja 53:11). Hij plaatst Hem onder de doden, en dan is Hij 'de Eerstgeborene uit de doden' (Openbaring 1:5), Die de sleutels der hel en des doods wegdraagt, en dan tevoorschijn komt met deze Naam: 'De Opstanding en het Leven' (Johannes 11:25).
Maar wat behoeft er meer gezegd te worden van de eer, die God op Hem gelegd heeft, dan dit, dat Hem gegeven is alle macht in hemel en op aarde? Moesten wij Hem dan niet eren en in alles de voorrang geven? Wij moesten Hem eren in de Goddelijkheid van Zijn Persoon, als de Zone Gods? In de Goddelijkheid van Zijn ambt, als de gezondene Gods? In de Goddelijkheid van Zijn lijden, want Zijn bloed is het bloed Gods, en Zijn lijden is van een oneindige waardigheid? In de Goddelijkheid van Zijn opstanding, 'zijnde krachtig bewezen de Zone Gods te zijn, uit de opstanding der doden?' (Romeinen 1:4). Hij heeft Zijn leven van Zichzelf afgelegd, en hetzelve wederom genomen, hetwelk niemand dan God doen kon. En in de Goddelijkheid van Zijn macht en sterkte, als kunnende volkomen zaligmaken, en als hebbende alle macht in hemel en op aarde. En in dit alles mogen wij de noodzakelijkheid en de uitnemendheid van het geloof zien, door hetwelk wij Hem, Dien de Vader eert, alleen eren kunnen. Wij moeten, gesterkt zijnde in het geloof, God de eer geven, door Christus te verheerlijken; 'want die de Zoon niet eert, die eert de Vader niet' (Johannes 5:23). God te willen eren buiten Christus, is Hem te onteren en onszelf te bederven; maar Christus te eren, is God te eren in Hem, want God is in Hem. Ja al de volheid der Godheid en al de macht Gods is in Hem. Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

6. Zie hier ook uit dat de navolgers van Christus geen reden hebben om over een gekruiste Christus beschaamd te zijn, omdat Hij nu zulk een verhoogde Christus is, hebbende alle macht in hemel en op aarde. O, hoe behoorden wij te roemen in Zijn kruis, nu wij Hem verheven zien tot de kroon! 'Het zij verre van mij' zei Paulus, 'dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus, door welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld' (Galaten 6:14). Gelijk Christus bevoegd is om de Rechter der wereld te zijn, hebbende alle macht in hemel en op aarde, zo mogen ook al degenen die zich over Hem nu schamen, verwachten dat Hij Zich over hen ook zal schamen, wanneer Hij in de wolken des hemels zal komen met grote kracht en heerlijkheid. O! wie zou dan om de smaadheid van Christus, of om het ergste dat aan Hem is, zich willen schamen? 'Indien u gesmaad wordt om de Naam van Christus, zo zijt u zalig; want de Geest der heerlijkheid en de Geest Gods rust op u' (1 Petrus 4:14). Wie zou zich voor Zijn waarheid schamen, hoewel hij geroepen werd om getuigenis daarvoor te geven, tegen al de wrede lasteringen en bittere tegenstand van de aarde en de hel? Wie zou zich Zijn zaak schamen, hoewel alle burgerlijke en kerkelijke macht tegen Hem tezamen spande? Hoewel hoven, raadsvergaderingen, rechtspraken, koningen en parlementen tegen Christus waren en tegen Zijn Koninklijk voorrecht en opperhoofdschap over Zijn Kerk, als enige Koning over Sion? Dit is het geval waarover onze waardige voorvaderen en reformateurs zich niet schaamden, maar hetwelk zij op bloedige schavotten hebben erkend en met hun bloed bezegeld.

O, wat schande is het dat iemand van hun bedorven nageslacht zich zou schamen over datgene hetwelk hun heerlijkheid is geweest! Ik meen, zich het heerlijke werk der reformatie te schamen, gelijk dat van tijd tot tijd, door plechtige nationale verbonden, is voortgezet geworden. Maar ik zal hieromtrent niet uitbreiden.

Ik weet dat sommigen belasterd worden wegens uitzonderlijkheid, wanneer zij een heerlijke melding maken van onze verbonden; anderen wegens neutraliteit, wanneer zij het niet doen; en wanneer wij dan mensen zochten te behagen, zo zouden wij noch spreken, noch zwijgen moeten, hetgeen onmogelijk is. Maar gelijk het onze plicht is om Christus te verheerlijken en loffelijk van Zijn zaak te spreken, zo zal ik alleen van dit onderwerp maar zeggen, dat indien Hij, Die het heerlijke Hoofd van Zijn Kerk en de Koning van Sion is, en Die alle macht in hemel en op aarde heeft, die kracht wilde oefenen en uitlaten, welke in onze reformatie en verbondsdagen plaats gehad heeft, dan dit heerlijke werk wel herleven en degenen die het nu tegenstaan, beschaamd zouden worden. Ik spreek niet uit ongenoegen over enige geringe lastering, nee dat is verre beneden mijn tegenwoordig werk; ook ga ik hier niet buiten mijn tegenwoordig oogmerk, door een vreemde of ongewone uitweiding. Waarom zouden onze plechtige verbonden met God gelasterd worden onder dit begrip, alsof er geen zaak, zodanig als een nationale kerk, op de aarde zijn kon, en alsof de zetel van 's Heeren Jezus Koninkrijk alleen in de hemel en niet op de aarde was? Want hoewel Zijn Koninkrijk niet van deze wereld of een aards koninkrijk is, zo is het nochtans een koninkrijk op de aarde, zowel als in de hemel: 'Heers in het midden Uwer vijanden' (Psalm 110:2). Hem is gegeven alle macht, niet alleen in hemel maar ook op aarde.

7. Zie hier ook uit de uitnemendheid en aangenaamheid van de eeuwige gerechtigheid van Christus, welke Hij tot onze rechtvaardigmaking voor God heeft aangebracht. Want waarom is Hem anders alle macht gegeven, dan omdat Hij alle gerechtigheid vervuld heeft? Hierom zegt Hij van de zending van Zijn Geest: 'Hij zal de wereld overtuigen, van gerechtigheid'. En waarom? 'Omdat Ik heen ga tot Mijn Vader' (Johannes 16:8,10). Hij zou tot deze hoogste waardigheid niet zijn toegelaten, noch

ook tot de troon van alle macht verheven zijn geworden, indien Hij niet alle gerechtigheid vervuld en Zijn werk voleindigd had, tot Zijns Vaders oneindige voldoening. Maar nu Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven is, mogen wij verzekerd zijn dat de Heere lust aan Hem heeft, om Zijner gerechtigheids wil, en dat die aangenaam is voor God, zodat wij met de grootste veiligheid en met volle verzekerdheid des geloofs, onze aangenaamheid bij God daarop bouwen mogen. Daar zijn twee aanmerkingen, door welke ons geloof in deze zaak bevestigd mag worden; namelijk, dat de macht, die aan Christus gegeven is, ten dele was om Hem bekwaam te maken om Zijn werk te vervullen hier op aarde, en ten dele om Hem te vergelden voor hetzelve in de hemel, wanneer Hij het voleindigd zou hebben. In het stuk van bekwaammaking is Hem alle macht gegeven om die gerechtigheid uit te werken; Hij is daarin ondersteund geworden door een almachtige kracht. Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun. Verwondert u dan niet dat God zo veel gevorderd heeft, te weten, een volmaakte gehoorzaamheid aan Zijn wet, en een volmaakte genoegdoening aan Zijn rechtvaardigheid; want Hij wist dat Hij wel toegerust en bekwaam was om de schuld te betalen, die Hij als onze Borg ondernomen had. Hij heeft van Hem al de schuld van een dadelijke gehoorzaamheid, die wij aan het gebod van de wet schuldig waren, en al de schuld van een lijdelijke gehoorzaamheid, die wij aan de bedreiging van de wet schuldig waren, gevorderd. De gehele schuld is van Hem gevorderd, omdat Hem alle macht gegeven is. En nu is Hem, in het stuk van vergelding voor Zijn werk, alle macht gegeven in hemel en op aarde beiden.

O, wat kan God dan meer doen om de uitnemendheid en de genoegzaamheid van Christus' gerechtigheid openbaar te maken? Is er nu wel enige grond gelaten om te twijfelen of dezelve wel voldoende en aangenaam is voor God? Ja, moest niet de Goddelijke heerlijkheid van dezelve ons met een heilige bewondering vervullen? O, wat besteden wij onze overdenkingen aan armhartige en vergankelijke dingen! Al hadden wij van deze dingen geen voordeel, zo verdient de uitnemendheid van dezelve nochtans de bloem van ons onderzoek, de kracht van onze geest, en het voornaamste van onze tijd; maar nu ons leven, onze vrede en blijdschap en een gelukzalige eeuwigheid, ja ons alles daarin ligt, moesten dan de gedachten daarvan niet altijd in onze harten vernachten, en moesten wij niet onze zaligheid bouwen op dit vaste fundament dat God in Sion heeft gelegd? Laat ook de wereld hieruit zien, dat onze Heere Jezus de ware Messias en geen bedrieger is; want zou God ook een bedrieger aan Zijn rechterhand van macht gezet hebben?

8. Zie hier ook uit de natuur van het Koninkrijk van Christus, en tegelijk ook de aard van het ongeloof dat hetzelve tegenstaat, met de aard van het geloof dat hetzelve bevordert. Betrekkelijk de natuur van het Koninkrijk van Christus, u ziet dat hetzelve niet gelegen is in woorden, maar in kracht, gelijk de apostel spreekt (1 Korinthe 4:20). Hierom bestaat de kracht van een gepredikt Evangelie 'niet in beweeglijke woorden der menselijke wijsheid, maar in betoning des geestes en der kracht' (1 Korinthe 2:4). Dit is hetgeen de vijanden overwint.

Gelijk eens iemand, in het concilie van Nicéa, met een zeer verstandige filosoof in discussie en men alleszins beducht was, omdat hij een arm, eenvoudig man was, dat de waarheid omwille van zijn zwakheid lijden zou; maar hij, vol zijnde van de Geest van Christus, stond met zo veel kracht datgene tegen, hetwelk de filosoof inbracht, dat deze openlijk belijden en zeggen moest: 'Zo lang men bewijs tegen bewijs, besluit tegen besluit, en reden tegen reden stelde, was ik genoeg in staat tegen die allen; maar nu deze in de kracht van de Geest van Christus komt te spreken, ben ik niet machtig om hem tegen te staan'. Het Koninkrijk van Christus is niet gelegen in woorden, maar

in kracht. Wat de natuur van het ongeloof aangaat, dat het Koninkrijk van Christus tegenstaat, uit deze leer zien wij welk een groot kwaad het is, zowel in zondaren als in heiligen, dat het Hem niet wil vertrouwen, Wien door God alle macht in hemel en op aarde is toevertrouwd; het wil in Gods vertrouwden niet vertrouwen.
O! zie dan toe, dat niet te enigen tijd in iemand van u zij een boos en ongelovig hart, terwijl u een plechtige belijdenis van het geloof in Christus doet. Het ongeloof werpt een plechtige smaad en onwaardigheid op de Vader en de Zoon, en het beschuldigt zakelijk God van dwaasheid, door Christus deze macht in handen te geven; of het beschuldigt de God der waarheid van leugen, en het zegt zakelijk dat Christus dezelve niet ontvangen heeft, of dat Hij niet getrouw is in Zijn ambt; 'dat Hij geen gaven genomen heeft, om uit te delen onder de mensen, om de wederhorigen bij Hem te doen wonen' (Psalm 68:19), of dat Hij dezelve ontvreemdt en die voor Zichzelf houdt. Kan iemand nu wel grotere belediging of onwaardigheid aangedaan worden, die maar enige oprechtheid en geloofwaardigheid heeft? Nochtans is dit het onthaal, dat Christus van het ongeloof ontvangt; het zegt met duidelijke woorden, hoewel op een verborgen wijze, dat Hij die zaligmakende macht niet heeft, welke Hij gezegd wordt te hebben; of dat Hij geen verstand heeft om dezelve te behandelen; of dat Hij geen medelijden heeft om die uit te oefenen tot voordeel van Zijn volk.
En wat de aard des geloofs betreft, zo toont ons deze leer, dat gelijk het een vrucht is van deze macht, hetzelve ook gelegen is in onze bijzondere oefening, van te vertrouwen op Hem, Dien God alle macht in hemel en op aarde toebetrouwd heeft, tot onze hulp en zaligheid, volgens Zijn eigen woord: 'Ik heb hulp besteld bij een held' (Psalm 89:20). Daar ligt ook mijn hulp, zegt het geloof; het is veilig om zich te vertrouwen op Hem, op Wien God Zich vertrouwt; het is veilig om de zorg van onze zaligheid te laten, waar God dezelve gelaten heeft, en om al ons vertrouwen te stellen op Hem, Wien alle macht gegeven is. Het geloof is het zien van een machteloze zondaar op een machtige Zaligmaker, zeggende: hoewel ik gerechtigheid noch sterkte in mijzelf heb, zo heb ik nochtans gewis in de HEERE gerechtigheid en sterkte (Jesaja 45:24).

Er zijn twee dingen, betrekkelijk dit geloof, welke ik moet aanmerken:
a. Dat het de uitnemende grootheid van Gods kracht is, die er de oorzaak van is; het ware geloof is een 'geloof der werking Gods' (Kolossenzen 2:12).
b. Dat Christus in het Woord de grond en het voorwerp van hetzelve is. Het geloof is geen enthousiaste bevatting van een krachtige Christus, maar het is een aannemen van Zijn getuigenis, of van Hemzelven in de getuigenis van Hemzelven in Zijn Woord; gelijk wanneer Hij hier zegt: *Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.* Sommigen schijnen in onze dagen, ten einde de leer van een bijzondere overreding der zaligheid door Christus, in de natuur des geloofs te vermijden, de bevatting des geloofs te veranderen in een zuiver enthousiasme of geestdrijverij, alsof het een aannemen van Christus was, maar niet in een woord der belofte, terwijl er nochtans geen aannemen van, of vereniging is met de Persoon van Christus, dan alleen gelijk Hij in het Woord der genade aangeboden of voorgesteld. wordt, Christus aan te nemen en op Hem te berusten tot zaligheid, is het geloof niet wanneer men het andere deel van de beschrijving wegneemt, namelijk, gelijk Hij ons in het Evangelie wordt aangeboden.
Wanneer men de aanbieding of de belofte des Evangelies wegneemt, dan is het aannemen en het berusten op Christus maar een blote inbeelding, een blote bedriegerij en enkel geestdrijverij. Wij kunnen ons beeld of onze gedaante in een spiegel zien;

maar neem de spiegel weg, dan kunnen wij niets meer daarvan zien. Zo ook is het Evangelie de spiegel waarin wij de heerlijkheid des Heeren aanschouwen; maar neem het Evangelie of de belofte weg, dan zult u niets meer zien dan een beeld van uw eigen hersenen.

Zegt u: Moeten wij Christus niet aannemen en hebben wij dan niet al de beloften in Hem? Dat is zo; maar hoe zult u Christus aannemen, indien het niet is gelijk Hij Zichzelf voorstelt in het Woord? zult u in de hemel opklimmen om Hem daar aan te nemen? Hoewel u zulks doen kon, zo zou dat nochtans niet geloof zijn, maar aanschouwen. Of zult u in de afgrond nederdalen om Hem in het graf te zoeken? Dat is maar een inbeelding; Hij is daar niet, maar Hij is opgestaan. Maar wat zegt de Heilige Geest? 'Nabij u is het Woord; dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken' (Romeinen 10:8). Hem nu aan te nemen in Zijn Woord, is Hem aan te nemen op Zijn Woord, om Zijn getuigenis aan te nemen door te geloven, daarvan verzekerd te zijn en een hartelijke toestemming daaraan te geven, en dus te betrouwen op Hem, Die in Zijn Woord tot ons spreekt, en te blijven hopen op Zijn Woord. Maar wat is nu de spiegel, het Woord of de belofte, waarin wij Christus zien en aannemen kunnen? Mijn tekst is zulk een heldere spiegel, als enige andere, want wij hebben hier niet alleen een belofte, in de samenhang van onze woorden: 'Zie, Ik ben met ulieden', niet alleen met u, leraren, maar met ulieden om Mijns volks wil, opdat ik Mijn macht omtrent hen oefen, door ulieden als werktuigen.

Maar daar is meer dan een belofte in de tekst: *Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.* Indien er iets beters zijn kan dan een belofte Gods, om ons geloof op te bouwen, zo is het dit; want het is niet een belofte die aan Christus gedaan wordt, maar alle beloften die in Hem vervuld zijn, opdat Hij dezelve vervullen mocht aan wie Hij wil. God had aan Christus beloofd, dat wanneer Hij Zijn ziel gesteld zou hebben tot een schuldoffer, Hij Hem dan alle macht zou geven, om zalig te maken wie Hij wil. En nu die offerande volbracht is, wordt Gods belofte ook aan Hem vervuld; want Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Zegt u nu: Wat belang heb ik daarin, en hoe is de vervulling van Gods belofte aan Christus, voor mij een grond des geloofs? Omdat Zijn belofte aan Christus al de beloften insluit; zij zijn allen in deze ene, en de vervulling van deze is de oorspronkelijke vervulling van al de anderen. Omdat er nu een belofte voor zondaren nagelaten is (Hebreeën 4:1) om daarop hun geloof en hun hoop te bouwen, en een woord van verzoening (2 Korinthe 5:19) om het aan te grijpen, zo is dat de zekerste grond voor het geloof die te bedenken is, omdat elke belofte, welke u ook aan mocht grijpen, reeds haar vervulling in Christus heeft, doordien Hem alle macht gegeven is, om dezelve te vervullen in u. Dus ziet u hier dat al de beloften niet alleen door Zijn dierbaar bloed verzegeld zijn, volgens het woord dat zij 'allen in Hem ja en in Hem amen zijn' (2 Korinthe 1:20), maar dat zij allen als zovele glinsterende juwelen zijn aan Zijn gouden kroon, volgens het woord: 'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde'. Hij heeft niet alleen de conditie van dezelve volbracht door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, maar Hij heeft de vervulling van dezelve ontvangen door Zijn ontvangen van alle macht, om dezelve te vervullen aan wie Hij wil.

Wanneer dan een ziel dezelve door de kracht van Zijn genade aanneemt, zo mag zij geloven dat dezelve zo vast en zeker is als het bloed van Christus aan het kruis, en de macht van Christus op Zijn troon dezelve maken kunnen. Al de beloften nu, tot welke wij geroepen worden om daarop ons geloof te bouwen, zijn ingesloten in en afhangende van deze belofte, die reeds aan Christus volbracht is; zodat ons geloof dan een grond heeft, niet alleen op een belofte die gedaan is, maar op een belofte die

volbracht en vervuld is in Christus; niet alleen op een belofte die door Zijn dierbaar bloed als Priester aan het kruis verzegeld is, maar op een belofte die in Zijn machtige hand gesteld is, als Priester op Zijn troon; op een belofte die het teken van het kruis en van de kroon beiden daarop gegraveerd heeft, opdat wij op het kruis ziende, zien mochten dat de conditie van dezelve vervuld en de prijs daarvan betaald is, en op de kroon ziende, wij geloven en zien mochten, dat de dadelijke toepassing en de krachtige vervulling van dezelve verzekerd zijn.

9. Zie hier ook uit, dat indien alle macht gegeven is aan en verblijf heeft in de Persoon van Christus, hier dan een stof van schrik is voor de vijanden en van troost voor de vrienden en navolgers van onze Heere Jezus Christus.
a. Aan de ene zijde geeft deze leer stof tot schrik voor Zijn vijanden en voor allen die Hem tegenstaan. De macht van Christus heeft een verschrikkende zijde, tot verbazing van Zijn vijanden. Hij is voor sommigen de uiterste Hoeksteen, maar voor anderen een rots der ergernis. Wie zijn nu de vijanden van Christus, voor welke deze leer schrikkelijk is?
O, hoe vreselijk is deze leer voor alle onkundige mensen, die wel tevreden leven, zonder de zaligmakende kennis Gods in Christus! Want Hij, Die alle macht in hemel en op aarde heeft, ‘zal geopenbaard worden van de hemel, om met vlammend vuur wraak te doen over degenen die God niet kennen, en over degenen die het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn’ (2 Thessalonicenzen 1:8). Hoe vreselijk is dezelve voor alle goddeloze mensen, die zakelijk zeggen dat deze God-Mens over hen geen koning zal zijn, maar dat zij integendeel Zijn banden verscheuren en Zijn touwen van zich werpen willen! ‘Dezen zal Hij verpletteren met een ijzeren scepter, Hij zal hen in stukken slaan als een pottenbakkersvat’ (Psalm 2:9). Hoe vreselijk is dezelve voor alle geveinsden, welke belijden dat zij God kennen en een gedaante van Godzaligheid hebben, maar de kracht daarvan verloochenen! ‘Want het Lam, Dat in het midden van de troon is, heeft zeven ogen en zeven hoornen’ (Openbaring 5:6). Hij heeft alwetende ogen om al de hoeken van de geveinsde harten te doorzoeken; ook heeft Hij almachtige hoornen om ze te stoten en te verbreken. Hoe vreselijk is dezelve voor alle hoogmoedigen, die op hun eigen macht en sterkte roem dragen, roemende op de kracht van de natuur en de vrije wil, denkende een kleed der gerechtigheid te zullen spinnen uit hun eigen ingewanden! Maar gelijk de Heere Jezus alle macht gegeven is, zo wil Hij ook Zijn eer aan geen ander geven. Hoe vreselijk is dezelve voor alle verachters van Christus, die met Herodes en zijn krijgsknechten, Hem versmaden en al Zijn ordonnantiën verachten, door die achter hun rug te werpen! Wie is het, dien u veracht? Hij, Wien alle macht gegeven is in hemel en op aarde, en Die u daarom tot stof vermalen kan. ‘Ziet, u verachters, en verwondert u, en verdwijnt’ (Handelingen 13:41). Wien bespot en versmaadt gij? Heeft Hij geen macht om u te bereiken? Wat zult u doen, wanneer Hij in de wolken zal komen met grote kracht en heerlijkheid?
Kortom, hoe vreselijk is dezelve voor alle ongelovigen, die onder het Evangelie zijn, die Zijn roeping daarin verwaarlozen en zij de nodigingen verachten! O, hoe zal Hij Zijn heirlegers uitzenden om deze doodslagers te verdoen! De Zoon Gods wordt gezegd, ‘te zitten op een rood paard’, en dat ‘Hem een groot zwaard gegeven is’ (Openbaring 6:4). Hij rijdt op een verschrikkelijk rood paard, met het zwaard van macht in Zijn hand, om wraak te doen over al Zijn vijanden; ‘want indien Hij Zijn glinsterend zwaard zal wetten, en Zijn hand ten gerichte grijpt, zo zal Hij Zijn wraak op Zijn tegenpartijen doen wederkeren en Zijn haters vergelden’ (Deuteronomium

32:41). Wie anders, dan die van hun zinnen beroofd zijn, zouden willen blijven in een staat van vijandschap en rebellie tegen Hem, Die alle macht in hemel en op aarde heeft? Het was een goede raad die Gamáliël gaf aan zijn navolgers, zeggende: 'Ziet voor u, wat ge doet; houdt af van deze mensen en laat hen gaan, opdat gij niet misschien bevonden wordt tegen God te strijden' (Handelingen 5:35-39). 'Vreselijk is het te vallen in de handen des levenden Gods' (Hebreeën 10:31).

b. Aan de andere zijde geeft deze leer stof van troost voor alle vrienden en navolgers van de Heere Jezus, omdat Hij alle macht in hemel en op aarde heeft. Want gelijk zij door Zijn kracht bewaard zullen worden, door het geloof tot de zaligheid, zo mogen ook hun vijanden hen met geweld bestrijden, maar zij zullen ze nooit kunnen overweldigen; want hun Heere en Overste 'rijdt op een wit paard, hebbende een boog in Zijn hand, en Hem is een kroon gegeven, en Hij gaat uit, overwinnende, opdat Hij overwinne' (Openbaring 6:2). Wij lezen in Jeremía 16:7 van een troostbeker, maar deze leer houdt die aan de mond van alle vrienden en navolgers van Christus. O! wat troost is hier voor alle verbrokenen van hart en verbrijzelde zondaren, die onder de angsten van de wedergeboorte zijn, dat de macht des Geestes op Christus rust, om al dezulken te genezen (Lukas 4:18): 'De Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden om de armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen die gebroken zijn van hart'. Ja wat troost is hier voor degenen die over een verhard hart klagen, want Hij heeft alle macht om het stenen hart weg te nemen en een vlezen hart te geven.
Maar ik spreek hier voornamelijk van degenen, die in een staat van vriendschap staan met deze heerlijke Heere; deze mogen zich voorzeker bemoedigen in de Heere hun God.
Hier is bemoediging tegen het gebrek of tegen de zwakheid der genade, omdat Hij, Die alle macht heeft, ook 'machtig is om alle genade overvloedig te doen zijn' (2 Korinthe 9:8), en 'om de struikelenden te doen zijn als David; en om David te doen zijn als de Engel des HEEREN' (Zacharía 12:8).
Hier is bemoediging tegen afwijking en vrees voor geheel te zullen afvallen, omdat Hij, Die alle macht bezit, gezegd heeft: 'Ik zal u niet begeven, noch Ik zal u verlaten', en ook 'machtig is om ons vast te stellen' (Hebreeën 13:5; Romeinen 14:4).
Hier is bemoediging tegen het ongeloof en tegen alle twijfeling aan de belofte Gods; want omdat Hij alle macht heeft, zo mogen wij 'ten volle verzekerd zijn dat Hij Die het beloofd heeft, ook machtig is te doen' (Romeinen 4:21). Aan Zijn belofte te twijfelen, is te twijfelen aan Zijn macht; Zijn belofte niet te geloven, is te ontkennen dat Hij alle macht in hemel en op aarde heeft.
Hier is bemoediging tegen alle vijanden, van buiten en van binnen, de duivel, de wereld en ons eigen vlees. Hoewel u zwak zijt en geen macht hebt tegen dezelve, omdat Hij nochtans alle macht heeft, mocht u de troost ontvangen die Hizkía aan zijn onderdanen geeft (2 Kronieken 32:7-8), zeggende: 'Zijt sterk en hebt een goeden moed, vreest niet en ontzet u niet voor het aangezicht des konings van Assyrië, want met ons is er meer dan met hem. Met hem is een vleselijke arm, maar met ons is de HEERE onze God, om ons te helpen en om onze krijgen te krijgen'. En (1 Johannes 4:4): 'Hij is meer Die in u is, dan die in de wereld is'. De wil van de duivelen en goddeloze mensen is menigmaal uitgebreider dan hun macht; zij zouden wel vele dingen willen doen, die zij niet kunnen doen.
Maar met Christus is het zo niet; Zijn macht is zo groot als Zijn wil, zo niet in verscheiden opzichten veel groter; want hoewel Hij niet alles doen wil, wat Hij wel

doen kan, zo kan Hij nochtans alles doen wat Hij wil; want Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde. U ziet wel, gelovigen, de macht van uw vijanden; maar zie ook dat uw Verlosser 'de Sterke God is, zowel als de Vader der eeuwigheid en de Vredevorst' (Jesaja 9:5). En omdat Hij de God des vredes is, zal Hij de satan haast onder uw voeten verpletteren, en al uw vijanden, die uw vrede storen, verbreken (Romeinen 16:20).

Hier is bemoediging tegen het gevaar en de zwarigheden, tegen het kruis en het verlies, en tegen de versmadingen en de beproevingen, die u kunnen overkomen in het volgen van de Heere Jezus. Want omdat Hij alle macht heeft, zo kan Hij datgene gemakkelijk vergoeden, hetwelk u in Zijn dienst schijnt verloren te hebben. Hierom 'weigerde Mozes een zoon van Farao's dochter genaamd te worden, verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonden te hebben; want hij zag op de vergelding des loons' (Hebreeën 11:24-26). Wat verlies u dan in de dienst des Heeren kan overkomen, zo mogen wij u zeggen, gelijk de man Gods tot Amázia zei (2 Kronieken 25:9): 'De HEERE heeft meer dan dit om u te geven'. Is uw aankleven aan Zijn weg nadelig voor uw eer of goederen? Vreest nochtans niet, want Hij, Wiens Naam u belijdt, heeft alle macht in hemel en op aarde.

Hier is bemoediging tegen alle schijnhardheid en moeilijkheid van het werk of de plicht, daar de Heere u toe roepen mag; want is er wel voor Hem, Die alle macht in hemel en op aarde heeft, iets te wonderlijk? Ondertussen belooft Hij u, 'dat Zijn genade u genoeg is, en dat Zijn kracht in uw zwakheid zal volbracht worden' (2 Korinthe 12:9). Hierom zegt Paulus: 'Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft' (Filippenzen 4:13). Hoe kunnen wij onszelf verloochenen, ons kruis opnemen en de Heere volgen? 'Hoewel wij van onszelven niet bekwaam zijn om iets te denken, als uit onszelven, zo is nochtans onze bekwaamheid uit God' (2 Korinthe 3:5).

Hier is bemoediging om te bidden zonder ophouden; indien u tot Hem bad, Die geen macht had om u datgene te geven hetwelk u begeert, dan zou u weinig aanmoediging, troost of vrijmoedigheid hebben in het gebed, maar Hij, alle macht in hemel en op aarde hebbende, 'is machtig om meer dan overvloedig te doen boven al wat wij bidden of denken kunnen, naar de kracht die in ons werkt' (Éfeze 3:20).

Het besluit van het gebed des Heeren leert ons te bidden in het geloof van Zijn kracht; want nadat wij om de dingen, die in dat gebed begrepen zijn, gebeden hebben, is het besluit: want Uw is het Koninkrijk en de kracht; hierop gronden wij onze vrijmoedigheid van verhoord te zullen worden, dat Hij, Die het Koninkrijk heeft, ook de kracht heeft in hemel en op aarde.

Hier is bemoediging tegen al de verwarringen en bewegingen, in de kerk van Christus op aarde; wanneer de rivieren zich verheffen en de vloeden van verdeeldheid en verval, van onheiligheid en goddeloosheid, van ketterijen en dwalingen, tegen de Kerk van Christus zich verheffen, en dezelve schijnen te overstromen, zo heeft nochtans Hij, Die alle macht heeft in hemel en op aarde, als Hoofd en Koning van Zijn Kerk, het gebied over de vloeden; en 'Hij is geweldiger dan het gebruis van grote wateren' (Psalm 93:4) en daarom 'zal er over al wat heerlijk is een beschutting wezen' (Jesaja 4:5), en 'de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen' (Mattheüs 16:18). Het is niet in de macht van al de duivelen in de hel, noch van al de goddelozen op de aarde, om onzen Heere Jezus van de aarde weg te doen; want Hij heeft alle macht in hemel en op aarde, en wanneer Hij Zijn macht maar oefent, dan zal een bezworen werk der

reformatie herleven, in spijt van de aarde en de hel: ‘Als de HEERE Sion zal opbouwen, dan zal Hij in Zijn heerlijkheid verschijnen’ (Psalm 102:17).
Hier is bemoediging tegen sterke begeerlijkheden, machtige verdorvenheden en sterke verzoekingen, waardoor u afgemat mocht worden; want Hij, Die alle macht in hemel en op aarde heeft, Die heeft gezegd: ‘Ik zal uw ongerechtigheden dempen, en de zonde zal niet over u heersen’ (Micha 7:19; Romeinen 6:14). Hij is het, ‘Die in hetgeen Hij Zelf verzocht zijnde, geleden heeft, degenen die verzocht worden, te hulp kan komen’ (Hebreeën 2:18). Hier zien wij dat Zijn macht als Middelaar, om degenen die verzocht worden te hulp te komen, gegrond is op Zijn lijden, en dat Hij Zelf verzocht geworden is, hetwelk tegelijk Zijn macht en Zijn medelijden aantoont.
Hier is bemoediging tegen het aller-jammerlijkste geval dat er zijn kan; wanneer de toestand van de ziel, te enigen tijd tot het uiterste met u komen mag. Wanneer u tot de uiterste benauwdheid, tot de uiterste verwarring, tot de uiterste verslagenheid, en als het ware met Jona tot de buik des grafs gebracht wordt, zo is hier nochtans een tegenwoordige hulp; want Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde, waardoor Hij volkomen kan zaligmaken. Zijn macht reikt van de laagste hel tot de hoogste hemel.
Hier is bemoediging tegen de vreze des doods; want Hij, Die alle macht heeft, heeft gezegd: ‘Ik zal hen van het geweld der hel verlossen, Ik zal hen vrijmaken van de dood. O dood, waar zijn uw pestilentiën; hel, waar is uw verderf?’ (Hoséa 13:14). ‘Ik leef en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. En Ik heb de sleutels der hel en des doods’ (Openbaring 1:18). Wanneer de dood u stijf in het aangezicht begint te zien, gelovige, dan mocht u uitroepen: Dood, waar is uw prikkel? Waar is uw macht om mij te beschadigen? Alle macht is u benomen en is aan Christus gegeven; de macht der sleutels is in Zijn hand, en hoewel de dood mijn lichaam in het graf mocht dompelen en mijn vlees en beenderen tot stof vermalen, zo heeft hij nochtans geen macht over een korreltje van mijn stof; ook zal niet een stofje van dezelve langer in de aarde blijven dan het Hem behagen zal; want Hij, Die alle macht heeft op aarde, zowel als in de hemel, zal aan de aarde en de zee bevel geven, ‘om haar doden op te geven’ (Openbaring 20:13). Hij, Die krachtig bewezen is te zijn de Zone Gods, uit de opstanding der doden, zal de doden met diezelfde macht opwekken, met welke Hij de wereld uit niet gemaakt, en Zichzelf uit het graf opgewekt heeft; ‘want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods nederdalen van de hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan’ (1 Thessalonicenzen 4:16). En daarom mag een gelovige zeggen: O dood! laten de sadduceeën en atheïsten de opstanding des lichaams betwisten, zoveel zij willen, omdat zij de Schrift weten, noch de kracht Gods, noch ook geloven in Hem, Die alle macht heeft in hemel en op aarde, ‘zo weet ik nochtans dat mijn Verlosser leeft, en dat Hij de laatste over het stof zal opstaan. En als zij mijn huid doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen’, enz. (Job 19:25-26).
Eindelijk: hier is bemoediging, o gelovigen, tegen de vrees dat u niet veilig en zalig aan zult landen in de hemel; wanneer uw lichaam voor een tijd in het stof gelegd zal worden, dan hebt u niet te vrezen, of uw ziel zal behouden en geleid worden in de hemel; want Hij heeft zowel alle macht in de hemel als op aarde; Hij heeft zowel de sleutels van de hemel en het leven, als de hel en de dood; Hij heeft al de sleutels van Zijns Vaders huis, en miljoenen kamers zijn daarin (Johannes 14:2): ‘In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; Ik ga heen om u plaats te bereiden’. Onmiddellijk nadat de Heere Jezus deze woorden van onze tekst tot Zijn discipelen gesproken had, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde, voer Hij terstond naar de

hemel, daar zij het zagen; en dus nam Hij hen tot getuigen, dat Hij de sleutels der hemelen in Zijn hand had, door welke Hij dezelve geopend heeft, en is gaan zitten op Zijn troon; en door diezelfde sleutel van almacht zal Hij ook de weg tot de hemelse woning voor u openhouden, opdat waar Hij is, u ook zijn moogt. Daar is geen macht in de hemel om Hem tegen te staan, noch ook enige macht in de hemel, die Hem niet gegeven is. De Koning der ere heeft macht om de kroon der heerlijkheid op uw hoofd te zetten; Hij heeft zulk een macht in de hemel, dat het Hem niet meer behoeft te kosten om u daarin te brengen, dan maar te zeggen: Vader, Ik wil; en dan zal het geschieden (Johannes 17:24): 'Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die u Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die u Mij gegeven hebt', enz. Ontvangt dan al deze troost en aanmoediging, die deze grote waarheid opgeeft en insluit. Indien u leeft in het geloof aan deze macht, die aan Christus Jezus gegeven is, dan mocht u in de blijdschap des Heeren leven als uw sterkte, en al die troost genieten welke deze macht insluit.

TWEEDE GEBRUIK VAN BEPROEVING

Indien alle macht in hemel en op aarde, aan de Heere Jezus gegeven is, dan is het zekerlijk de plicht van allen die dit Evangelie horen:

A. Om te beproeven wat aandeel zij aan deze macht hebben, welke gegeven is aan, en verblijf heeft in de Heere Jezus.

B. En om hun ziel en eeuwige gelukzaligheid aan Hem, als aan de machtige Zaligmaker en Verlosser, Die alle macht in hemel en op aarde ontvangen heeft, toe te betrouwen.

A. Vooreerst, beproeft en onderzoekt uzelf, wat aandeel u ontvangen hebt aan deze macht, of liever aan deze gekruiste Christus, voor zoveel Hij de Kracht Gods en de Wijsheid Gods is. Ik meen hier dat gemene aandeel niet aan Hem, hetwelk alle gedoopte leden van de zichtbare kerk van Christus ontvangen hebben, namelijk een verzegeld recht om tot Hem te mogen komen, om van Hem en Zijn zaligmakende macht bezit te nemen als hun heiligdom. Maar ik meen dat bijzondere aandeel of belang in Hem, door hetwelk u dadelijk, als gelovigen in Christus, in het bezit gesteld zijt van deze macht, in uw begonnen zaligheid.

Vraagt u nu: Hoe zal ik dat weten kunnen? Zo zal ik, om tijd te winnen, alleen maar zeggen dat er een tweeledig merkteken is, waaruit het blijken kan of u deel aan deze macht hebt of niet; namelijk, uit de oefening van Zijn macht voor u, en uit de oefening van uw macht voor Hem. Want indien u deel hebt aan Zijn macht, dan zal het in zeker opzicht tussen u en Christus zijn, gelijk het tussen God en Christus als Middelaar is; God legt al Zijn macht in Christus, en dan oefent Christus weder al Zijn macht uit voor God en tot Zijns Vaders heerlijkheid. Zo is het ook met degenen die een bijzonder belang hebben in deze machtige Zaligmaker; Hij oefent Zijn macht uit voor hen en hun zaligheid, en zij oefenen hun macht uit voor Hem en tot Zijn heerlijkheid.

Beproeft u dan uit deze twee dingen:

1. Heeft Hij Zijn macht voor u en in u uitgeoefend? Is het Evangelie tot u gekomen, 'niet alleen in woorden, maar ook in kracht, en in de Heiligen Geest, en in veel verzekerdheid?' (1 Thessalonicenzen 1:5). Ik zou hier, indien het de tijd toeliet, in het bijzonder kunnen spreken van de overtuigende kracht van de Geest van Christus in de consciëntie, waardoor de ziel een gezicht ontvangt van de macht des doods en der duisternis, daar zij van nature onder is; van Zijn verlichtende kracht in het verstand; hoe God, 'Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis schijnen zou, in het hart

schijnt, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus' (2 Korinthe 4:6); van Zijn vernieuwende kracht en de wil, waardoor de ziel gewillig wordt gemaakt op een dag van Zijn heirkracht, en dus ook van Zijn trekkende en bekerende kracht over de gehele ziel, door haar te overreden en bekwaam te maken, om deze machtige Jezus te omhelzen, gelijk Hij hun wordt aangeboden in het Evangelie.
Wat macht heeft Hij u ooit gegeven om in Hem te geloven? Gij, die voorgeeft in Christus te geloven, en nochtans nooit van Christus macht ontvangen hebt om in Hem te geloven, mocht uw naam vrij schrappen uit het getal der gelovigen; want uw geloof is een geloof zonder kracht, dat u niet zaligmaken kan, maar dat integendeel macht heeft om u te beschadigen in plaats van u te helpen. Het geloof dat nooit macht gehad heeft om u voor de zonde te bewaren, zal nooit macht hebben om u te bewaren voor de hel. Het geloof dat nooit macht gehad heeft om u te leiden tot gehoorzaamheid, zal nooit macht hebben om u te leiden in de heerlijkheid. Het geloof dat nooit macht gehad heeft om u van uzelf af te brengen tot Christus, zal nooit macht hebben om u te brengen van de aarde in de hemel. Hetgeen het ware geloof krachtig maakt, is dat het een krachtige oorsprong heeft; de macht en de werkzaamheden van het ware geloof zijn uit God (Filippenzen 2:13). Al de werkzaamheid van de wil, voor de bekering, ligt in de tegenstand tegen het werk der genade; zodat niemand gewillig is om Christus aan te nemen of in Hem te geloven, voordat de macht van God geoefend wordt, die de ziel tot het geloof bewerkt. De macht, door welke de ziel gebracht wordt tot het geloof, is dezelfde macht die Christus uit de doden opgewekt heeft (Éfeze 1:19). Nochtans is het ook de daad van een gelovige, op de dag van Gods heirkracht, zowel als het werk van de Heiligen Geest.
Het is een daad van de ziel, die geoefend wordt tegen en boven de natuurlijke kracht van de ziel, en nochtans wordt deze macht, die de ziel doet geloven, door de Geest des geloofs zo wonderlijk gewerkt, dat zij niets ziet dan zwakheid, onmacht en onbekwaamheid in zichzelf, en zij heeft mogelijk geen gevoel van enige kracht in het geheel; alleen wendt zij haar ogen, onder een gevoel van zwakheid, tot Hem, Die alle macht heeft. Het is het zichzelf werpen van een onmachtige zondaar op een machtige Zaligmaker, zeggende: Gewis, in mij is geen gerechtigheid of sterkte; ik heb geen rechtvaardigheid in mij, dan een rechtvaardige schuld, welke rechtvaardiglijk de eeuwige dood verdient; ik heb geen sterkte in mij, dan de kracht der zonde, die mij schijnt neder te storten in de hel, en nochtans durf ik het wagen te zeggen dat er 'in de HEERE gerechtigheden en sterkte zijn' (Jesaja 45:24). Daar zie ik dezelve, daar zoek ik ze, en daar zet ik mijn schuldige ziel op neer; en hoewel ik die niet in mijzelf heb, zo berust ik nochtans met vergenoeging, dat ik die in de HEERE heb, en ik verheug mij, dat God dezelve gesteld heeft in zulk een goede hand.
Ik vraag dan: Hebt u dus ooit macht ontvangen om te geloven in Hem, Die alle macht ontvangen heeft? Zijt u ooit door de kracht van Christus, uit de plaats der draken waar u verpletterd werd, en van de doodschaduw die u bedekt heeft, verlost geworden? (Psalm 44:20). Bent u ooit langs deze weg gebracht van blindheid tot het gezicht; van duisternis tot het licht; van de macht van satan tot God; van slavernij tot vrijheid, en van de dood tot het leven? Dat is, met korte woorden gezegd, van een onbegenadigde tot een begenadigde staat, en van de boeien der wet tot een evangelische vrijheid?

Kortom, laat ik hier vragen, indien u weten wilt of Zijn macht in u geoefend is, of Hij, Die alle macht in hemel en op aarde heeft, u ook te enigen tijd enige macht in hemel en op aarde gegeven en medegedeeld heeft?

a. Heeft Hij u enige macht gegeven in de hemel? Hebt u aldaar enig vermogen ontvangen, uit kracht van Zijn eigen macht en vermogen, welke Hij heeft aan Zijns Vaders rechterhand? Van Jakob wordt gezegd 'dat hij in zijn kracht zich vorstelijk gedroeg met God; ja, hij gedroeg zich vorstelijk tegen de Engel en overmocht Hem; hij weende en smeekte Hem'(Hoséa 12:4-5). Dit was de Engel des verbonds, Christus, Die alle macht heeft in hemel en op aarde. Zeg mij nu, hebt u ooit enige macht gekregen om u vorstelijk te gedragen tegen de Engel, in het worstelen met Hem?
Hebt u wel ooit zulk een greep van Hem in uw armen gehad, dat u tot Hem zei: Nu ik U vast heb, Heere, zal ik U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent? Heeft Hij u waarlijk met zulk een blijdschap in uw hart gezegend, dat uw aangezicht met Hanna niet meer droevig, noch uw hart meer verslagen was, maar dat u op de vleugelen van liefde vloog, om Hem te gehoorzamen? Dan schijnt het dat u macht gekregen hebt in de hemel, alsook bij de God des hemels; want wat kon het anders zijn, dan een macht in de hemel, dat u macht gaf bij Hem, Die alle macht heeft in hemel en op aarde?
b. Heeft Hij, Die alle macht in hemel en op aarde heeft, u een macht gegeven op de aarde? Het is zeker, indien u enige macht ontvangen hebt in de hemel, dat u dan ook enige macht ontvangen hebt op de aarde. Ik meen macht om de wereld te overwinnen door het geloof in Hem, Die alle macht in hemel en op aarde heeft (1 Johannes 5:4). Hebt u ooit enige macht ontvangen om over de duivel, de god dezer eeuw, te triomferen, zeggende: o! geloofd zij de Heere, dat Christus de slang de kop vermorzeld heeft? Hebt u ooit macht ontvangen om over uw eigen begeerlijkheden te triomferen, door het geloof in Zijn macht, Die gezegd heeft: 'De zonde zal niet over u heersen' (Romeinen 6:14), en door het geloof van een volkomen overwinning door Hem, Wiens Naam Jezus is, 'omdat Hij Zijn volk zal zaligmaken van hun zonden?' (Mattheüs 1:21). En hebt u niet weleens macht gekregen over alle dingen op de aarde, zodat u al de heerlijkheid en grootheid van deze wereld, en al de kronen, tronen en scepters van de aarde, met een heilige, ootmoedige en edelmoedige verachting vertreden kon, zeggende: 'Ja gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere?' (Filippenzen 3:8).
En hebt u ook geen macht ontvangen, om het eigen-ik, uw eigen eer, uw eigen naam, uw eigen gerechtigheid en uw eigen sterkte te vertreden, terwijl u de heerlijkheid van Christus, als de HEERE uw gerechtigheid en sterkte, hebt aanschouwd, en de macht ontvangen om niets, ja duizendmaal minder dan niets, te worden in uw eigen ogen, omdat Hij, Die alle macht heeft in hemel en op aarde, u alles is geworden? 'Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heiligen Geest' (1 Korinthe 12:3). Kunt u dan zeggen dat u macht ontvangen hebt, om Jezus de Heere te noemen, en om uzelf een dode hond te noemen?
Kunt u zeggen: ja Heere! ik ben een hond, en daarom onder Zijn tafel kruipen om een kruimpje? Ja, hebt u niet weleens macht ontvangen om al uw vijanden te vervolgen, met het zwaard in uw hand? Ja, om ze te verdrinken in de rode zee van het bloed van Christus en ze te overwinnen door het bloed van het Lam, en dat u dus meer dan overwinnaar werd, door Hem, Die u heeft liefgehad? Welnu, dit is een macht te hebben op aarde. Wat weet u van deze dingen? Kunt u zeggen: mij dunkt, wat ik ook tegenwoordig ben, dat ik aan deze dingen kennis heb? Mij heugt de tijd, de plaats en de gelegenheid, dat ik zulk een macht ontvangen heb, als waarvan u spreekt. Wel, dan heeft Hij Zijn macht omtrent u en in u geoefend, en dan heeft Hij, Die alle macht in de hemel en op aarde heeft, u enig deel gegeven van Zijn macht in de hemel en van Zijn macht op aarde beiden; en dit bewijst dan dat u deel hebt aan Zijn macht.

2. Maar gelijk degenen, die deel hebben aan Zijn macht, dezulken zijn in welke de Heere Jezus Zijn macht oefent, en dezelve tot hun zaligheid gebruikt, zo oefenen zij ook hun macht voor Hem en tot Zijn heerlijkheid uit. Indien zij enige macht hebben op aarde, zo trachten zij die door genade aan te leggen tot verheerlijking van Hem, Die alle macht in hemel en op aarde heeft; gelijk Hij Zijn macht uitoefent tot verheerlijking van Zijn Vader. Wat macht hebt u? Anders geen, dan die Hij uzelf gegeven heeft, hetzij in een weg van gemene of van bijzondere goedertierenheid. Daar is een natuurlijke macht van eten en drinken, en wanneer u nu een deel hebt aan de macht van Christus, zo zult u die macht niet durven verkwisten, door te eten tot overdadigheid en te drinken tot dronkenschap; maar hetzij u eet of drinkt, of iets anders doet, dat zult u al ter ere Gods zoeken te doen (1 Korinthe 10:31). Dit zal de hebbelijke begeerte van uw ziel zijn, wanneer u neerzit om te eten, om u de Heere voor te stellen, en om zo te eten en te drinken, dat u bekwaam mocht zijn tot het werk daar Hij u toe roept om Hem te dienen. Daar is een verkregen macht, waarvan u meer of minder ontvangen hebt; de Heere heeft enige gaven aan u besteed, enige bekwaamheden en talenten, van welke Hij tot u zegt: ‘Doet handeling totdat Ik kom’ (Lukas 19:13).

Sommigen hebben een wereldlijke macht en autoriteit in de staat, gelijk regenten, magistraten, rechters en wetgevers. Sommigen hebben een geestelijke macht in de kerk, gelijk de leraren, ouderlingen en andere ambtenaren in het huis Gods. Sommigen hebben, zij het ook geen magistraals, nochtans een meesterlijke macht, gelijk meesters over scholen, huisvaders over hun kinderen en dienstboden, en landheren over hun leenmannen. Sommigen hebben een voorzienigheidsmacht over hun naasten, doordien God hen in een meer bijzondere standplaats gesteld heeft, ten aanzien van rijkdom en eer. Wat macht u dan hebben mocht, indien u deel hebt aan de macht van Christus, of een waar onderdaan zijt van Hem, Die alle macht heeft in hemel en op aarde, zo zult u trachten deze uw macht te besteden en aan te leggen tot Zijn eer en heerlijkheid, en tot bevordering van Zijn Koninkrijk en interest in de wereld. Ik weet er geen, of zij hebben de één of andere macht, indien zij maar een hart hadden om dezelve te gebruiken voor de Heere. Indien u geen macht van autoriteit hebt over uw vrienden en over uw naasten, wegens uw geringe standplaats, hebt u nochtans niet een macht van invloeden? U hebt mogelijk macht gehad om hen, door uw kwade woorden, wegen en voorbeeld, te beschadigen; maar indien nu het kanaal van uw macht en uw invloed een andere koers genomen heeft, zo zou u macht kunnen hebben om hun goed te doen, in plaats van hun kwaad te doen; macht om hun Christus aan te prijzen door uw goede raad en uw goed voorbeeld.

O! wat zou u anders met de geringe macht, die u hebt, doen, dan dezelve te gebruiken tot voordeel en bevordering van de grote macht van de Heere Jezus; om Hem te verheerlijken en Zijn eer en waardigheid te verhogen, door te arbeiden om enige inkomsten toe te brengen aan Zijn Koninklijke kroon? Uw macht moet besteed worden, of voor, of tegen Hem; indien tegen Hem, wee u dan, want u strijdt tegen Hem, Die alle macht heeft in hemel en op aarde. Maar indien u deel hebt aan Zijn macht, dan zult u uw macht voor Hem besteden, zeggende: ‘Aangaande mij en mijn huis, wij zullen de HEERE dienen’ (Jozua 24:15). En de Heere zegt van Abraham: ‘Ik heb hem gekend, opdat hij zijn kinderen en zijn huis na hem zou bevelen, en zij de weg des HEEREN houden, om te doen gerechtigheid en gericht’ (Genesis 18:19). Indien een waar onderdaan van Christus duizend werelden gebieden kon, om tot Christus te komen en zich te onderwerpen onder Zijn heerschappij, dat zou hij gewillig doen. De beste gelovige zal buiten twijfel bij zichzelf bewust zijn van een

menigte tekorten in dit opzicht; nochtans ben ik verzekerd, dat hij naar de macht die hij van Christus ontvangt, met zijn ganse hart het daarop toe zal leggen, om dezelve te gebruiken tot Zijn heerlijkheid.

B. Ten tweede, komt tot deze grote en heerlijke Heere, Die alle macht heeft in hemel en op aarde, en vertrouwt Hem uw ziel en uw eeuwige zaligheid toe. Gij, die het tevoren nooit gedaan hebt, voor u is het nu hoog tijd; 'nu is het de welaangename tijd' (2 Korinthe 6:2). En gij, die het tevoren waarlijk gedaan hebt, voor u is het een bekwame tijd om vernieuwde daden des geloofs omtrent Hem te oefenen, eer u aan Zijn tafel gaat neerzitten. Indien u macht wilt hebben om waardiglijk te communiceren, komt dan tot en vertrouwt op Hem, Die alle macht heeft in hemel en op aarde, welke Hem gegeven is ten behoeve van zwakke, machteloze, behoeftige en schuldige zondaren. Hier is een machtig Zaligmaker en een volmaakt Verlosser; daar is in hemel of op aarde niemand Hem gelijk; want Hij heeft alle macht van autoriteit en alle macht van bekwaamheid, beiden in hemel en op aarde, tot zaligheid van zondaren; 'want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou, en dat Hem alle macht gegeven zou worden' (Kolossenzen 1:19). En daarom is er niets dat Gode behagelijker zijn kan, dan dat wij al ons vertrouwen op Hem stellen en Hem gehoorzamen. Wat kan Gode behagelijker zijn, dan dat wij alle eer, alle eerbied, alle liefde, alle hoop, alle vertrouwen en alle onderwerping bewijzen aan Hem, aan Wien Hij alle macht gegeven heeft in hemel en op aarde? 'Ja dit is Zijn gebod, dat wij in Hem geloven' (1 Johannes 3:23), en Hij Zelf roept ook vanuit de hemel tot de aarde, zeggende: 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle u einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer' (Jesaja 45:22), in zoverre dat het verraad, rebellie en ontrouw is, om Hem, Die alle macht en autoriteit in hemel en op aarde heeft, ongehoorzaam te zijn.
Uit kracht van Zijn opperste macht en autoriteit heeft Hij ons grond gegeven om te hopen dat onze bediening, in Zijn Naam, niet geheel onnuttig en vruchteloos zal zijn. Wij mochten wel, uit aanmerking van de heiligheid van de God des hemels en van de zondigheid van de mensen op de aarde, hopeloos zijn, indien het niet geweest ware dat Hij, Die alle macht in hemel en op aarde heeft, gezegd had: 'Gaat dan heen, onderwijst al de volken; en zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld'; ons te kennen gevende, dat Hij, door deze evangelische bediening, Zijn volk inzamelen zal van de vier winden des hemels. Komt, laat ons dan in hope zaaien, in hope op een oogst, in hope op een zaad, om onze heerlijke Heere te dienen en te gehoorzamen; want Zijns Vaders belofte aan Hem gedaan, zal zekerlijk vervuld worden, 'dat Hij zaad zal zien en verzadigd worden' (Jesaja 53:10).
En wie weet of het niet een zaaitijd mag zijn te Dunfermline; of dat er heden bij deze gelegenheid niet een zaad geschapen of geboren zal worden? Laat ik dan, in de heerlijke Naam van Hem, Die alle macht heeft in de hemel en op aarde, en Die een scheppende kracht in Zijn ordonnantiën kan leggen, u allen die mij heden hoort, nodigen om tot deze machtige Zaligmaker te komen, en in Hem als zodanig te geloven tot zaligheid. En dit doe ik, uit kracht van de commissie die Hij hier geeft: gaat dan heen, onderwijst al de volken. Wat meent Hij dat wij onderwijzen zullen?
De somma van alles ligt in Zijn eigen commissie, en daar is niets dat meer noodzakelijk voer ons is om te leren, en voor ulieden om te geloven, dan dit, dat Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven is. In dit woord biedt de machtige Zaligmaker Zichzelf aan u allen aan, aan u allen, die voor, die achter en rondom mij zijt. En indien alle volkeren van de ganse aardbodem onder mijn gehoor waren, zo zou

het mij vergund zijn om hen allen dit zelfde te onderwijzen, en hen te roepen om tot deze machtige Zaligmaker te komen, door te geloven dat Hij alle macht heeft in hemel en op aarde, door welke Hij machtig is om hen te kunnen zaligmaken.
Tot Christus te komen, is in Hem te geloven en Zijn getuigenis aan te nemen. En de getuigenis die Hij hier van Zichzelf in Zijn Woord geeft, is dat Hij als Middelaar alle macht heeft in hemel en op aarde. En Zijn roeping en bevel tot een iegelijk van u in het bijzonder, is dat u in Zijn Naam gelooft, door te geloven dat Hij alle macht heeft om u in het bijzonder zalig te maken. U zult mogelijk zeggen: Ik twijfel niet aan Zijn macht, maar ik twijfel aan Zijn commissie om mij zalig te maken; want Zijn macht is aller-uitgebreidst; maar ik vind dat Zijn commissie door de Vader bepaald is tot een zeker getal (Johannes 17:2): 'Gelijkerwijs u Hem macht gegeven hebt over alle vlees, opdat al wat Gij Hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leven geve', en mogelijk ben ik Hem onder de uitverkorenen niet gegeven, en daarom, hoewel ik aan Zijn macht al geloof, zo twijfel ik nochtans aan Zijn commissie om mij in het bijzonder zalig te maken. Om dit struikelblok uit uw weg te ruimen, waarover u nochtans geen gelegenheid hebt te struikelen, zo overweeg dat er in de rol van het boek, in hetwelk de commissie van Christus geschreven is, als het ware twee bladeren zijn; één dat gevouwen en één dat open is. Van deze beiden leest men in de tekst Johannes 6:37: 'Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen'; daar hebt u het gevouwen blad; maar dan volgt er: 'En die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen'; daar is het open blad; en op dit open blad staat geschreven: 'Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet' (Openbaring 22:17).
Indien u nu vraagt wie ze zijn, die binnen het gevouwen blad geschreven zijn, zo moet ik u zeggen dat het een vermetelheid in u is om dat te onderzoeken; omdat hetgeen God besloten heeft, geen mens, geen engel, geen duivel of enig schepsel ontvouwen kan, totdat God Zelf zulks doet. Indien een engel uit de hemel tot u kwam, eer u in Christus gelooft, en tot u zei: u zijt een uitverkorene; zo had u hem niet te geloven; want het is een leugen om u te zeggen hetgeen hij niet weet. En indien de duivel uit de hel u kwam zeggen dat u geen uitverkorene was, zo had u even weinig te geloven, maar te zeggen dat hij een leugenaar is, omdat hij u kwam zeggen hetgeen hij niet weet; want dat is het gevouwen blad, dat geen schepsel ontvouwen kan. Het is gelijk het boek, daar men van leest in Openbaring 5:1-5, en dus is het niet geoorloofd om binnen dat gevouwen blad te snuffelen. Het is niet het eerste voorwerp van uw geloof, om uw verkiezing te geloven; 'De verborgen dingen zijn voor de HEERE onzen God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen' (Deuteronomium 29:29). Deze zijn de dingen die op het open blad geschreven staan; en totdat gij, hetgeen daarop geschreven is, komt te lezen en te ondertekenen, is het u onmogelijk te weten of uw naam binnen het gevouwen blad geschreven is of niet.
Ook hebt u er geen belang in om het te weten, want indien het u mogelijk was om uw verkiezing te weten, eer u tot Christus komt, zo zou zulks u geen nut maar schade doen. Het zou u maar zorgeloos maken in uw natuurlijke staat; en daarom is het beide een oneindige wijsheid en goedertierenheid, dat het voor uw ogen verborgen is. Sommigen worden verhard door de blote verbeelding daarvan, zeggende: Indien ik uitverkoren ben, dan zal ik in de hemel komen; en dus verwerpen zij de roeping Gods. Maar nu ligt het geopende blad van Christus' commissie voor uw ogen. Maar is dan mijn naam daarin geschreven, zult u mogelijk zeggen. Ja, indien u een zondaar zijt, dan is uw naam daarin geschreven (1 Timótheüs 1:15): 'Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken'. Hij heeft een commissie tot zondaren; alle zondaren, in alle hoeken

van de aarde, worden geroepen om zich tot Hem te wenden en dan zal de zaligheid volgen (Jesaja 45:22): ‘Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle u einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer’. Mij is als Middelaar alle macht gegeven in hemel en op aarde. En daarom moest gij, in dit open blad van Christus’ uitgebreide commissie, uw naam als arm verloren zondaar, naast Zijn Naam als machtig Zaligmaker neerschrijven, door te geloven.
Schrijft uw naam neer, zeg ik, door te geloven, niet hetgeen Hij voor u heeft opgesloten, maar wat Hij u geopenbaard heeft, namelijk dat Hij alle macht heeft in hemel en op aarde, en dan zijt u behouden. Indien u hetgeen Hij geopenbaard heeft gelooft, dan zult u zekerlijk behouden worden; uw zaligheid ligt in het geloven dat Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven is.
Het is ons geloven van deze zaak hetwelk ons, met enige hoop van vrucht, tot u doet prediken; en het is uw geloven van dezelve, met toepassing dat het leven brengen zal in uw zielen; daarom komt de zaak hierop uit: Gelooft u dat Hij als Middelaar alle macht heeft om u zalig te maken? Hoe! zult u zeggen, terwijl ik niet vermag binnen het gesloten blad te zien, maar mij alleen geboden wordt te geloven wat mij geopenbaard is, in het open blad van Christus’ commissie, welke zich uitstrekt tot alle einden der aarde. En indien dit alles is wat ik te geloven heb, dat Hij alle macht in hemel en op aarde heeft, om zalig te maken wie Hij wil, dan dunkt mij dat ik waarlijk geloof, dat Hij machtig is om de gehele wereld zalig te maken. Ja maar, de Heere handelt nu met u in het bijzonder; want het is niet Zijn volstrekte macht, als God aangemerkt, Die het voorwerp is van het zaligmakende geloof, maar Zijn betrekkelijk huishoudelijke macht als Middelaar. En daarom vraag ik nog eens: Gelooft gij, dat Hij als Middelaar, macht heeft om u in het bijzonder zalig te maken? Zegt u: Mij dunkt dat dit zo zeer mijn zwarigheid niet is of Hij wel macht heeft, maar of Hij wel een wil heeft om mij zalig te maken? Dit is een grote tegenwerping van het ongeloof, welke ik trachten moet weg te nemen; en tot dat einde moet ik u zeggen, dat waar het geloof levendig geoefend wordt op de macht van Christus, de ziel weinig twijfelen zal aan Zijn wil. Indien u zaligmakend aan Zijn macht gelooft om u zalig te maken, dan zult u zekerlijk ook aan Zijn wil geloven om u zalig te maken. Indien u twijfelt of Hij u wil zaligmaken, zo geschiedt dat omdat u twijfelt of Hij u kan zaligmaken.
Wij lezen in Numeri 11:18-19 dat God Israël beloofde een gehele maand vlees te zullen geven in de woestijn; maar wat zegt Mozes hiervan in vers 21? ‘En Mozes zei: Zeshonderdduizend te voet is dit volk in welks midden ik ben; en U hebt gezegd: Ik zal hun vlees geven, en zij zullen een gehele maand eten’. Hieruit kunnen wij afleiden dat Mozes twijfelde of God wel machtig was om dit te volbrengen. Hij twijfelde of God niet boven Zijn macht beloofd had, en daarom zei de Heere tot hem (vers 23): ‘Zou dan des HEEREN hand verkort zijn?’ Zie ook Psalm 78:19-20. Indien het niet een twijfelen aan Gods macht is, waarom geloven wij dan het meest wanneer er het minste gevaar is, en het minst wanneer er het grootste gevaar is, dat God dan helpen zal? Wij geloven Zijn wil het minst, wanneer het gevaar het grootst is, omdat er dan een grotere macht vereist wordt. Zo blijft dan de grote zwarigheid omtrent de macht Gods, hoewel men Zijn wil voorgeeft. Toen Abraham deze zwarigheid te boven kwam, dat God machtig was, zo stond Hem niets meer in de weg (Romeinen 4:20-21): ‘En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer. En ten volle verzekerd zijnde dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen’. Daar wordt niet gezegd dat Hij ten volle verzekerd was, dat God gewillig was te volbrengen hetgeen Hij beloofd had, maar

zodra Hij aan de macht van een belovende God geloofde, had zijn geloof geen beletsel meer.
En wanneer wij onze harten maar tot op de bodem willen onderzoeken, dan zullen wij bevinden dat onze twijfelingen het meest gaan over de macht van Christus. Wij verkorten Zijn hand, hoewel wij gewoonlijk zeggen dat wij aan Zijn wil twijfelen. Hoewel wij niet direct vast kunnen stellen, dat God iets doen wil omdat Hij macht heeft om het doen, zo is dit nochtans een krachtige drangreden voor het geloof, wanneer wij van Zijn macht verzekerd zijn. Wanneer Zijn macht ten einde is, dan is ook het geloof ten einde; maar omdat nu de macht van Christus nooit ten einde is, zo behoeft ook ons geloof niet ten einde te zijn. Ja God heeft, in het stuk van de zaligheid, Zichzelf wel zo veel, indien niet meer, omtrent Zijn gewilligheid verklaard in de Schriftuur, dan omtrent Zijn macht. God zegt in de Schriftuur dat Hij alle macht heeft; macht omtrent Zijn gewilligheid hebben wij niet alleen Zijn woord, maar ook Zijn eed (Ezechiël 33:11): 'Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen'. Ja ik mag zeggen dat God Zijn wil verklaard heeft om mensen te helpen en zalig te maken, wanneer Zijn macht daar niet bij gekomen is (Mattheüs 23:37): 'Jeruzalem! hoe menigmaal heb Ik u willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen, en gijlieden hebt niet gewild!' Maar Hij heeft nooit Zijn macht verklaard om ons zalig te maken, of Zijn wil is daarbij geweest.
Dus blijft de vraag nog steeds: Gelooft u dat Hij macht heeft om u zalig te maken? Of zijt u gewillig om het te geloven en volgens dezelve gezaligd te worden?
De gewilligheid van Christus voorkomt onze gewilligheid; daar is niemand gewillig, tot op een dag van Zijn heirkracht, welke de dag is van Zijn genade en goedwilligheid. En daarom volgt uit de natuur van de zaak zelf, dat indien u waarlijk gewillig zijt om door Zijn macht van de zonden en van Gods toorn verlost te wezen, en te geloven dat Hij macht heeft om u zalig te maken, en Hem tot dat einde aan te grijpen, Zijn goedwilligheid u dan reeds is voorgekomen. Zeg dan niet dat u aan Zijn wil twijfelt, maar niet aan Zijn macht. Maar gelooft gij, dat Hij alle macht heeft om u zalig te maken? O! het is een groot geloof alsook de vrucht en uitwerking van Zijn grote macht, indien u geloven kunt dat Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven is, tot uw eeuwige zaligheid. En dit is het geloof daar ik u, in Zijn groten Naam, toeroep. O! dat er macht uit mocht gaan van Hem, Die macht heeft om de Geest der kracht te geven, om u te doen geloven en Zijn macht en sterkte aan te grijpen!
O zondaar! zie, Hij Die macht heeft om u te verdoemen, gelijk u rechtvaardig hebt verdiend, die biedt u nu Zijn macht aan om u voor eeuwig te behouden en te zaligen; en indien u maar Zijn Middelaarsmacht om u te behouden, geloven kunt, zo is uw zaligheid begonnen. 'Wie heeft onze prediking geloofd? En aan wien is de arm des HEEREN geopenbaard?' (Jesaja 53:1). Hier wordt de arm des HEEREN aan u geopenbaard, namelijk Christus en alle macht in hemel en op aarde in Hem. Maar is Hij zo aan u geopenbaard, dat u deze prediking van Hem, en de getuigenis die Hij van Zichzelf geeft, gelooft en aanneemt: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde? Een hartelijke toestemming aan die Goddelijke getuigenis, met een bijzondere toepassing op uzelf, is een waar zaligmakend geloof, hoedanig geen duivel in de hel, noch geveinsde op de aarde ooit gehad heeft. Dit is de ziel van het aannemen van en berusten op Christus, gelijk Hij ons in het Evangelie wordt aangeboden. De aanbieding en openbaring des Evangelies is de grond des geloofs; en Christus wordt niet anders aangenomen, en er wordt niet anders op Hem berust, dan door Zijn getuigenis te geloven en Hem in Zijn Woord te vertrouwen.

Maar helaas! wat is het, dat uw komen tot deze machtige Zaligmaker, door het geloof in Zijn macht, verhindert? Wat macht is er op aarde, die de macht van Hem kan wederstaan, Die alle macht heeft in hemel en op aarde? Zeg mij eens, is het een macht van duisternis en van geestelijke blindheid, daar u onder zijt? Zie, hier is een machtig Profeet, Die machtig is om uw blinde ogen te openen met de ogenzalf van Zijns Geestes krachtdadige onderwijzing en verlichting; en dit zal Hij doen uit kracht van Zijn Profetisch ambt. Ik vraag u dan, met de woorden van de heerlijke Profeet, Die het Licht der wereld is, welke Hij tot de twee blinden, die tot Hem zeiden: 'Gij Zone Davids, ontferm U onzer', sprak: 'Gelooft gij dat Christus dat doen kan? Zij zeiden tot Hem: Ja Heere. Toen raakte Hij hun ogen aan, zeggende: U geschiede naar uw geloof' (Mattheüs 9:27-29).
Och, zondaar, hoewel dit de ure en de macht der duisternis met u zijn mocht, gelooft u nochtans dat Hij macht heeft om licht te geven en uw ogen te openen? Gelooft u dat Hij dit doen kan? Gelooft u dat Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven is? Wanneer Christus tot u zegt: Gelooft u dat Ik het doen kan? Kunt u dan antwoorden: Ja Heere! Wel dan hoop ik dat Hij uw ogen aanraakt, en u geschiede naar uw geloof. Bent u onder een macht van schuld? Ligt de schuld van grote zonden en de vrees van Gods grote toorn, als een zware berg, op uw consciëntie? Zie, hier is een machtig Priester, Die op aarde macht had de zonden te vergeven; en gelooft gij, nu Hij verhoogd is in de hemel, dat Hij macht heeft om, uit kracht van Zijn Priesterambt, u de zonden te vergeven? Indien u het geloof hebt in deze Zijn macht, ja indien u maar een zaadje hebt van hetzelve zo groot als een mosterdzaad, zo mocht u tot deze grote berg van schuld zeggen: Ga heen van hier, derwaarts, en word geworpen in de zee van het bloed van het Lam; 'Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbábel zult u worden tot een vlak veld' (Zacharía 4:7). Hebt u het bijzondere geloof aan Zijn Priesterlijke macht? Gelooft u dat Hij machtig is om uw zonden te vergeven? Welnu dan, zoon of dochter! wees goedsmoeds, uw zonden zijn vergeven. Wat berg kan bestaan voor Hem, Die alle macht heeft in hemel en op aarde? Het bijzondere geloof aan Zijn Priesterlijke bediening is het ware rechtvaardigende geloof; want het legt het ganse gewicht van de vergeving der zonden op de kracht van Zijn bloed en Zijn gerechtigheid; en dus erkent en geeft dat geloof daaraan een Goddelijke eer, voor zoverre dit het bloed Gods en de gerechtigheid Gods is. Indien u dan door Zijn genade zeggen kunt, dat u gelooft dat Hij machtig is om uw zonden te vergeven, dan zeg ik u in Zijn Naam, dat uw zonden vergeven zijn.
Is er een macht van weerspannige begeerlijkheden en verdorvenheden, daar u onder zijt, die u al uw dagen overweldigd en overwonnen heeft? Zie, hier is een machtige Koning en Overste Leidsman der zaligheid, Die alle macht heeft in hemel en op aarde. Gelooft dan, dat Hij machtig is om de vijandschap van uw natuur, en de rebellie van uw begeerlijkheden te verbreken en te overweldigen, en dat Hij machtig is om dit te doen uit kracht van Zijn Koninklijk ambt. Om hier met te betere vrucht en voordeel het geloof te oefenen, zo hebt u met uw weerspannige begeerlijkheden te handelen, gelijk de vader met zijn weerspannige zoon handelen moest, onder de wet (Deuteronomium 21:18-21). Hij moest hem grijpen en hem uitbrengen tot de oudsten zijner stad, dat is tot de magistraat, en zeggen: 'Deze onze zoon is afwijkende en weerspannig, hij is een brasser en zuiper'. Dan werd bevel gegeven, 'dat men hem met stenen overwerpen zou, dat hij stierf'. Zo moest u ook uw weerspannige begeerlijkheden uitbrengen voor de opperste Magistraat van hemel en aarde, Die alle macht in beiden heeft, zeggende: Heere, het zijn weerspannige begeerlijkheden; het zijn rebellen, die ik niet regeren kan; ja, het zijn rebellen tegen Uw kroon en

heerschappij. Dan zal deze grote Magistraat en heerlijke Koning bevel geven, om dezelve dood te stenigen; ja, Hij zal bij deze gelegenheid, zo vele woorden van kracht, en bij een andere gelegenheid, zo vele woorden van kracht geven, welke als zo vele grote stenen zullen zijn, die geworpen worden door Zijn machtige arm op de rebellen, totdat zij eindelijk sterven.
O! komt dan tot deze machtige Koning, door te geloven dat Hij macht heeft om al uw weerspannige begeerlijkheden te doden! Indien u waarlijk aan Zijn macht gelooft, dan zal de kracht van de zonden neder moeten vallen voor het geloof aan Zijn macht, gelijk Dagon voor de ark; want geen Dagon of begeerlijkheid kan voor de ark Zijner macht en sterkte bestaan. Hoe meer u aan Zijn macht gelooft, hoe minder macht de zonde hebben zal. O, dat aan dezelve dan haar macht benomen mocht worden!
Zijt u onder de macht van onreinheid van hart of wandel; onder de besmetting des vleses of des geestes, zodat u nauwelijks geloven kunt dat Hij u wil reinigen? Indien er nochtans maar één korreltje geloof in u is, met opzicht tot Zijn macht, dat u met de melaatse doet zeggen: 'Heere, indien u wilt, u kunt mij reinigen', zo zal de Heere Jezus zeggen: 'Ik wil, word gereinigd' (Mattheüs 8:2-3).
Indien u waarlijk aan Mijn macht gelooft, zo hebt u geen reden om aan Mijn wil te twijfelen; Ik zou u nooit genade gegeven hebben, om te geloven dat Ik macht heb om u te reinigen, indien Ik geen wil had om het te doen. Gelooft u dan aan Mijn macht, dan bezit u Mijn wil; Ik wil, word gereinigd. Laat uw geloof meer krachtig werken, dan te zeggen: 'Indien Hij wil, Hij kan mij reinigen'; maar indien u gelooft dat Hij het doen kan, dan mocht u verzekerd zijn dat Hij het doen wil. Want hoewel Hij niet alles doen wil wat Hij doen kan, zo wil Hij nochtans alles doen, hetwelk u door Zijn genade gelooft dat Hij voor uw ziel doen kan, wanneer uw geloof gegrond is op de belofte, gelijk op deze (Ezechiël 36:25): 'Dan zal Ik rein water op u sprengen en u zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen'.
Zegt uw hart: Ik geloof Heere! kom mijn ongelovigheid te hulp; ik geloof dat u mij reinigen kunt; dan zegt Hij ook, volgens de belofte: *Ik wil, word gereinigd*. Daar is een bijzondere 'mij' in de werkzaamheid des geloofs, omtrent een machtige Jezus, en daar is een bijzondere 'gij' in Gods handeling met zulk een ziel. Het komt tot een nauwe onderhandeling tussen een arme ziel en een machtige Zaligmaker, alsof er niemand anders was dan deze twee, welke van aangezicht tot aangezicht, en van mond tot mond, ja van hart tot hart, met elkander spraken, u en mij. Deze 'mij', in het geloof, maakt het de zwaarste zaak in de wereld; en nochtans ook de aangenaamste en dierbaarste zaak in de wereld, om te geloven dat Christus alle macht in hemel en op aarde heeft; en dat voor mij, ja voor mij en tot mijn zaligheid, om mij te rechtvaardigen, te heiligen en te reinigen. Gelooft u dat Hij macht heeft om u te zaligen en te reinigen in het bijzonder? Wel, dan zeg ik: u geschiede naar uw geloof!
Wat zal ik zeggen, o zondaar! o vijand en rebel ! wilt ge u niet onderwerpen aan Hem, door te geloven dat Hij alle macht heeft in hemel en op aarde? Wie kan zich tegen Hem verharden en vrede hebben? Gelijk het een gevaarlijke zaak is, om het uit te houden tegen een machtigen vorst, zoo ben ik ook verzekerd, dat u het niet een ogenblik langer zou kunnen uitstaan, indien u geloofde dat Hem alle macht in hemel en op aarde gegeven was.
O! indien u deze leer met toepassing geloofde, dat alle macht gegeven is aan, en verblijf heeft in de Persoon van Christus en wel zo, dat Hij macht heeft om u in het bijzonder zalig te maken, dan zou uw zaligheid begonnen zijn. O! geeft dan deze machtige Koning der koningen en Heere der heren de eer, door aan Zijn macht te

geloven tot uw zaligheid en voordeel. Bent u onder de macht van verharding van het hart?
O! wilt nochtans Zijn macht verheerlijken, door te geloven dat Hij de rotssteen verbreken kan, door het stenen hart weg te nemen en het geven van een vlezen hart aan u in het bijzonder, en dan zal het geschieden. Bent u onder de macht van een afwijkend hart, dat terzijde afwijkt, gelijk een bedrieglijke boog, en dat u aan vele schrikkelijke afwijkingen van Hem schuldig maakt? Wilt nochtans tot Hem komen en Zijn macht de eer geven, door te geloven dat Hij machtig is om zelfs uw afwijkingen en afkerigheden te genezen, en het zal geschieden. Bent u onder de macht van ontelbare plagen van het hart, in zoverre dat niemand in de gehele wereld zulk een hart heeft als gij, en dat niemand onder de hemel u genezen kan?
O! komt dan tot deze machtige Zaligmaker, en geeft Zijn macht de eer, door te geloven dat Hij een machtige Medicijnmeester is om u te genezen, zelfs u in het bijzonder. Indien hier enig geloof tegenwoordig is om Zijn macht te verheerlijken, dan kan ik u verzekeren dat de macht des Heeren tegenwoordig is om u te genezen. Bent u onder de macht van de satan en van zijn verzoekingen en vurige pijlen? Wat een zwarigheid! Hier is uw hulp, zie alleen op deze machtige Heere, Die gekomen is om de slang de kop te vermorzelen en de werken des duivels te verbreken. Geeft aan Zijn macht de eer, door te geloven dat Hij machtig is degenen die verzocht worden te hulp te komen, en u in het bijzonder te hulp te komen. Dan zijt u veilig, want de God des vredes, de God van alle macht ‘zal de satan haast onder uw voeten verpletteren’ (Romeinen 16:20).
Zijt u onder de macht van het ongeloof en de onboetvaardigheid en onder het gemis van alle genade?
O! komt tot Hem; verheerlijkt Zijn macht, door te geloven dat Hij machtig is om u te doen geloven, dat Hij de machtige auteur is van het geloof, en ‘dat Hij door de rechterhand Gods verhoogd is, om Israël te geven bekering en vergeving der zonden’ (Handelingen 5:31), en dat, ‘wanneer Hij opgevaren is in de hoogte, Hij gaven genomen heeft om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij Hem te doen wonen’ (Psalm 68:19). Hij heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen, zelfs ook aan u in het bijzonder. Indien u dit geloven kon, zo zou u de heerlijkheid Gods zien; en indien u aan Zijn macht kon geloven, dan zou u Zijn sterkte en Zijn eer aanschouwen in het heiligdom. Bent u onder de macht van onmacht, om Zijn macht te geloven en uzelf te kunnen helpen en op Zijn macht te vertrouwen, met toepassing op uzelf? Nochtans moet ik zeggen, hoe wonderlijk en vreemd deze roeping u voor moge komen, dat niet ik maar Hij, Die alle macht heeft in hemel en op aarde, u roept en gebiedt om in Zijn Naam te geloven en Zijn macht te verheerlijken, door te geloven dat God hulp besteld heeft bij een held. Hoewel de hand des geloofs niet alleen zwak, maar verdord mocht zijn, zo is Hij het nochtans, Die alle macht in hemel en op aarde heeft, Die tot u zegt: Strek uw hand uit en grijp Mijn sterkte aan; want Hij is het, Die Zijn kracht en sterkte u verleent in de belofte: ‘Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht’ (2 Korinthe 12:9). Zijn macht wordt u voorgesteld in dit Woord des geloofs, hetwelk wij prediken, zodat u om dezelve niet behoeft op te klimmen naar de hemel, noch in de afgrond neder te dalen. Nee, nabij u is het Woord, en Christus in hetzelve; daar wordt Zijn macht aan uw geloof aangeboden.
Nog eens, zijt u onder de macht van onwilligheid om Zijn macht tot uw zaligheid te geloven? Onder de macht van vijandschap en onwilligheid om door Zijn macht behouden te worden?

Dan vraag ik u of deze macht van vijandschap en onwilligheid u gemakkelijk of zwaar en ongemakkelijk valt? Indien u er gemakkelijk onder leven kunt, en in deze uw vijandschap tegen Christus gerust kunt zijn, dan schijnt het dat u gerust en wel tevreden zijt, hoewel Hij Zijn macht mocht oefenen in uw eeuwig verderf; want één van beiden moet plaats hebben: de macht van Christus moet geoefend worden of in de bekering en zaligheid, of in het eeuwige verderf en de ondergang van een iegelijk die dit Evangelie hoort.
Zegt u: Indien Hij zo machtig, zo bekwaam en zo gewillig is om zalig te maken, laat Hem dan Zijn macht oefenen, want Ik ben tevreden met hetgeen Hij doet. Hoe zijt u tevreden om deze machtige Jezus te missen, om u van uw zonden te verlossen hier en van de hel hiernamaals?
Dan neem ik getuigenis tegen u, dat tenzij Hij Zijn zaligmakende kracht omtrent u oefent, eer u naar een eeuwigheid gaat, u onverantwoordelijk zult zijn op de grote dag, wanneer u voor Zijn ontzaggelijke rechterstoel gesteld zult worden. Hij zal rechtvaardig zijn in het uitspreken van dat vreselijke vonnis tegen u: 'Gaat weg van Mij, u vervloekten!' en u zult niets hebben om tot uw verontschuldiging in te brengen, dan dat het verderf uit uzelf is; en Zijn verdoemende macht zal rechtvaardig over u geoefend worden, omdat u bezorgd noch verlegen zijt geweest om Zijn zaligmakende macht. Maar indien uw onwilligheid om Zijn zaligmakende macht te geloven en die aan te grijpen, u tot een last is, dan is er in Israël nog hoop aangaande u; want Zijn macht om de macht van vijandschap en onwil te verbreken, wordt in de belofte gesteld voor u, om dezelve te geloven en aan te grijpen (Psalm 110:3): 'Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht'. O! verheerlijkt dan Zijn macht door te geloven dat Hij macht heeft om uw wil te buigen en uw vijandschap te verbreken. En zo u dit met enig genoegen kunt geloven, dan zeg ik u dat de dag van Zijn heirkracht ten dele gekomen is; want de dag van het geloof is de dag van Zijn heirkracht. Kortom, zijt u onder de macht van de dood? Zijt u waarlijk dood onder de macht van de geestelijke dood? Wettisch dood, onder de macht van het veroordelend vonnis van de wet, hetwelk u aan de eeuwige dood verbindt? Zolang u nochtans een natuurlijk leven hebt, een leven van natuurlijke rede, en u zo weinig, door de kracht van de natuurlijke reden, geloven kunt, als Lázarus, door de kracht van zijn eigen natuurlijk vermogen, uit het graf kon opstaan toen hij dood was en in hetzelve al rook; omdat evenwel de Heere, op een dag van Zijn heirkracht, op de natuurlijke vermogens werkt, zo spreek ik tot de dood en in de Naam van Hem, Die alle macht heeft in hemel en op aarde, over de levenden en doden, en Die zegt: 'De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven' (Johannes 5:25).
O, dode zondaars! hoort en gelooft wat Hij zegt (Johannes 11:25): 'Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven'. O zondaars! hoewel u dood zijt, niet alleen in een dode gestalte, maar in een doodstaat, zeg nochtans niet: Waarom gebiedt u mij te geloven? Wat kan ik doen, daar ik dood ben? Want de vraag is niet wat u doen kunt, maar wat Hij doen kan, Die u roept. Ik ben het niet, die u tot het geloof roept, maar Hij, Die alle macht heeft in hemel en op aarde, Die u gelovig maken kan. Al zijt u daarom dood en verrot in het graf van zonde en zorgeloosheid, zo zegt Hij nochtans, Die de Opstanding en het Leven is: 'Lázarus, kom uit!' (Johannes 11:43). 'Ontwaak, u die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten' (Éfeze 5:14).
O! is hier niemand die de stem des Zoons Gods hoort? De stem van een sterfelijk mens heeft geen levendmakende kracht om u te doen geloven; maar indien de stem

des Zoons Gods gehoord wordt, dan komt uit het horen van dezelve het geloof; Hem te horen en in Hem te geloven gaat tezamen (Johannes 5:24): ‘Voorwaar zeg Ik u: Die Mijn woord hoort, en gelooft Hem Die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in de verdoemenis’. Indien u Zijn stem gehoord hebt, dan gelooft u ook aan Zijn macht; en indien u waarlijk gelooft, dat alle macht gegeven is aan en verblijf heeft in de Persoon van Christus, en dat Hij als Middelaar macht heeft om u zalig te maken, dan is uw zaligheid begonnen; ‘want die geloofd zal hebben die zal zalig worden’ (Markus 16:16).
Welnu, mijne vrienden, u is een machtig Vorst en Zaligmaker aangeboden in het Woord, om door het geloof aangenomen te worden. Is hier dan geen macht geweest om u Zijn macht te doen geloven? Waar geen macht geweest is, daar is ook geen geloof. De mensen mogen zich verbeelden te geloven, dat Christus machtig is om hen zalig te maken; ook kan de prediking van het Woord een sterke inbeelding daarvan werken; maar heeft ook ooit de kracht van de Geest van Christus, het Woord verzellende, u doen geloven dat Christus door de Vader verzegeld en geautoriseerd is, zodat Hem alle macht van bekwaamheid en van autoriteit gegeven is tot uw zaligheid; en hebt u uw eeuwige zaligheid gelegd op die macht, welke in Hem als Middelaar verblijf heeft, zodat u op deze machtige Vorst en Zaligmaker berust, om het eeuwige leven?

Opdat u nu het geloof aan Zijn macht niet misvatten mocht, zo kunt u het verder aan deze volgende bijzonderheden beproeven.
1. Indien u aan Zijn macht tot uw zaligheid geloofd hebt, dan is het geloof aan Zijn macht en bekwaamheid om u te zaligen, door u geoefend, onder een gevoel van uw volledige onmacht en onbekwaamheid om uzelf te helpen of te behouden; onder een gevoel van onmacht om te geloven, om te gehoorzamen, of om te denken (2 Korinthe 3:5): ‘Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelven; maar onze bekwaamheid is uit God’. Alle macht is in de eerste Adam verloren, in zoverre dat wij nu van nature krachteloos geworden zijn, zijnde alleen onder de kracht der zonde, welke de wet is (1 Korinthe 15:56). Daarom onderstelt het geloof aan het Evangelie en aan kracht in Christus, de tweede Adam, uit kracht van het verbond der genade, het geloof van de wet; alsook, dat wij van nature zijn zonder genade en onder de wet, die de kracht der zonde is.
2. Indien u de macht van Christus geloofd hebt tot zaligheid, dan heeft het geloof aan Zijn macht, om u te behouden, een levendige hoop in u voortgebracht (1 Petrus 1:3): ‘Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden’, dat is, door het geloof aan Zijn opstanding en heerschappij in de hemel. Indien Hij niet opgestaan was en de kroon ontvangen had, en niet was gaan zitten aan de rechterhand van de troon der Majesteit, dan zouden wij hopeloos gelaten zijn geworden (1 Korinthe 15:17). Maar Zijn opstanding en verhoging is de grond van hoop (1 Petrus 1:21): ‘Die door Hem gelooft in God, Welke Hem opgewekt heeft uit de doden, en Hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou’. Bent u dan ooit, door deze middelen, wedergeboren tot een levendige hoop, namelijk tot een hope des levens, een hope der zaligheid, een hope van door Hem te zullen opgewekt worden en met Hem te zullen heersen in de hemel?
3. Indien u aan deze macht van Christus geloofd hebt tot zaligheid, dan zal het geloof aan Zijn macht, door welke Hij uw ziel kan zaligmaken, gegrond zijn op Zijn

Priesterschap, waardoor Hij Gods rechtvaardigheid voldaan heeft. Gelijk Christus Koning is op Zijn troon, omdat Hij Priester was op het kruis en volkomen zaligmaken kan; of omdat Hij altijd leeft om te bidden, op grond van de verzoening en voldoening, die Hij teweeg heeft gebracht, zo is ook het ware geloof aan Zijn macht om zalig te maken, gegrond op de rechtvaardigheid, door welke Hij Gods wet vervult en Zijn rechtvaardigheid voldaan heeft. Het geloof dan aan Zijn macht om u zalig te maken, is wel gegrond, indien het gegrond is op Zijn macht om Gode te behagen, en om Zijn toorn te stillen voor u.

4. Indien u de macht van Christus geloofd hebt tot zaligheid, dan heeft het geloof aan Zijn macht u krachteloos in uzelf doen worden, en u van alle gerechtigheid en sterkte geledigd; dan hebt u ook gezien dat al uw gerechtigheden en sterkte in de HEERE zijn, zodat u met Hem, als de HEERE uw sterkte, zijt verenigd geworden, omdat Hij de HEERE uw gerechtigheid is (Jesaja 45:24): ‘Men zal van Mij zeggen: Gewis, in de HEERE zijn gerechtigheden en sterkte’. Eerst gerechtigheden en dan sterkte. Het is opmerkelijk dat, volgens het Nieuwe Verbond, Christus onze gerechtigheid zijnde, zulks de reden is, waarom Hij onze sterkte is (Hebreeën 8:10-12). Waarom wil Hij ons al die weldaden en zegeningen geven? De reden is, want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, namelijk door de gerechtigheid van Christus. Hierom is het, dat het geloof aan Christus’ macht en sterkte, gegrond zijnde op Zijn gerechtigheid, de ziel waarlijk onmachtig en ledig maakt in haarzelf; omdat zij ziet dat haar schat alleen in de hand van Christus is.

5. En daarom, indien u aan de macht van Christus geloofd hebt tot zaligheid, dan heeft het geloof aan Zijn macht u sterk gemaakt ‘in de Heere en in de sterkte Zijner macht’ (Éfeze 6:10). En hierom is het, dat wanneer u zwak zijt, u dan sterk zijt. Het geloof aan Zijn macht brengt sterkte tot de ziel; ook versterkt dit het hart; waarom de psalmist zegt: ‘Zo ik niet had geloofd dat ik het goede des HEEREN zou zien in het land der levenden, ik ware vergaan’; en dan volgt er: ‘Wacht op de HEERE, zijt sterk, en Hij zal uw hart versterken; ja, wacht op de HEERE’ (Psalm 27:13-14). Naar de mate van ons geloof aan de macht van Christus, zal ook de mate van geestelijke sterkte en dapperheid zijn.

6. Indien u aan de macht van Christus geloofd hebt tot zaligheid, dan heeft het geloof aan Zijn macht blijdschap in de Heere en geestelijke vertroosting teweeggebracht, of ten minste enige ware hulp en bevrijding van de beroering des harten (Johannes 14:1): ‘Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij’, te kennen gevende, dat hoe meer geloof er is, hoe meer bevrijding er is van ontroering des harten. En waarlijk, het geloof aan Christus’ macht als Middelaar, moet naar deszelfs mate het hart bevrijden van alle vrees van beschadigd te zullen worden door de hemel boven of door de aarde beneden, omdat aan Christus gegeven is alle macht in hemel en op aarde.

AMEN

3. De beste Borgstelling, of de zekerste verbintenis

Jeremía 30:21. ***Want wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken? spreekt de HEERE.***

Mijne vrienden,
Nadat het hart van de eerste Adam van de Heere was afgeweken, door het schenden van het verbond der werken, zou nooit enig hart van al zijn nakomelingen tot God kunnen of willen genaken. Maar zij zouden allen in hun natuurlijke vijandschap tegen Hem gebleven zijn, zo niet de tweede Adam met Zijn hart Borg bij God geworden was voor ons, en onze harten getrokken had tot Hem. En ingeval wij heden in het hart van Christus konden zien, en Zijn hartelijke liefde in deze zaak ontdekken, zodat onze harten aan Hem, en aan God in Hem verbonden werden, en dat die verbintenis ons verzegeld werd in het Heilig Avondmaal met het zegel Gods, dan zouden wij deze dag gedenken tot in eeuwigheid. O laat uw harten dan opziende zijn tot de Heere, opdat u tot in het hart van deze tekst, en in de verborgenheid van deze grote vraag mocht inzien: *'Wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken?'* enz.
De Heere had door de profeet Jeremía, Zijn Kerk laten troosten door verschillende uitnemende beloften, die betrekking hadden op haar wederkering uit de Babylonische gevangenschap, en die ook een voorbeeld waren van de heerlijke dingen, welke bewaard werden voor de Kerk in de dagen van de Messias. Maar in het bijzonder werd aan haar, in het eerste gedeelte van het vers, beloofd dat zij gezegend zou worden met een uitmuntende heerschappij en regering: *'En zijn Heerlijke zal uit hem zijn'*; zij zouden vreemdelingen noch vijanden tot rechters hebben, maar zij zouden uit hun eigen volk zijn: *'En zijn Heerser uit het midden van hen voortkomen'*. Dit heeft betrekking op Christus onze Heerser, op David onze Koning, gelijk wij uit een vergelijking van deze woorden met vers 9 zien kunnen: *'Zij zullen dienen de HEERE hun God, en hun Koning David, Dien Ik hun verwekken zal'*. Deze Heerser is uit het midden van ons, 'zijnde de broederen in alles gelijk geworden' (Hebreeën 2:17). *'Ik zal Hem doen naderen, en Hij zal tot Mij genaken'*.
Het is een enkel persoon, waarvan gesproken wordt; deze Persoon is de Heerser, en de Heerser is Christus. God de Vader heeft Hem als Middelaar tot Zich doen naderen en genaken; Hij heeft het Hem geboden, en Hem daartoe geautoriseerd; Hij heeft Hem tot dit einde geheiligd en verzegeld; Hij heeft Hem daartoe aangesteld en gezalfd, Hem aangenomen en verklaard dat Hij in Hem een welbehagen heeft. En daarom spreekt Hij hiervan met een wonderlijk genoegen en vermaak: *'Wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken?'* enz. Wanneer God iemand trekt om tot Hem te naderen, dan heeft Hij zelfs in zulk een genaken tot Hem een welbehagen, waarvan Hij Zelf de oorzaak is; hoeveel te meer dan niet wanneer het zulk een persoon is, als die hier voorkomt, namelijk de Heerser van Israël: *'Want wie is hij die met zijn hart borg worde?'*
Hier is de uitslag van al de uitnemende beloften, die aan Israël zijn gedaan, bij wijze van voorkoming van een tegenwerping, die daartegen ingebracht mocht worden: hoe zal dit alles geschieden? Christus de Heerser is Borg geworden voor alles wat God van u eist of aan u belooft; 'Hij zal niet verdonkerd worden en Hij zal niet verbroken worden, totdat Hij het recht op aarde zal hebben besteld' (Jesaja 42:4). Dus komen al de beloften tot ons in Christus, zij komen van God door Hem, en zo moesten zij ons tot Hem opleiden, 'in Wien zij allen ja en amen zijn' (2 Korinthe 1:20). Zij zijn als kleine riviertjes, welke zeer liefelijk voortvloeien van de oceaan naar de stad Gods,

naar het huis van de treurigen, naar het veld van de verdorden, naar de woning van de hongerigen en dorstigen, ja naar het graf van de dorre beenderen, om het dorstige land tot springaders der wateren te maken, en om de wildernis te doen bloeien als een roos. Wat die uitnemende beloften zijn, die dus zullen voortvloeien, kunnen wij in het voorgaande gedeelte van dit hoofdstuk zien; bijvoorbeeld in vers 17: 'Want Ik zal u de gezondheid doen rijzen, en u van uw plagen genezen, spreekt de HEERE; omdat zij u noemen: De verdrevene. Het is Sion, zeggen zij, niemand vraagt naar haar'. Hoewel hun breuk dodelijk was, zo zou de Heere die nochtans genezen. En hoewel zij van alle verworpen waren, en niemand naar hen vraagde, nochtans zou de Heere hen opzoeken. En hoewel zij verlaten en veracht waren van degenen die rondom hen waren, nochtans zou de Heere hen 'verheerlijken, en zij zouden niet gering worden', gelijk er in vers 19 staat. De somma van al deze beloften vinden wij in vers 22: 'En u zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn'. Ik zal alles in u werken wat u nodig hebt, en dat is: 'Gij zult Mij tot een volk zijn'. Ook zal Ik alles voor u zijn wat u nodig hebt, en dat is: 'Ik zal u tot een God zijn'.

O! dat wij deze belofte omhelzen en aangrijpen mochten! Het is alsof de Heere zei: 'Ik zal u heilig maken, en zo als Ik u hebben wil, want u zult Mij tot een volk zijn; en Ik zal u ook gelukzalig maken, want Ik zal u tot een God zijn'. Maar om welke reden zal Hij dit nu alles doen? De grond of reden hiervan wordt ons in de woorden van de tekst opgegeven: 'Wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken?' Waarom wil Hij zoveel weldadigheid bewijzen aan een arme worm van Adams huisgezin? Het is omdat Christus, als Middelaar met Zijn hart Borg geworden is, in onze plaats om tot God te genaken en om alles te doen wat nodig was, ten einde deze goedertierenheid en gunst Gods zich uit mocht kunnen laten tot de mens.

Ik weet wel, dat sommigen deze woorden verstaan als sprekende van het naderen van het volk Gods door het geloof, zich verbindende om uit hoofde van hun plicht door Zijn genade tot Hem te genaken. Dit is wel een gevolg van het voorgaande, en daarom zal ik het, zo de Heere wil, op zijn eigen plaats insluiten in de toepassing van deze stof. Maar ik oordeel met de beste uitleggers die ik gezien heb, dat hier gesproken wordt van Christus en van Zijn onderneming voor een uitverkorene wereld in het verbond der verlossing of der genade, Zich verbindende om Borg voor ons te worden bij de Vader, omdat Hij zag dat wij onszelf bedorven, en onze geloofwaardigheid en onderhandeling met God verbroken hadden. De eerste Adam, ons natuurlijk verbondshoofd in het verbond der werken, heeft dat verbond verbroken, en de verbintenis, van tot God met zijn volmaakte persoonlijke gehoorzaamheid te genaken, geschonden. En zo heeft hij, en hebben wij in hem, al onze kracht en vermogen bij God verloren. Maar zie, de tweede Adam, een hart hebbende dat vol van liefde was omtrent een menigte van zondige wormen, hoedanig wij allen hier tegenwoordig zijn, zo neemt Hij die verbintenis op Zich, die Adam verbroken had. En aangezien Hij een persoon van volkomen geloofwaardigheid en trouw was, zo is terstond het verdrag gesloten, waarop de Heere alle zegeningen uitlaat om Zijnentwil: *'Want wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken?'* enz.

In die woorden mogen wij acht geven:
1. Op het eigenlijke werk en ambt van onze Heere Jezus als Middelaar, namelijk tot God te genaken; en dat voor ons en in onze plaats, als de grote Hogepriester van onze belijdenis. De priesters worden gezegd tot God te naderen (Leviticus 10:3 en 21:17-18). En in Éxodus 20:21 lezen wij: 'En het volk stond van verre, maar Mozes naderde tot de donkerheid, alwaar God was'. Zo is ook Christus, onze grote Mozes, tot God genaderd.
2. In die woorden vinden wij ook Zijn hartelijke bewilliging tot Zijn werk; Hij is met Zijn hart Borg geworden. Daartoe heeft Hij een gebod van Zijn Vader ontvangen, Die Hem heeft doen naderen, zijnde Hij de oorspronkelijke oorzaak en fontein, gelijk het koppelwoordje 'want' aantoont: 'Want wie is hij?' enz. Kon het iemand doen zonder Mij? O, nee! de Vader is de eerste in het werk; maar Christus was even gewillig tot het werk, als de Vader is geweest om Hem te gebruiken; Hij is met Zijn hart daar Borg voor geworden, dat is, Hij verbond en verplichtte Zichzelf daartoe. Hij is voor Zijn hart Borg geworden, gelijk sommigen het lezen. Hij is voor Zijn ziel Borg geworden, dat die in de volheid des tijds tot een offer voor de zonde gemaakt zou worden. Zijn eigen gewillige onderwerping aan de wil Zijns Vaders, en Zijn liefde en ontferming tot het gevallen mensdom hebben Hem Borg doen worden. Ook heeft Hij zulks hartelijk, onbeschroomd, vrijwillig en blijmoedig gedaan, de zwarigheden die Hem in de weg stonden, als niets aanmerkende.
3. Op de uitzonderlijkheid en wonderlijkheid van de zaak, uitgedrukt in de vraag: *'Wie is hij die met zijn hart borg worde'*, enz. Dit geeft de grootheid van de Persoon en de wonderlijke natuur van het werk, dat Hij onderneemt, te kennen. Christus is in deze gehele zaak waarlijk wonderbaar; en wanneer God het op deze wijze uitdrukt, mogen wij dan niet met verwondering vragen: *'Wie is hij die met zijn hart borg worde'*, voor zulk een werk?
4. En dan op de Goddelijke getuigenis, die bij dit alles nog gevoegd wordt, in de woorden: *'spreekt de HEERE'*. Hier hebben wij een edele grond voor ons geloof, namelijk de getuigenis van een God der waarheid; dat dan het ongeloof zwicht, de mond des Heeren heeft het gesproken. Gods getuigenis is onze zekerheid; ook hebben wij niets meer of beters nodig, dan het woord van een God, Die getuigenis geeft aangaande Zijn eeuwigen Zoon. *'Wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken? spreekt de HEERE'*.

AANMERKING: *Onze Heere Jezus Christus, de eeuwige Zoon Gods, heeft Zichzelf hartelijk en gewillig verbonden om Borg te worden en tot God te genaken in het werk van onze verlossing*.

Na het verklaren van de waarheid dezer leer, zal ik de bijzondere delen van de tekst openleggen en in de navolgende orde behandelen.
(1) Zal ik aantonen welk een wonderlijk Persoon deze is, Die met Zijn hart Borg is geworden om tot God te genaken; gelijk dat in de vraag: *'Wie is hij?'* aangewezen wordt.
(2) De natuur van het werk, daar Hij Zichzelf toe verbindt, aangezien het een borgstelling is om tot God te genaken.

(3) De uitzonderlijkheid van de daad, opgesloten in de manier van de uitdrukking: *'Wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken?'*
(4) De redenen van de leer, waarom Christus onder deze verbintenis gekomen is, benevens de redenen voor ons geloof daaromtrent, of waarom de getuigenis van Jehovah daarbij gevoegd is in de woorden: *'Spreekt de HEERE'*.
(5) En dan zal ik zo, als de Heere mij zal ondersteunen, uit deze leer enige besluiten trekken ter toepassing.

Alvorens ik tot de voorgestelde orde overga, zal ik enige Schriftuurlijke bewijzen van deze leer voordragen, dat Christus Zich als Borg tot dit werk gewillig verbonden heeft.
1. Uit Zijn gewillig opnemen van dit werk en ambt (Psalm 40:7-9): 'U hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer, U hebt Mij de oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt u niet geëist. Toen zei Ik: Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven: Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen', enz. Vergelijk Hebreeën 10:5-7.
2. Omdat Hij het Zijn bijzondere eer en heerlijkheid acht, dat Hij dit ambt op Zijns Vaders roeping op Zich genomen heeft, zoals blijkt in Hebreeën 5:4-5: 'En niemand neemt voor Zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs als Aäron. Alzo heeft ook Christus Zichzelf niet verheerlijkt om Hogepriester te worden, maar Die tot Hem gesproken heeft: u zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd'.
3. Uit Zijn belofte om van Zijn Vader, om Zijn hulp en bijstand in dit werk, af te hangen (Jesaja 49:5): 'Maar Israël zal zich niet verzamelen laten', zegt Christus, 'nochtans zal Ik verheerlijkt worden in de ogen des HEEREN, en Mijn God zal Mijn Sterkte zijn'. En (Jesaja 50:7): 'Want de Heere HEERE helpt Mij, daarom word Ik niet te schande; daarom heb Ik Mijn aangezicht gesteld als een keisteen, want Ik weet dat Ik niet zal beschaamd worden'. Hierom heeft Hij 'het kruis verdragen en de schande veracht' (Hebreeën 12:2). En wederom: 'Ik zal Mijn betrouwen op Hem stellen' (Hebreeën 2:13).
4. Uit Zijn beloften van onderwerping aan de wil Zijns Vaders, in het dragen van versmaadheid en om Zijn leven af te leggen voor degenen die Hem gegeven waren (Jesaja 50:5-6): 'De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet weerspannig, Ik wijk niet achterwaarts. Ik geef Mijn rug dengenen die Mij slaan, en Mijn wangen dengenen die Mij het haar uitplukken; Mijn aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en speeksel'. En (Johannes 10:18): 'Ik heb macht Mijn leven af te leggen en heb macht hetzelve wederom te nemen. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen'.
5. Gelijk Hij nu zulks beloofd heeft, zo heeft Hij ook Zijn belofte volbracht. Zijn hart is gezet geweest op het werk, zelfs op het allerzwaarste gedeelte van hetzelve: 'Ik moet met een doop gedoopt worden; en hoe word Ik geperst, totdat het volbracht zij!' (Lukas 12:50); en Hij kon niet rusten voordat Hij zeggen kon: Het is volbracht. 'Ik heb U verheerlijkt op de aarde; Ik heb voleindigd het werk dat u Mij gegeven hebt om te doen' (Johannes 17:4). Dus heeft Hij de verbintenis volbracht, daar Hij onder gekomen is.
6. En nu verwacht Hij de heerlijkheid die Hem beloofd is, alsook de vervulling van de heerlijke beloften die Hem gedaan zijn op de vervulling van Zijn verbintenis (Johannes 17:4-5): 'Ik heb U verheerlijkt op de aarde; en nu, verheerlijk Mij, u Vader, bij Uzelf, met de heerlijkheid die Ik bij U had eer de wereld was'. Ja Hij eist zulks als iets dat Hem alleszins toekomt (vers 24): 'Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij

Mij zijn, die u Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die u Mij gegeven hebt, want U hebt Mij liefgehad, voor de grondlegging der wereld'. Dus kunt u uit al deze dingen de waarheid van deze leer verklaard zien.

(1) Nu komen wij tot het eerste hoofdstuk dat door ons is voorgesteld, namelijk om te tonen wat een wonderlijk Persoon deze is, Die met Zijn hart Borg is geworden, om tot God te genaken; gelijk het in de vraag wordt aangewezen: *'Wie is hij?'*

Daar zijn deze volgende dingen, die in deze Persoon Die Borg wordt, wonderlijk zijn.
1. *'Wie is hij?'* Ik antwoord: Niemand anders dan de eeuwige Zoon van de eeuwigen Vader, Die met Hem en de Heiligen Geest één God is; 'Den Koning der eeuwen, de onverderfelijken' (1 Timótheüs 1:17), Die gezegd wordt 'God te zijn boven alles te prijzen in der eeuwigheid' (Romeinen 9:5). Amen, zegt de apostel, en laat ook ons hart amen zeggen, door de kroon van absolute Goddelijke soevereinheid en hoogste goddelijkheid op het hoofd te zetten van onze Heere Jezus, in tegenstelling van die verdoemelijke dwaling van de arianen, die in deze dagen diepe wortelen schijnt te schieten in Brittannië en Ierland, en zich te verspreiden als een koudvuur en een invretende kanker. Wie is Hij ten aanzien van Zijn Persoon? Hij is de Zoon Gods. Wie is Hij ten aanzien van Zijn natuur en Zijn Wezen? Hij is Wezenlijk dezelfde met de Vader en de Heiligen Geest, van gelijke macht en heerlijkheid; Hij is God boven allen te prijzen in eeuwigheid; en vervloekt zij zulk een avondmaalganger die hier geen amen op zegt. In het grote zegel van het Avondmaal des Heeren doen wij 's apostels belijdenis des geloofs (1 Johannes 5:20), dat, zo iemand vragen mocht: Wie is Hij?; wij dan antwoorden: 'Deze is de waarachtige God en het eeuwige Leven'. Deze heerlijke Borg, de Heere Jezus, Wiens dood wij heden gedenken, is ten aanzien van Zijn Goddelijke natuur de waarachtige God: 'En Hij heeft op Zijn kleed en op Zijn dij dezen Naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren' (Openbaring 19:16). Deze is het eeuwige Woord, dat vlees geworden is (Johannes 1:14). Hij heeft onze natuur aangenomen en is mens geworden, opdat Hij God bevredigen mocht. De oneindig grote hoedanigheid van de Persoon prijst Zijn liefde, borgstelling en verbintenis uitnemend aan.
2. *'Wie is hij?'* Hij is één die, hoewel 'Hij in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn, Zichzelf vernietigd heeft, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is de mensen gelijk geworden; en in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd', enz. (Filippenzen 2:6-8). Hij is het die, hoewel men 'Zijn leeftijd niet kan uitspreken' (Jesaja 53:8), omdat 'Zijn uitgangen vanouds zijn, van de dagen der eeuwigheid' (Micha 5:1), Zich nochtans verbonden heeft 'te worden uit een vrouw, en te worden onder de wet, opdat Hij degenen die onder de wet waren, verlossen zou' (Galaten 4:4-5), alsook om afgesneden te worden uit het land der levenden. Hij is het die, hoewel Hij de Overste der koningen der aarde, en de Koning der koningen is, Zich nochtans verbonden heeft om een Knecht der knechten genaamd te worden; 'waarom Hij Zich dan ook omgordt om hen te dienen, en om hun voeten te wassen' (Johannes 13:4-5). Hij is het die, hoewel Hij wonderlijk is in Zijn soevereiniteit, omdat Zijn Koninkrijk over alles heerst, in Zijn nederbuiging nochtans onvergelijkelijk is. Hoewel Hij zulk één is, die nooit gekend zou kunnen worden, behalve indien Hij Zichzelf bekend gemaakt had, nochtans heeft Hij Zichzelf getoond zulk één te zijn, 'die krachtig in woorden en werken is' (Lukas 24:19), zeggende: 'Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die

machtig ben te verlossen' (Jesaja 63:1). Hij is het die, hoewel Hij Gods enige en geliefde Zoon is, Zich nochtans verbindt om Zijns Vaders gezelschap te verlaten, en Zijn vijandschap en Zijn toorn te ondergaan. Zo het een blote beroving geweest was van Zijns Vaders gunst voor een kleine tijd, dat zou meer geweest zijn dan al de mensenkinderen waardig geweest waren; 'want Hij was dagelijks van alle eeuwigheid Zijns Vaders vermaking' (Spreuken 8:30). Maar het moest veel meer zijn; Hij verbindt Zich om onze zonde en schuld op Zich te nemen, om onze smarten te dragen en Zijns Vaders toorn te ondergaan, in zoverre dat, hoewel des Vaders vermaak en welbehagen in Hem nooit veranderd is, Hij nochtans ondernomen heeft om zulk een wonderlijk voorwerp van Zijn vermaak te worden, dat Hij een vermaak nam om Hem te verbrijzelen, en behagen had in Hem te stellen tot een slachtoffer (Jesaja 53:10): 'Doch het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen', enz. Hij had een behagen om Hem te verbrijzelen in de vijzel van Zijn oneindige toorn, totdat Hij Hem het bloed uit Zijn hart en Zijn aderen, en Zijn ziel uit Zijn lichaam geperst had; want Hij zweette grote droppelen bloeds in de hof, ja Hij heeft Zich doodgebloed aan het kruis, en daarna gaf Hij de geest. Wie is Hij? Niemand anders dan dat aangename voorwerp van Gods eeuwige liefde, hetwelk nu het aangename voorwerp wordt van Zijn oneindige toorn. Christus is van de Vader geliefd geweest in Zijn sterven, en om Zijn sterven in onze plaats; Hij beminde Hem in Zichzelf, en Hij had Hem lief als een offerande; want het was 'een offerande en een slachtoffer Gode, tot een welriekenden reuk' (Éfeze 5:2). O wat heeft Christus deze liefde duur gekocht!

3. *'Wie is hij?'* Niemand anders dan die Heerlijke, Die wij door onze zonden beledigd hebben, en ontslagen om ons enige gunst te bewijzen, door onze afval van Hem, in het verbreken van onze verbintenis in het verbond der werken, en door onze gedurige rebellie tegen Hem, en 'het smarten aandoen aan Zijn Heiligen Geest' (Jesaja 63:10). Wie is Hij? Hij is diegene, Die door de partij daar Hij Borg voor wordt, het meest gehaat en veracht wordt; 'Want Hij is veracht en de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten en verzocht in krankheid; en een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem; Hij was veracht, en wij hebben Hem niet geacht' (Jesaja 53:3), en nochtans wordt Hij Borg voor dezulken die in dadelijke tegenstand en vijandschap tegen Hem stonden; want terwijl wij nog vijanden waren, is Hij Borg voor ons geworden; 'Hij is te zijner tijd voor de goddelozen gestorven' (Romeinen 5:6). 'Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is als wij nog zondaars waren' (vers 8); 'want indien wij vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons', enz. (vers 10). Hij heeft dezulken liefgehad die Hem haatten.

4. *'Wie is hij?'* Hij is zulk één die ons niet nodig heeft, omdat Hij oneindig in Zichzelf gelukzalig is en die niets verloren zou hebben, hoewel het ganse mensdom voor eeuwig verloren was gegaan; en die nochtans Zichzelf, liever dan dat wij niet gelukzalig zouden zijn, wilde overgeven aan de grootste ellende, vastelijk voornemende om niet gelukzalig te willen zijn zonder ons. Hij wilde tot dat einde liever 'het tegenspreken van de zondaren tegen Hemzelven komen verdragen' (Hebreeën 12:3), en allerlei smaad, laster en ongelijk verdragen, en 'om onzentwil arm worden, daar Hij rijk was' (2 Korinthe 8:9). En hoewel Hij ten hoogste verheven was, zo heeft Hij nochtans ten laagste willen vernederd worden. Laten al de uitnemendheden van hemel en aarde tezamen gelegd worden; laten al de volmaaktheden, daar ooit de wereld van gehoord heeft, en nog oneindig meer, laat dat alles bijeen vergaderd en een oneindigheid daarbij gedaan worden, en laten die allen in één persoon doorstralen, die Persoon is Christus. O hoe rijk, hoe heerlijk is deze

Persoon dan! En nochtans is deze Persoon Borg geworden, om voor geringe wormen de dood te sterven, dien Hij onder Zijn voeten voor eeuwig had mogen vertreden.
5. *'Wie is hij?'* Hij is zulk één die Zijn hand op beide partijen, God en de mens, leggen kan. En dus kan die beiden aangrijpen en ze tot één brengen in Hemzelven, hoewel zij op een oneindige afstand zijn van elkaar (Kolossenzen 1:20-21): 'En dat Hij door Hem vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns kruises, door Hem, zeg ik, alle dingen verzoenen zou tot Zichzelf, hetzij de dingen die op de aarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn', enz. Hij is zulk één die niet alleen de middelmuur des afscheidsels weg kon nemen tussen Joden en heidenen, tussen mensen en mensen; maar ook de middelmuur des afscheidsels tussen God en de mens; om de zondaar tot God, en God tot de zondaar te brengen (1 Petrus 3:18): 'Want Christus heeft ook ééns voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen'. 'God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende' (2 Korinthe 5:19). En dus is Hij zulk één die door Zijn almachtige arm die beiden tot één brengt: 'Deze zal Vrede zijn' (Micha 5:4). Deze God-Mens is onze vrede, omdat Hij een vriend is van beide partijen. Want God zijnde, is Hij zulk een vriend van God, dat Hij Hem niets onthouden wil dat Hem toekomt; Hij wil aan Zijn rechtvaardigheid de laatste penning betalen, en al de heerlijkheid herstellen die door de zonde geschonden was. En mens zijnde, is Hij ook zulk een vriend van de mens, dat Hij al onze schuld betalen, en al ons verlies vergoeden wil, en nog meer voor ons verdienen dan wij ooit verloren hebben.
6. *'Wie is hij?'* Hij is zulk één, Wiens 'Naam Wonderlijk is' (Jesaja 9:5). Maar wie zal al de wonderen van Zijn Persoon en volmaaktheden, de wonderen van Zijn ambten, betrekkingen, verschijningen, geboorte, leven, dood, opstanding, hemelvaart en voorbidding; de wonderen van Zijn gerechtigheid en verwerving; de wonderen van Zijn liefde in derzelver hoogte en diepte, lengte en breedte, in derzelver eeuwigheid, krachtdadigheid en duurzaamheid, verhalen kunnen? Hij is één, Wiens Naam is Wonderlijk, en Wiens navolgers die Zijn Naam dragen, tot tekenen en wonderen zijn (Jesaja 8:18): 'Zie, Ik en de kinderen die Mij de HEERE gegeven heeft, zijn tot tekenen en tot wonderen in Israël'. 'Hoort nu toe, Jozua, u hogepriester, u en uw vrienden, die voor uw aangezicht zitten, want zij zijn een wonderteken' (Zacharía 3:8). En het is ook zeker, dat hoe meer er van Christus van hen afstraalt, hoe meer zij een werelds wonder zijn, gelijk Christus Zelf geweest is. Wat zal ik meer zeggen? De tijd zou mij ontbreken om van deze dingen te spreken, en om melding te maken van Zijn wonderlijke werken en raadslagen, van Zijn wonderlijke wegen op de aarde en in de harten van Zijn volk; van Zijn wonderlijke daden omtrent de mensenkinderen, zowel in Zijn oordelen als in Zijn goedertierenheden; en van Zijn leidingen en besturingen van Zijn eigen kinderen. Laat het ons maar vergenoegen dat Hij het is, Wiens Naam Wonderlijk is, en ook wonderlijk zal genaamd worden.

(2) Het tweede hoofdstuk door ons voorgesteld, is om een weinig te spreken van de natuur van het werk, daar Hij Zichzelf toe verbindt, terwijl er gezegd wordt dat Hij met Zijn hart Borg wordt om tot God te genaken.

Het naderen van de priesters tot God, onder de wet, was maar een schaduw, om de nadering van onze grote Hogepriester tot God in onze plaats af te beelden. Ten einde wij dit stuk wat nader verklaren mogen, zo zullen wij in het algemeen deze twee dingen vooraf zeggen.

Vooreerst. Dat alle mensen van Gods tegenwoordigheid uitgesloten waren, zodat zij in hun eigen personen niet tot Hem konden naderen, en dat door een drievoudige hinderpaal.
1. Door de hinderpaal van een gebroken of geschonden wet, of verbond der werken. Het verbond der werken was: doet dat en u zult leven, of anders zult u sterven, in welk verbond het gebod was: doet dat. De belofte was het leven; en de bedreiging was de dood. Door de zonde heeft de mens dit gebod van gehoorzaamheid verbroken, de belofte des levens verbeurd en de straf des doods op zich gebracht. Indien wij ooit tot God in genade naderen zullen, zo moet dit gebroken gebod hersteld, dit verbeurde leven weder gekocht, en deze verdiende straf uitgevoerd en gedragen worden. Dit is een beletsel of hinderpaal, welke noch engelen noch mensen uit de weg kunnen ruimen, om ons een toegang te openen om tot God te genaken.
2. Door de hinderpaal van Gods geschonden volmaaktheden; inzonderheid van Gods oneindige heiligheid, die ter verdediging van het gebod tevoorschijn komt, in zoverre dat niemand tot een heilig God genaken kan, tenzij Zijn heiligheid gezuiverd wordt door een volmaakte gehoorzaamheid. Nog eens, Gods oneindige rechtvaardigheid, die ter verdediging van de straf of de bedreiging van de wet tevoorschijn komt, in zoverre dat niemand tot een rechtvaardig God genaken kan, tenzij Zijn rechtvaardigheid voldaan wordt door een volmaakte offerande. Gelijk nu ons natuurlijk gemis van een gelijkvormigheid met de wet, de heiligheid Gods doet staan in de weg van onze nadering tot Hem, zo doet ook ons natuurlijk gebrek of gemis van bekwaamheid, de rechtvaardigheid Gods in de weg staan van onze nadering tot Hem. O! wie kan deze hinderpaal van Gods geschonden volmaaktheden uit de weg ruimen?
3. Door de hinderpaal van onze natuurlijke vijandschap en zonde (Jesaja 59:2): ‘Maar uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen ulieden en tussen uw God’, zodat wij niet tot Hem genaken kunnen. Wij zijn vijanden Gods door de boze werken. Dit is een hinderpaal die niet dan door een almachtige arm kan weggeruimd worden. Dus, zeg ik, waren alle mensen uitgesloten van de tegenwoordigheid Gods, zodat er geen genaken was tot Hem.

Ten andere. Wij zeggen ook vooraf, dat het werk van Hem, Die in onze plaats genaken zal tot God, als onze plaatsbekleder, noodzakelijk de wegneming van deze hinderpalen insluit. Hij Die Borg wil worden, om tot God te genaken als ons hoofd, om ons tot God weder te brengen, Die moet Zich ook verbinden om die hinderpalen weg te nemen, en wel:
1. De hinderpaal van een geschonden verbond der werken. Dus is dan Christus ook gekomen en heeft zo, door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, de wet verhoogd en verheerlijkt. Het gebod van de wet, die wij verbroken hadden, moest Hij vervullen door een volmaakte gehoorzaamheid. De beloften des eeuwigen levens, welke wij verbeurd hadden, moest Hij herstellen door het verbeurde weder te kopen, en een eeuwige gerechtigheid aan te brengen. En de bedreigde straf moest Hij ondergaan, of iets dat even gewichtig als dezelve was, door te komen onder de vloek der wet.
2. De hinderpaal van Gods geschonden eigenschappen en volmaaktheden, door het verdedigen van Gods heiligheid en voldoen aan Zijn rechtvaardigheid, opdat deze en dergelijke geschonden eigenschappen van de Goddelijke majesteit niet in de weg mochten staan; want zolang zij in de weg zijn, is er geen genaken tot God.
3. De hinderpaal van ‘s mensen natuurlijke vijandschap tegen God; anders zou Hij, Die Borg wordt om tot God te genaken, ons niet met Zich tot God kunnen brengen.

Deze dingen vooraf gezegd hebbende, zo kunnen wij te gemakkelijker zien wat het werk is daar de Heere Jezus met Zijn hart Borg voor geworden is, om tot God te genaken. Hij komt tot God in onze plaats, omdat wij in onze personen niet tot Hem genaken konden. Het zou beneden de majesteit van een groot koning zijn, om onmiddellijk met een schuldig rebel of verrader te handelen; en zo is het ook beneden de majesteit van een groot God, om met ellendige en schuldige zondaars onmiddellijk te handelen. Wie zal dan tot Hem genaken? En daarom handelt Hij onmiddellijk met Christus, zijnde Hij een Persoon van een gelijke waardigheid met Hemzelven, ten aanzien van Zijn Goddelijke natuur; alsook een Persoon die machtig is om al die hinderpalen weg te nemen, en om dus voor Zichzelf als Middelaar de weg te banen, alsook voor al de verlosten om tot God te genaken, als hun eeuwige rust en gelukzaligheid. En dit doet Hij alles door de gebroken wet te vervullen, want Hij is gekomen 'om alle gerechtigheid te vervullen' (Mattheüs 3:15), door aan Gods geschonden volmaaktheden genoeg te doen; in zoverre dat God om Zijner gerechtigheids wil voldaan is; en door het verbreken van de natuurlijke vijandschap der mensen, waardoor 'zij met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons' (Romeinen 5:10).

Maar meer in het bijzonder zal ik hier tonen:
A. Onder welke verbintenissen Christus als Borg gekomen is.
B. Wat het voor een genaken is, dat Hij tot God gedaan heeft, onder deze verbintenis.
C. Onder welke aanmerkingen wij die God te beschouwen hebben, tot Wien Hij als Borg genaakt.
D. In wat standplaats Hij Zich verbond om tot deze God te genaken.

A. Aangaande de verbintenissen daar Christus onder gekomen is, toen Hij als Borg tot deze God genaakte, daarop zeggen wij dat Hij onder een verbintenis gekomen is omtrent het gehele werk der verlossing, gelijk:
1. Hij heeft Zichzelf verbonden om als Borg 'de gestaltenis van een dienstknecht aan te nemen' (Filippenzen 2:7), door onze natuur aan te nemen en Zich voor ons te stellen onder de wet, opdat Hem zo de wet mocht kunnen bereiken in plaats van de schuldige zondaar; of anders zou de vloek der wet, die wij verdiend hadden, nooit op Hem gebracht kunnen worden. Tot deze verbintenis behoren verschillende dingen, welke ik maar kortelijk in zovele Schriftuurlijke uitdrukkingen zal voorstellen. Hij verbond Zich 'om te worden uit een vrouw, te worden onder de wet, opdat Hij degenen die onder de wet waren, verlossen zou' (Galaten 4:3-4). Hij heeft Zich verbonden, namelijk Hij 'Die geen zonde gekend heeft, om zonde voor ons gemaakt te worden, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem' (2 Korinthe 5:21).
2. En dus heeft Hij Zich niet alleen verbonden om de wet in al haar geboden en eisen te voldoen, maar ook om al de geschonden eigenschappen van de Goddelijke majesteit te vergoeden door een eeuwige gerechtigheid aan te brengen. Hij verbond Zich om Zichzelf over te geven 'tot een offerande en een slachtoffer Gode' (Éfeze 5:2); 'Zijn ziel te stellen tot een schuldoffer' (Jesaja 53:10), en 'om Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen' (Mattheüs 20:28). Hij heeft Zich verbonden om door het bloed Zijns kruises vrede te maken; om de breuk, die er is tussen God en ons, weer te herstellen, en om door Zijn bloed de weg te banen tot het heilige der heiligen, 'opdat wij met vrijmoedigheid mochten ingaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een versen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat

is door Zijn vlees' (Hebreeën 10:19-20), ten einde wij in volle verzekerdheid des geloofs mochten wederkeren tot God.
3. En met betrekking hierop heeft Hij Zich verbonden om ons, zowel door macht als door prijs, te zullen verlossen, en om ons 'een zeer gewillig volk te maken op de dag Zijner heirkracht' (Psalm 110:3); en opdat Hij de slang de kop vermorzeld, en de werken des duivels verbroken hebbende, 'zijn gebondenen uit de kuil waar geen water in is, mocht uitlaten' (Zacharía 9:11). Hij heeft Zichzelf verbonden om 'de gevangenis gevankelijk weg te voeren' (Psalm 68:19). 'Om de vang des machtigen te benemen, en de gevangenen des rechtvaardigen te doen ontkomen' (Jesaja 49:24); en om dus het verloren beeld Gods in de mens te herstellen, en hem 'der Goddelijke natuur deelachtig te maken' (2 Petrus 1:4).
4. En dus heeft Hij Zich verbonden om niet alleen de zonde te verbreken en 'dezelve te veroordelen in het vlees' (Romeinen 8:3), omdat zij strekte om Gods wet te vernietigen, Zijn heerlijkheid te verdonkeren, en te slaan naar het Wezen Gods, zowel als om de zondaar te bederven, maar ook om 'den dood teniet te doen, en om het leven en de onverderfelijkheid aan het licht te brengen' (2 Timótheüs 1:10). Hij heeft Zich verbonden om 'te komen opdat wij het leven en overvloed hebben' (Johannes 10:10).
En in dit alles is Christus bij de Vader Borg geworden voor onze schuld, voor onze plicht, en voor onze heiligheid en behoudenis. En gelijk Hij bij God Borg geworden is voor ons, zo is Hij ook voor ons Borg geworden bij God, opdat Hij voor onze schuld bij God Borg geworden zijnde, wij gerechtvaardigd zouden worden; voor onze plichten Borg zijnde, wij geheiligd mochten worden; en voor onze behoudenis Borg zijnde, wij verheerlijkt en in de hemel gebracht zouden worden, om voor eeuwig bij de Heere te Zijn.

a. Hij is Borg geworden voor onze schuld om dezelve te betalen, tot het uiterste dat de oneindige heiligheid Gods kon vorderen in het gebod, en tot het uiterste dat de oneindige rechtvaardigheid Gods kon vorderen in de bedreiging van de wet; en dus 'kan Hij volkomenlijk zalig maken, omdat Hij altijd leeft om voor ons te bidden' (Hebreeën 7:25), op grond van de volmaakte betaling die Hij gedaan heeft door Zijn gehoorzaamheid tot de dood. Hier is de grond van onze rechtvaardigmaking voor God; om deze grond te leggen, is Hij voor ons Borg geworden bij God; en op deze grond is Hij Borg voor ons dat wij gerechtvaardigd zullen worden, zeggende: 'Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken' (Hebreeën 8:12).
b. Hij is niet alleen voor onze schuld, maar ook voor onze plichten Borg geworden; Zich bij God verbonden hebbende om voor ons alle genade en heiligheid te verwerven, verbindt Hij Zich in Zijn beloften ook aan ons, om ons 'een nieuw hart te geven en een nieuwen geest, om de Heere te kennen; dat Hij Zijn Geest in het binnenste van ons geven zal, en maken dat wij in Zijn inzettingen zullen wandelen, Zijn rechten bewaren en doen' (Ezechiël 36:26-27). 'Dat Hij Zijn vreze geven in ons hart, opdat wij niet van Hem zullen afwijken' (Jeremía 32:40), en dat wij daarom niet zullen zondigen tot de dood, noch leven en sterven onder de macht der zonden; dat de zonde geen eindelijke overheersing over ons zal hebben, maar dat 'de wet des Geestes des levens in Christus Jezus ons vrij zal maken van de wet der zonde en des doods' (Romeinen 8:2).
c. En als een gevolg van die twee verbintenissen voor onze schuld en voor onze plichten, is Hij ook Borg geworden voor onze heiligheid en behoudenis; zeggende tot Zijn Vader: 'Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der

eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken' (Johannes 10:28). Hij is ook Borg geworden bij de Vader, 'dat al wat Hij Hem gegeven heeft, Hij daaruit niet verlieze, maar hetzelve opwekke ten uitersten dage' (Johannes 6:39); en 'dat zij allen zijn zullen waar Hij is, om Zijn heerlijkheid te aanschouwen' (Johannes 17:24). Hieruit vloeien al de beloften voort, waarin Hij ook voor ons Borg geworden is bij God; gelijk dat 'Hij ons van struikelen zal bewaren, en ons onstraffelijk zal stellen voor Zijn heerlijkheid in vreugde' (Judas:24); en dat, hoewel wij soms door dwang door onze vijanden gevangen gevoerd mogen worden, wij nochtans overwinnen zullen door het bloed van het Lam, en 'met Hem zitten op Zijn troon, gelijk als Hij overwonnen heeft en gezeten is met Zijn Vader in Zijn troon' (Openbaring 3:21); en dat ons geen kruis zal overkomen dan hetgeen in de uitkomst tot ons voordeel verstrekken zal, wat het ook anders voor het tegenwoordige voor ons gevoel zou mogen schijnen: 'Want wij weten dat dengenen die God lief hebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn' (Romeinen 8:28).

Dit leidt ons tot een vraag, die u mogelijk voor zult stellen, en zeggen: Wie mag aan deze borgstelling van Christus een deel verwachten? Is Hij Borg geworden ten voordeel van ons allen?

Ik antwoord:

Op zulk een wijze, als waaraan allen die mij horen gelegen is, dat Hij Borg is geworden voor allen die Hem van de Vader gegeven zijn; en dat niemand, die dit Evangelie hoort, zichzelf aan te zien heeft als uitgesloten te zijn. Daarom drukt Christus het op deze wijze uit: 'Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen' (Johannes 6:37). Gevolglijk verbindt Hij Zich ten voordeel van allen die Zichzelf niet door hun eindelijk ongeloof van de weldaad van deze heerlijke borgstelling uitsluiten, door Christus te verwerpen en te weigeren om op de voorwaarden, die Hij ondernomen heeft te vervullen, zalig te willen worden. Dus is de deur voor u allen geopend om deel te komen nemen aan alles wat de Heere Jezus als Borg ondernomen heeft te doen; inzonderheid wanneer u oordeelt dat uw eigen persoonlijke verbintenissen, geloften, beloften en verbonden niet zo genoegzaam zijn als de persoonlijke borgstelling van Christus in uw plaats. Is het zo bij u gesteld? Zijn dit uw gedachten, o mens! wie u ook zou mogen wezen, dan is hier een goed verbond om aan te gaan. U die geen geld hebt om uw schulden te betalen, geen genade om uw plichten te volbrengen, en geen kracht om uw heiligheid te verzekeren, o! hier is een Christus, die bij God Borg wordt voor uw schuld, voor uw plichten, en voor uw behoudenis.

Laten uw harten dan met toepassing amen zeggen, dat is voor mij een goed verbond. En indien zulks geschiedt, zo heeft God al tevoren gezegd: amen, het zij zo! Kortom; de somma van Christus' borgstelling en verbintenis, daar Hij onder gekomen is in Zijn genaking tot God, is om Zijn wet te vervullen, Zijn heiligheid te verdedigen, Zijn rechtvaardigheid te voldoen, Zijn toorn te dragen in onze plaats en om 'voor ons tot zonde gemaakt en een vloek te worden' (2 Korinthe 5:21 en Galaten 3:13). Hij is Borg geworden om voor ons tot een slachtoffer, een rantsoen, een verzoening, en om alles te worden wat de heerlijkheid van Gods volmaaktheden in de zaak van onze zaligheid vereist. Dus heeft Hij Zichzelf als Borg verbonden om tot God te genaken.

B. Vraagt men wat het voor een genaken is, dat Hij tot God gedaan heeft onder deze verbintenissen? Ik antwoord kortelijk:

1. Het was een nabij naderend genaken door Gods eigen vergunning en bestelling.
Zie de even voorgaande woorden van de tekst: ‘Ik zal Hem doen naderen, en Hij zal tot Mij genaken’. Wij zouden op een oneindige afstand van God moeten staan, zo aan Christus niet vergund geworden was om in onze plaats te naderen. Maar zie, nu heeft Hij een nadering gedaan, genakende tot God onder de schaduw van een wettige autoriteit: Zijn Vader heeft Hem daarin geautoriseerd en doen naderen. God de Vader is de eerste oorzaak van onze zaligheid; ‘dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen’, zegt Christus (Johannes 10:18). Het was de wil van Zijn Vader, welke Hij kwam doen (Psalm 40:9). En hoe nabij Christus tot God genaakt in onze plaats onder deze autoriteit, vergunning en gebod, kan door mensen of engelen niet gezegd worden. Want Hij is Hem zo nabij gekomen, dat Hij Zijn hand op Hem gelegd heeft; ja dat Hij God, als het ware, met al Zijn heerlijke volmaaktheden en schijnstrijdige eigenschappen in Zijn armen genomen, en dezelve met elkaar verenigd en verbonden heeft met de band van oneindige vriendschap en eendracht, tot de hoogste verheerlijking van elke derzelve in het werk van onze zaligheid. Met het oog op dit nabij naderend genaken, is het dat er gezegd wordt: ‘De goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten, de gerechtigheid en vrede zullen elkander kussen’ (Psalm 85:11).
2. En daarom was het zowel een vrijmoedig genaken door Gods eigen bijstand, als een dicht genaken door Zijn vergunning. Dit blijkt ook duidelijk uit de tekst: ‘En Ik zal Hem doen naderen en wie is Hij, Die met Zijn hart Borg wordt om tot Mij te genaken, spreekt de Heere?’ Het was waarlijk een zeer vrijmoedig en onversaagd genaken; maar het was door des Vaders hulp en bijstand (Jesaja 50:7): ‘Want de Heere HEERE helpt Mij, daarom word Ik niet te schande; daarom heb Ik Mijn aangezicht gesteld als een keisteen’. Het was zulk een stout bestaan, dat niemand het zou kunnen doen dan Hijzelf.
3. En nochtans was het ook een nederig genaken, want hoewel ‘Hij in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof behoefde te achten Gode evengelijk te zijn, zo heeft Hij Zichzelf nochtans vernietigd en de gestaltenis van een dienstknecht aangenomen’ (Filippenzen 2:6-7). Hij is Zijns Vaders ootmoedige dienaar in het werk der verlossing: ‘Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun’ (Jesaja 42:1). Hij heeft Hem in de staat der vernedering gediend, van Zijn menswording af tot Zijn verhoging toe. ‘Hij was zachtmoedig en nederig van hart’ (Mattheüs 11:29), toen Hij Zijn ootmoedige dienst aan God offerde om onzentwil, en toen Hij Zijn ootmoedige dienst aan ons bewees om Gods wil, Zich nederbuigende om onze voeten, onze harten en onze zielen en consciënties te wassen in Zijn eigen bloed, zeggende: ‘Indien Ik u niet was, U hebt geen deel met Mij’ (Johannes 13:8). Zijn genaken tot God was een ootmoedig en eerbiedig genaken, met een heilige kinderlijke vrees en hoogachting voor Zijn Vader. Daarom lezen wij in Hebreeën 5:7 dat Hij in de dagen Zijns vleses, gebeden en smekingen tot Dengene Die Hem uit de dood verlossen kon, geofferd heeft met sterke roeping en tranen en dat Hij verhoord is uit de vreze. Hoe ootmoedig riep Hij in de hof van Gethsémané, toen Hij zei: ‘Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan; doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk u wilt’ (Mattheüs 26:39). ‘Nu is Mijn ziel ontroerd, en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit deze ure. Maar hierom ben Ik in deze ure gekomen’. Het was met de grootste ernst en de diepste ootmoedigheid, dat Hij tot Zijn Vader genaakte in dit werk.
4. Het was een plechtig genaken. Wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken? Ik ben het, zegt Christus; en dit zegt Hij op een plechtige wijze: ‘Zie, Ik kom’ (Psalm 40:8). ‘Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb

lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen' (vers 9). Zie, Ik kom, alsof Hij zei: Laat hemel en aarde van deze Mijn genaking getuigen. Laat God en al de schepselen Gods dezelve betuigen; want Ik schaam mij dit werk niet, dat Mij de Vader te doen gegeven heeft: Zie, Ik kom. Daar zullen mogelijk in het derde hoofdstuk nog wel enige andere blijken en karakters van dit genaken gemeld worden; en daarom zal ik nu maar voortgaan tot de volgende bijzonderheid, die wij hier vooraf stellen, en die ook de natuur van dit genaken verder verklaren en ophelderen zal.

C. Namelijk, onder welke aanmerkingen wij die God te beschouwen hebben, tot Welke Hij als Borg genaakt. Wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken? Wat voor een Mij? Het is tot Mij, spreekt Jehovah. Hier hebben wij God, tot Wien Hij in onze plaats als Borg genaakt, in deze volgende opzichten aan te merken.
1. Hij is Borg geworden om tot God te genaken als een absoluut God. Christus, de tweede Persoon van de aanbiddelijke Drie-Eenheid, persoonlijk aangemerkt zijnde, is als Borg in onze plaats genaderd tot God; Vader, Zoon en Heilige Geest, Wezenlijk aangemerkt, genakende tot de troon van een oneindige majesteit. Wij hebben met een God in Christus te doen in al onze naderingen; en wij mogen niet tot God buiten Christus naderen, of wij zouden terstond verbijsterd worden; maar Christus had te doen met God, volstrekt aangemerkt. Christus was een Middelaar Gods en der mensen, maar daar was tussen God en Christus geen Middelaar. Christus moest onmiddellijk tot God Zelf genaken, opdat wij door Zijn Middelaarschap toegang zouden hebben tot God. Luther placht te zeggen: *Nolo Deum absolutum*, Heere! verlos mij van een absolute God, van een God buiten Christus. Want gelijk Hij vreselijk is voor zondaren, zo is Hij in Zichzelf een God, 'Die een ontoegankelijk licht bewoont' (1 Timótheüs 6:16). Maar dit ontoegankelijke wezen is de God, tot Wien Christus is genaderd.
2. Hij is Borg geworden om tot God te genaken als tot een gebiedend God, Die een volmaakte gehoorzaamheid gebiedt, volgens de inhoud van het verbond der werken, hetwelk een volmaakte gehoorzaamheid gebood in 's mensen eigen persoon, als de voorwaarde des levens. En terwijl er nu in het verbond der genade een verwisseling van personen wordt toegestaan, maar geenszins van de voorwaarden, en dat onze God steeds een gebiedend God wil blijven, zo heeft Christus in die voorwaarde bewilligd en Zich verbonden om de conditie des levens te volbrengen. Het gebod zij dan wat het wil. Zie, Ik kom, zegt Hij, om Uw welbehagen te doen; Vader, wat is Uw gebod? Ik kom tot U als een gebiedend God en Wetgever, om Uw wet te gehoorzamen; ja 'Uw wet is in het midden Mijns ingewands' (Psalm 40:9). Onder het Oude Testament mocht 'niemand uit het zaad van Aäron, de priester, in denwelken een gebrek was, toetreden om de vuuroffers des Heeren te offeren' (Leviticus 21:21). Indien er ook enig gebrek geweest was in de Persoon van Christus, zo zou Hij niet hebben kunnen naderen tot een oneindig heilig en gebiedend God. Zijn komen nu tot God onder deze aanmerking, is niet anders dan Zijn komen onder de wet of onder het gebod in onze plaats.
3. Hij is Borg geworden om tot God te genaken, als een bedreigend God Die de dood en de toorn aan alle overtreders van Zijn gebod gedreigd heeft, zeggende gelijk er staat in Leviticus 10:3: 'In degenen die tot Mij naderen, zal Ik geheiligd worden'. Ik zal, of door hen, of in hen geheiligd worden; en dus had Christus niet alleen met God te doen als met een Gebieder en Wetgever die gehoorzaamheid vordert, maar ook als met een Rechter die voldoening vordert, wanneer de wet gebroken is. Hij genaakt niet alleen tot God, als tot een God van oneindige heiligheid, Wiens gebod gehoorzaamd

moet worden, maar ook als tot een God van oneindige rechtvaardigheid, Wiens bedreiging moet uitgevoerd worden. Hij dan, tot God genakende in de plaats van dezulken, die het gebod gebroken en de bedreiging op Zich gehaald hebben, zo moet noodzakelijk volgen:

4. Dat Hij Borg geworden is om tot God te genaken, als tot een vertoornd en een beledigd God, en een wreker des bloeds: 'De HEERE heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen' (Jesaja 53:6); en onder deze last van zonde en schuld genaakt Hij tot God, Die in Zijn Persoon over de zonde wraak wilde oefenen, ja al de wraak die de zonde heeft verdiend. Hij is als Borg tot God genaderd, als tot een vertoornd en beledigd God, opdat Hij Hem door Zijn gehoorzaamheid behagen, en door Zijn voldoening bevredigen mocht. Hij werd Borg om tot die God te genaken, Die voor de zondaren 'een verterend Vuur is' (Jesaja 33:14). En hun zonden mede genomen hebbende, is Hij zelfs door het midden van dat verterende vuur gegaan, hetwelk de zondaar zelf voor eeuwig zou verteerd en vernietigd hebben, opdat Hij de vlam van dat vuur met Zijn bloed mocht uitblussen; hoewel Hij door zo te doen ten dood verbrand is, ten einde wij niet voor eeuwig branden zouden in de hel. Wat is de hel anders dan het vuur van de toorn Gods? Zij is niet anders dan God Zelf als een verterend Vuur; dat is de hel der hel.

Het was weleer de klacht van een Johannes Seneca op zijn doodsbed: 'Wij hebben er wel sommigen in dit leven (zei hij) die voor ons op het koor willen gaan; sommigen die voor ons wel willen spelen; sommigen die voor ons wel mis willen doen; en sommigen die voor ons wel willen bidden; maar waar vindt men er een die voor ons naar de hel zal willen gaan?' Maar zie, hier is er één die met zijn hart borg is geworden om tot God, als een verterend Vuur, te naderen, en om dus naar de hel te gaan, om het vuur daarvan voor ons uit te blussen; ja om zelfs de beker van Gods brandend hete toorn uit te drinken tot de bodem toe. Want Hij is Borg geworden om tot God, als tot een God van vreselijke majesteit, te genaken; tevreden zijnde dat de oneindige rechtvaardigheid Hem als een treurspel van bloed en wonden mocht tentoonstellen, opdat onze zaligheid verkregen mocht worden, zonder de minste schade of verkorting van de Goddelijke rechtvaardigheid, en tot de hoogste eer van al de andere Goddelijke volmaaktheden.

Toen Christus tot God, als een absoluut God, genaakte, is Hij als het ware tot de troon Zijner majesteit genaderd, om Zichzelf te vertonen en te stellen in onze plaats. Toen Hij tot God, als een gebiedend God, genaakte, is Hij als het ware genaderd tot de troon van Zijn heiligheid, om daar als een gehoorzaam onderdaan te zijn in onze plaats. Toen Hij tot God, als een bedreigend God, genaakte, is Hij als het ware genaderd tot de troon des gerichts, waar Hij als een veroordeeld misdadiger gestaan heeft in onze plaats. En toen Hij tot God, als een vertoornd en beledigd God, genaakte, is Hij als het ware genaderd tot de vurige troon en vierschaar van Zijn rechtvaardigheid en verbolgenheid, waar het vonnis over Hem is uitgevoerd, terwijl Hij Zichzelf aan de ontstoken rechtvaardigheid in onze plaats overgaf. Christus nu, aldus tot God genaderd zijnde volgens Zijn verbintenis, zo is die God, tot Welke Hij genaderd is, met deze Zijn nadering zo wel tevreden en voldaan, dat Hij nu door een uitspraak voor diezelfde troon, waar Hij plechtig in onze plaats ten dood veroordeeld was, niet minder plechtig in onze plaats gerechtvaardigd en vrijgesproken is; daarom wordt er gezegd 'dat Hij gerechtvaardigd is in de Geest' (1 Timótheüs 3:16). En Christus Zelf zegt: 'Hij is nabij Die Mij rechtvaardigt' (Jesaja 50:8). En daarom 'heeft de HEERE lust aan Hem om Zijner gerechtigheid wil' (Jesaja 42:21). En als de Geest van Christus van gerechtigheid overtuigt, dan demonstreert Hij zulks door dit argument,

dat Christus ‘naar Zijn Vader gegaan is’ (Johannes 16:10). En nu is Zijn genaken tot God als tot een God, Die Hij in onze plaats genoeg gedaan en bevredigd heeft; Wiens majesteit Hij verzacht, Wiens gebod Hij vervuld, Wiens bedreiging Hij geleden, Wiens toorn Hij gedragen, en voor Wiens liefde en goedertierenheid Hij een weg geopend heeft, om uitgelaten te kunnen worden; gelijk dezelve nu ook met een hoorbare stem uit de hemel uitgelaten zijn, zeggende: ‘Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb’ (Mattheüs 17:5). Elke nadering die Christus nu tot God, als een voorspraak aan Zijns Vaders rechterhand, komt doen, geschiedt uit kracht en waardij van die genaking als Borg, welke ik daar gemeld heb; en zo is zulks nu tot een God, Dien Hij voldaan en bevredigd heeft. Ook is elke nadering, die wij tot God in Hem doen, tot een God Die in Hem verzoend is (Romeinen 5:10). Dus ziet u dan onder welke aanmerkingen wij dien God, tot Welken Christus als Borg genaderd is, hebben te beschouwen. Wie is hij die met zijn hart borg worde? enz.

D. Vraagt men nu in wat standplaats Hij Zich verbond om tot deze God te naderen? Ik antwoord:
1. Hij verbond Zich om tot God te genaken in de standplaats van een Borg; daarom wordt Hij ‘de Borg van een zoveel beter verbond’ genaamd (Hebreeën 7:22). Hij is een Borg bij God voor ons, dat alles wat Hij in Zijn Woord beloofd heeft, vervuld zal worden; ‘want al de beloften Gods zijn in Hem ja en amen’ (2 Korinthe 1:20), en Hij is verbonden om toe te zien dat dezelve vervuld worden. Ook is Hij Borg voor ons bij God, hebbende als het ware Zijn hand getekend bij Zijn Vader, dat al onze schuld betaald zal worden. Zo zegt Hij als het ware tot Zijn Vader, gelijk Paulus tot Filémon zei, in het geval van Onésimus (Filémon:18-19): ‘En indien hij u iets verongelijkt heeft of schuldig is, reken dat mij toe. Ik, Paulus, heb het geschreven met deze mijne hand, ik zal het betalen’. Omdat deze arme zondaren U, o Vader! verongelijkt hebben door hun zonden, en U een oneindige som schuldig zijn, een schuld van gehoorzaamheid en van voldoening, reken dat Mij toe. Ik, Jezus, heb het geschreven met deze mijn hand, Ik zal het betalen; Ik word daar Borg voor, Ik Zelf zal het ondertekenen. Zie, Ik kom om hetzelve te volbrengen, in de rol des boeks is van Mij geschreven. En Hij is ook waarlijk een Borg, Die al de schuld te betalen en al de gehoorzaamheid te volbrengen heeft voor de schuldige en onmachtige zondaar.
2. Hij verbond Zich om tot God te genaken in de standplaats van een Middelaar; daarom wordt Hij de Middelaar des Nieuwen Testaments genaamd (Hebreeën 9:15 en Hebreeën 12:24). Hij is van God gezonden om vrede te beschikken tussen God en de mens; en dus is Hij ook ‘onze Vrede’ (Éfeze 2:14), tussen beide partijen doortrekkende om ze beiden te verzoenen. Hij is het Die ‘de bressen toemuurt’ (Jesaja 58:12), en ‘wedergeeft hetgeen Hij niet geroofd heeft’ (Psalm 69:5). Want als Middelaar herstelt Hij die heerlijkheid van God, welke Hij niet geroofd had; die gehoorzaamheid aan de wet, die Hij niet geroofd had; die heiligheid in de mens, die Hij niet geroofd had, die schoonheid en orde aan de wereld, die Hij niet geroofd had; en die eendracht en overeenstemming tussen de hemel en de aarde, tussen de mens en de mens, die Hij niet geroofd had.
3. Hij verbond Zich om tot God te genaken in de standplaats van een gezant, om hem te dienen in dat ambt. Hierom wordt Hij zo menigmaal de Gezondene Gods genaamd. Christus maakt, als de Gezondene Gods, Zijn bediening heerlijk (Johannes 4:34): ‘Jezus zei tot hen: Mijn spijze is dat Ik doe de wil Desgenen Die Mij gezonden heeft, en Zijn werk volbreng’. En (Johannes 5:30): ‘Ik zoek Mijn wil niet, maar de wil des Vaders, Die Mij gezonden heeft’. Christus verheft ook dat geloof, hetwelk in Hem

gelooft als in de Gezondene Gods: ‘Dit is het werk Gods, dat u gelooft in Hem Dien Hij gezonden heeft’ (Johannes 6:29). Ja ik heb opgemerkt, dat er in het Evangelie van Johannes alleen van Christus, als de gezondene Gods, tussen de veertig en vijftig malen gesproken wordt. Hij is, als des Vaders gezant, gezonden met des Vaders zegel aan Zijn commissie; ‘want Dezen heeft God de Vader verzegeld’ (Johannes 6:27).
4. Hij verbond Zich om tot God te naderen in de standplaats van een geringe dienstknecht; ‘want Hij heeft Zichzelf vernietigd, en de gestaltenis van een dienstknecht aangenomen’ (Filippenzen 2:7). Nochtans was Hij een getrouw dienstknecht, ‘getrouw in geheel Zijn huis’ (Hebreeën 3:6). Een dienstknecht naar Gods eigen hart, zo rechtvaardig als God Hem hebben wilde; ‘door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken’ (Jesaja 53:11). Een dienstknecht daar God Zelf Zich in beroemt: ‘Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft’ (Jesaja 42:1). Ik zou hier vervolgens kunnen aantonen hoe Hij Zich verbonden heeft om tot God te genaken in de standplaatsen van een Profeet, Priester en Koning; van een Getuige, Vorst en Gebieder (Jesaja 55:4). Maar hetgeen ik reeds gezegd heb, is genoegzaam om ons enig gezicht te geven van de natuur van het werk, daar Hij Zich als Borg toe verbonden heeft in tot God te genaken. En daarom zullen wij vervolgens maar overgaan tot:

(3) Het derde hoofdstuk dat door ons was voorgesteld, namelijk de grote bijzonderheid van de daad, opgesloten in de manier van de uitdrukking: *‘Wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken?’*

Dat dit nu een bijzondere verbintenis was, zal uit de zaak en uit de wijze daarvan nader blijken.

A. Merken wij de zaak van deze verbintenis aan, dan zullen wij de uitzonderlijkheid daarvan zien, indien wij acht geven op de verborgenheden die in de schoot van deze verbintenis liggen opgesloten; inzonderheid deze zes:
1. In deze verbintenis kunnen wij de heerlijkheid van de eeuwigen God zien bedekt met het vlees, en wonende in een tabernakel van leem: ‘En buiten allen twijfel, de verborgenheid der Godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees’ (1 Timótheüs 3:16). Bijaldien de zon aan het firmament veranderd werd in een kluitje aarde, of de hoogste serafim in de hemel in een kruipende worm, dat zou maar een kleine zaak geweest zijn in vergelijking met deze zaak, waarin de hemel en de aarde, de tijd en de eeuwigheid, het eindige met het oneindige in één persoon tezamen komen. Hier wordt de oude van dagen een jong kind, ‘een Kind is ons geboren’ (Jesaja 9:5). Hier wordt de eeuwige springbron van vreugde ‘een Man van smarten en verzocht in krankheid’ (Jesaja 53:3). Hier wordt de grootste schoonheid van hemel en van aarde ‘verdorven in Zijn gelaat meer dan van iemand, en Zijn gedaante, meer dan van andere mensenkinderen’ (Jesaja 52:14). Hier is de Schepper van de wereld, Wien de gehele aarde en haar volheid toekomt, nochtans ontbloot van huis en hof: ‘De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des mensen heeft niet waar Hij het hoofd nederlegge’ (Mattheüs 8:20).
2. In deze verbintenis ligt ook deze verborgenheid opgesloten, namelijk dat hier de heerlijke Wetgever, Wiens wil voor mensen en engelen een wet is, Zich onderwerpt aan Zijn eigen wet, en dat in de plaats van rebellen die Zijn wet geschonden en Zijn

autoriteit veracht hadden; want ‘Hij is geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij degenen die onder de wet waren, verlossen zou’ (Galaten 4:4-5).
3. Wij zien ook hier deze verborgenheid, die ons onder verwondering en verbazing moest doen bezwijken, dat de gezegende God als het ware een vervloekt zondaar zou worden, opdat de vervloekte zondaren in Hem gezegend zouden worden. Zie hoe de eeuwig gezegende God ‘een vloek geworden is’ (Galaten 3:13). Een vloek te worden is een veel sterkere uitdrukking dan vervloekt te wezen; zie hoe de eeuwig heilige God ‘tot zonde is gemaakt’ (2 Korinthe 5:21). Nu is tot zonde gemaakt te worden een sterkere uitdrukking dan een zondaar te zijn. Hij is door toerekening een zondaar geworden, zelfs Hij Die geen zonde gekend heeft, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. Hij heeft Zijn Naam op onze rekening gesteld, en Zichzelf als de zondaar laten inschrijven, opdat onze namen gesteld mochten worden op Zijn rekening, en opdat wij door Zijn rechtvaardigheid rechtvaardig mochten zijn. Dat nu de gezegende God een vloek geworden is, en de heilige God tot zonde is gemaakt, is veel meer dan dat al de engelen in de hemel duivelen geworden waren. Is hier dan niet wat singuliers of bijzonders?
4. In deze verbintenis ligt ook deze verborgenheid, dat wij hier de schuldheer Borg zien worden voor de schuldenaar, de schuld betalende, die deze aan Hemzelven schuldig was. De eeuwige Zoon Gods was niet minder door onze zonden verongelijkt dan de Vader, en nochtans is Hij Borg geworden om Zijn eigen rechtvaardigheid te komen voldoen.
5. In deze verbintenis ligt ook deze verborgenheid, dat de Rechter der ganse aarde onder de veroordeling is gebracht. Hij is door Zijn eigen Vader veroordeeld, Dien Hij nooit beledigd heeft; veroordeeld door de wet, die Hij nooit gebroken heeft; veroordeeld door zondaren, welke Hij van de verdoemenis kwam verlossen; en ten dood veroordeeld, hoewel Hij de Heere des levens is en in Zijn hand ‘de sleutels heeft der hel en des doods’ (Openbaring 1:18).
6. In deze verbintenis zien wij ook dat hier de rechtvaardigheid woelt tegen de Onschuldige, en dat zij de schuldige vrij verklaart, en dat zonder de minste ongerechtigheid of onrechtvaardigheid, dat een God van liefde, en een medelijdend Vader Zijn ingewanden van liefde en ontferming, als het ware vergeet omtrent Zijn enigen Zoon, en een behagen heeft in Zijn dood; ‘want het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen’ (Jesaja 53:10), en dat Hij dezulken in Zijn armen neemt en in Zijn schoot omhelst, die Zijn wet geschonden, Zijn autoriteit veracht, en Zijn Geest bedroefd hadden.
Langs deze weg zien wij hier de gerechtigheid der wet vervuld in degenen die de wet verbroken, en niet één van derzelver geboden onderhouden hebben. Hier zien wij, hoe een arm schuldig zondaar, die door de wet, door Gods rechtvaardigheid, en door zijn eigen consciëntie veroordeeld staat, nochtans in staat gesteld wordt om de gehele wereld uit te dagen, ‘om iets tot zijn beschuldiging in te brengen’ (Romeinen 8:33). Door deze weg zien wij ook dat de schuld betaald en nochtans vergeven wordt, alsook dat de schuld van de zondaar gestraft en nochtans vergeven wordt. Kortom, daar is dit bijzondere in, dat Hij Zich als Borg verbindt, om het grootste goed uit het grootste kwaad voort te brengen. De zonde is het grootste van alle kwaden, door welke God het allermeest onteerd wordt; en nochtans is er niets waardoor God grotere heerlijkheid verkrijgt, dan door ‘s mensen val; op deze puinhopen ‘zal Gods goedertierenheid eeuwig gebouwd worden’ (Psalm 89:3). Ook zal dezelve op het allerhoogst verheerlijkt worden in een weg waarin de rechtvaardigheid tot het uiterste toe voldaan is geworden, aangezien de zonde veroordeeld is geworden door één

offerande, het leven teweeggebracht is door één dood, en de poorten des hemels geopend zijn door één kruis. Dus tonen de verborgenheden, die in deze verbintenis begrepen zijn, dat dezelve singulier is; gelijk ook de zaak van deze verbintenis de uitzonderlijkheid van de daad ontdekt.

B. Merken wij de wijze van deze daad op, dan zal de zeldzame uitnemendheid van dezelve nader blijken. Vraagt men dan: Hoe heeft Hij Zich als Borg verbonden? Ik antwoord:
1. Hij heeft Zich als Borg verbonden om het alleen te doen; daar was niemand die zich tot dat werk als borg verbinden wilde of kon, dan Hij alleen. 'Ik heb de pers alleen getreden en er was niemand van de volken met Mij' (Jesaja 63:3). Onder al de schepselen Gods was er niet één dat Hem hielp in het treden van de pers van Gods toorn: 'Hij zag toe, en er was niemand die hielp; en Hij ontzette Zich dat er niemand was die ondersteunde; daarom heeft Zijn arm Hem heil beschikt, en Zijn grimmigheid heeft Hem ondersteund' (vers 5).
2. Hij heeft Zich als Borg verbonden om het volkomen te doen; om alles te doen, alles te lijden, alles te verwerven, alles toe te passen, en alles en in allen te zijn. Hij verbond Zich niet alleen om te gehoorzamen, maar ook om te lijden (1 Petrus 3:18): 'Want Christus heeft ook ééns voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen'. Hij heeft niet alleen willen lijden, maar ook willen sterven, en dat voor vijanden, rebellen en verraders, die Hem van de Vader gegeven waren; en niet alleen om te sterven, maar om ook voor een tijd te blijven onder het geweld en de macht des doods, hoewel Hij het leven Zelf was, en op het eerste ogenblik dat Hij daarin gelegd was, uit het graf zou kunnen opgestaan zijn.
3. Hij heeft Zich als Borg tot dat werk vrijwillig verbonden; dat de Vader Hem heeft doen naderen, verhindert de vrijwilligheid van Zijn verbintenis niet; want als God is Hij met de Vader één, en hebben zij ook maar één Goddelijke wil; en als mens is Zijn wil op een liefelijke wijze aan de Goddelijke wil onderworpen. Hij heeft Zich zo vrijwillig als Borg verbonden, dat er niets in ons is dat Hem bewegen kon dan ellende; daar was niemand van ons, die Hem daartoe verzoeken kon, aangezien Hij Zich al verbonden had eer wij nog in wezen waren. Daar was niemand in hemel of op aarde, die Hem daartoe dwingen kon; daar was niets dat Hij van ons verwachten kon voor Zijn moeite, omdat wij Hem nooit vergelden kunnen voor Zijn werk; ook is alles wat wij, alleen door Zijn genade, voor eeuwig doen zullen, Hem voor hetgeen Hij gedaan heeft te danken en te loven.

4. Hij heeft Zich als Borg tot dat werk ook vastelijk verbonden; en dat zowel ten aanzien van kloekmoedigheid als ten aanzien van standvastigheid.
a. Ten aanzien van kloekmoedigheid. Hij heeft Zich in dit werk kloekmoedig verbonden, hoewel Hij met Gods rechtvaardigheid, met Zijn toorn, met de hemel, met de hel, en met alles te strijden had; ja zelfs ook met de arme mens zelf, voor wie Hij Zich als Borg verbonden had. Hoe kloekmoedig is Hij nochtans met Zijn werk doorgegaan! Hoe ging en zette Hij Zijn aangezicht naar Jeruzalem, waar Hij moest gekruist worden, en hetgeen waardoor Hij Zichzelf aangemoedigd heeft, kunnen wij zien in Psalm 16:8, vergeleken met Handelingen 2:25: 'Ik stel de HEERE geduriglijk voor Mij; omdat Hij aan Mijn rechterhand is, zal Ik niet wankelen; Gods hand is over de man van Zijn rechterhand, over des mensen Zoon dien Hij Zich gesterkt heeft'

(Psalm 80:16), en daarom is ‘de rechterhand des HEEREN verhoogd; de rechterhand des HEEREN doet krachtige daden’ (Psalm 118:16).
b. Ten aanzien van standvastigheid. Nooit heeft Hij Zijn woord wederom ingetrokken, maar Hij bleef standvastig aan Zijn verbintenis. Noch de vrees voor Zijns Vaders toorn, noch het beseffen van de onwaardigheid van de zondaar, noch ook het dikwijls vallen van zijn volk, kon Hem doen veranderen; want Hij voorzag al hun vallen in de zonden, en wel in dezelfde zonden, en nochtans kon zulks Hem niet bewegen om Zijn verbintenis te verbreken; en daarom roept Hij: ‘Keert weder, u afkerige kinderen; Ik zal uw afkeringen genezen’ (Jeremía 3:22). Ja Ik zal uw afkeringen genezen en Ik zal u vrijwillig liefhebben (Hoséa 14:5). Uw onstandvastigheid, mocht Hij zeggen, zal Mij niet onstandvastig maken. Hij is het Die ‘het verlaten haat’ (Maleáchi 2:16), en Die in Zijn liefde bestendig blijft.

5. Hij heeft Zich als Borg ook spoedig en tijdig verbonden. Hij heeft in dit werk niet gedraald, omdat hetzelve geen uitstel lijden kon; toen onze nekken op het blok waren, en het slachtmes van het Goddelijke oordeel als opgeheven was, om ons als het ware de dodelijke slag te doen ontvangen, toen riep Hij spoedig: ‘Strek uw hand niet uit; strek uw hand niet uit!’ (Genesis 22:12). ‘Hoe!’ mocht de Heere zeggen, ‘wilt u komen om een offerande te worden in hun plaats?’ Zodra werd die voorslag niet aan Hem gedaan, of Hij was terstond door liefde ontvonkt om dus gebruikt en als een offerande in onze plaats gesteld te worden: Zie, Ik kom; sprekende als iemand die gereed is om te lopen. Toen de plaag in het leger Israëls begonnen was, beval Mozes dat Aäron haastig uit zou gaan tot de vergadering, om verzoening te doen’ (Numeri 16:46). Het vonnis van Gods toorn, hetwelk een zeer vreselijke plaag is, was al uitgesproken; en daarom verbindt Christus Zichzelf spoedig om als Borg de verzoening te doen.
6. En dus heeft Hij Zich ook als Borg, hartelijk en gewillig verbonden. Hij is met Zijn hart Borg geworden, om tot God te genaken. Omdat dit de voornaamste bijzonderheid is ten aanzien van de manier van de daad, of van dat gedeelte hetwelk de uitzonderlijkheid of de bijzonderheid van dezelve is, dat uitdrukkelijk in de tekst gemeld wordt, zo zullen wij daar bijzonderlijk acht op geven. Hij is met Zijn hart Borg geworden, om tot God te genaken. Hij heeft Zijn hart verbonden, dat is, Hij is niet alleen Borg geworden voor Zijn ziel, gelijk sommigen het verstaan, dat die tot een offerande voor de zonde gesteld zou worden, maar Hij is ook met Zijn hart Borg geworden, dat is, Hij verbond Zich gewillig; en dus is Hij met grote gewilligheid gekomen, zeggende: *Zie, Ik kom; Vader Uw wil is Mijn wil.* Hij is met Zijn hart Borg geworden, dat is, hartelijk, blijmoedig en toegenegen. ‘Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen’ (Psalm 40:9). Wij lezen nooit dat Christus enig berouw gehad heeft, dat Hij voor een tijd de blijdschap en vreugde, welke Hij in de hemel had, verlaten heeft; en waarom toch niet? Wat is er de reden van? Zie dat in Spreuken 8:31. Hij had zulk een vermaak en voldoening in het werk, daar Hij Borg voor geworden was, dat Zijn vermakingen waren met der mensenkinderen, en dat Hij spelende was in de wereld Zijns aardrijks; zelfs in de plaatsen daar Zijn zieke patiënten lagen. Het was niet om enig vermaak, dat Hij in die bewoonde plaatsen nam; nee, het waren niet de plaatsen, maar de personen in dezelve.

Sommigen van Mijn zieke patiënten, mocht Hij zeggen, liggen in dit gedeelte van de aarde, en sommigen in dat gedeelte van dezelve; sommigen liggen op de eilanden en de uiterste einden van de aarde; sommigen liggen op het eiland van Brittannië;

sommigen in Schotland, en mag ik ook niet zeggen: sommigen in Fife, en sommigen in Dunfermline? Hij was spelende in de wereld Zijns aardrijks, alwaar Hij zieke patiënten te bezoeken en te genezen had; Zijn vermakingen waren met der mensenkinderen; want Hij was met Zijn hart Borg geworden in Zijn werk. Hij had van alle eeuwigheid Zijn hartelijke toestemming daaraan gegeven. En hoewel de eeuwigheid niet in delen kan verdeeld worden, zo heeft Hij nochtans, om naar de manier van onze bevatting te spreken, het overige van die eeuwigheid doorgebracht met Zich te verheugen in de gedachten daaraan. Maar meer bijzonder zal het nader blijken, dat Hij met Zijn hart Borg is geworden, wanneer wij aanmerken:

a. Dat Hij niet alleen van alle eeuwigheid Zijn hartelijke toestemming gegeven heeft, maar dat Hij, zodra deze wereld geschapen was door Zijn almachtige arm, terstond aan dit werk is begonnen; 'want Hij is geslacht van de grondlegging der wereld' (Openbaring 13:8). Het is waar, Hij is tot omtrent vierduizend jaren na het begin van de schepping niet gekomen; maar hoewel Hij niet persoonlijk gekomen is, zo is Hij nochtans gekomen door volmacht te geven. Het heeft de oneindige wijsheid Gods goed gedacht om de zaken zó te schikken, dat Hij vele offeranden zenden wilde om dit toekomende goed af te schaduwen. Ook heeft Hij menige dienstknecht gezonden om verzekering te doen dat Hij komen zou.

b. Toen de volheid des tijds gekomen was dat Hij op deze wereld verscheen, zo heeft Hij in Zijn gehele levenskoers getoond hoezeer Zijn hart gebonden was aan Zijn Middelaarswerk. Nog een kind zijnde toen Zijn ouders Hem verloren hadden, en Hem in de tempel vonden en op Hem begonnen te kijven, zei Hij: 'Wat is het dat u Mij gezocht hebt? Wist u niet dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders?' (Lukas 2:49). Nooit heeft een hongerig mens zich meer verkwikt door de spijze, dan Christus Zich verblijd heeft in het werk van onze verlossing: 'Zijn spijze was dat Hij de wil deed van Zijn Vader Die Hem gezonden had' (Johannes 4:34).

c. Dat Hij met Zijn hart Zich tot dat werk verbonden heeft, blijkt uit Zijn ijver tegen alles, wat maar enigszins aanleiding gaf om Hem te verhinderen in het grootste en zwaarste gedeelte van Zijn werk. Wat kan er meer nadrukkelijk zijn om een hart, dat zich gewillig verbonden had, uit te drukken, dan hetgeen men leest in Mattheüs 16:22-23, waar Petrus de Heere Jezus begon te bestraffen, zeggende: Heere, zijt U genadig. Men zou mogen denken dat Christus dit ten goede zou geduid hebben, omdat het bij Petrus uit liefde voortkwam. Maar nooit leest men dat Christus iets zo kwalijk opgenomen heeft. Hij keerde Zich om, gelijk iemand in een grote passie, en zei tot hem: *Ga weg achter Mij, satanas*! Nooit is er zulk een woord uit Christus' mond gehoord, en dat tegen een gelovige. Het was wel Petrus' stem, maar de duivel had die geformeerd. Wat zou er dan van een uitverkoren wereld geworden zijn, indien Ik het werk hier liet steken, en hetzelve niet volbracht? *Ga weg achter Mij, satanas.* Hij was met Zijn hart Borg geworden voor dat werk.

d. Het blijkt ook uit Zijn verlangen om de schuld te betalen, welke Hij als Borg op Zich genomen had te voldoen, zeggende: 'Ik moet met een doop gedoopt worden; en hoe word Ik geperst, totdat het volbracht zij!' (Lukas 12:50). Hij verlangde om, als het ware, hals over kop gedompeld te worden in de oceaan van de toorn Gods. En toen de tijd van Zijn dood nabij kwam, zo wordt er aangemerkt, 'dat Hij voor hen heen reisde en opging naar Jeruzalem' (Lukas 19:28); evenals een kind dat met zijn ouders en vrienden naar enige plaats toegaat waar het begeert te wezen, en vooruitloopt, als genegen zijnde om vooraf te gaan; zo ging ook Christus vóór hen heen, de gehele weg over daarvan sprekende, gelijk wij van dingen spreken waarnaar wij verlangen. Ja toen Hij zou gaan lijden, kon Hij niet nalaten om tot Zijn discipelen te zeggen: 'Ik heb

grotelijks begeerd dit Pascha met u te eten, eer dat Ik lijde' (Lukas 22:15), waarin Hij als in een spiegel zag hoe Hij lijden zou. En toen Judas Iskáriot Hem verraden zou, zei Hij tot Hem: 'Wat u doet, doe het haastig' (Johannes 13:27); en toen hij uitgegaan was, was Hij verheugd en zei: 'Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt' (vers 31). Hij rekende het werk als gedaan, omdat het instrument, dat alles aan het werk zette, uitgegaan was. En in Johannes 14:31 breekt Hij te midden van Zijn prediken als het ware af, zeggende: 'Staat op, laat ons vanhier gaan'. Onder al Zijn werken was het prediken Hem het alleraangenaamst; maar zie, Hij breekt hetzelve af en gaat uit, opdat Hij gevangen en gekruist mocht worden, en opdat die gelegenheid niet voorbij mocht gaan. En dan wacht Hij niet totdat Judas Hem komt uitvinden, nee, Hij gaat uit tot de plaats waar Jezus en de krijgsbende was, Zichzelf als een vrijwillige offerande aanbiedende: 'Jezus dan wetende alles wat over Hem komen zou, ging uit en zei tot hen: Wien zoekt gij? Zij antwoordden Hem: Jezus de Nazaréner! Jezus zei tot hen: Ik ben het' (Johannes 18:4-5). En toen Petrus Hem verlossen wilde, zei Hij tot hem: 'Steek uw zwaard in de schede. de drinkbeker dien Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik dien niet drinken?' (Johannes 18:2). Ja toen zij Hem voortstuwden en met vuisten sloegen, 'hoe gaf Hij Zijn rug dengenen die Hem sloegen, en Zijn wangen dengenen die Hem het haar uitplukten!' (Jesaja 50:6). 'Als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap dat stom is voor het aangezicht van zijn scheerder, alzo deed Hij Zijn mond niet open' (Jesaja 53:7). Ja toen Hij aan het kruis hing, was er gelegenheid genoeg om zulk een grootmoedige geest op te wekken, om Zichzelf te verlossen, wanneer zij uitriepen: Kom af van het kruis, en wij zullen in U geloven! Indien Gij Uzelf verlossen kunt, dan zullen wij geloven dat u anderen verlossen kunt. Ja zij zeiden: 'Anderen heeft Hij verlost, Hij kan Zichzelf niet verlossen!' (Mattheüs 27:42). Hij zou gelijk een Simson, de pilaren des hemels en der aarde omver hebben kunnen trekken, en hen allen onder dezelve verpletterd hebben; maar Hij droeg dit alles met grote lijdzaamheid.

e. Hoe Hij nu met Zijn hart Borg was, blijkt uit de allerlaatste daad van Zijn leven; 'Hij boog het hoofd', en zei met een blijmoedig hart: 'Het is volbracht; het is volbracht!' Het werk daar Ik met Mijn hart Borg voor geworden ben, is volbracht! 'En als Hij dit gezegd had, gaf Hij de Geest', denzelven bevelende in de handen Zijns Vaders, als een pand en teken dat Zijn borgtocht volbracht was. Dit werk nu volbracht zijnde, zullen wij nu niet denken dat Zijn hart evenzeer gezet en verbonden is op het werk der verlossing door macht, als het geweest is op het werk der verlossing door prijs? O ja, 'Hij is ingegaan in de hemel zelven, om nu te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons' (Hebreeën 9:23). 'Want indien wij vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, hoe veel te meer zullen wij verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven' (Romeinen 5:10). Hij Die dood is geweest, is levend geworden, en leeft voor eeuwig om voor ons te bidden. Hij leeft om door de kracht van Zijn Geest toe te passen, hetgeen Hij door de prijs van Zijn bloed verworven heeft.

Dus ziet u dan de uitzonderlijkheid van de daad, zowel ten aanzien van de zaak, als ten aanzien van de manier; alsook hoe Hij met Zijn hart Borg geworden is, om tot God te naderen.

(4) Het vierde hoofdstuk dat door mij voorgesteld was, is om de redenen van deze leer voor te dragen, waarom Christus zo hartelijk onder deze verbintenis gekomen is, benevens de gronden van ons geloof daaromtrent; of waarom Jehovah's getuigenis daar bijgevoegd is in deze woorden: 'spreekt de HEERE?'

A. Aangaande het eerste, namelijk de redenen waarom Christus Zich zo hartelijk als Borg in dit werk verbonden heeft, daar zijn inzonderheid deze vier redenen welke ik voor zal dragen.

1. Hij is met Zijn hart Borg geworden uit gehoorzaamheid aan Zijns Vaders gebod: 'Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen' (Psalm 40:9). God de Vader heeft Hem tot dit werk uitverkoren: 'Zie, Mijn Knecht, Dien Ik uitverkoren heb, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft' (Jesaja 42:1). Hij heeft Hem in dat werk geautoriseerd en doen naderen: 'Dit gebod, zegt Hij, heb Ik van Mijn Vader ontvangen' (Johannes 10:18).

2. Hij is met Zijn hart Borg geworden uit ijver voor Zijns Vaders heerlijkheid. Hoewel de gehele schepping van mensen en van engelen als een brandoffer geofferd geworden was, zo zou het de ere Gods niet voor één zonde kunnen herstellen, door welke Zijn eer is verkort geworden. Maar de borgtocht van Christus is hetgeen meer heerlijkheid aan God toebrengt, dan of alle mensen staande waren gebleven, of wel als een offerande gevallen was voor de Goddelijke rechtvaardigheid; en daarom is Christus uit ijver voor Zijns Vaders heerlijkheid onder deze verbintenis gekomen. 'De ijver van Gods huis heeft Hem verteerd' (Psalm 69:10). Door Zijn borgstelling worden al de Goddelijke eigenschappen verheerlijkt. God had voor, om Zijn liefde en genade op het alleruiterst voor te stellen; en hierin doet Hij het meer dan in enige andere weg (Johannes 3:16): 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft', enz. Hier kunnen wij de hoogte en de diepte, de lengte en de breedte van Gods liefde zien, door het nemen van Zijn Zoon uit Zijn schoot, daar Hij van eeuwigheid in gelegen heeft, en Hem aan ons te geven. Hij overzag al de afschriften van Zijn liefde, genade en goedertierenheid, welke Hij op al Zijn voorgaande werken geschreven had, en bevond die bij de zaak te kort te schieten; en daarom wilde Hij Zijn liefde met letters van bloed schrijven op Hem, Die een eeuwige Geest is met Hemzelven.

Opdat dit nu zou kunnen geschieden, zo geeft Hij Hem een lichaam: 'Maar Gij hebt Mij het lichaam toebereid' (Hebreeën 10:5), opdat dit lichaam, deze menselijke natuur, een offerande voor de zonde zijn mocht. God had voor, de heerlijkheid van Zijn rechtvaardigheid op het hoogst voor te stellen, hetwelk dan ook geschiedt door deze borgstelling. Want hoewel de gehele wereld in de zondvloed van water verdronken werd, of als Sodom tot as werd verbrand; hoewel Adams gehele nakomelingschap verwezen werd tot een eeuwigen gloed; hoewel ieder grasscheutje of elk stofje een redelijk schepsel was, en om de zonde geworpen werd in de hel, dit zou waarlijk een uitmuntende daad van de Goddelijke rechtvaardigheid zijn. Maar wat zou dit alles zijn in vergelijking bij die rechtvaardigheid, welke omtrent Christus geoefend is, toen Hij als Borg in onze plaats stond? Wat zijn alle andere oordelen bij Zijn bloedig zweet in de hof, en bij Zijn stervende zuchtingen aan het kruis? Hier blijkt de hoogste daad van de Goddelijke rechtvaardigheid die te bedenken is, dat de ziel van Zijn geliefden Zoon gesteld wordt tot een offerande voor de zonden, wanneer dezelve aan Hem toegerekend werden (Romeinen 3:25). Hier wordt het ontwaakte zwaard van Gods rechtvaardigheid ten volle vergenoegd en dronken van het aller-edelste bloed dat er ooit was of zijn kon. God had voor, om Zijn heiligheid op het

aller-luisterrijkst voor te stellen; de volmaakte gehoorzaamheid van mensen en van engelen kon Zijn heiligheid nu wel hebben voorgesteld, maar wat is dit alles bij de gehoorzaamheid van de Zone Gods, Wiens gehoorzaamheid de wet waarlijk verhoogt en verheerlijkt?

Nooit is Gods wet zo verhoogd, noch Zijn heiligheid heeft ooit met zulk een glansrijke luister geschenen als in deze gehoorzaamheid. God had voor, om Zijn macht tot het uiterste toe te bewijzen en voor te stellen. Nu is de arm van almacht noch in het gronden van de aarde, noch in het uitstrekken van de hemel als een gordijn, noch in de bewegingen en keringen van de raderen van de voorzienigheid, zó geopenbaard als in het teweegbrengen van de zaligheid van zondaren door Christus Jezus; omdat die kracht Gods, welke Christus onder die last van de toorn ondersteunde, tienduizend werelden verpletterd zou hebben: ‘God heeft één ding gesproken, ik heb dit tweemaal gehoord: dat de sterkte Godes is’ (Psalm 62:12). Eenmaal heb ik het gehoord in het werk van de schepping en de voorzienigheid, maar nog veel heerlijker in het werk der verlossing, waarin Hij de overheden en machten uitgetogen, de slang de kop vermorzeld, de werken des duivels vernietigd, de dood overwonnen, en de banden van onze geestelijke slavernij verbroken heeft. Kortom, God had voor om Zijn wijsheid op het aller-luisterrijkst voor te stellen. De wijsheid schijnt elk ogenblik in het werk der schepping door; zij straalt dagelijks af in het werk der voorzienigheid; ‘maar in Christus zijn al de schatten der wijsheid verborgen’ (Kolossenzen 2:3). Hierin is ‘de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid’ (1 Korinthe 2:7). Ja de menigvuldige wijsheid Gods, inzonderheid in het verenigen van de verst afgelegene uitersten, namelijk het verenigen van de Goddelijke en de menselijke natuur in één Persoon.

De vereniging van de rechtvaardigheid en de goedertierenheid Gods in een volkomen eendracht tot zaligmaking der zondaren, zonder dat de ene de andere van haar recht berooft; en dus ook het verenigen van God en de mens in een eeuwige gemeenschap met elkaar. Het kaf wordt in staat gesteld om bij een verterend Vuur te wonen, zonder dat het verteerd wordt; de zwakheid om de heerlijkheid te aanschouwen, zonder verslonden te worden; ja het stro wordt bekwaam gemaakt om bij een eeuwigen Gloed te wonen (Jesaja 33:14): ‘Wie is er onder ons, die bij een eeuwigen Gloed wonen kan?’ Een gelovige kan wonen bij een God van vreselijke majesteit en oneindige rechtvaardigheid, en daar ook wonen met voldoening en zonder gevaar van verteerd te zullen worden, wegens deze borgstelling van Christus, waardoor de rechtvaardigheid Gods voldaan is. Dus zeg ik, was God voornemens om de heerlijkheid Zijner volmaaktheden voor te stellen. En nu was het ijver voor deze heerlijkheid Gods, die het hart van de Middelaar tot dit werk verbond.

3. Hij is met Zijn hart Borg geworden uit aanmerking van het loon, dat Hij van de Vader daarvoor ontvangen zou (Hebreeën 12:2): ‘Dewelke voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van de troon Gods’. Zijn Vader had Hem beloofd, ‘dat Hij op de weg uit de beek drinkende, daarom het hoofd omhoog heffen zou’ (Psalm 110:7). En zo is Hij ook vervolgens, ‘Zichzelf vernietigd hebbende, van God daarom uitermate verhoogd geworden’ (Filippenzen 2:7,9). Kortom, de Vader had Hem beloofd dat ‘als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zou hebben, Hij dan zaad zou zien, de dagen verlengen, de arbeid Zijner ziel zien en verzadigd worden’ (Jesaja 53:10-11), en daarom is Hij met Zijn hart Borg geworden in dit werk.

4. Hij is met Zijn hart Borg geworden uit liefde en ontferming voor verloren zondaren; Hij zag dat wij hopeloos en hulpeloos in ons bloed lagen, ‘en toen was onze tijd een tijd der minne’ (Ezechiël 16:8). Christus werd getrokken tot dit werk; maar wat was

het dat Hem daartoe trok? Niet anders dan een koord van liefde; de liefde bracht Hem uit de hemel, de liefde nagelde Hem aan het kruis, de liefde legde Hem in het graf, de liefde deed Hem wederom verrijzen en ten hemel varen om onze zaak te behandelen. Met wat toeleg is Hij in de wereld gekomen? Het was een toeleg van liefde. Aan wat ziekte is Hij gestorven? Hij was krank van liefde, en Hij is in de liefde gestorven. Zal dan deze liefde geen liefde verwekken, en onze harten aan Hem verbinden, Wiens hart tot dit werk voor ons uit liefde verbonden was? Kortom, Hij is gekomen om het hart der zondaren tot Hem te verbinden, en om dus de weg te banen voor hun nadering tot God in Hem.

B. Wat nu het tweede aangaat, namelijk de grond van ons geloof in de laatste woorden van de tekst, die is gebouwd op een *'zo spreekt de HEERE'.* 'Wie is Hij? enz. Spreekt de HEERE'. Dit is Jehovah's getuigenis; en waarom wordt dit hier nu bijgevoegd? Dat geschiedt om deze redenen:
1. Omdat er niets is dat de consciëntie van een zondaar meer gerust stellen kan, dan de getuigenis van een God aangaande een Zaligmaker; God in het woord door Zijn Heiligen Geest van Christus aan de consciëntie getuigende en zeggende: 'Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb' (Mattheüs 3:17), geeft aan de consciëntie, op grond van de getuigenis, een ware vrede.
2. Omdat er niets zekerder voor de ziel is; want Gods getuigenis is onze zekerheid. 'De getuigenis des HEEREN is gewis' (Psalm 19:8), ja 'Zijn getuigenissen zijn zeer getrouw' (Psalm 93:5). Hier is een grond voor de verzekering des geloofs, namelijk het Woord en de getuigenis van een God Die niet liegen kan.
3. Omdat niets het hart meer verblijdt (Psalm 19:9 en Psalm 60:8): 'God heeft gesproken in Zijn heiligdom; dies zal ik van vreugde opspringen'. En waarom? Omdat er niets is dat meer liefde bewijst dan dit, wanneer Jehovah het Woord spreekt, zowel als het werk doet. De ziel kan niet anders dan zich verheugen, wanneer de Heere tot haar spreekt; ten minste is hier een grond van een onuitsprekelijke vreugde (Johannes 15:11): 'Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u blijve en uw blijdschap vervuld worde'.
4. Omdat er niets is dat het ongeloof meer de mond stopt, dan juist dit. Want hier is het hoogste daar het ongeloof toe komen kan; omdat het ongelovige hart zegt: 'Indien het God Zelf zei, dan zou ik het geloven'. Welnu, zo spreekt de Heere: komt hierin om uw ongeloof de mond te stoppen en te bederven. Hier is de grond van ons geloof; want wij hebben hier in de tekst twee dingen aan te merken: het ene is het heerlijke Voorwerp des geloofs, te weten Christus, Zichzelf verbindende als Borg in onze plaats; het andere is de overtuigende grond of reden van ons geloof, namelijk, zo spreekt de Heere.
Ten einde wij nu ons geloof gevestigd en tot volle verzekerdheid gebracht krijgen, hebben wij niet zozeer te zien op het Voorwerp des geloofs, of op de zaak die geloofd moet worden, als wel op de reden of de grond van het geloof, namelijk Gods getuigenis, omdat Hij het gesproken heeft. Zijn waarheid en getrouwheid zijn als verbonden om ons verzekering te geven; het is het grote Woord van een grote God. Het is niet de grootheid van een belofte die ons geloof uithaalt, maar de getrouwheid van de Belover. Ja hoe groter de belofte is, hoe meer wij omtrent dezelve twijfelen zullen, tenzij er een grond is om dezelve te geloven. Indien iemand van ongetwijfelde getrouwheid bij u kwam, en u nog zo vele grote dingen beloofde te doen en u te geven, zo is de grootheid van de beloofde dingen niet de reden of grond van uw geloof.

Nee, integendeel, hoe groter dezelve zijn, hoe verder u van het geloven van dezelve af zult zijn; maar de reden of grond van uw geloof is omdat de man getrouw, machtig en een persoon is van een volkomen geloofwaardigheid, waarop u volkomen betrouwen mocht. Evenzo is het ook hier gelegen; daar wordt een grote zaak aan ons geloof voorgesteld, namelijk dat Christus, de gezondene Gods, Zich als Borg verbindt voor onze volkomen zaligheid. En op deze grond belooft Hij in de tekst: 'En u zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn'. Maar hoe groter nu de belofte is, hoe minder wij die geloven zullen; en daarom moeten wij een grond of reden hebben voor ons geloof.
Nu wordt dezelve ons hier gegeven, omdat de God der waarheid het gesproken heeft, hetwelk wij op de getuigenis van God, Die niet liegen kan, hebben aan te nemen. Toen Abraham sterk was in het geloof, en tegen hoop op hoop geloofde, was het toen de grootheid of de redelijkheid van de belofte, die zijn geloof ondersteunde? O nee, want zijn lichaam, gelijk ook dat van Sara, was verstorven; maar hij overwoog de getrouwheid en de macht van God, Die beloofd had (Romeinen 4:21): 'En ten volle verzekerd zijnde dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen'. Toen Mozes tot Israël gezonden werd in Egypte, om hun aan te zeggen dat de bestemde tijd gekomen was van hun verlossing uit de Egyptische slavernij, en om in een land gebracht te worden dat van melk en honig vloeide, dit was waarlijk een grote belofte; maar ach! zei Mozes, hoe zullen zij dit geloven? Toen zei God: 'Alzo zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden' (Éxodus 3:14), namelijk de God des wezens, Die een wezen geven kan aan hetgeen Ik zeg of beloof. Ik ben hun voorvaderen, te weten Abraham, Izak en Jakob, verschenen als God de Almachtige, omdat ik grote en machtige dingen voor hen gedaan heb. Maar nu kom Ik Mijn belofte vervullen, die Ik hun beloofd heb omtrent hun zaad, en daarom wil Ik nu bij hen bekend zijn met Mijn Naam: IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL. Ik heb alle wezens van eeuwigheid in Mijzelven, en kan ook aan Mijn belofte een wezen geven. Hier is een goede grond voor hun geloof. Indien wij deze grond komen te beschouwen, zo zal de grootheid van de belofte ons geloof overtreffen, omdat wij gedurig zullen zeggen: 'O, die tijding is te goed dan dat zij waar zou zijn; zij is voor mij te groot!' En zo disputeren wij ons uit ons geloof; maar o, merk eens wie het spreekt, en dat dit het woord is van Jehovah, en dan hebben wij een vaste grond voor ons geloof.

TOEPASSING

(5) Het vijfde hoofdstuk dat door ons was voorgesteld, namelijk de toepassing van deze leer, zullen wij in enige besluiten voorstellen.

Is het zo dat Christus, de eeuwige Zone Gods, dus met Zijn hart Borg is geworden om tot God te naderen in het werk onzer verlossing? Dan kunnen wij hier deze volgende bijzonderheden daaruit zien.
1. De grootheid van onze afval en bederf van nature; alsook de jammerlijke toestand daar het ganse mensdom in gevallen is; omdat niemand van het gehele nakomelingschap van Adam tot God naderen kan, of durft genaken, of onder enige verbintenis komen. En indien wij zulks doen, zo verbinden wij ons tot hetgeen onmogelijk is om te kunnen volbrengen; en dan genaken wij tot een vurige vierschaar daar wij ten eeuwigen dood veroordeeld zijn, tenzij wij ons begeven onder de vleugelen van deze heerlijke Borg en Genaker tot God. Dus zal God geen acht slaan op enige persoonlijke verbintenissen van ons; want ons persoonlijk krediet is geheel

gekraakt en verbroken, niet alleen oorspronkelijk in Adam door de schending van het verbond der werken, maar ook dadelijk in onze eigen persoon. Wij hebben nooit een enig woord gehouden van hetgeen wij aan God beloofd hebben; onze verbintenissen aan God hebben wij geen dag achtereen gehouden, en daarom wil de Heere ons niet vertrouwen. Het zij verre van mij dat ik een persoonlijke verbondsmaking, wanneer die op haar eigen plaats gesteld wordt, veroordelen zou; namelijk, nadat de ziel met Christus als de principale Verbondsmaker en Borg verenigd is, en dan belooft om door Zijn genade, en onder de bescherming van Zijn verbintenis, uit een beginsel van dankbaarheid de Heere te dienen, en in Zijn wegen te wandelen. Maar aangaande alle andere soorten van verbondsmakingen, daarvan moet men weten dat God geen van onze verbonden zal aannemen zonder een Borg. En wij moeten ook wel blind zijn, indien wij niet kunnen zien dat onze geloofwaardigheid gebroken is. Beschouwen wij maar eens onze nationale verbintenissen, ons verbond en plechtig verdrag, dan vertrouwen wij dat wij zien zullen hoe ons nationaal krediet gekraakt en gebroken is.

Nooit was er een volk dat plechtiger aan God verbonden is geweest; en nochtans is er ook nooit enig nationaal verbond meer plechtig verbroken en begraven, aangezien de eer van onze leraars en ons volk, van onze natie en kerk gezonken is in de diepte van verval, verdeeldheid, dwaling, zorgeloosheid en vleselijke involgingen. Daar nu onze voorvaders aan ons, hun kinderen en nakomelingen, die kostelijke waarheden en zuivere belijdenissen des geloofs hebben nagelaten, die hunner als reformateurs waardig waren, zo schijnt het ons toe, dat wij onze nakomelingen niet anders dan een hoop beuzelingen en rommeling zullen nalaten, in plaats van een kostelijke schat; omdat onder andere dingen, de oude gereformeerde beginsels en leringen aan volgende geslachten schijnen overgebracht te worden onder de benaming van wildheid, nieuwe ontwerpen en antinomiaans geklap. En gelijk wij heden over de breuk van ons nationaal verbond en plechtig verdrag behoorden vernederd te zijn, zo kunnen wij ook zien wat er nodig is tot de herleving van een bezworen werk der reformatie, en van onze plechtige verbintenissen; namelijk, dat het geslacht waarin wij leven gebracht worde tot kennis van Christus, als de eerste en voornaamste Verbondmaker in hun plaats; en dat zij dan onder het aangename dekkleed van Zijn borgstelling onder verbintenis komen, om door Zijn genade tot God te naderen, door tot Hem en tot hun plicht weder te keren.

O, dat de Geest der wijsheid en der openbaring in de kennis van Christus tot dit einde uitgestort worde! Zoals nu onze nationale verbintenissen jammerlijk verbroken zijn, evenzo zijn ook de verbintenissen van onze Doop en Avondmaal, en alle andere verbintenissen tot de heilige plichten verbroken; waaruit wij dan kunnen zien dat, gelijk ons nationaal krediet gebroken is, het ook zo gelegen is met onze persoonlijke geloofwaardigheid; want het boos en ongelovig hart doet ons elk uur van de dag afwijken van de levenden God (Hebreeën 3:12). Dit is nu zulk een algemene kwaal, dat er niet één van Adams nakomelingschap is, die God nu vertrouwen kan zonder een Borg, of hem toelaten tot Hem te naderen zonder een Middelaar.

2. Zie hier ook uit de heerlijke uitmuntendheid van Christus, en ook de genoegzaamheid van deze wonderbare Borg voor Zijn volk, aangezien Hij machtig was om te naderen tot een beledigd God, alsook om daar te staan in plaats van de zondaar, en om ten goede van hem te pleiten; die ook bekwaam was om de beproeving te kunnen uitstaan van de oneindige heiligheid en onpartijdige rechtvaardigheid, en die, wanneer er niets vergeven kon worden, bekwaam was om al wat de wet en de rechtvaardigheid Gods konden vorderen, te voldoen, en alles te volbrengen wat

noodzakelijk was om gedaan te worden, ten aanzien van ‘s mensen zaligheid en het werk der verlossing. O, ziet dan Zijn heerlijkheid! O, heerlijke Borg! O, heerlijke Genaker tot God! Zie dan Zijn heerlijkheid, alsook de heerlijkheid Gods in Hem! Indien u iets van deze heerlijkheid kunt zien, dat u als overwint en inneemt, dan heeft God, ‘Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis schijnen zou, in uw harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus’ (2 Korinthe 4:6).
3. Zie hier ook uit de ware Evangelieweg de verbintenis van een zondaar tot de plicht, en van zijn naderen tot God, namelijk om deze Borg aan te nemen, en u onder Hem te verbinden; en om deze gezegende Genaker aan te nemen, om dus tot God te naderen in Hem. In het oude verbond der werken ontving de mens een schat van geschapen genade in zijn eigen hand, omtrent welke, zo hij dezelve doorbracht en als bankroet ging, hij in eigen persoon voor zichzelf verantwoorden moest; hij had geen Borg om voor hem in te staan om zijn schuld te betalen, of om voor hem tot God te naderen. Maar het verbond der genade is veel beter geschikt en geordineerd, waarom het een zo veel beter verbond wordt genaamd ‘waarvan Jezus Borg is geworden’ (Hebreeën 7:22); en in Wiens hand de hoofdsom nu gesteld is. Wat kleine mate van genade de gelovigen ook wordt medegedeeld, zo kan nochtans hun kapitaal niet worden doorgebracht, zodat zij nooit bankroet kunnen gaan, of onderworpen worden om vervolgd te worden voor het gerecht; want die Borg bewaart beiden, hen en hun kapitaal, in Zijn eigen hand; en omdat Hij hun Borg is, zo mogen zij zich op Zijn rekening tot alles verbinden; ‘Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft’ (Filippenzen 4:13). En omdat Hij hun Hoofd is in het tot God naderen, zo mogen zij ook met vrijmoedigheid tot Hem genaken, wanneer Hij hen zo voorgaat (Hebreeën 10:19 enz.): ‘Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus’, enz.
Hier is dan een proef van rechte verbintenissen; wij kunnen niet vertrouwd worden, indien wij ons alleen verbinden, maar wij moeten iemand aantreffen die onze verbintenissen volbrengen kan. U weet dat in tijdelijke zaken, niemand de verbintenis of borgstelling voor een grote som gelds zal aannemen van iemand, die hij weet dat onmachtig is om het te kunnen betalen, en die nog dagelijks meer en meer schuld maakt. Maar zo de persoon, hoewel hij ook nog zo arm mag zijn, u een genoegzame borg bezorgt die voor hem instaat, dan zult u zijn schuldbrief accepteren onder verbintenis van deze borg; omdat hoewel u de schuldenaar met grond verdenken mocht, dat hij des anderen daags mocht doorgaan en ten enenmale insolvent worden, u echter vastheid hebt omdat u de borg, wanneer het u behaagt, vervolgen kunt uit kracht van zijn verbintenis en schrift van borgstelling.
Evenzo is het ook hier gelegen; arm, onmachtig zondaar! uw verbintenissen kunnen niet vertrouwd worden; God wil niemand van Adams nakomelingschap vertrouwen sinds de tijd dat hij zijn eerste verbondsverbintenis verbroken heeft. Ja de Heere weet dat u er zover van af zijt van te kunnen betalen, dat u elk ogenblik meer en meer schuld aanneemt; maar hoe arm en onmachtig u ook wezen mocht, indien u Christus maar eens voor uw Borg aanneemt, dan zal de Heere elke schuldbrief aannemen daar Zijn Naam als Borg in te vinden is; want indien u dan bankroet verklaard mocht worden, zo is uw Borg aansprakelijk, Die machtig en rijk genoeg is; en de Heere zoekt niets beters dan Zijn verbintenis, hoewel u nog zo onmachtig zijt om te betalen; ja God acht Zichzelf secuur genoeg, en dat alles wel betaald zal worden, wanneer Christus als Borg door u wordt aangenomen. Dan wordt Zijn eer beveiligd, de gehoorzaamheid aan Zijn wet wordt geheiligd, alsook de voldoening aan Zijn

rechtvaardigheid, en de verheerlijking van al Zijn volmaaktheden; en hierin ligt al de zegepraal van het geloof over al de beschuldigingen van de wet of van Gods rechtvaardigheid (Romeinen 8:33-34). Wat is nu de beschuldiging?
De wet zegt: gij zijt mij een schuld van gehoorzaamheid schuldig; en de rechtvaardigheid Gods brengt in: gij zijt mij een schuld van voldoening schuldig wegens uw ongerechtigheid en ongehoorzaamheid.
Maar het vrijmoedige geloof zegt: u mocht ook zulke beschuldigingen voortbrengen als u zou mogen willen, maar ik heb een ontslag dat tegen die allen opweegt; indien u enkel mijn persoonlijke verbintenis had tot betaling, dan beken ik dat ik aan dezelve onderhevig zijn zou; maar gelijk ik, door de bescherming van de volle betaling van mijn Borg in mijn plaats, alle vervolging van de wet tegen mij verijdelen en teleurstellen kan, zo moet gij, indien u iets verder tot mijn last in te brengen hebt, tot mijn Borg gaan, Die Zich voor alles verbonden heeft, en Die ook machtig is om op alles wat u in mocht brengen, te kunnen antwoorden. Laten daarom alle beschuldigers met Hem de zaak beslissen.
Kortom, het rechte verbond maken is: zich te verbinden op de borgtocht of de verbintenis van Christus Jezus. Wat is dat nu? Het is als het ware een weddenschap aangaan op Christus' hand. Ik wed op Christus' hand dat ik, ten spijt van al de duivels in de hel, in de hemel zal gebracht worden; ik wed op Zijn hand, dat Hij de slang de kop vermorzelen zal; ik wed op Zijn hand dat de zonde niet over mij heersen, maar dat ik de plichten volbrengen, en alle dingen vermogen zal, door Christus Die mij kracht geeft; ik wed op Zijn hand dat mij mijn zonden zullen vergeven worden.
U weet dat de Joden hun zonden beleden op het hoofd van de offerande, die Christus afbeeldde; maar wat gaf zulks te kennen? Wanneer zulks gedaan werd in het geloof aan Christus, de grote Offerande, zo gaf het zakelijk zo veel te kennen, alsof men zei: Ik wed op deze Offerande, dat gelijk dezelve genoegzaam is tot verzoening van mijn zonden, mijn zonden ook op deze grond vergeven zullen worden. Wat zegt u nu? Durft u al uw belangen van heiligheid en gelukzaligheid, genade en heerlijkheid, plichten en waardigheid, en alles op Christus wagen? Durft u op Christus' hand wedden en u verbinden? *Dan verzeker ik u in Gods Naam, dat u het winnen zult!*
Maar hier hebben wij ook een proef van het rechte naderen tot God, in alle plichten en ordonnantiën, alsook aan de tafel des Heeren; het is als het ware een komen in de geheimkamer van de Goddelijke tegenwoordigheid, achter Christus, Hem vóór u stellende als de eerste die nadert om u daarin te brengen: 'Ik ben de Weg; niemand komt tot de Vader dan door Mij' (Johannes 14:6). Het is een komen tot God door het geloof, dat Christus voor ons tot Hem genaderd is, en een komen met vrijmoedigheid, niet vrezende dat Zijn oneindige heiligheid zulke onreine zondaars zal verbrijzelen, noch dat Zijn oneindige rechtvaardigheid zulke schuldige zondaars zal beschamen; want Hij Die ons voorgegaan is in de tegenwoordigheid van deze heilige en rechtvaardige God, heeft Zijn heiligheid begunstigt en ook Zijn rechtvaardigheid voldaan. Hieruit kunt u dan, zeg ik, de rechte verbintenis tot de plicht en het rechte genaken tot God zien.
4. Alle andere besluiten voorbijgaande, die uit deze leer getrokken zouden kunnen worden. Zo kunnen wij eindelijk hier ook zien wat de plicht is van allen die dit Evangelie horen, en waartoe de Heere u heden ook komt roepen; namelijk dat uw harten zich verbinden om tot Hem te naderen, Die Zich met Zijn hart als Borg verbonden heeft om in uw plaats tot God te naderen; opdat u zo door hartelijk tot Christus te genaken, met vrijmoedigheid tot God genaken mocht in Hem; want daar is geen naderen tot God, dan door Christus.

O! laten uw harten zich dan verbinden om tot Christus te naderen! Dit is het ganse oogmerk van alles wat wij gesproken hebben, namelijk om uw harten te verbinden aan de Zone Gods. O mijne vrienden! wat is er in de gehele wereld dat uw harten verbinden zal, zo niet het hart van Christus, Die Zich als Borg verbonden heeft, zulks doet? Hij is heden hier gekomen, om uw harten tot Hem te vrijen; het hart van een Zaligmaker is gekomen om het hart van een zondaar te vrijen, en wel met zulk een argument, dat Zijn hart zó op u gezet is, dat Hij met Zijn hart Borg is geworden om tot God in uw plaats te naderen.

Weg dan met deze redekunst van de duivel: 'Mogelijk is het niet voor mij dat Christus met Zijn hart Borg is geworden, en tot God genaakt is; want het is maar een uitgelezen getal, dat van alle eeuwigheid uitverkoren is, voor welke Hij als Borg tot God genaakt is'.

Ten einde deze tegenwerping uit de weg geruimd mocht worden, zo laat ik u zeggen, 'dat de verborgen dingen voor de HEERE zijn, maar de geopenbaarde zijn voor ons' (Deuteronomium 29:29). Laat een oneindig wijs God voor Zijn eigen besluiten antwoorden, gelijk Hij gewis zulks doen kan; maar u zult het voor God niet beantwoorden durven, dat u uzelf daarmee hebt bemoeid; en dat doet u al te veel, indien de gedachten daarvan u heden afschrikken om tot Christus te komen. Of zal het ook een goed antwoord zijn voor de Goddelijke vierschaar om te zeggen: 'Heere! ik dacht dat ik mogelijk niet uitverkoren was, en daarom kon ik mijn hart niet aan Christus verbinden?'

Maar wat antwoord kunt u anders hier van God verwachten, dan dit of dergelijk: 'O, ellendig mens! heb Ik u Mijn geopenbaarde wil niet gegeven als een regel van uw plicht? En heb Ik u niet geopenbaard op straf van uw verdoemenis, dat ge u met Mijn Zoon Christus verenigen moest? Wat had u dan met Mijn verborgen besluit te doen? Hoe durfde u ondernemen om wijs te zijn boven hetgeen geschreven is? Wie heeft dat in uw hart kunnen inblazen dat u geen uitverkorene was, dan de duivel alleen? Ook is hij in dat zeggen een leugenaar, omdat hij u iets zegt dat hij zelf niet weet'. Hoe handelt de satan in deze Zichzelf gelijk, omdat hij u terstond wil opvoeren op de tinne des tempels der eeuwige predestinatie, opdat hij u zo van de omloop des hemels neder moge werpen op de bodem van de hel; daar dit de weg is die hij zelf gegaan is, zo wil hij u ook met zich nemen. zult u dan de zielsbedervende ingevingen van de satan meer in acht nemen, dan de liefelijke bewegingen van een Zaligmaker? Of zult u niet liever de satan met zijn eigen boog voorbijschieten, en een argument halen voor uw geloof uit hetgeen van eeuwigheid geschied is? 'Is het eeuwige leven in Christus beloofd vóór de tijden der eeuwen?' (Titus 1:2). Is alles van eeuwigheid al bemiddeld? Dan is er te minder voor u te doen, omdat deze belofte des eeuwigen levens tot u gezonden en u aangeboden wordt; want tot u is het woord dezer zaligheid gezonden, dat Christus Borg geworden is voor alles wat onze zaligheid betreft; en wij hebben niets te doen, dan alleen door genade toe te stemmen, dat deze Borg de onze zij om alles voor ons te doen. Het hart van de Middelaar is van alle eeuwigheid verbonden geweest in het werk van onze verlossing; en van deze oneindig hoge en eeuwige toren worden ons touwen van Goddelijke beloften neergelaten, welke wij met onze harten moeten aangrijpen: 'Want ons komt de belofte toe, en onze kinderen, en allen die daar verre zijn' (Handelingen 2:39). Wanneer nu onze harten enige van deze beloften aangrijpen, welke aan het Borg geworden hart van Christus vast zijn, dan worden onze harten in Gods orde opgeleid tot de kennis van de Goddelijke besluiten, en dus klimmen wij de ladder van de Schriftuur op; terwijl de satan integendeel wil dat wij van boven aan beginnen zullen, opdat wij plotseling van boven neder mochten vallen.

Onder de beloften welke van Christus' hart als Borg neergelaten zijn, opdat wij dezelve met onze harten omhelzen zouden, is ook deze ene die wij vinden in Jeremía 31:3: 'Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid'. O! mijn vrienden, hier is een liefdeskoord welks bovenste einde vast is aan het hart van Christus, en welks onderste einde neder hangt tot aan uw harten; zullen dan uw harten nu niet vast gemaakt en verbonden worden aan het hart van Christus? Hier is een koord om Zijn hart aan uw harten, en om uw harten aan Zijn hart te verbinden. O! sterk koord, dat God Zelf gemaakt heeft. O! zal het hart van een Zaligmaker heden niet aan het hart van een zondaar verbonden worden? Zal het hart van een Jezus heden in Zijn huis geen harten overwinnen? O! ja, wij hopen dat er nog een verbintenis en een tezamen komen van harten zijn zal tussen Hem en een overblijfsel dat hier is.
O, zondaar! kom dan tot Zijn hart in, want Zijn hart is voor u geopend; en ik heb een commissie om u te zeggen, dat Zijn hart voor u zo wijd geopend is, dat u daar allen in mocht gaan. Het is geen hard hart, gelijk het uwe is. O, nee; want indien Zijn hart zo verhard was tegen u, als uw harten verhard zijn tegen Hem, zo zou Hij nooit zo blijmoedig met Zijn hart Borg geworden zijn, om voor u tot God te naderen, noch ons tot u gezonden hebben, om Zijns harten liefde jegens u te verkondigen. O! gelooft het op Zijn woord dat Hij niet hard van hart tegen u is, maar dat Zijn hart een wegsmeltend hart is, zeggende: 'Sinds Ik tot u gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan u; daarom rommelt Mijn ingewand over u; Ik zal Mij uwer zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE' (Jeremía 31:20). Zelfs van die tijd dat ik Borg voor u geworden ben, hetwelk van alle eeuwigheid af geweest is, denk Ik nog ernstig aan u; en nu de tijd der minne gekomen is, de tijd om Mijn hart aan u uit te laten, zo rommelt Mijn ingewand over u; ook smelt Mijn hart over u, en de warme liefdesdruppels van Mijn gesmolten hart vallen neer op uw harde harten, opdat dezelve smelten en verbroken mochten worden, en opdat Mijn en uw harten ineen gesmolten en door het vuur van Mijn eeuwige liefde tezamen gelopen zijnde, dezelve voor eeuwig aan elkander verbonden blijven.
O, zondaar! Zondaar! O vijanden! vijanden van God en Christus! O verhard zondaar! de woorden en roeden, de roepingen en bedreigingen, de predicaties en sacramenten hebben uw hart niet versmolten; en zo u naar de hel moet gaan, zo zullen ook de vlammen van de hel hetzelve niet versmelten. Maar hier zijn de vlammen van oneindige liefde van het hart van de God-Mens, wat zullen die dan teweeg brengen? Wanneer een God van liefde neder daalt, moeten dan de bergen niet voor Zijn aangezicht vlieden? Ja de bergen van vijandschap en ongeloof, alsook het harde stenen hart zullen voor Hem smelten als was. Een gloeiende kool van het vlammende altaar van Christus' borg geworden hart, is nedergedaald om het vuur te leggen aan uw koude harten. O! is dat gezegende vuur dan nog niet ontvonkt? Is uw hart dan aan Hem verbonden of niet? Zo niet, overweegt dan eens:

1. Wat een jammerlijke zaak het is dat uw harten niet verbonden zijn om tot Hem te naderen; zulks bewijst dat dezelve aan andere dingen dan aan Christus verbonden zijn; dat ze aan de afgoden en aan de begeerlijkheden zijn verbonden, en dat u het van uw hart niet kunt verkrijgen om dezelve een scheidsbrief te geven. Maar zeg mij eens, indien uw harten verbonden zijn aan de satan en aan de wereld, aan het vlees en deszelfs begeerlijkheden, aan goddeloos gezelschap en aan kwade praktijken, zodat u van dezelve niet losgemaakt kunt worden, noch die verbintenissen breken, noch van uw voorzichtig verdrag met de hel afgaan, zullen dan enigen van deze liefhebbers, aan

welke uw harten verbonden zijn, zich verbinden om tot God te genaken in uw plaats, gelijk Christus heeft gedaan? Zullen enigen van dezelve zich verbinden om u in de hemel te brengen, of om u uit de hel te houden? Ja zijn zij niet in tegendeel veeleer verbonden om uw ziel te bederven voor eeuwig, als het maar in hun macht is? Waarom zullen dan uw harten verbonden zijn aan uw grootste vijanden, die u ten verderve zoeken te leiden en niet aan Christus, Die met Zijn hart Borg is geworden om tot God te naderen, tot uw zaligheid en verlossing? Indien uw harten niet aan Christus verbonden zijn, dan zijn ze best genomen aan de wet verbonden en getrouwd; dan zoekt u een eigen gerechtigheid op te richten, door welke u God behagen en de zaligheid verkrijgen wilt door uw gebeden en goede plichten. De taal van uw hart is gelijk die van de boze dienstknecht, welke zei: 'Heere, wees lankmoedig over mij, en ik zal u alles betalen' (Mattheüs 18: 26). U zijt nog niet tevreden om iemand te hebben om in uw plaats voor al uw schuld Borg te worden; en daarom is ook uw staat zeer jammerlijk en beklaaglijk, omdat u onder een persoonlijke verbintenis staat om alles met de daad te betalen; 'gij zijt een schuldenaar de gehele wet te doen' (Galaten 5:3), en nochtans zijt u wegens uw ongehoorzaamheid daaraan, ook verbonden om de gehele vloek daarvan te dragen. O! wat zal dat vreselijk zijn! Indien u hier blijft staan, zo zult u in uw eigen persoon tot Gods rechterstoel moeten naderen. Hoe zult u dan tot God kunnen genaken zonder Christus? Want buiten Christus zult u bevinden dat God een verterend Vuur is (Jesaja 33:14).

2. Overweegt ook hoe aangenaam het is dat uw harten verbonden worden aan Hem, Wiens hart zich als Borg verbonden heeft om voor u tot God te naderen. En waarom? Omdat Hij altijd de eerste is; Zijn hart is aan u verbonden geweest, eer uw hart aan Hem verbonden was, ja zelfs al van eeuwigheid; en nu mocht ge u verheugen met een heerlijke en onuitsprekelijke vreugde. Hoewel uw schuld nog zo groot moge zijn, zo is Hij verbonden om dezelve te betalen. Hoewel uw zonden nog zo zwaar zijn, Hij is verbonden dezelve te vergeven. Hoewel uw verdorvenheden nog zo sterk zijn, Hij is verbonden om dezelve te dempen. Hoewel uw vijanden nog zo machtig zijn, Hij is verbonden om dezelve te overwinnen. Hoewel de beloften nog zo dierbaar in zichzelf zijn, en onwaarschijnlijk om aan u vervuld te zullen worden, zo is Hij nochtans verbonden om dezelve te vervullen; alleenlijk wil Hij aan deze zijde van de Jordaan dezelve vervullen op Zijn eigen tijd, en in Zijn eigen mate, en ook volgens uw bijzondere noden, omdat uw werk en Zijn heerlijkheid zulks vereisen. Ja Hij is verbonden om al uw werk in u en voor u te werken, en om 'Zijn kracht in uw zwakheid te volbrengen' (2 Korinthe 12:9). Hij is verbonden om u te leiden door Zijn raad, u te brengen tot Zijn heerlijkheid, en om u behouden door het dal der schaduw des doods te brengen in Immanuels land. Hij is verbonden voor uw schuld, voor uw plichten, voor uw behoudenis, en voor alles.

O! wat is dit een wonderlijke zeilsteen (magneet) om het hart te trekken, en de genegenheden te winnen, om een redelijke ziel zich te doen verbinden met zulk één, die zichzelf verbonden heeft voor alles wat zij in de tijd of voor de eeuwigheid nodig heeft. Ja maar, zult u mogelijk zeggen, moet ik mij dan verbinden om niets te doen? O, wat kleeft u dat oude verbond: 'Doet dat, en u zult leven', vast aan! In dat verbond was de mens verbonden om alles te doen; maar hier is Christus verbonden om alles te doen. Indien u dan iets kunt doen zonder Christus, zo mocht u zulks wel eens beproeven; maar waarom wilt u Christus tot een leugenaar maken, Die gezegd heeft: 'Zonder Mij kunt u niets doen?' (Johannes 15:5). Zo dit nu een waarheid is, o hoe aangenaam is het dan het hart verbonden te hebben aan Hem, Die Zich verbonden heeft om alles te doen. U mocht uit eigen ervaring weten wat een jammerlijke zaak het

is, om enig gedeelte van de verbintenis op uzelf alleen te nemen in uw eigen hand; want die kan nooit de minste beproeving uitstaan; en wanneer u uw verbintenissen breekt, dan zijt u geheel moedeloos en neerslachtig, alsof het verbond der genade gebroken was; en dus verandert u uw verbond der gehoorzaamheid in Gods verbond der genade, en zo ook het verbond der genade in een verbond der werken; en dan is het geen wonder, dat u in dit geval de wet een harde en zware aandrijver bevindt te zijn.

Maar het verbond der genade is de verbintenis van Christus om alles te doen; het is geen verdrag dat God met u maakt, omdat Hij met u geen verdrag wil aangaan, omdat Hij wel weet dat u een verbondsbreker zijt; maar het is een verdrag dat met Christus is gemaakt, waarin Hij Zich verbonden heeft aan God om alles voor u te doen, omdat u zelf niets doen kunt. En nu komt Hij uw hart vrijen, om deze uitvinding van de heerlijke en vrije genade in te willigen.

3. Overweegt ook wie Hij is Die uw hart komt vrijen. Hij is het aan Wien het hart van God verbonden is: ‘Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft’ (Jesaja 42:1). Gods hart is van alle eeuwigheid aan Christus verbonden geweest, niet alleen omdat Hij Zijn eeuwige Zoon is, maar ook omdat Hij met Zijn hart Borg is om tot Hem te naderen om uwentwil. Om die reden is Zijn hart zozeer aan Hem verbonden, dat Hij tot driemaal toe met een hoorbare stem uit de hemel verklaart: ‘Deze is mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb’; en al wat Hij van u begeert, is dat u ook in Hem een welbehagen nemen mocht. U moet gewis kwalijk te voldoen zijn, indien u geen genoegen hebt in hetgeen waarin God zulk een welbehagen heeft. Ook moet uw hart kwalijk ingenomen zijn, indien het zich niet verbinden wil aan Hem, aan Wien het hart Gods zich verbonden heeft. God de Vader heeft Hem tot dit werk aangesteld; Hij heeft Hem om uwentwille tot Hem doen naderen, en Hij heeft in deze Zijn borgstelling en nadering een welbehagen; en nu is er ook niets in de gehele wereld dat de Heere meer behaagt, noch Hem in u meer een welbehagen zal doen hebben, dan dat u een welbehagen hebt in Christus en in Zijn onderneming, zodat u uw hart aan Hem daarvoor verbonden vindt; want dan zult u Hem meer behagen, dan u ooit door uw zonden Hem mishaagd, en Hem meer verheerlijken, dan u Hem door uw zonden onteerd hebt; ja dan zal Hij een volle voldoening ontvangen voor al uw zonden, omdat deze heerlijke Borg, met Welken u verenigd wordt, Zijn hart volkomen voldaan heeft; en dus zult u Zijn rechtvaardigheid meer voldoen, dan uw verdoemenis in de hel voor eeuwig doen kon.

O! het hart Gods is aan Hem verbonden; het hart der engelen is aan Hem verbonden, en het hart van alle verlosten is aan Hem verbonden. Zullen dan de harten van allen aan Hem verbonden zijn, behalve de uwe alleen? O! ‘daar zou blijdschap in de hemel zijn’ (Lukas 15:7); het zou een dag van vreugde voor Christus’ hart, voor God, voor engelen en heiligen zijn, indien uw harten aan Christus verbonden werden!

4. Overweegt ook eens, wiens hart het is dat Hij dus komt vrijen. U denkt mogelijk, het moet gewis al een goed hart zijn, dat Hem behagen zal. Maar ik ken niemand die van nature een goed hart heeft; en al wie meent een goed hart voor God te hebben, die bedriegt Zichzelf. Maar Hij komt de liefde van dat hart vrijen, hetwelk vol vijandschap is tegen Hem. Zijn liefde zoekt heden uw vijandschap te verbreken. Wat hart hebt gij, mens? Laat hetzelve een hart zijn van wat soort het ook zou mogen wezen, datzelfde hart komt Hij van u begeren, zeggende: ‘Mijn zoon, geef mij uw hart’ (Spreuken 23:26).

Is het een goddeloos, een afzwervend, een ongelovig en een bedrieglijk hart? Is het een Manasse's hart, dat in een verdrag met de satan is? Is het een Maria Magdalena's hart, waaruit zeven duivelen geworpen werden? Is het 't slimste hart dat in de gehele wereld is, of dat ooit in de gehele wereld geweest is? Is het een hard hart, een trots, een stenen hart; een hart dat vol is van de hel, een duivels hart? Datzelfde hart is het, dat Christus heden komt verzoeken en vrijen; Hij verbindt Zich om 'u een nieuw hart en een nieuwen geest te geven' (Ezechiël 36:26). En indien u met uw hart deze Zijn verbintenis ondertekenen wilt, en zeggen: 'Ja Heere, ik bewillig in deze Uw verbintenis'; zo zal Hij uw hart bij trappen naar Zijn eigen zin veranderen, en dan zal het een hart wezen dat naar Zijn hart is.

Hoe! zult u mogelijk zeggen, zou het ook kunnen zijn dat Hij zulk een hart vrijen zou als het mijne is? Zou het geen vermetelheid zijn, dat zulk één als ik ben, zulk een snood, vuil en lelijk schepsel, zoveel goeds van zulk één als Christus is, verwachten zou? Hoe zal dat vermetelheid zijn, wanneer God u roept, dat u dan Zijn roeping beantwoordt? O nee, maar het is de grootste vermetelheid van de wereld Zijn roeping te verwaarlozen, en Zijn liefdesomhelzingen te weigeren, wanneer Hij aanbiedt om uzelf in Zijn hart te ontvangen. Toen Christus aan Petrus voorsloeg om zijn voeten te wassen, was dat niet iets dat hem zeer kwalijk stond en gans niet paste, wanneer hij zei: 'Gij zult mijn voeten niet wassen in der eeuwigheid? (Johannes 13:8). Hoe vuiler uw voeten zijn, en hoe zondiger uw hart is, hoe meer u nodig hebt om u door Christus te laten wassen.

5. Overweegt verder, dat de tegenwoordige gelegenheid, nu Hij u in dit werk zo nabij komt, een bijzondere tijd is om uw hart aan Hem uit te laten. Het is een gevaarlijke zaak, om het getij te verzuimen wanneer hetzelve vloeiende is. Daar zijn al enigen van uw vrienden en geburen, sinds het Avondmaal hier het laatst is uitgedeeld, naar een grote eeuwigheid gegaan; en mogelijk zult u in uw leven nooit een andere Avondmaalspredicatie horen; en hoewel u al andere predicaties horen mocht, zo is het nochtans maar nu en dan eens, dat de wind blaast en de Geest ademt; ook is het zeer gevaarlijk om die bewegingen tegen te staan, welke u in die gelukzalige haven van Christus' borg geworden hart zouden waaien. Zo er nu een hemelse wind mocht waaien, zo kan die nochtans over een uur weer over zijn. O! zal dan uw hart niet aan Christus verbonden worden? Indien de dood u eens benadert en de draad van uw leven af komt snijden, zou u dan voor eeuwig niet veel ellendiger zijn dan de duivel zelf? Want aan hem is nooit zulk een aanbod, als dit is, gedaan. De dood nadert; ook naderen het oordeel en de eeuwigheid; en evenwel nadert uw hart niet tot Christus? Ach! wat zal er dan van u worden!

6. Overweegt ook eindelijk, dat Christus als Borg, Zijn verbintenis bij de Vader voor u volbracht heeft, door het aanbrengen van een eeuwige gerechtigheid. En dat God dezelve aangenomen, en daarin een welbehagen heeft, als de conditie van het verbond en van al de beloften van hetzelve; en om deze reden wordt de belofte aan u gedaan, die onmiddellijk op de tekst volgt: 'En u zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn'. Ik *zal*, en u *zult* is de inhoud van de belofte; omdat Christus de conditie van dezelve vervuld heeft. Zo hebt u niet meer of anders te doen, dan alleen met het hart te zeggen: Uw wil geschiede. Indien nu uw hart zich aan Hem verbindt en gewillig is, dan zal de Heere, die Christus, hier in de woorden van de tekst, zo hoog komt aanprijzen, het ook tot uw aanprijzing omkeren en zeggen: Wie is Hij Die met Zijn hart Zich verbindt, enz. Zeg nu niet, dat u zulke en zulke hoedanigheden en conditiën mist, welke vereist worden in degenen die hun hand en hun hart geven aan de Zone Gods. Indien u om deze reden met uw hart van Hem afblijft, zo is dat een zeker bewijs

dat uw hart in een verdrag staat met de wet, als een verbond der werken, hetwelk nu maar een zeer jammerlijk verdrag is voor iemand uit Adams nakomelingschap; maar het betere verbond is een beter verdrag, waarin Christus ten volle voor alles als Borg Zich verbonden heeft, en u maar alles om niet aan te nemen hebt. Ook zult u nooit een goede hoedanigheid hebben die Gode aangenaam is, totdat uw hart verbonden zij aan Hem, Die met Zijn hart Borg is geworden om u alles te geven. Indien uw hart dus aan Christus niet verbonden wordt, om aan Hem alles verschuldigd en verplicht te zijn, al had u dan duizend maal meer hoedanigheden dan u zelfs nu wilt hebben, zo zult u met die allen naar de hel en eeuwig verloren moeten gaan. En wanneer uw hart maar eens aan Christus verbonden is, al had u dan tienduizend goede hoedanigheden, zo zult u die allen met Paulus maar 'schade en drek rekenen, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus' (Filippenzen 3:8).

Men leest van die schuldheer omtrent zijn twee schuldenaren, dat toen 'zij niet hadden te betalen, hij het hun beiden kwijt schold' (Lukas 7:42). Zolang u nog meent iets te hebben om uw eigen schuld te betalen, of hoop hebt om nog iets ter betaling te zullen hebben, zo zijt u niet in Gods weg van vergeven te zullen worden; maar gij, wanneer u niet één penning hebt, noch om uw schuld van gehoorzaamheid en voldoening aan de wet als verbond, noch om uw schuld van gehoorzaamheid aan de wet als regel, te kunnen betalen, en tevreden zijt om een Borg te hebben, dan vergeeft en scheldt Hij u alles kwijt. En dus is dan de beste hoedanigheid voor u, dat u ziet niets te hebben, geld noch prijs, opdat u aan Christus verplicht mocht zijn voor alles.

Wat zegt u nu, mijne vrienden? Zijn uw harten aan Hem verbonden? 'Mij dunkt dat mijn hart aan Hem verbonden is', zal iemand mogelijk zeggen: 'maar ik vrees dat het maar alleen een flikkering is, omdat ik een bedrieglijk hart heb'. Hoe, mens! laat uw hart zo bedrieglijk zijn als het zou kunnen, indien er nochtans zulk een ontvonking in uw boezem is, die u Zijn borgtocht en verbintenis doet onderschrijven, om alles voor u te doen, om u zowel heilig als gelukzalig te maken, en om u zowel te bevrijden van de zonden, als van de hel. Indien het zoiets is dat u uit uzelf doet gaan, en zeggen: 'Ik durf mij niet verbinden om iets te doen, maar mijn hart gaat naar Christus uit, Die Zich voor alles aan God verbonden heeft', dan zeg ik in Gods groten Naam, dat het een goede flikkering is, namelijk een flikkering van hemels vuur, dat aan het warme hart van Christus jegens u is aangestoken, hetwelk in eeuwigheid niet uitgedoofd zal worden, hoewel ook uw brandkool wederom onder de as komen mocht.

Wat zal ik hier nog meer zeggen? Is hier iemand wiens hart aan Christus niet verbonden is? O ja! met grote menigten; maar wat is dat beklaaglijk dat er één zijn zou? O dronkaard, zweerder, sabbatsschender, hoereerder, spotter, hier is voor u een goed verdrag, zelfs voor ulieden welke wij niet kunnen toelaten tot des Heeren tafel, nochtans vergunnen wij, ja God Zelf vergunt en gebiedt het u, en in Zijn geduchte Naam en door Zijn autoriteit gebieden wij u ook tot Christus te komen, om een vol pardon van al uw zonden te ontvangen, en om de gehele verbintenis van Christus te ondertekenen. En u zult niet alleen recht hebben op Zijn tafel hier beneden, maar op Zijn tafel hier boven, die nooit zal weggedaan of opgenomen worden. Weg dan met alle tegenwerpingen tegen Christus; laten dezelve nog tienduizendmaal meer en groter wezen dan ze zijn, zo is hier geen plaats voor een enige daarvan, want de verbintenis van Christus, om alles voor u te doen, beantwoordt ineens al uw zwarigheden. En al waart u ook nog zulk een monster of gevleesde duivel, zo is er nochtans geen tegenwerping die u zoudt mogen inbrengen, of die wordt hier beantwoord, indien uw hart niet verbonden is aan enige andere boelen.

O! zult u mogelijk zeggen, ik heb geen kracht, ik kan mijn goddeloos hart niet aan Hem verbonden krijgen. O! jammerlijk en beklaaglijk geval! Kunnen die oneindige liefde en eeuwige goedertierenheden, welke als een vlam uit het hart van Christus omtrent u worden uitgelaten, uw hart niet aan Hem verbinden? Is er dan geen kracht in deze liefde? Is zij dan niet sterk als de dood, en zijn haar kolen geen vurige kolen, die een geweldige vlam hebben?' (Hooglied 8:6). O! hier is een sterke vlam, die machtig is om het aller-hardste hart te doen smelten, en om hetzelve te brengen tot een gewillige onderwerping. O! brengt die sterke banden des doods, aan welke uw hart gebonden is, bij dit vuur, en dan zullen zij door hetzelve terstond verbroken en verbrand worden. Weerstaat toch de krachtige liefde en dierbare genade Gods niet, maar laat dezelve uw hart ingaan, en dan zullen dezelve uw hart trekken en hetzelve aan Hem verbinden. Omdat dan geen drangredenen iets vermogen kunnen, dan alleen een argument van kracht; en omdat de almachtige kracht ook gewoonlijk rijdt op de wagen van deze evangelische genade, o! wilt u dan met Mij verenigen en zeggen: O! krachtige arm van Jehovah. O! kom met Uw trekkende macht; o! verheerlijkte Heere Jezus, kom en trek mij toch door de kracht van Uw Heilige Geest. Ontwaak, o! arm des Heeren, doe Uw sterkte aan, en laat de rechterhand des Heeren kloeke daden doen. Laten alle andere verbonden met de lusten daar het hart zich aan vasthoudt, en alle andere boelen heden nu verbroken worden, en laat Christus het gehele hart aan Hem verbonden hebben; en laat al het volk zeggen: Amen, Heere het zij zo! Indien nu uw hart amen zeggen kan, dan hoop ik dat hetzelve verbonden en op een dag van Gods heirkracht gewillig is gemaakt.
U dan, gewillig gemaakt zijnde om tot Christus te komen, zult ook welkom zijn aan Zijn tafel; en deze Zijn verbintenis om als Borg in uw plaats tot God te naderen ondertekend hebbende, zo mocht u ook met vrijmoedigheid naderen tot God in Hem, en diezelfde verwelkoming als uw Borg verwachten, die u voorgaat. Wie is Hij, Die Zijn hart verbindt om tot Mij te naderen, spreekt de HEERE.

EEN KORTE REDEVOERING ONMIDDELIJK NA DE PLECHTIGHEID VAN HET AVONDMAAL DES HEEREN

Nu moet ik u eens vragen mijne vrienden, (hetzij u ledematen en ten Avondmaal geweest zijt of niet) of uw harten, nu het grote werk verricht is, heden aan Christus als de heerlijke Borg om voor u tot God te naderen, verbonden zijn geworden? Ik moet u zeggen, indien uw harten aan Hem verbonden zijn, dan zijn dezelve van alle andere dingen buiten Hem losgemaakt en ontbonden geworden; dan zijt u er toe gebracht om uw volk en uws vaders huis te vergeten, en te zeggen: Wat heb ik meer met de afgoden te doen? En dan is er ook een onderlinge overgave geweest tussen Christus en tussen u, gelijk man en vrouw zich aan elkander overgeven. Dan hebt u aan Hem uw liefde opgeofferd, in plaats van aan alle andere liefhebbers, daar uw harten tevoren aan verbonden waren. En dan zijt u ook uit liefde en uit dankbaarheid verbonden, om voortaan niet een hunkering te hebben naar enige andere minnaar, zolang uw tegenwoordige man leeft; en ziet, Hij leeft tot in eeuwigheid; en wel omdat uw eerste man, inzonderheid de wet gestorven is, en u ook aan dezelve gestorven zijt (Romeinen 7:4), en niets daarvan te verwachten hebt, omdat u alle dingen, en nog meer dan alle dingen hebt in Hem, aan welken u nu verbonden zijt, en Wiens hart ook aan u verbonden is. Ja, gelijk u uw liefde aan Hem als uw man hebt opgeofferd, zo hebt u ook uw wapenen aan Hem opgeofferd als uw Heere. Al uw wapenen, welke wapenen

der ongerechtigheid waren, hebt u nu tot wapenen der gerechtigheid tot heiligmaking gesteld, om nooit meer tegen Hem te strijden, maar veeleer om onder Zijn banier tegen al Zijn vijanden uit te trekken, inzonderheid onder Zijn banier van liefde; want de liefde van Christus zal u dringen zowel om te werken als om te strijden.

A. Eerst heb ik een woord tot dezulken, wiens harten nog nooit aan Christus verbonden zijn. O! weet u wel in welk een staat u zijt, en vanwaar het komt dat uw harten niet aan Christus verbonden zijn? Het is, omdat u onkundig zijt van deze heerlijke Christus; want die Zijn Naam kennen, zullen Hem lief hebben en op Hem betrouwen (Psalm 9:11); maar gij 'zijt vervreemd van het leven Gods door de onwetendheid die in u is' (Éfeze 4:18), en 'vijanden in het verstand door de boze werken' (Kolossenzen 1:21). Het bedenken van uw vleselijk hart 'is vijandschap tegen God; het onderwerpt zich der wet Gods niet' (Romeinen 8:7), en de bedenking van uw duister hart is vijandschap tegen Christus, en is niet onderworpen aan de gerechtigheid van Christus. Dus zijt u vijanden van de Heere des levens, en wilt Hem niet voor uw Heere aannemen. U zijt vijanden van het Woord des levens, en wilt niet dat dat Woord uw regel zij. U zijt vijanden van de Geest des levens, van de genade des levens, van het licht des levens, en van de weg des levens. U zijt dood, liggende onder de macht des doods en der zonden, onder de macht der zorgeloosheid en verharding des harten, hebbende geen reuk van Christus in of aan u, en zijt onder de macht van een snode verkiezing, waardoor u de snoodste voorwerpen verheft boven onzen Heere en Meester, wien de tongen der serafim nochtans niet waardig zijn te aanbidden. Of u zijt nog enige vuile lusten en afgoden in Zijn plaats verkiezende, of anders zeer moedwillig met Hem onderhandelende op de aller-onedelste en schandelijkste voorwaarden, namelijk om uw harten te verbinden aan Hem en aan uw lusten, aan Hem en aan de wereld tegelijk, aan Hem en aan andere boelen, die met Hem in uw schoot getroeteld mochten worden, alsof Hij een dienaar der zonden en een slaaf was om uw begeerlijkheden en lusten te dienen; op zijn best genomen, zet u Hem gedurig af door beuzelachtige uitstellen, Hem aan de deur te laten staan en kloppen, zonder eens uw harten te verbinden om tot Hem te gaan, of toe te laten dat Hij tot u zal komen. Wel hoe? Wat scheelt er aan? Wat is het dat u uitvoert, arme ziel? Zullen dan, zoveel in u is, de volken de Silo niet gehoorzaam zijn? Zal het gevolg en de stoet van onze Heere Jezus niet door u vermeerderd worden? Of zal Hij dan geen stoet of gevolg hebben? Ja! gezegend zij Zijn Naam, dat Hij nog een gevolg wil hebben om Hem te vergezellen, zonder u daarvoor dank te wijten. Daar zal een getal zijn, dat het Lam volgen zal naar de hemel, hoewel u ook de duivel volgen mocht naar de hel.
Maar o, mocht ik u nog eens in Christus' Naam bespreken. *En o, Heere Jezus! mag ik ook Uw verlof verzoeken om voor U het woord te doen, en hun Uw woorden zeggen?* Omdat Hij mij nu hier geplaatst en verlof gegeven heeft om voor Hem te spreken, zo moet ik enigen van Zijn woorden aan u verhalen.
1. In de eerste plaats moet ik u dan zeggen wat Zijn klagend woord is over u, namelijk: 'Gij wilt tot Mij niet komen, opdat u het leven moogt hebben' (Johannes 5:40). 'Ik heb Mijn handen uitgebreid, de ganse dag, tot een wederstrevig volk' (Jesaja 65:2).
2. Ik moet u ook Zijn weeklagend of kermend woord zeggen: 'Jeruzalem! Jeruzalem!' Dunfermline! Dunfermline! 'Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen, en gijlieden hebt niet gewild' (Mattheüs 23:37).

3. Nog eens, ik moet u ook Zijn ontzettend woord eens zeggen: ‘Ontzet u hierover’ (zegt Hij) ‘gij hemelen, en zijt verschrikt, wordt zeer woest; want Mijn volk heeft twee boosheden gedaan: Mij, de Springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om Zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden’ (Jeremía 2:12-13). Zij verwerpen de volheid zelve en keren zich tot een ledige wereld, alsof die hun hemel en hun gelukzaligheid was.
4. Verder moet ik u ook zeggen wat Zijn wenend woord is. O! zal Hij dan alleen moeten wenen, en zal niemand een traan met Hem storten, terwijl Hij innerlijk bewogen is over de hardheid van uw hart, en met tranen in de ogen weent over de stad, zeggende: ‘Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede dient’, maar de tijd nadert dat ‘het verborgen zal zijn voor uw ogen’ (Lukas 19:41-42). De tijd der verwoesting zal haast komen, omdat u de tijd van uw bezoeking niet weet. Meent gij, dat deze dagen altijd met u duren zullen, en dat u nooit van de predicaties, leraars en sacramenten zult beroofd worden? Ja zij zullen voor uw ogen verborgen worden. ‘Uw vaders, waar zijn die? En de profeten, zullen zij in eeuwigheid leven?’ (Zacharía 1:5). O nee! want sinds het laatste Avondmaal alhier, is één van onze dierbare medehelpers in dit ouderlingschap, uit wiens mond u gewoonlijk het liefelijk geklank des Evangelies pleegt te horen, weggenomen tot het Avondmaal van het Lam hierboven; en gezegend zij de Heere, dat hem een volle wind des hemels geschonken is geworden, om hem met een heilige blijdschap te brengen in de haven der heerlijkheid. Hebt u ondertussen, o zondaren! geen aandoening over het wenen van Christus over u, zeggende: o! of u wist de dag uwer bezoeking, eer de eeuwige avondschaduwen over u uitgestrekt worden! Alsook: ‘Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede dient, eer het verborgen wordt voor uw ogen’.
5. Maar ik moet u ook Zijn bedreigend en toornig woord zeggen: ‘Indien u niet gelooft dat Ik Die ben, u zult in uw zonden sterven’ (Johannes 8:24); alsook: ‘Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?’ (Hebreeën 2:3). ‘Want indien dezen niet zijn ontvloden, die degene verwierpen welke op aarde Goddelijke antwoorden gaf, veel meer zullen wij niet ontvlieden, zo wij ons van Dien afkeren Die van de hemelen is’ (Hebreeën 12:25).
6. O! wat zal het zijn, wanneer het komt tot Zijn ‘vaarwel’ woord, zeggende: ‘Nu ga Ik heen; en u zult Mij niet meer zien, totdat Ik op de wolken des hemels kom, en elk oog Mij zal zien’; maar dan zult u ook, die met een hart leeft en sterft, dat niet aan Hem verbonden is, tot dat woord komen: ‘Bergen valt op ons, en heuvelen bedekt ons van het aangezicht Desgenen Die op de troon zit, en van de toorn van het Lam’ (Openbaring 6:16).
7. O! hoe schrikkelijk zal dan Zijn laatste woord voor u zijn: ‘Gaat weg van Mij, u vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijn engelen bereid is’ (Mattheüs 25:41). U hebt in Mijn huis en aan Mijn tafel gegeten en gedronken, maar gaat weg van Mij, Ik heb u nooit gekend. U hebt u verstout om tot Mijn tafel te naderen, maar uw harten waren niet verbonden om tot Mij te naderen, ja uw harten weken van Mij af. Gaat u daarom heen in mijn toorn: gaat weg van Mij, u vervloekten!’
8. Maar omdat het daar nog niet toe gekomen is, ja omdat het nog de dag der zaligheid is, zo moet ik u ook nog Zijn beklag en nodigend woord zeggen. Hij wilde nog zo graag Zijn toornig woord inhalen, opdat gij, wiens harten zeggen: weg met Hem! ook uw woord mocht inhalen. Hij zegt nog: ‘Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zou u

sterven, o huis Israëls?' (Ezechiël 33:12). Komt, komt, de deur der zaligheid is wijd geopend, tot de muren toe, opdat u allen daarin mocht lopen. De valbrug der genade is nog niet opgehaald, maar de dag der genade is nog tegenwoordig. De dag des oordeels is nog maar komende, en nu zien wij elkander aan; ik zie ulieden aan, en u ziet mij aan, en indien gijlieden die achter de pilaren en galerijen zit, mij niet aan mocht zien, zo hoop ik echter dat u mij nog aanhoort; en daarom neem ik u tot getuigen, met betrekking tot die grote en vreselijke dag, wanneer wij op een anderen wijze zullen zien en horen, in de tegenwoordigheid van de grote God en deze talrijke menigte, dat ik u heden een nieuwe aanbieding van Christus geef, als een Borg om alles voor u te doen; en dat zo u maar bewilligt om Hem te nemen en om Hem te gebruiken, ja indien u Hem maar niet verwerpt, u Hem dan hebben zult. Daar zal niemand die hier is, in te brengen hebben dat hij bij deze gelegenheid van des Heeren Avondmaal niets ontvangen heeft; want zie, U hebt een aanbieding van Christus ontvangen; en ingeval u heen gaat zonder Hem, en zonder Hem blijft leven en sterven, dan zullen wij tegen elkaar getuigen moeten zijn op die grote dag van Zijn verschijning. O! 'nu is het de welaangename tijd; nu is het de dag der zaligheid', enz. (2 Korinthe 6:2). O! zijt u nu tevreden? Zijn uw harten wel tevreden met iemand die borg voor u wil zijn, om u te verlossen van de zonden en van de hel, en die instaat voor uw schuld, voor uw plichten, voor uw behoudenis, en om voor u een weg te banen om tot Gods heerlijke tegenwoordigheid voor eeuwig te mogen naderen? Wilt u Hem als uw hoofd en overste hebben?
Ik zinspeel hier op de woorden van Jefta in Richteren 11:9, waar hij zegt: 'Zo gijlieden mij wederhaalt om te strijden, enz. en de HEERE hen voor mijn aangezicht geven zal, zal ik u dan tot een hoofd zijn?' Och! ja, ja zeggen ze; zo zegt ook Christus tot u op gelijke wijze: 'Indien Ik Mij als Borg voor u verbind om voor u Gods rechtvaardigheid te voldoen, alle eisen van de wet te beantwoorden, al uw zonden weg te nemen, al uw strijden te strijden, en om al uw werken in u en voor u te werken, zal Ik u dan tot een hoofd zijn?' Is uw hart nu verbonden om ja te zeggen?
O mens! wie u ook zijt, man, vrouw, oud of jong, allen die hier zijt, uw hart zegge hier amen, amen. Wij zijn tevreden om Hem te hebben als Profeet, om de duisterheid van ons verstand weg te nemen; om Hem te hebben als Priester, om de schuld van al onze zonden weg te nemen; en om Hem te hebben als Koning, om de kracht van al onze lusten en afgoden weg te nemen, en ons heilig en gelukzalig te maken in Hemzelven, opdat Zijn Naam in ons verheerlijkt, en Zijn genade voor eeuwig verhoogd worde! O! dan hoop ik dat de dag der zaligheid begonnen is, die met blijdschap zal gevierd worden tot in eeuwigheid.

B. Nu zal ik in de tweede plaats met een woord tot u, wiens harten aan de Heere Jezus verbonden zijn, besluiten, hetzij u ten Avondmaal geweest zijt of niet; en wel omdat sommigen van dezulken onder twijfelingen kunnen zijn, of zij wel ooit waarlijk en zaligmakend in Christus hebben geloofd. Maar zo uw harten waarlijk aan Christus verbonden zijn, dan hebt u omtrent uw geloof niet te twijfelen; want een hart dat aan Hem verbonden is, is het beste geloof van de wereld (Romeinen 10:10: 'Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid'. Indien nu nog uw twijfelingen mochten blijven, zo is de beste weg om ze te verdrijven, om uw harten opnieuw te laten uitgaan en ze te vestigen op Hem als op de heerlijke Borg, Die voor u tot God genaakt. Bent u bevreesd de hemel te zullen missen? Dat zou u ook terecht mogen wezen, zo Christus Zich als Borg niet verbonden had om u daarin te brengen; maar zo ge u vertrouwt op Zijn verbintenis, dan hebt u niet te vrezen. Bent u bevreesd om in uw plicht tekort te

komen? Daar hebt u reden voor, indien ge u alleen verbindt; maar wilt u Christus nergens in vertrouwen? Waar is uw geloof in Zijn borgtocht en Zijn verbintenis, om alles voor u en in u te werken? Hoe! zal mogelijk iemand zeggen, wilt u ons allen tot antinomianen maken, dat wij niets zouden doen, of ons tot niets verbinden, maar het alles op Christus laten aankomen?

De Heere ontferme Zich toch over een arme verleide wereld, die getrouwd is aan een verbond der werken! Zeg mij eens: Is dat ook antinomiaans, dat u uit uzelf gaat tot Christus om gerechtigheid, om aan al de eisen van de wet als verbond der werken te beantwoorden, en om uit uzelf te gaan tot Christus om sterkte, om al de geboden van de wet als regel des levens en der heiligheid te beantwoorden, en om u dus tot niets in eigen persoon alleen te verbinden, omdat God uw persoonlijke verbintenis niet vertrouwen kan, maar om Christus aan te nemen als uw Borg, en te vertrouwen op Zijn verbintenis? En omdat u tot een heilig en rechtvaardig God in en op uzelf niet naderen kunt, dat u dan op Christus ziet als die eerst voor u genaderd is, en dan in en door Hem tot God nadert? Indien ge u dus aan Christus verbindt volgens Zijn belofte, dan mocht ge u verbinden tot alles wat u wilt; en indien u in Zijn Naam tot God nadert, dan mocht u tot Hem naderen met vrijmoedigheid. Maar zo u in uw eigen naam en persoon met God denkt te handelen, en in uw naam en persoon tot Hem te naderen, dat is de oude verbondsweg van met Hem te handelen en tot Hem te naderen; en daarom is het niet te verwonderen, zo dit uw weg is, dat u door vrezen, twijfelingen en moedeloosheden overstroomd wordt.

Maar laat het dappere geloof hier intreden, en zeggen: Christus is de Borg, en daarom heb ik niets te doen dan alleen op Hem te betrouwen om alles, en om in het gebruik der middelen van Hem af te hangen; Christus is mij voorgegaan in het tot God naderen, en daarom zal ik op dit rode tapijt van Zijn der rechtvaardigheid voldoenend bloed ingaan in het heilige der heiligen, zelfs in de tegenwoordigheid van een heilig en rechtvaardig God.

O! zijt u bij deze gelegenheid op deze wijze tot God genaderd? Dat weet ik niet, zult u mogelijk zeggen; ik zou zulks graag willen weten. Indien u dan over uw nadering tot God in Christus oordelen wilt, zo moet u daar niet over oordelen naar deszelfs trap en mate, want soms worden de gelovigen maar, als het ware, toegelaten om met Maria Zijn voeten te wassen, met hun tranen, hoewel zij op andere tijden worden toegelaten om in Zijn schoot te liggen, gelijk de geliefde discipel Johannes. Oordeelt ook over uw nadering niet, naar de stof van hetgeen u van Hem ontvangt; want soms kunt u wel iets begeren en verzoeken, en wat anders van Hem ontvangen; mogelijk begeerde u een vreugdemaaltijd; maar zo Hij u een maaltijd van droefenis naar God gegeven heeft, dat is u niet minder goed en dienstig. Oordeelt ook over uw nadering niet naar uw voorgaande ondervinding; mogelijk zijt u wel eertijds als een lam in Zijn schoot getroeteld geworden, zodat u onder een gevoel van Zijn liefde zeggen moest: *Deze is mijn Liefste*; en nu moet u mogelijk als een hond aan Zijn voeten liggen, onder een gevoel van uw zonden, zeggende: ‘Ja Heere! ik ben een hond’. Wel dit is een teken dat er nog meer zal volgen. Oordeelt ook over uw nadering niet naar uw eigen gevoelen en bevattingen, want David was in geen wanhopig geval, toen hij uitriep: ‘Hoe lang, HEERE, zult Gij mij steeds vergeten? Hoelang zult Gij Uw aangezicht voor mij verbergen?’ (Psalm 13:2). Wanneer uw verlangens aangekweekt en vermeerderd worden, hoewel uw krachten klein zijn, zo is dat een merkelijke maaltijd en onthaal; ‘want Hij verzadigt de dorstige ziel, en vervult de hongerige ziel met goed’ (Psalm 107:9).

Weest daarom dankbaar, wanneer u zoveel ontvangt als uw ziel in het leven bewaart, al krijgt u ook niet veel. Weet, dat hoewel Hij getrouw blijft aan Zijn beloften, en alles doen zal waartoe Hij Zich als Borg verbonden heeft, Hij echter 'de tijden en gelegenheden in Zijn eigen macht gesteld heeft' (Handelingen 1:7), en dat Hij ook Zijn eigen mate van mededeling heeft; indien sommigen uwer dadelijk datgene ontvingen hetgeen zij graag hadden, zo zouden zij waarlijk wervelziek worden, en gereed zijn om met Petrus uit te roepen: het is goed dat wij hier zijn, en dus het andere werk vergeten, dat God voor hen te doen heeft in de wereld.

Nu hoop ik dat er enigen hier zijn, wiens harten verbonden zijn om tot God te naderen in Christus, op grond van Christus' verbintenis om als Borg tot God te genaken in hun plaats; en ik hoop ook dat zij met een heilige vrijmoedigheid zeggen mogen, dat hun harten getrokken zijn, en dat de Heere hen heeft doen naderen tot Hem; en dan vertrouw ik verder, dat u van het water van de fontein des heils zeggen zult, dat hetzelve liefelijk en zoet is; 'O! hoe zoet zijn Uw redenen mijn gehemelte geweest, meer dan honing mijn mond' (Psalm 119:103); alsook dat alle andere dingen in de wereld maar ledige prullen, schade en drek zijn in vergelijking met Hem.
O! die edelmoedige dwazen van de wereld zouden zich schamen, indien zij wisten hoeveel verachting de armste gelovigen op aarde over hen, en over alle wereldse heerlijkheid en edelmoedigheid uitstorten, wanneer zij nabij God mogen naderen. Het is zeker dat, indien u dus tot God in Christus genaderd zijt, het u gebracht heeft tot een grote verwondering over de genade Gods. Wie ben ik en wat is mijns vaders huis? Waarom is Hij mijn naasten, mijn man, mijn vrouw, mijn broeder, mijn zuster, enz. voorbijgegaan, en heeft Hij Zijn liefde aan mij willen bewijzen, die de snoodste ben van hen allen? Het heeft u ook gebracht tot een grote vernedering en verfoeiing van uzelf, zodat u zeggen moet: 'Nu ziet U mijn oog; daarom verfoei ik mij', enz. (Job 42:5-6). Insgelijks ook tot een groot verlangen naar meer gemeenschap en omgang met Hem, zeggende: 'Wanneer zult Gij tot mij komen? O! wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen? O! dat ik gaan mocht in vrede, want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien. O! dat ik mij onder de vierentwintig ouderlingen bevond, die voor de troon zijn. O! dat ik eens drinken mocht aan de mond van de fontein hier boven'.
Hoe! wat wil deze taal zeggen, arme ziel? Het is alsof u reeds in Zijn schoot lag: 'Hij heeft u liefgehad met een eeuwige liefde, en daarom heeft Hij u getrokken met goedertierenheid' (Jeremía 31:3). Zijn hart is aan u verbonden, en uw hart is aan Hem verbonden; de Geest is uitgezonden om het hart van Christus en om uw hart samen te binden; en nu zal die knoop in eeuwigheid niet weer losgemaakt worden; 'want die tot Hem komt, dien zal Hij geenszins uitwerpen' (Johannes 6:37).
Omdat Hij nu verbonden is om alles voor u te doen, vorderen nu de billijkheid en de dankbaarheid niet, dat ge u geheel aan Hem verbindt, en dat voor eeuwig?
Laten uw harten dan meer dan ooit aan Hem verbonden worden. Laten uw genegenheden verbonden zijn om Hem lief te hebben; uw wil om Hem te gehoorzamen, zowel in de wil van Zijn bevel als van Zijn voorzienigheid; en uw gedachten om Hem en Zijn goedertierenheid te overdenken.
Laten uw tongen verbonden zijn om Zijn lof te vermelden; 'want in Zijn tempel zegt Hem een iegelijk ere' (Psalm 29:9). Laat uw gehele leven verbonden zijn tot Zijn dienst, en dat als afhangende van Hem om alles. Hij heeft Zich als Borg voor alles verbonden, opdat u om alles van Hem af zou hangen. Ook zal al uw gehoorzaamheid ijdel en vruchteloos zijn, tenzij die volbracht wordt door het geloof in, en door het

geloof van deze Zijn verbintenis om alles in u en voor u te werken. Een gelovige heeft twee handen; de ene is een vasthoudende hand, en de andere is een werkende hand; even gelijk een vrouw die aan het spinnewiel zit te spinnen (om eens een plompe en slechte gelijkenis te gebruiken) met de ene hand houdt ze de draad, en de andere gaat rondom en keert zo het wiel om; indien nu de ene hand de draad niet gedurig vast houdt, zo zal het vruchteloos zijn, dat de andere hand het wiel omdraait.
Zo is het ook hier gelegen; de ene hand van een gelovige is de hand des geloofs, waardoor hij Christus vasthoudt, en genade en kracht uit Hem trekt; zijn andere hand is de hand van gehoorzaamheid en dienst, welke alleen in Christus aangenaam is, uit hoofde van Zijn verbintenis tot alles, en om alles voor ons en in ons te werken. Indien nu de hand des geloofs Christus loslaat, zodat zij geen kracht uit Hem trekt, noch van Hem en Zijn borgtocht afhangt, zo zal het tevergeefs zijn dat de andere hand van gehoorzaamheid en dienst het rond van de plichten doet; maar wanneer het geloof Christus' borgtocht vasthoudt, dan komt er een nuttige dienst en een aangename gehoorzaamheid, want wij zijn begenadigd in de Geliefde.
Laat het geloof maar eens dagelijks de voorrechten in Christus beschouwen. O! hoe versterkend zou het zijn voor uw gehoorzaamheid en lijden, indien u het levende geloof had van Zijn borgtocht; dat zou u in elke plicht met vrijmoedigheid tot God doen naderen, indien u geloven kon dat Zijn eer en heerlijkheid verbonden waren om u in alles te helpen, totdat u in heerlijkheid wordt opgenomen. Zijn getrouwheid is verbonden, Zijn macht, Zijn Naam, Zijn waarheid en eer zijn verbonden, want Hij heeft gezegd: 'Ik zal u niet begeven, noch Ik zal u verlaten' (Hebreeën 13:5). 'Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven, en Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen' (Ezechiël 36:27). Is Hij dan alzo verbonden? Laat het geloof dan een vaste greep houden van Zijn verbintenis; en wanneer het geloof zijn handgreep schijnt los te laten, bedenkt dan dat Hij, Die voor alles Borg is gebleven wat u nodig is, ook voor het geloof Borg is gebleven, en u beloofd heeft om u te bewaren en dat 'uw geloof niet ophoudt' (Lukas 22:32), alsook om u 'door hetzelve te bewaren tot de zaligheid' (1 Petrus 1:5).
Ziet dan onder het gemis van het geloof op Zijn borgtocht en Zijn verbintenis om hetzelve te verkrijgen, onder de zwakheid van het geloof om hetzelve te sterken, en onder de beproeving van het geloof om hetzelve te ondersteunen. Laat uw geloof niet vertrouwen en afhangen van uw geloof, maar laat uw geloof en afhanging geheel op Christus zijn, om alles wat u nodig hebt, ten aanzien van uw werk of uw strijd, plicht of zwarigheid, van ziel of van lichaam, van genade of heerlijkheid, en van tijd of eeuwigheid. Dan zal God uw naam en die van Christus tezamen voegen en zeggen: *'Wie is hij die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken?'*
AMEN

4. Het Lam in het midden des troons

Openbaring 7:17. ***Want het Lam, Dat in het midden van de troon is, zal hen weiden.***

Wij zijn heden tezamen gekomen om de gedachtenis te vieren van de liefde van Christus, in Zijn dood en Zijn kruisiging op de berg van Calvarië. Opdat ons geloof in het beste licht en tot het beste voordeel op Hem zien mocht, hebben wij niet alleen te bedenken waar Hij voormaals is geweest, maar waar Hij nu is; en dan zullen wij bevinden dat wij over een gekruiste Christus niet behoeven beschaamd te zijn, omdat Hij nu op de troon is. Het Lam, Dat tot een offerande is geslacht geworden, om de Goddelijke gerechtigheid voor ons te voldoen, het voormaals stervende Lam, op het midden des kruises, is nu het eeuwig levende Lam, in het midden van de troon. Van deze troon Gods, waar dat Lam heerst, verwachten wij ons voedsel en onze weide op dit feest, volgens de woorden van de tekst: *'Het Lam, Dat in het midden van de troon is, zal hen weiden'*.
Van vers 13 van dit hoofdstuk af aan, vinden wij een beschrijving van de eer en gelukzaligheid van degenen die de Heere Jezus getrouw dienen, en lijdzaam voor Hem lijden. Sommige uitleggers menen, dat de gelukzaligheid van de heiligen of de strijdende Kerk hier op aarde, beschreven wordt. Sommigen willen weer dat de gelukzaligheid van de triomferende heiligen in de hemel alleen beschreven wordt. Anderen denken dat deze beschrijving op beiden betrekkelijk is. En bij deze is het, dat ik mij bijzonderlijk voeg; omdat, wat eer en gelukzaligheid de lijdende heiligen hier ook voorgesteld worden, zij dezelve in dit leven ten dele genieten en volkomen na dit leven; gelijk uit de bijzonderheden hier gemeld, blijken kan.
De gelukkige personen worden gemeld in vers 14: *'Dezen zijn het die uit de grote verdrukking komen'*. Wat betrekking sommigen ook denken, dat dit op de kerk van Christus op aarde hebben moge, nadat zij de bloedige vervolging van de antichrist ontkomen is; of gelijk anderen willen, op de martelaren in de hemel, die voor de Heere Jezus tot de dood geleden hebben, zo mag het nochtans van alle strijdende gelovigen gezegd worden, die door vele verdrukkingen ingaan in het Koninkrijk der hemelen, en die daarin aan hun lijdend Hoofd, de Heere Jezus, gelijkvormig worden, 'de doding van de Heere Jezus in hun lichamen omdragende' (2 Korinthe 4:10). 'Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit die alle redt hem de HEERE' (Psalm 34:20). Het mag van alle heiligen gezegd worden: deze zijn uit de verdrukking tot rust, uit de slavernij tot vrijheid, en uit de dood in het leven gekomen, 'en hebben hun lange klederen gewassen en hebben die wit gemaakt in het bloed van het Lam'. De volmaaktheid van deze reinheid en heiligheid hebben zij in de hemel, maar zij zijn ook hier op aarde zelfs al gewassen in het bloed van Christus, en bekleed met het witte kleed van Zijn toegerekende en ingestorte gerechtigheid.

Vers 15 schijnt een verdere beschrijving te zijn van de gelukzaligheid der heiligen, beide van de strijdende en de triomferende. Zij zijn gelukzalig:
1. In hun staat, alzo zij 'gewassen, gerechtvaardigd en geheiligd zijn in de Naam van de Heere Jezus en door de Geest onzes Gods' (1 Korinthe 6:11).
2. Zij zijn gelukzalig in hun standplaats; zijnde altijd voor de troon Gods. De verheerlijkte heiligen in de hemel zijn altijd voor het aangezicht des Heeren, alwaar verzadiging van vreugde is. En de geheiligden op aarde zijn ook met dat voorrecht gezegend, want 'zij zijn in Christus mede gezet in de hemel' (Éfeze 2:6), en het is hun

dagelijks werk, ‘om met vrijmoedigheid toe te gaan tot de troon der genade’ (Hebreeën 4:16).
3. Zij zijn gelukzalig in hun dienst; want zij dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel. Hoewel degenen die in de hemel zijn, Hem dienen zonder zwakheid of vermoeidheid, hetwelk wij hier niet kunnen doen, zo is het nochtans de eigenschap van de ware besnijdenis, dat zij ‘God dient in de geest’ en in de waarheid (Filippenzen 3:3), dat zij bidt zonder ophouden, Zijn wet overdenkt dag en nacht, en tot God in Christus, de ware geestelijke Tempel gaat.
4. Zij zijn gelukzalig in hun gezelschap; want Hij Die op de troon zit, zal hen overschaduwen of onder hen wonen. Dit toont de vriendschap, de gemeenschap en gemeenzaamheid aan, die er zijn tussen God en de verlosten; welke Christus ook aan de strijdende gelovigen hier ten dele vergunt, wanneer Hij op hun openen van de deur van hun harten, ‘tot hen inkomt, en met hen avondmaal houdt, en zij met Hem’ (Openbaring 3:20), zodat zij in staat gesteld worden om te kunnen zeggen: waarlijk, ‘deze onze gemeenschap is met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus’ (1 Johannes 1:3). En God zegt: ‘Ik zal in hen wonen en Ik zal onder hen wandelen, en Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij een volk zijn’ (2 Korinthe 6:16).
5. Zij zijn gelukzalig in hun vrijheid; zij zullen bevrijd worden van alle gebrek en van alle ongemak.
a. Van alle gebrek; want ‘zij zullen niet meer hongeren, en zullen niet meer dorsten’. Deze vrijheid zal in de hemel voltrokken worden, zoals die hier op aarde wordt begonnen;: gelijk de profeet van Christus’ geestelijk Koninkrijk spreekt (Jesaja 49:10): ‘Zij zullen niet hongeren, noch dorsten’. En Christus zegt (Johannes 6:35): ‘Die tot Mij komt, zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten’; hun geestelijke blijdschap en genoegen aanwijzende, welke zij hebben zullen, en waarvan zij nooit geheel beroofd zullen worden.
b. Van alle vermoeidheid en ongemak, want de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte; of gelijk er in de bovengemelde plaats Jesaja 49:10 staat: ‘en de hitte en de zon zal hen niet steken’. De verlosten in de hemel zijn volmaakt vrij van alle ongemak; en de verlosten op de aarde hebben zelfs naar de mate huns geloofs, ook deel aan dat gemak en die rust, te midden van alle dingen die hen zoeken te verontrusten. Hierom zegt Christus tot hen: ‘Vrees niet, geloof alleenlijk’ (Markus 5:36). Vreest niet, want Ik ben met u. ‘Vreest niet voor degenen die het lichaam doden, en daarna niets meer kunnen doen; de haren uws hoofds zijn alle geteld’ (Lukas 12:4,7), en daarom mocht u volmaakt gerust zijn. Daar is niets ongemakkelijker dan de zon, in het zuidelijke gedeelte van de wereld; alzo zijn ook de verdrukkingen en vervolgingen voor de heiligen, alsook de verzoekingen, waarmede zij aangevallen worden door de hel en de aarde; maar God is getrouw, gelijk de apostel spreekt, ‘Welke hen niet zal laten verzocht worden boven hetgeen zij vermogen; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat zij ze kunnen verdragen’ (1 Korinthe 10:13).
6. Zij zijn gelukzalig in hun verzorging; want het Lam Dat in het midden van de troon is, zal ze weiden. Hierom wordt Hij gezegd, ‘Zijn kudde te weiden gelijk een herder’ (Jesaja 40:11). Het weiden, waarvan hier gesproken wordt, geeft ook regering en heerschappij te kennen, gelijk ook een herder heeft over zijn kudde. Het is met een gelovig oog op de zorgdragende en liefhebbende Herder, dat de psalmist zei: ‘De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken’ (Psalm 23:1).
7. Zij zijn gelukzalig in hun besturing en leiding, en in hun bestuurder en leidsman; want Hij zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren. Van deze levende wateren spreekt de Heere Jezus, dat die zelfs betrekking hebben op Zijn volk

hier op aarde; zie Johannes 4:14: 'Het water dat Ik hem geven zal, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven'. En (Johannes 7:38): 'Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien'. Hierdoor hebben zij troost in al hun kruis.
8. Eindelijk, zij zijn gelukzalig in hun blijdschap; want God zal alle tranen van hun ogen afwissen, dat is, al hun droefenissen zullen verslonden worden door de volheid van de blijdschap en de vertroosting, welke hun overvloediglijk zal geschonken worden. Het beginsel van deze blijdschap wordt zelfs hier genoten, te midden van de verdrukkingen en beproevingen van de gelovigen; 'want zie', zegt God, 'Ik schep Jeruzalem een verheuging en haar volk een vrolijkheid; en in haar zal niet meer gehoord worden de stem der wening, noch de stem des geschreeuws' (Jesaja 65 vers 18-19). En hierom worden zij wel eens 'vervuld met alle blijdschap en vrede in het geloven' (Romeinen 15:13). Ja, wel 'met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde' (1 Petrus 1:8).

Het is het eerste deel van dit laatste vers, daar ik bijzonder mijn oog op heb; inzonderheid die beschrijving van onze Heere, over welke al de uitleggers, met welke ik geraadpleegd heb, lichter heen lopen dan ik wel verwacht had; namelijk, *het Lam Dat in het midden van de troon is.* Alwaar dan onze Heere Jezus beschreven wordt:
1. Van Zijn zachtmoedigheid en nederigheid, waarom Hij een Lam genaamd wordt.
2. Van Zijn majesteit en autoriteit; *Hij is het Lam in het midden van de troon.*
Het voordeel, dat tot de kerk komt, door Zijn zachtmoedige en majestueuze regering, volgt in het overige van het vers, waarvan ik, indien ik tijd heb, mogelijk wel wat spreken zal. Maar hetgeen ik voornamelijk bedoel, is om door de hulp Gods een weinig te spreken van het dierbare bericht dat ons hier van onze Heere Jezus gegeven wordt.
Merkt dan op *dat onze Heere Jezus het Lam in het midden van de troon van God is*. En gelijk de psalmist zegt: 'Ik hef mijn ogen op naar de bergen, vanwaar mijn hulp komen zal' (Psalm 121:1); laat ons ook alzo onze ogen opheffen tot de troon, vanwaar heden ons voedsel en weide komen moet. Dit mogen wij te gereder en te blijmoediger doen, omdat het Lam in het midden van de troon is, om de voeder te zijn.

Ten einde ik deze leer, tot ons nut, te beter verklaren en toepassen moge, zo zal ik deze orde houden.
(1) Zal ik een weinig spreken van het Lam.
(2) Van de troon.
(3) Hoe het Lam op de troon komt.
(4) Wat het te kennen geeft, dat het Lam in het midden van de troon is.
(5) Zal ik aanwijzen het voordeel van het weiden, hetwelk voortkomt uit het zijn van het Lam in het midden van de troon.
(6) En dan zal ik eindelijk uit het geheel enige besluiten trekken ter toepassing.

(1) Het eerste hoofdstuk is om een weinig te spreken van het Lam.
Dit is een naam die in de Schriftuur gewoonlijk gegeven wordt aan onze Heere Jezus, Die zo genaamd wordt wegens Zijn onbevlekte heiligheid en onschuld, en wegens Zijn onvergelijkelijke zachtmoedigheid en lijdzaamheid. Hij is het 'onbestraffelijk en onbevlekt Lam' (1 Petrus 1:19). Hij is het Lam Gods; het Lam Dat geslacht is.
Ik zal hier alleen vier tijdstippen noemen, waarin Hij als een Lam vertoond wordt.

1. In Zijn afzondering van eeuwigheid, om een offerande te zijn, tot voldoening aan de Goddelijke rechtvaardigheid. Hierom wordt Hij in Openbaring 13:8 genaamd: 'het Lam Dat geslacht is, van de grondlegging der wereld'; zijnde in het besluit en het voornemen Gods, geslacht van de grondlegging der wereld; alsook voorbeeldig geslacht in al de offeranden onder de wet.
2. In Zijn openbaring in het vlees. Toen Hij in onze natuur verschenen is, werd Hij als het Lam, Dat gekomen was om een offerande voor de zonde te zijn, aangewezen (Johannes 1:29): 'Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt', en wederom (vers 36): 'Zie het Lam Gods'. Tot dit einde zegt dezelfde geliefde discipel (1 Johannes 3:5): 'Gij weet dat Hij geopenbaard is, opdat Hij onze zonden zou wegnemen'.
3. In Zijn vernedering tot de dood wordt Hij insgelijks, als een zachtmoedig en lijdzaam Lam vertoond (Handelingen 8:32). 'Als een lam wordt Hij ter slachting geleid, en als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open'; welke de woorden zijn van de profeet (Jesaja 53:7). Alzo spreekt ook de Heere bij dezelfde profeet (Jesaja 50:5-6): 'Ik ben niet weerspannig, Ik wijk niet achterwaarts. Ik geef Mijn rug dengenen die Mij slaan, en Mijn wangen dengenen die Mij het haar uitplukken; Mijn aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en speeksel'.
4. In Zijn verhoging of Zijn verhoogde staat wordt Hij ook als een Lam aangetoond, inzonderheid in Openbaring 5:6: 'En ik zag, en zie, in het midden van de troon en van de vier dieren en in het midden van de ouderlingen een Lam, staande als geslacht', enz. Dit is de plaats, waarop onze tekst betrekking heeft; en daarom mocht u omtrent dezelve acht geven op de beschrijving die er van dit Lam gegeven wordt, gelijk:

a. Hij is het Lam in het midden van de troon, waarvan wij in het vervolg meer zullen zeggen. Alleen ziet gij, dat Hij, in Zijn verhoogde staat aan Zijns Vaders rechterhand, nog steeds het Lam is. De verandering van plaats heeft Hem Zijn naam noch Zijn natuur doen veranderen. Hij heeft onze menselijke natuur met Zich genomen, en Hij blijft nog het zachtmoedige en nederige Lam, hoewel Hij op de troon is.
b. Hij wordt beschreven als het Lam Dat geslacht is. Een Lam als geslacht. Hij verschijnt met de merktekenen van Zijn lijden aan Zich, om te tonen dat Hij in de hemel voorbidt, in de kracht van Zijn voldoening, 'omdat Hij door Zijn eigen bloed eenmaal ingegaan is' (Hebreeën 9:12). Ook is de kracht van de offerande, die Hij geofferd heeft, altijd even vers, alsof Hij eerst geslacht ware.
c. Hij wordt beschreven als een Lam, hebbende zeven hoornen, de volmaaktheid van Zijn macht aanwijzende, om de wil Gods uit te voeren, en al Zijn vijanden te overwinnen. Dit Lam is 'de Kracht Gods' (1 Korinthe 1:24).
d. Hij wordt ook eindelijk beschreven als een Lam, hebbende zeven ogen, waardoor de volmaaktheid van Zijn wijsheid wordt aangewezen, om de gehele wil Gods te verstaan, en denzelven krachtdadig te doen. Gelijk Hij de kracht Gods is, zo is Hij ook de wijsheid Gods; 'want Hij heeft de Geest niet met mate' (Johannes 3:34). En daarom wordt ook gezegd dat de zeven ogen de zeven geesten Gods zijn; niet zeven in getal of in natuur, maar ten aanzien van de verscheidenheid der gaven en werkingen van dien ene en eeuwige Geest Gods. Dit Lam van God is dan Hij, 'op Wien de Geest des Heeren HEEREN is, omdat de Heere Hem gezalfd heeft (Jesaja 61:1). Ook is Hij gezalfd, opdat Hij anderen zalven zou. O! dat dit Lam van God met Zijn zeven ogen mocht neerzien op deze vergadering en ons ook ogen geven, om heden Zijn heerlijkheid te zien, opdat onze harten met het hemelse gezelschap zich verenigen

mochten en uitroepen: ‘Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging’ (Openbaring 5:12).

(2) Het tweede hoofdstuk, door mij voorgesteld, is om een woord te spreken van de troon.
Hier zal ik kortelijk aanmerken welk een troon deze is; en waarom die een troon genaamd wordt.

A. Wat is het voor een troon, in welks midden het Lam is? Ik antwoord:
1. Het is de troon Gods. Alzo wordt dezelve genaamd in Openbaring 22:1,3: ‘De troon van God en van het Lam’. De troon van God is de troon van het Lam, en de troon van het Lam is de troon Gods. Het is de troon Zijner genade; de troon Zijner heerlijkheid; de troon Zijner heiligheid en de troon Zijner rechtvaardigheid.
2. Het is de troon der Goddelijke genade, zie Hebreeën 4:16: ‘Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade’. En waarom? Omdat wij aldaar een Hogepriester hebben; daar is het Lam in het midden van de troon. En waarlijk de troon der genade is niet anders dan een God in Christus; dan een God, Die in Christus verzoend is; een God, Die op een genadetroon gezeten is, welke besprengd is met het bloed van Christus.
3. Het wordt genaamd de troon der Goddelijke heerlijkheid; gelijk wij kunnen zien in Jeremía 14:21: ‘Werp de troon Uwer heerlijkheid niet neder; gedenk, vernietig niet Uw verbond met ons’. De profeet spreekt daar van de tempel en van de ark die daarin was, zijnde die het teken van Gods tegenwoordigheid, en welke een voorbeeld was van Christus, in Wien het verbond der genade vaststaat; aldus wordt hij de troon der heerlijkheid genaamd, omdat al de heerlijkheid van God rondom die troon schijnt. Gelijk de genade Gods Zijn eigen heerlijkheid is, alzo schijnt ook al de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.
4. Daarom wordt Hij de troon der Goddelijke heiligheid genaamd. Zo lezen wij in Psalm 47:9: ‘God zit op de troon Zijner heiligheid’. De heiligheid is Zijn huis, en Zijn troon sierlijk en betamende, en de heiligheid is Zijn troon. Daar is niets, dan de heilige God, het heilige Lam en de heilige troon; en die daar rondom zijn roepen gedurig uit: ‘Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen’ (Jesaja 6:3).

5. Hij wordt ook genaamd de troon Zijner rechtvaardigheid. Zo staat er in Psalm 89:15: ‘Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Zijns troons’. Zo ook Psalm 97:2: ‘Rondom Hem zijn wolken en donkerheid, gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Zijns troons’. Zijn heerlijke en heilige troon der genade staat vast op het fundament der gerechtigheid, die voor de zondaar voldaan is, en op het gericht, dat tegen de zonde uitgevoerd is, in het bloed van het Lam, hetwelk in het midden van de troon is. Het is daarom geen verhindering van onze toenadering tot de troon der genade, dat dezelve ook is een troon der gerechtigheid; maar het moest veeleer een bemoediging zijn, omdat aldaar ‘de genade heerst, door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere’ (Romeinen 5:21). Omdat nu de genade aldaar door één de rechtvaardigheid voldoenende gerechtigheid heerst, zo kan God nu aldaar, zonder krenking van Zijn eer, de zondaren ontmoeten; en daar mogen de zondaren, met hoop van aangenaam te zijn, tot God naderen. Dit is dan de troon van God en van het Lam.

B. Waarom wordt Hij een troon genaamd?
Ik antwoord: De plaats in welks midden het Lam is, wordt een troon genaamd, om de volgende redenen:
1. Een troon is een plaats van krachtige en majestueuze heerlijkheid en waardigheid. Maar Christus Jezus, het Lam in het midden van de troon, 'is met eer en heerlijkheid gekroond' (Hebreeën 2:9). Zijn Vader heeft Hem aldaar tot Koning gekroond, zeggende: 'Uw troon, o God, is eeuwig en altoos' (Psalm 45:7).
2. Een troon is een plaats van macht en autoriteit. Maar aan Christus, het Lam in het midden van de troon zijnde, 'is gegeven alle macht in hemel en op aarde' (Mattheüs 28:18). 'Al het oordeel is de Zoon overgegeven' (Johannes 5:22) en 'de heerschappij is op Zijn schouder' (Jesaja 9:5).
3. Een troon is een hoge en verheven plaats. Maar Christus, het Lam, is in het midden van deze plaats; zie Jesaja 6:1: 'Ik zag de Heere, zittende op een hogen en verheven troon, en Zijn zomen vervullende de tempel'. Zijn Vader heeft Hem op de hoogste troon gezet; 'want Hij heeft Hem uitermate verhoogd en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is' (Filippenzen 2:9).
4. Een troon is een plaats van overvloed; van daar wordt de koninklijke liefdadigheid medegedeeld. Maar Christus, het Lam, is in het midden van die plaats; hierom wordt er gezegd (Kolossenzen 1:19): Het heeft de Vader behaagd, of 'het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou'. En nog eens (Kolossenzen 2:4): 'In Hem zijn al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen', let wel al de schatten; 'ook ontvangen wij, uit Zijn volheid, genade voor genade' (Johannes 1:16).
5. Een troon is een plaats van schoonheid; het is een luisterrijke en sierlijke plaats. Om nu Christus het Lam in het midden van de troon te zien, zulks is 'den koning te zien in zijn schoonheid' (Jesaja 33:17). 'Sterkte en sieraad is in Zijn heiligdom, heerlijkheid en majesteit' (Psalm 96:6). Kortom een troon is een plaats van vermaak, vrede, blijdschap en overwinning. Maar het Lam is in het midden van deze plaats; want Hij, 'opgevaren zijnde in de hoogte, heeft de gevangenis gevankelijk gevoerd' (Psalm 68:18). Hij zit als een zegepralend overwinnaar op Zijn troon, 'stellende al Zijn vijanden tot een voetbank Zijner voeten' (Hebreeën 10:13). Indien Hij 'over hen getriomfeerd heeft aan het kruis', gelijk er gezegd wordt in Kolossenzen 2:15, hoeveel te meer triomfeert Hij nu niet over hen op de troon, doende alle gelovigen deel hebben aan Zijn heugelijke overwinning!

(3) Nu komen wij tot het derde hoofdstuk, dat voorgesteld was, namelijk om te tonen hoe het Lam op de troon komt.
Ik zal met weinige woorden zeggen, dat Hij, om de troon te verwerven, een verbond gemaakt heeft, voor dezelve gewerkt heeft, daarvoor gestreden heeft en daarvoor gestorven is.
1. Hij heeft om de troon een verbond gemaakt. In de raad des vredes, die tussen de Vader en de Zoon geweest is, was aan Christus beloofd, dat Hij op Zijn lijden en Zijn gehoorzaamheid, een heerlijke troon en een talrijk gevolg zou hebben; 'dat Hij zaad zou zien; dat Hij het om de arbeid Zijner ziel zou zien en verzadigd worden' (Jesaja 53:10-11). Het Lam ging dit verbond blijmoedig aan; zeggende: 'Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven, Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; Uw wet is in het midden Mijns ingewands' (Psalm 40:8-9). Hierom zegt de Vader ook: 'Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene' (Psalm 89:4).
2. Hij heeft om de troon gewerkt. Hij heeft, volgens het verbond tussen de Vader en Hem, 'een eeuwige gerechtigheid aangebracht' (Daniël 9:24). Hij heeft 'alle

gerechtigheid vervuld' (Mattheüs 3:15). En hierom eist Hij de kroon en de troon (Johannes 17:4-5): 'Ik heb U verheerlijkt op de aarde; Ik heb voleindigd het werk dat u Mij gegeven hebt om te doen. En nu, verheerlijk Mij, u Vader, bij Uzelf, met de heerlijkheid die Ik bij U had eer de wereld was'. Dus heeft Hij dan om de troon gewerkt.
3. Hij heeft voor de troon gestreden. Hoe hij daarvoor gestreden heeft, kunnen wij lezen in Jesaja 63:1-3: 'Wie is Hij, Die van Edom komt met besprenkelde klederen, van Bozra? Deze Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen. Waarom zijt u rood aan Uw gewaad en zijn Uw klederen als van een die de wijnpers treedt? Ik heb de pers alleen getreden en er was niemand van de volken met Mij', enz. En om deze reden zit het Lam op een triomferende troon, omdat Hij de overheden en machten uitgetogen, de slang de kop vermorzeld en de werken des duivels verbroken heeft, en dus als een heerlijk overwinnaar uit het veld gekomen is. Hierom heeft de HEERE gesproken tot onze Heere: Zit aan Mijn rechterhand; zie Psalm 110, daar zult u beiden de bloedige strijd en de heerlijke overwinning van het Lam lezen kunnen.
4. Hij is om de troon gestorven. Hierom lezen wij: 'Hij zal op de weg uit de beek drinken; daarom zal Hij het hoofd omhoogheffen' (Psalm 110:7), en omdat 'Hij gehoorzaam is geweest tot de dood, ja tot de dood des kruises, daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd en heeft Hem een Naam gegeven, boven allen naam' (Filippenzen 2:8-9). Toen Hij het kruis op Zich had, had Hij een oog op de troon; zie Hebreeën 12:2: 'Dewelke voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en de schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van de troon Gods'. En dus is Hij ook 'om het lijden des doods, met heerlijkheid en eer gekroond' (Hebreeën 2:9). Uit deze dingen kan ons geloof zien en voldoening ontvangen, hoe Hij tot de troon gekomen is. Maar om het gezicht des geloofs te verbreden, zal ik voortgaan met:

(4) Het vierde hoofdstuk dat voorgesteld was, namelijk wat van het Lam zijn in het in midden van de troon te kennen geeft?

1. Dat het Lam in het midden van de troon is, geeft te kennen de waardigheid van Zijn Persoon, Zijn hoogste Godheid en gelijkheid met de Vader. Hoewel Hij in Zijn oneindige liefde het geen verkleining heeft geacht, om op Zijns Vaders roeping, 'Zichzelf te vernietigen en de gestalte van een dienstknecht aan te nemen, zo heeft Hij, in de gestaltenis Gods zijnde, het nochtans geen roof geacht Gode evengelijk te zijn' (Filippenzen 2:6). Ook acht het Zijn Vader geen verkleining voor Zich te zijn, dat Hij het lijdende Lam, de gekruiste Jezus, Zijn Metgezel noemt, zeggende: 'Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder, en tegen de Man Die Mijn Metgezel is' (Zacharía 13:7), ja zelfs om Hem tot Koning te kronen op Zijn eeuwigen troon, en tot Hem te zeggen: 'Uw troon, o God, is eeuwig en altoos' (Hebreeën 1:8). Indien de Christus-onterende en zielsverdoemende leer van de arianen waar was, dan zou het Lam zulk een troon, veel minder het midden van de troon, niet waardig zijn.
2. Dat het Lam in het midden van de troon is, geeft de hoogte van Zijn verhoging te kennen. Christus heeft, behalve het natuurlijke, als God, ook een gegeven recht, als Middelaar, op de troon. En omdat Hij als Middelaar, Gode eer toegebracht heeft in de hoogste hemelen, daarom is Hij tot de hoogste troon verheven, dien Zijn Vader Hem geven kan (Psalm 89:28): 'Ik zal Hem ten eerstgeboren Zoon stellen, ten hoogste over de koningen der aarde'. Zo weet dan nu het ganse huis Israëls, dat God Hem, volgens Zijn belofte, tot een Heere en Christus, gemaakt heeft (Handelingen 2:36). En nu Hij

de troon in bezit heeft, ‘nu heeft Hij op Zijn kleed en op Zijn dij dezen Naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren’ (Openbaring 19:16), te meer omdat het een kleed is, ‘dat met bloed geverfd is’ (vers 13), om te tonen dat dit het waardige Lam is, Dat geslacht is, Dat in het midden van de troon is.

3. Dat het Lam in het midden van de troon is, geeft te kennen de volmaaktheid en de nauwkeurigheid van Zijn middelaarschap. O! dit gedeelte van de troon is voor Hem gepast, en Hij is ook gepast voor hetzelve. Hij is de midden-persoon tussen de Vader en de Heiligen Geest, alsook de midden-persoon tussen God en de mens; en dus is het Hem betamende, om het midden van de troon te hebben. Dat nu de Middelaar het midden van de troon bezit, geeft te kennen dat Hij een volmaakt Middelaar is, ‘een barmhartig en getrouw Hogepriester’ (Hebreeën 2:17). Getrouw aan God en barmhartig aan de mens; getrouw aan beide partijen, tussen welke Hij hier staat in het midden van de troon.

4. Dat het Lam in het midden van de troon is, geeft te kennen de schone orde en de rechtmatigheid van Zijn bediening. Daar de heerschappij op Zijn schouders is (Jesaja 9:5), zo is dezelve ook een rechtmatige regering. ‘Zie, een Koning zal regeren in gerechtigheid, namelijk die Man, Welke een verberging zal zijn tegen de wind en een schuilplaats tegen de vloed’ (Jesaja 32:1-2). ‘Hij zal de armen met gerechtigheid richten en de zachtmoedigen des lands met rechtmatigheid bestraffen. Want gerechtigheid zal de gordel Zijner lendenen zijn, ook zal de waarheid de gordel Zijner lendenen zijn’ (Jesaja 11:4-5). Zijn regering zal zo billijk en rechtmatig zijn, dat niemand reden zal hebben om te klagen dat Hij te ver gegaan is, ter rechter- of ter linkerhand van de troon. Nee, Hij zal voor eeuwig het midden van de troon bewaren, en Zijn regering zal zijn gelijk Zijn verbond, namelijk in alles wel geordineerd.

5. Dat het Lam in het midden van de troon is, geeft te kennen de toegankelijkheid van de troon van God aan alle zijden. Het Lam is op de troon Gods, en daarom is dezelve toegankelijk; want het Lam, aldaar zijnde met Zijn kleed dat met bloed geverfd is, mogen wij ‘met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade’, en ook ‘vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het heiligdom’ (Hebreeën 4:16 en 10:19). Indien het Lam aldaar niet was, zo zouden zulke schuldige zondaren zo stout niet durven zijn, om een heilig en rechtvaardig God in het aangezicht te zien, of om tot Zijn troon te naderen. Maar o, aangename tijding! het Lam, onze Voorloper zijnde, mogen wij nu vrijmoedig zo ver gaan, als het bloed van Christus gelopen heeft als een rivier voor ons; en dat is tot het hart van de troon Gods. Ja, het Lam is niet alleen op de troon, hetwelk een toegang tot dezelve aanwijst, maar Hij is in het midden van de troon, om aan te wijzen, dat er van alle kanten toegang is tot de troon. Indien Hij maar aan één zijde van de troon geplaatst was, dan zou men kunnen denken dat er geen toegang was aan de andere zijde. Maar nu Hij in het midden van de troon is, nu is Hij gereed om komende zondaren te ontvangen van alle oorden, zeggende: Die wil die kome, van het oosten, van het westen, van het noorden of van het zuiden; van deze of van gene zijde, of ook recht uit tot de troon; ja, laat zelfs een arme ziel, die als beschaamd is om gezien te worden, maar komen kruipen, als het ware, achter de troon, gelijk die bloedvloeiende vrouw, die van achteren kwam, zeggende bij zichzelf: ‘Indien ik maar Zijn klederen mag aanraken, ik zal gezond worden’ (Markus 5:27-28). Zegt u: o, mocht ik in kunnen komen, al ware het dan ook achter de troon, om de koninklijke klederen van het Lam, Dat in het midden van de troon is, aan te raken; dan moet ik u zeggen, zondaar! dat u welkom zult zijn, omdat er aan alle kanten van de troon toegang is, nu het Lam in het midden van dezelve is. Het Lam Gods, hetwelk in de schoot des Vaders is, zit in het midden van de troon Zijns Vaders, om allen die tot

Hem komen, te ontvangen en te verwelkomen, zeggende: ‘Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen’ (Johannes 6:37).
6. Dat het Lam in het midden van de troon is, geeft te kennen dat het Lam het middelpunt is van alle heerlijkheid, die de troon van God of de troon der genade omringt. Hij is het middelpunt van de Goddelijke volheid en van al de heerlijke volmaaktheden Gods; ‘want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk’ (Kolossenzen 2:9). Elke eigenschap van God schijnt zeer luisterrijk in het aangezicht van Christus, Hij is het middelpunt van alle Goddelijke waarheden. Wij kunnen geen evangelische waarheden of verborgenheden, zaligmakend en tot voldoening kennen, tenzij wij dezelve leren: ‘gelijk zij in Jezus zijn’ (Éfeze 4:21). Hij is het middelpunt van alle Goddelijke beloften, omdat Hij het middelpunt is van Zijn verbond der genade, in Wien hetzelve vaststaat en ‘in Wien al de beloften ja en amen zijn, Gode tot heerlijkheid’ (2 Korinthe 1:20). Hij is het middelpunt van alle Goddelijke zegeningen; want God ‘zegent ons met alle geestelijke zegening in de hemel in Christus’ (Éfeze 1:3). Hij is het middelpunt van alle Goddelijke genade, ‘want uit Zijn volheid ontvangen wij ook genade voor genade’ (Johannes 1:16). Hij is het middelpunt van alle vertroosting, want Hij is ‘de vertroosting Israëls’ (Lukas 2:25), en Hij is ‘met vreugdeolie gezalfd boven Zijn medegenoten’ (Psalm 45:8); opdat Hij Zijn volk met diezelfde olie mocht zalven en hetzelve brengen tot gemeenschap met Hem, in dezelfde geest der vreugde, blijdschap en vertroosting, naar hun mate. Hij is het middelpunt van alle zaligmakende ambten, zijnde als Profeet de wijsheid Gods tot onze verlichting; als Priester de gerechtigheid Gods tot onze rechtvaardigmaking en als Koning de kracht Gods tot onze heiligmaking. Hij is het middelpunt van alle betrekkingen; Hij is de Zaligmaker, de Borg, het Hoofd, de Man, het alles en in allen van Zijn volk; hun licht, hun leven, hun sterkte, hun gerechtigheid, hun rotssteen, hun toevlucht en hun deel. Hij is het middelpunt, waarin God en de mens elkander ontmoeten; want Hij woont tussen de cherubim, van boven het verzoendeksel, van tussen de cherubim; ‘aldaar zal Ik bij u komen, en met u spreken’ (Éxodus 25:22). Wij kunnen geen gemeenschap met God hebben, dan in Hem, Die het Lam is in het midden van de troon, en Die de Middelaar is tussen God en ons. Kortom, zijnde in het middelpunt van de troon, zo is Hij het middelpunt van alle dingen. Hij is het middelpunt van alle zonden der verlosten, om ze te verzoenen; want ‘de HEERE heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen’ (Jesaja 53:6), alsook het middelpunt van al hun godsdienst, om die aangenaam te maken; ‘want wij zijn begenadigd in de Geliefde’ (Éfeze 1:6). En dus is Hij, in enig opzicht, het middelpunt van alles; want gelijk alle dingen in Zijn hand zijn, alzo worden alle dingen, in hemel en op aarde, gezegd ‘in Hem vergaderd te zijn’ (Éfeze 1:10 en Kolossenzen 1:20). En daarom moest het Lam, Dat in het midden van de troon is, ook het middelpunt zijn van onze harten en genegenheden, van onze liefde en ons vermaak. Aldus is Hij onder andere dingen het middelpunt van al onze bezorging.

(5) Dit leidt mij tot het vijfde hoofdstuk, dat voorgesteld was, namelijk om het voordeel of de weldaad van het weiden aan te tonen, hetwelk van van het Lam zijn in het midden van de troon voortkomt: en zal hen weiden.
Wat vaderlijke zorg, besturing, leiding en regering dit woord ook anders te kennen geeft, zo zal ik nochtans, omdat het heden een feestdag is, dat gedeelte van Zijn herderlijke zorg maar aanmerken, dat hierdoor het woord ‘weiden’ uitgedrukt wordt. *Het Lam, in het midden van de troon, zal hen weiden.*

Indien ik over dit onderwerp zou uitbreiden, dan zou ik u kunnen zeggen, hoe het Lam Zijn volk en Zijn kerk weidt, met de openbaring van Zijn heerlijkheid; met de bekendmaking van Zijn liefde; met de mededeling van Zijn genade en met de vertroosting van Zijn Geest. Maar ik zal mij alleen bepalen tot de leer, van van het Lam zijn in het midden des troons; en daarom zal ik van dit weiden maar spreken, gelijk dat betrekking heeft op die leer. Het Lam, in het midden van de troon, is de weide; ook is Hij de weider; en dat het Lam in het midden van de troon is, dat doet het weiden van degenen die het Lam volgen, deze volgende hoedanigheden hebben. Al onze sacramentele weiding en bezorging moet heden voortkomen van de troon van God en van het Lam. En daarom moet het:

1. Een liefelijk weiden zijn, dat van de troon komt, omdat het Lam in het midden van dezelve is. Het zachtmoedige en liefhebbende Lam 'zal Zijn kudde weiden, gelijk een herder; Hij zal de lammekens in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtkens leiden' (Jesaja 40:11). 'Hij doet ze nederliggen in grazige weiden' (Psalm 23:2). Hij doet ze 'ingaan en uitgaan, en weide vinden' (Johannes 10:9). Het is een aangenaam, een gemakkelijk en liefelijk weiden, hetwelk voortkomt van het Lam, dat in het midden van de troon is.

2. En nochtans moet het ook een krachtig weiden zijn, hetwelk van daar komt; want het is de troon der kracht. Het is zeker, dat u heden niet tot voordeel weiden zult, tenzij er kracht van de troon komt, die u uw weide aan doet nemen. Het is het werk van het Lam, Dat in het midden van de troon is, om door de kracht Zijner genade te weiden. Al de middelen en leraren in de wereld kunnen een ziel haar mond of haar hart niet doen openen voor dit voedsel of deze weide, tenzij er kracht komt van de troon. En wanneer die kracht komt, dan komt dezelve nochtans zo zacht en liefelijk, dat er niet het minste geweld in is. De mens wordt zo vrijwillig gemaakt, in zijn uitgaan naar Christus, om het voedsel voor zijn onsterfelijke ziel te zijn, alsof er geen kracht werd uitgelaten. Deze kracht doet hem eten en gewillig weiden: 'Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht' (Psalm 110:3).

3. Het moet een geestelijk weiden zijn, dat van het Lam in het midden van de troon komt, omdat Zijn troon en Zijn Koninkrijk een geestelijk koninkrijk is, dat niet van deze wereld is. Het vlees doet geen nut, maar Zijn woorden zijn geest en leven. Het voedsel voor de ziel moet een geestelijk voedsel zijn, 'want het Koninkrijk Gods is niet spijze en drank, maar rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door de Heiligen Geest' (Romeinen 14:17).

4. Het moet een overvloedige weiding zijn, die van het Lam in het midden van de troon geschiedt, want het is een rijke troon, alwaar alle volheid is. Daar is een volheid van wijsheid, van rechtvaardigheid, van heiligmaking en verlossing. Daar is een volheid voor alle soorten van mensen. Hier is wijsheid genoeg voor de aller-onkundigste; gerechtigheid genoeg voor de aller-schuldigste; heiligheid genoeg voor de aller-vuilste; verlossing genoeg voor de aller-ellendigste; troost genoeg voor de aller-treurigste en kracht genoeg voor de allerzwakste; 'zij worden dronken van de vettigheid Uws huizes; en u drenkt hen uit de beek Uwer wellusten' (Psalm 36:9). O! wat is er een overvloed rondom de troon! Ja een volheid en overvloed van Goddelijke volmaaktheden, om daarop te weiden, wanneer die in Christus worden gezien. Het is waar, de aller-liefelijkste eigenschappen van God zijn buiten Christus een vreselijk gezicht; maar de aller-schrikkelijkste deugden van God zijn in Christus beminnelijk, zelfs Zijn rechtvaardigheid, heiligheid en waarheid. Hier is een volheid van beloften om op dezelve te weiden, terwijl de volbrenging wordt uitgesteld. Alles wat in Christus is, is een feest of een maaltijd; Zijn namen, ambten, leven, dood, opstanding,

hemelvaart en voorbidding, Zijn verdienste, Zijn Geest, Zijn Woord, Zijn vlees, Zijn bloed en Zijn overwinning.
5. Het moet een gepaste weiding zijn, die van de troon komt; want het Lam in het midden van de troon zijnde, zal een gelijke en gepaste uitdeling doen. Hij kan niet feilen of zich misdragen, door te veel of te weinig te geven. Want omdat Hij in het midden van de troon en de midden-Persoon is, tussen God en de mens, om mede te delen hetgeen voor God gepast is om te geven, en wat voor de mens gepast is om te ontvangen, zo is het dat Hij noch meer noch minder mededeelt, omdat Hij het Lam in het midden van de troon is. En waarlijk, gelijk een sleutel op een slot past, alzo is ook de volheid van Christus gepast naar onze noden. Zijn wij krank? Hij is Medicijnmeester. Zijn wij verloren? Hij is Zaligmaker. Zijn wij schuldenaars? Hij is Borg. Zijn wij dood? Hij is het Leven. Zijn wij blind? Hij is een ogenzalf. Zijn wij naakt? Hij is een kleed. Zijn wij onrustig? Hij is rust. Zijn wij afgedwaald? Hij is een Leidsman. Zijn wij in gevaar? Hij is een Bewaarder. Zijn wij in het duister? Hij is een Zon. Worden wij aangevallen? Hij is een Schild. Wie is er in de hemel of op aarde, die dus onze noden vervullen, onze wonden helen, onze lasten dragen, onze verdrukkingen ligt maken en onze vijanden overwinnen kan, gelijk Christus? O! hier is een gepaste weiding voor de ziel, in alle gevallen.
6. Het moet een heugelijk weiden zijn, dat door het Lam, in het midden van de troon, geschiedt; want de troon is een plaats van vreugde en van gejuich. Hier moet de uitnemendste blijdschap zijn, onder het uitnemendste gezelschap; te weten, God en Christus, de engelen en de heiligen. Daar is even veel zoetheid in Christus, als er volheid en gepastheid in Hem is. Hij is de fontein van alle zoetheid; Zijn lippen zijn zoet; Zijn tegenwoordigheid is zoet en Zijn vrucht is voor het gehemelte zoet: ‘Ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit er onder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet’ (Hooglied 2:3). Hier zijn de liefelijke rivieren van de levende wateren, die alle dood en rouw verdrijven, gelijk er in onzen tekst volgt.
7. Het moet een genadig weiden zijn, dat van het Lam in het midden van de troon voortkomt. Hier valt niets te betalen, want dat zou een oneer zijn voor Hem, Die de troon bezit; daarom is hier alles voor niet. De uitnemendste maaltijd is altijd de meest vrije; zie Jesaja 55:1: ‘O alle u dorstigen, komt tot de wateren, en u die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk’. De wettische mensen kunnen niet op Christus en op Zijn gerechtigheid weiden om niet, maar zij weiden zich op hun eigen werken en plichten, Zichzelf voedende met as. Een wettisch leraar, die Christus niet om niet kan aanbieden, is gelijk een onnatuurlijk vader, die wanneer zijn zoon hem om brood bidt, hem een steen geeft, of als hij hem om een vis bidt, hem een schorpioen geeft. Wat zijn onze beste betrachtingen of volbrengingen anders dan schorpioenen, slangen en stenen? Ja dan vergiftig venijn voor degenen, die ze tot hun zielenvoedsel stellen? Daar is niets, dat de ziel voeden kan, dan Christus alleen. Rabsaké dreigde eens om ‘de mannen die op de muur zaten, hun eigen drek te doen eten’ (2 Koningen 18:27), maar een wettisch leraar vervult deze bedreiging in een geestelijke zin; want onze beste werken zijn maar drek; hierom zegt de Heere: ‘Ik zal drek op uw aangezichten strooien, de drek uwer feesten’ (Maleáchi 2:3), maar hier is het uitnemendste feest het vrijste; van de troon der genade komen alle zegeningen om niet voort.
8. Het moet een blijvend voedsel en weiden zijn, dat van het Lam in het midden van de troon, voortkomt; want Hij leeft altijd op de troon, en Zijn troon is eeuwig en altoos. Daarom is het een eeuwig voedsel, hetwelk van daar komt; alsook een voedsel, dat ten eeuwigen leven voedt. ‘Ik ben dat levende Brood’, zegt Christus, ‘Dat uit de

hemel nedergedaald is; zo iemand van dit Brood eet, die zal in der eeuwigheid leven' (Johannes 6:51). Hier is voorraad voor een eeuwigheid: 'Werkt niet om de spijze die vergaat, maar om de spijze die blijft tot in het eeuwige leven' (Johannes 6:27). Hoe dwaas was hij, die zijn schuren vulde, en toen zichzelf aansprak en zei: 'Ziel, U hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren; neem rust, eet, drink, zijt vrolijk'; terwijl God tot hem zei: 'Gij dwaas, in dezen nacht zal men uw ziel van u afeisen!' (Lukas 12:19-20). Maar o, wat wijsheid zou het zijn, om heden goederen op te leggen voor een eeuwigheid, opdat de dood niet machtig mocht zijn om u van uw schat te beroven, maar opdat u alles bij de hand mocht hebben! Het Lam, Dat in het midden van de troon is, leeft voor eeuwig, om u te weiden; Hij leeft altijd om voor ons te bidden en voor ons te zorgen. Zij hebben een eeuwig voedsel, die het Lam hebben om hen te weiden. Dus ziet gij, wat soort van weiding er te verkrijgen is bij de troon van het Lam; en wie het is, die heden onze tafel dekken moet, namelijk het Lam, Dat in het midden van de troon is. Hij is op de troon gaan zitten, om een weider te zijn, en zegeningen te laten neerkomen op de voetbank Zijner voeten.

TOEPASSING

(6) Nu komen wij tot het zesde hoofdstuk, dat door ons was voorgesteld, namelijk de toepassing.

Is het zo, dat onze Heere Jezus het Lam is, in het midden van de troon, dan mogen wij de volgende besluiten daaruit trekken.

1. Hieruit zien wij dat wij noch over een gekruiste Christus, nog wegens ons christelijk Pascha, het Lam Dat voor ons geslacht is, behoeven beschaamd te zijn. Want omdat nu het Lam in het midden van de troon is, zo zijn de schande en de smaad van het kruis geheel weggenomen, door de heerlijkheid en de luister van de troon. Wij behoeven ons het kruis van Christus niet te schamen, nu Hij in het midden van de troon is. Dat niemand dan degenen verachte, die de zaak en het belang van het Lam zijn toegedaan; onder wat zwarigheden zij ook gebracht mogen worden, voor vierscharen, gerechtshoven en judicaturen hier op aarde, zij behoeven zich niet te schamen, 'om tot Hem uit te gaan, buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende' (Hebreeën 13:13). Hierom zei Paulus: 'Het zij verre van mij dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van Christus' (Galaten 6:14). O, het is onze grootste heerlijkheid, om het kruis te dragen van Hem, Die nu de kroon draagt, en navolgers te zijn van het Lam, Dat in het midden van de troon is.

2. Ziet hieruit ook, hoe veilig de kerk is, nu het Lam, Dat haar Hoofd is, in het midden van de troon is. De gelovigen in Christus zijn heilig en gelukzalig; want hun Hoofd, hun Man, hun Heere en Koning zit op de troon. De strijdende kerk, het strijdend overblijfsel is in geen groot gevaar, terwijl Hij de regering in handen heeft. Mogelijk zijn hier wel enigen, wiens harten sidderende zijn wegens de ark Gods, terwijl er heden zo vele houwelen en beukhamers opgeheven worden tegen de leer, de godsdienst, de tucht en regering van de kerk; maar laat dit een stof van blijdschap voor hun harten zijn, dat het Lam in het midden van de troon is. Daarom, gelijk Hij in Jakob Heerser is, ja tot aan de einden der aarde, en aldus alle schade, die aan Zijn huis toegebracht wordt, overheerst, alzo zal Hij het ook in de uitkomst openbaar maken, dat volgens Zijn belofte, 'over alles wat heerlijk is, een beschutting zal wezen' (Jesaja 4:5).

3. Ziet hieruit ook dat de vijanden van Christus wel beven mogen, naardien het Lam, Hetwelk zij verachten, in het midden van de troon is. Zijn Vader, Die Hem op de troon gezet heeft, heeft gezegd: ‘Ik zal zijn wederpartijders verpletteren voor zijn aangezicht; en die Hem haten, zal Ik plagen’ (Psalm 89:24). ‘Waarom woeden de heidenen, en bedenken de volken ijdelheid? De koningen der aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen tezamen tegen de HEERE, en tegen Zijn Gezalfde, zeggende: Laat ons Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen. Die in de hemel woont, zal lachen; de Heere zal hen bespotten. Hebbende Zijn Koning gezalfd over Sion, de berg Zijner heiligheid, zo zal Hij hen verpletteren met een ijzeren scepter, en als pottenbakkersvaten in stukken slaan’ (Psalm 2:1-4,6,9). ‘De HEERE regeert, dat de volken beven; Hij zit tussen de cherubs; de aarde bewege zich’ (Psalm 99:1). Dat het Lam in het midden van de troon is, zulks is een stof van verschrikking voor al de vijanden Zijner heerlijkheid; want Hij zit op een troon van macht, en het Lam zal een leeuw zijn om hen te verscheuren.
4. Ziet hier ook uit wat een vast fundament er, voor het geloof en de hoop des levens en der rechtvaardigmaking, gelegd is in het bloed van Christus. Naardien het Lam in het midden van de troon is, zo is de troon der genade de deur der hoop; en opdat onze harten opgewekt en verheven mochten worden tot een levendige hoop, zo is het Lam, Dat geslacht was, opgewekt en verheven tot de troon. Is Hij opgewekt tot onze rechtvaardigmaking, en verzegelt Zijn opstanding aan onze consciënties de genoegzaamheid van Zijn dood en de aangenaamheid van Zijn gerechtigheid bij God. Veel meer mogen ons geloof en onze hoop daarin bevestigd worden, nu Hij tot het midden van de troon verheven is; want Zijn Vader zou Hem nooit die eer hebben aangedaan, indien Hij niet in Zijn gehoorzaamheid tot de dood oneindig voldaan geweest was. Nu kunnen wij de droom van Jakob, die hij te Bethel heeft gedroomd, uitleggen (Genesis 28:12): ‘En hij droomde; en zie, een ladder was gesteld op de aarde, welker opperste aan de hemel raakte’. De ladder is het Lam; de voet of het onderste van de ladder is vast geweest op de aarde, toen Hij hier was in een vernederde staat; en deszelfs opperste is vast in het midden van de troon. Nu zijn al de sporten van die ladder volkomen gemaakt, opdat wij langs dezelve van de aarde tot de hemel zouden opklimmen.
5. Ziet hier ook uit wat goede reden wij hebben, om Christus hoog te waarderen, naardien God Hem zo hoog verheven heeft, zelfs tot in het midden van de troon. O! moest Christus dan niet hoog in onze achting zijn, wanneer God Zelf Hem zo hoog gezet heeft? Het is geen wonder dat er gezegd wordt: ‘Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking: Maranatha’ (1 Korinthe 16:22). Wee hem, die de Heere Jezus niet wil eren, aan Wien de Vader Zelf zo veel eer, als onze Goël en Verlosser, bewijst.
6. Ziet hier ook uit, dat de troon van God voor ons niet verschrikkelijk behoeft te zijn, omdat het zachtmoedige Lam in het midden van dezelve is. Een zondaar behoeft niet te vrezen om tot de troon van God te gaan, zolang het Lam daar is. Wanneer het ongeloof naar de troon ziet, dan beschouwt het dezelve enkel als de troon Gods; en zo vervult het de ziel met een slaafse vrees, en met verschrikkelijke gedachten en bevattingen; maar het ware geloof beschouwt die als de troon van God en van het Lam; en zo verwekt het gezicht van het Lam in het midden van de troon, enige blijdschap, hoop en vermaak in het hart. Daar is zowel zachtmoedigheid als majesteit; zowel genade als grootheid rondom de troon; nu het Lam in het midden van dezelve is.

7. Ziet hier ook uit wat grond wij hebben om te mogen verwachten dat de grote God heden in het midden van ons tegenwoordig zal zijn, omdat het Lam in het midden van de troon is. Wij zouden geen grond hebben, om te verwachten dat God met ons zou zijn op de voetbank, indien Christus niet met God was op de troon. Christus heeft bij Zijn opvaren tot de troon, beloofd dat Hij bij Zijn volk zou zijn, zeggende: 'Zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld' (Mattheüs 28:20). Ook heeft Hij beloofd, dat wanneer Hij tot Zijn troon zou opvaren, Hij Zijn Geest zou zenden, zeggende: 'Indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden' (Johannes 16:7). Indien Hij dan heden met Zijn Geest onder ons is, zo is het omdat Hij in het midden van de troon is. Het is voor Hem een gemakkelijke zaak, om heerlijk te zitten in het midden van de troon, en ten zelfde tijd genadiglijk 'te wandelen tussen de gouden kandelaren' (Openbaring 2:1). Hij is beiden het gezegende Woord Gods, en de gezegende Immánuël, God met ons. De zeven geesten Gods worden gezegd 'voor de troon te zijn' (Openbaring 1:4). De Geest Gods is één; maar Zijn gaven, werkingen en invloeden zijn verscheiden. Ook heeft het Lam, Dat in het midden van de troon is, de Geest, om dien te geven; heeft Hij Hem dan beloofd te zenden. O! laat ons dan opzien tot de troon, en van daar de Geest, volgens Zijn belofte, verwachten.
8. Ziet hier ook uit wat het merkteken is van een waardig avondmaalganger; namelijk dat hij een waar gelovige zij van deze leer, dat het Lam in het midden is van de troon. Een mens beproeve Zichzelf hierop, en hij ete alzo van het brood, enz. Ik vraag niet of u niet denkt dat u gelooft, of zegt dat u gelooft. Maar ik gebied u te beproeven of u waarlijk gelooft, dat het Lam in het midden van de troon is. Om u in dit onderzoek behulpzaam te zijn, zo mocht u op twee dingen acht geven, namelijk wat gezicht u van deze waarheid hebt, en wat kracht u daarin vindt.

a. Wat gezicht hebt u van deze waarheid? Indien u dezelve waarlijk gelooft, dan beschouwt u dezelve met goedkeuring. Is uw hart vergenoegd, dat het Lam in het midden van de troon is? Hebt u een hartelijke goedkeuring, dat de Vader Hem zo hoog verheven heeft? Heeft het uw hart wel ooit met blijdschap en vergenoeging vervuld, en met een verborgen vermaak en gejuich, dat God Jezus zulk een eer gegeven heeft? En hebt u dus deze waarheid, in haar liefde en zoetheid aangenomen? O! is uw hart ooit in uw binnenste als opgesprongen, wanneer u dacht dat de troon van God ook was de troon van het Lam, en dus een troon die open stond om door het bloed van het Lam, dat de troon omsingelt gelijk een regenboog, met vrijmoedigheid te mogen toegaan? Hoe staat uw hart geneigd omtrent deze waarheid? 'Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid' (Romeinen 10:10).
b. Wat kracht hebt u in deze waarheid gevonden, om u er toe te brengen om Christus te verhogen, gelijk de Vader Hem verhoogd heeft? Gelijk de Vader Hem in het midden van de troon gezet heeft, hebt u Hem ook alzo gezet in het midden van de troon van uw hart? Is Hij, Die in het midden van de troon van God is, ook in het midden van uw troon? 'Want u dan, die gelooft, is Hij dierbaar' (1 Petrus 2:7), of heerlijk, gelijk het woord te kennen geeft; die in Hem geloven, geven Hem deze eer, dat zij Hem zetten in het midden van hun troon. O mijne waarde vrienden! ik moet u zeggen, dat u hierdoor uzelf kunt beproeven of Christus Jezus in u is. Indien Hij in u is, dan zal Hij voor u in het midden van de troon zijn. U zijt niet bekwaam om ten Avondmaal te gaan; ook gaat u er tot uw uiterste gevaar, indien iets anders dan Christus de troon van uw hart bezit. Indien het eigen ik, de wereld of uw begeerlijkheden in het midden van de troon zijn, dan is Christus niet in u. Het is waar, een gelovige, zolang hij hier is, is niet geheel vrij van de zonde, van het eigen ik en

van de wereld; deze mogen menigmaal strijden om de troon, en ook vaak schijnen de troon van uw hart in te nemen, maar ik ben verzekerd dat zij de troon van uw hart nooit met vrede bezitten. Een gelovige is bevrijd van vrede te hebben met de zonde, hoewel hij nooit bevrijd is van de oorlog tegen de zonde, in deze wereld; zijn verbond met dezelve is verbroken; hij kan nooit aan haar regering en heerschappij toestemming geven. En hierom is het, dat wanneer de zonde de troon geweldig inneemt, gelijk Adónia, een gelovige daartegen protesteert voor de Koning der koningen, zeggende: Heere, hebt u niet gezegd dat Sálomo koning zal zijn? Hebt u niet gezegd, dat de genade heersen zal, en dat 'de zonde de heerschappij niet zal hebben?' (Romeinen 6:14). O! werpt dan deze geweldenaar toch uit, en laat Christus Zijn eigen plaats hebben, welke is het midden van de troon. Is er kracht gekomen van de troon van het Lam, om u bekwaam te maken, om Christus te zetten in het midden van uw hart? Heeft Hij de troon van uw hoogachting, van uw vermaak en van uw genegenheden? Hebt u ooit kracht voelen neerkomen van de troon van Christus, om de zonde van de troon te werpen en uw harten op te beuren tot de troon Gods? Hebt u ooit ondervonden, dat er zo veel genade van de troon is nedergedaald, die uw harten tot de troon deed opklimmen? En is het een gezicht van het Lam op de troon, dat uw harten ontvonkt en dezelve opwaarts als in vlam zet, tot het midden van de troon waar Hij is?
9. Ziet hier ook eindelijk uit, wat de plicht is van alle zondaren, die deze leer van van het Lam zijn in het midden van de troon, horen. Ik denk, ja ik ben verzekerd, dat het hun plicht is om het Lam Dat in het midden van de troon is, te komen zien, om met het Lam te ondertrouwen, en dan te komen tot het Avondmaal van de bruiloft van het Lam.

A. Het is uw plicht, om dit grote gezicht, het Lam in het midden van de troon, te komen zien. Indien de vraag is: Waar is het Lam! Zo is het antwoord: in het midden van de troon. Maar indien de vraag is: Waar is de troon, opdat wij dien mogen zien; en ook het Lam, Dat in het midden van dezelve is? Zo antwoord ik: dat Gods troon der heerlijkheid eigenlijk in de hemel is; maar de troon der genade is waarlijk op aarde zowel als in de hemel; hij is in de kerk en in de bedeling van het Evangelie opgericht; daarin wordt verklaard, 'dat God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende is' (2 Korinthe 5:19). Een God in Christus is overal een genadetroon; 'een troon der heerlijkheid, een hoogheid van het eerste aan, is de plaats onzes heiligdoms' (Jeremía 17:12). Hierom is het, dat wanneer de apostel zegt: 'Laat ons met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade' (Hebreeën 4:16), hij dan niet een plaatselijk opklimmen in de hemel meent, maar een gelovig naderen tot God in Christus, gelijk Hij in het Evangelie Zijner genade voorgesteld wordt. Gelijk dan Christus in het midden van de troon is, alzo is de troon ook in het midden van Zijn huis.
Vraagt gij: wat u zien zult, wanneer u het Lam in het midden van de troon komt zien?
Ik antwoord: u zult zien, dat de troon van God voor zondaren openstaat, omdat het Lam daar is. Ook zult u zien, dat er van alle kanten toegang is, om er met vrijmoedigheid toe te gaan, omdat het Lam in het midden van de troon is. Het bloed van het Lam omringt de troon, en besprengt het verzoendeksel, en daarom mogen schuldige zondaars komen, door dit schuld-verzoenende bloed. Hier zult u de aller-schrikkelijkste eigenschappen Gods van haar schrikkelijkheid beroofd zien, en zich zeer beminnelijk zien vertonen. De oneindige heiligheid en rechtvaardigheid zijn ontzaglijke eigenschappen, en die beiden zijn op de troon Gods; maar het Lam is in het midden van haar. Daarom is de heiligheid vergoed, de rechtvaardigheid voldaan en alle andere eigenschappen zijn verheerlijkt; de goedertierenheid en de waarheid zullen

elkander ontmoeten; de gerechtigheid en vrede zullen elkander kussen en eendrachtig overeenkomen, omdat het Lam in het midden van dezelve is. De beminnelijkste eigenschappen zouden voor een zondaar verschrikkelijk zijn, indien het Lam niet in het midden van dezelve was; maar de aller-schrikkelijkste eigenschappen zijn liefelijk en beminnelijk, wanneer u het Lam in het midden van dezelve ziet. Hier zult u de aller-schrikkelijkste bedelingen van Gods voorzienigheid u zien toelachen, wanneer u het Lam in het midden van dezelve ziet; want hoewel 'rondom Hem wolken en donkerheid zijn', zo zijn nochtans 'gerechtigheid en gericht de vastigheid Zijns troons' (Psalm 97:2). Hij, Die op de hemel vaart, omdat Zijn naam is Heere, is het, Die op de vleugelen des winds wandelt en van de wolken Zijn wagen maakt; gelijk Hij in het midden Zijns troons zit, zo zit Hij ook in het midden van de donkere bedelingen van deze tijd, om dezelve te besturen en te beheersen. Daar hangen zwarte wolken over de kerk van Schotland, en de regering, gelijk die in de handen der mensen is, is alleszins in wanorde, verwarring en beroering; maar wanneer men het Lam in het midden van die bedelingen ziet, dan zien wij dat de heerschappij op zijnen schouder is en dat niet alleen gerechtigheid en gerichte de vastigheid zijns troons zijn, maar dat gerechtigheid en gerichte, met de goedertierenheid en genade tezamen op de troon zijn, en dat God een heerlijk oogmerk op handen heeft; dat hoe verschrikkelijk het ook voor Zijn vijanden zij, het nochtans voor alle navolgers van het Lam zalig zal zijn. Kortom, hier zult gij, wanneer u het Lam in het midden van de troon ziet, al de heerlijkheid Gods zien. De troon der heerlijkheid is een troon der genade, omdat het Lam daar is; de troon der rechtvaardigheid is een troon der genade, omdat het Lam daar is; de troon der oneindige heiligheid is voor schuldige zondaren toegankelijk, omdat het Lam daar is. O! komt dan en ziet.

B. Het is uw plicht om met het Lam te ondertrouwen. O zondaar! die tot hiertoe aan de satan, aan de wereld en aan uw begeerlijkheden getrouwd zijt geweest, kom toch en word de bruid en de vrouw van het Lam. Dat niemand zich verstoute, om tot het Avondmaal van de bruiloft van het Lam te komen, te weten, tot de tafel des Heeren, tenzij hij zijn hand en zijn hart gegeven heeft aan de Zone Gods, en het huwelijk gesloten heeft met het Lam. O, dat het heden eens een dag van ondertrouw mocht zijn! Het is een groot gedeelte van ons werk, om een bruid te vrijen voor het Lam, en om ze dan te leiden tot Zijn tafel. O, dat er kracht van de troon mocht uitgaan, om vele zielen tot Hem te trekken. O zondaar! de Zoon Gods, het Lam van God is gekomen om uw hart te vrijen, zeggende: mijn zoon geef Mij uw hart. Hij is gekomen, om Zichzelf u aan te bieden, zeggende: Zie hier ben Ik, zie hier ben Ik; kom tot Mij, opdat u het leven mocht hebben. Wat zou u voor een bruidegom willen hebben? zou u wel getrouwd en in een man voor eeuwig gelukzalig willen zijn? Zie, hier is de Zoon Gods, Die Zichzelf aan u aanbiedt. Want:

1. Wilt u een heerlijke en koninklijke Bruidegom? O, hier is de Koning der koningen, het Lam in het midden van de troon, 'Die boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij is; en ook boven allen naam, die genoemd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende' (Éfeze 1:21).
2. Wilt u een rijken Bruidegom? Hier is het Lam in het midden van de troon, in Wien de onnaspeurlijke rijkdom verborgen is, ja al de volheid der Godheid, eeuwige schatten van genade en heerlijkheid.
3. Wilt u een milddadige Bruidegom? O, daar is niemand die aan het Lam gelijk is, Dat in het midden van de troon is. Hij heeft een edelmoedige geest, die gewillig en

bereid is om al Zijn rijkdommen mede te delen, opdat u 'uit Zijn volheid ontvangen zou genade voor genade' (Johannes 1:16).
4. Wilt u een schone Bruidegom? Zie het Lam in het midden van de troon, 'is de Koning in Zijn schoonheid' (Jesaja 38:17). 'Hij is blank en rood, ja gans begeerlijk' (Hooglied 5:10,16). En geen wonder, want Hij is 'het Afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid' (Hebreeën 1:3); al de heerlijkheid Gods schijnt in Zijn aangezicht. Daar is iets van Gods heerlijkheid, hetwelk in de werken van de schepping, in de zon, maan en sterren schijnt, alsook iets in de werken van de voorzienigheid; maar in Christus Jezus schijnt al de heerlijkheid Gods, Hij is de Tempel Gods, 'en daar is sterkte en sieraad' (Psalm 96:6).
5. Wilt u een liefhebbende Bruidegom? Zie het Lam, Dat in het midden van de troon is, is een voorbeeld van liefde, zonder afmetingen. O, welk een hoogte en diepte, lengte en breedte van deze Zijn liefde! Hij heeft voor Zijn vijanden gebeden en hen lief gehad, hoewel zij Hem gedood hebben. Hoe moet Hij dan Zijn vrienden niet liefhebben, die met Hem willen ondertrouwen?
6. Wilt u een beminde Bruidegom, Die door allen, Wiens liefde en achting van enige waarde is, bemind wordt? O, het Lam, in het midden van de troon, wordt bemind door al de heilige engelen; zij verwonderen zich over Hem en aanbidden Hem. Hij wordt bemind door alle heiligen in de hemel en op aarde; zij zeggen: Deze is onze Liefste. Hij wordt bemind door God de Vader, Die van Hem zegt: 'Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb' (Mattheüs 3:17). Hij wordt door niemand gehaat dan door de duivel en zijn goddelozen hoop.
7. Met één woord, wilt u een onsterfelijke Bruidegom? Hier is het Lam, Dat in het midden van de troon is, hetwelk eeuwig leeft; gelijk Hijzelf spreekt (Openbaring 1:18): 'En Die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid'. De beste vrienden hier in deze wereld zijn maar sterfelijk, en kunnen u in een ogenblik verlaten, maar het Lam is 'den Koning der eeuwen, de onverderfelijken, de onzienlijken, de alleen wijzen God' (1 Timótheüs 1:17). Hij leeft voor eeuwig en Hij kan ook u voor eeuwig doen leven. O sterfelijke wormen, wiens lichamen in weinige dagen of uren in het stof gelegd zullen worden, en die niets tussen u en de eeuwigheid hebt, dan een dunne muur van vlees, o wilt u een Bruidegom hebben, die u overvloedig verzorgen kan voor een eeuwigheid? Is dit geen aannemelijk verdrag? Zijn uw begeerlijkheden en afgoden en de vergankelijke ijdelheden van deze wereld een beter verdrag? Dat durft u immers niet zeggen? Deze zelfde aanbieding, hetzij u die aanneemt of verwerpt, is van meer waarde dan tienduizend werelden.
8. Wilt u een Bruidegom, Die al uw schuld aan de wet en aan Gods rechtvaardigheid kan betalen; Die al uw noden vervullen, al uw krankheden genezen, al uw lasten dragen, al uw kruis heiligen, al uw verdrukkingen verzoeten, al uw vijanden overwinnen, al uw belangen besturen en u voor eeuwig gelukzalig maken kan? Komt dan, laat u ondertrouwen met het Lam, Dat in het midden van de troon is. Een grotere aanbieding kan u niet worden voorgesteld dan deze heerlijke Koning op de aller-heerlijkste troon. O grote aanbieding! Engelen en mensen, verwondert u over deze aanbieding des Evangelies! Ontzet u, hemel en aarde! Indien zulk een Bruidegom aangeboden en veracht wordt, zo zullen alle engelen en heiligen, die rondom Zijn troon zijn, moeten uitroepen: foei, schaamt u voor eeuwig, u die zulk een verdrag weigert en versmaadt! En wij moeten ook amen zeggen, ja schande zij u voor eeuwig, die zulks doet! Wat was de godslastering van de Gadarénen anders, dan dat zij hun zwijnen verhieven boven Christus, toen Hij nog op aarde en niet op de troon was? (Lukas 8). Maar o, zondaar! uw godslastering is veel groter en zwaarder, wanneer u

uw zwijnachtige begeerlijkheden verheft boven onze heerlijke Heere Jezus, Die nu verheven zit op de troon. Hoe zult u de zwijnen in het slijk verheffen boven het Lam, in het midden des troons! O schandelijke, onzinnige en duivelse godslastering!
Ik wil hopen, dat er nu niemand is, die mij heden hoort, of hij zal zo ver bij Zichzelf overtuigd zijn, dat hij zich zal moeten veroordelen, indien hij zulk een aanbieding komt te verwerpen. Daarom neem ik uw consciëntie tot getuige dat wanneer het Lam, Dat nu in het midden van de troon der genade is, het Lam zal zijn in het midden van de troon des gerichts, in de dag des oordeels, u dan zult moeten erkennen dat het vonnis van veroordeling, hetwelk alsdan tegen u uitgesproken zal worden, rechtvaardig zal zijn, indien u in deze uw weigering volhardt. Hoewel dan deze aanbieding heden mocht verworpen worden, zo zal dezelve nochtans strekken tot verheerlijking van het Lam, in de groten dag, in zoverre dat uw veroordeling de rechtvaardiging zal zijn van Hem. Uw eigen consciënties zullen getuigen dat Hij rechtvaardig zal zijn in Zijn spreken en rein in Zijn richten, wanneer Hij u veroordeelt naar de hel en de verdoemenis, omdat u op zo grote zaligheid geen acht gegeven, en de aanbieding van zo groot een Zaligmaker, het Lam Dat in het midden des troon is, verworpen hebt. De vierschaar wordt nu, bij wijze van vervroeging, vooraf in uw boezem gespannen, alwaar Gods stedehouder, de consciëntie, als rechter zit; en daar wordt het Lam van uw bloed vrijgesproken, en het vonnis wordt uitgebracht, dat uw bloed op uw eigen kop is. Ik hoop dan dat uw oordeel hiervan overtuigd is, dat u een aanbieding wordt gedaan, die aller aanneming waardig is. Maar omdat het oordeel onderricht en gewonnen kan worden, zonder dat het hart nochtans gewonnen is, en hoewel het geloof komt door het gehoor van wat u door een waardig Lam aangeboden wordt, zo zal het blote gehoor nochtans niets kunnen teweegbrengen, zonder een hart-overredende en trekkende kracht van de Geest Gods, Die voor de troon is. Dit is die ‘zuivere rivier van het water des levens, zijnde klaar als kristal, voortkomende uit de troon van God en van het Lam’ (Openbaring 22:1). Opdat nu deze rivier van trekkende invloeden tot u nederdalen moge, zo zal ik u de beste weg aanwijzen die ik weet, om deze zegen te doen neder komen; namelijk, de eigen belofte van het Lam (Johannes 12:32): ‘En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal hen allen tot Mij trekken’.

Geeft hier acht op de personen, op de belofte en op de voorwaarde van dezelve.
A. De personen worden uitgedrukt, door het woord allen. Daar is een ‘allen’ onder de zondaren, die Christus, de tweede Adam, tot Zich te trekken heeft. Deze zijn Hem ‘van de Vader gegeven, en die zullen tot Hem komen’ (Johannes 6:37). Ja die moet Hij tot Hem brengen; Hij moet ze toebrengen, en zij zullen Zijn stem horen. Maar opdat niemand hierop zou mogen zeggen: Mogelijk ben ik niet van degenen, die tot die ‘allen’ van de tweede Adam behoren en die Hij trekken zal. Mogelijk ben ik door Gods verborgen besluit van eeuwigheid uitgesloten. Zo moet ik u datgene zeggen, hetwelk u omtrent dit stuk voldoen mag, namelijk dat het Lam, Dat nu in het midden des troon is, van alle eeuwigheid geweest is in het midden van de raadsbesluiten van Zijn Vader. Laten dan de gedachten van het eeuwige besluit voor u niet verschrikkelijk zijn, want het Lam is in dat raadsbesluit geweest. En daarom is er in die raad niets voorgevallen, ten nadele van enig arm zondaar, die zijn ziel wagen wil op het bloed van het Lam. Het is aldaar besloten dat de grond en het voorwerp des geloofs geen verborgen raad zal zijn, of een verleden besluit, maar een tegenwoordige, geopenbaarde waarheid; namelijk, dat het Lam in het midden van de troon is, en dat al wie wil, tot Hem komen mag, en dat Hij, dien die tot Hem komt, geenszins uitwerpen

zal. Indien u dan uw leven en uw zaligheid op het Lam, Dat tegenwoordig op de troon der genade is, durft wagen, dan is er niets dat verleden of toekomende is, dat u behoeft te vrezen; noch enig verleden besluit noch enige toekomende toorn. Door deze vrije aanbieding nu van Christus aan u allen, volbrengt God Zijn heerlijk besluit, opdat u voor eeuwig gelukzalig mocht zijn, op uw aanneming; of voor eeuwig onverantwoordelijk op uw verwerping van Hem.

B. De belofte is: Ik zal hen allen tot Mij trekken. Indien iemand hier mocht zeggen: 'Dit is waarlijk een vrije aanbieding en een goed verdrag; maar ik heb zowel een afkerig als een bedrieglijk hart; ik kan de aanbieding van Christus niet omhelzen, en mijn hart niet brengen om met Hem te verenigen en dus het huwelijk met Hem aan te gaan'; zo is hier een aanmoedigende belofte: Ik zal hen tot Mij trekken; dat is, Ik zal de Geest uitzenden, om uw hart te trekken en hetzelve opwaarts te doen vliegen, als een vlam naar de troon, daar het Lam gezeten is. 'Maar', zult u mogelijk zeggen: 'indien ik deze trekkende kracht niet gevoel, wat aanmoediging heb ik dan om er naar uit te zien?' Ik antwoord:

C. Let dan op de voorwaarde van deze belofte: zo wanneer Ik van de aarde verhoogd zal zijn. Dit is geen onzekere voorwaarde, welke van ons afhangt, maar een zekere en vaste voorwaarde, die van Hemzelven afhangt: 'wanneer Ik zal verhoogd zijn'. Nu is de voorwaarde volbracht; Christus is niet alleen verhoogd geworden aan het kruis, maar Hij is nu ook verhoogd geworden tot op de troon. Ook heeft de Heere Jezus gezegd (Johannes 16:7): 'Indien Ik heenga tot de Vader, zo zal Ik de Geest tot u zenden', wanneer Ik tot de troon ga, zal Ik de Geest, in Zijn trekkende invloeden, neerzenden. Mocht u nu niet pleiten en zeggen: Heere, de conditie is volbracht, de tijd is gekomen, u zijt verhoogd geworden, u zijt op de troon, laat dan de rivier van water, klaar als kristal, tot mij voortkomen uit de troon van God en van het Lam! Is dit de taal van uw hart en uw ziel: *Trek mij Heere, trek mij! Gij, die het Lam in het midden van de troon zijt, trek mijn hart tot U, volgens Uw eigen woord!*
Is uw hart inwendig brandende en kloppende, zeggende: o, ik ben de snoodste en vuilste zondaar, die ooit met zulk een heerlijke Bruidegom in ondertrouw gekomen is. Maar nochtans vind ik mijn hart brandende binnen in mij, zeggende: o, dat ik getrokken mocht worden! O, dat het Lam, Dat in het midden van de troon is, Zijn troon in mijn hart mocht oprichten en aldaar heersen in het midden van zijn vijanden; mij alles in allen zijnde, mijn wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing, dan mogen wij zeggen dat uw hart de troon is, en dat het Lam in het midden van de troon is. Indien de trekkende kracht van Zijn Geest het huwelijk, tussen Hem en u, voltrokken heeft, dan is ons bevolen om u te leiden tot de bruiloftsmaaltijd, waar het Lam in het midden van de troon, u zal weiden.

Eer wij nu scheiden, zal ik deze plechtigheid besluiten met een kort woord te spreken tot de vijanden van het Lam, en dan ook een kort woord tot de liefhebbers van het Lam, dat in het midden van de troon is.
Vooreerst, tot u die vijanden van Hem zijt. Indien het Lam in het midden van de troon is, dat dan de zondaren voor Hem buigen. O, zinkt voor Zijn voeten neder, en laat u door Hem besturen. Indien u van uw begeerlijkheden en van uw zonden geregeerd wordt, dan stoot u zakelijk Christus van de troon, en u stelt uw begeerlijkheden op dezelve, in Zijn plaats. O zondaar! overweeg toch hoe u langs deze weg de grote God tegenwerkt. Hij heeft van Christus gezegd (Psalm 2:6): 'Ik heb Mijn Koning gezalfd

over Sion, de berg Mijner heiligheid'. Ik heb Hem gezet in het midden des troons;
en u zegt tot uw begeerlijkheden: wees gij koning over mij? O mens! zult u in de zonde leven en tegen Hem zondigen, Die in het midden van de troon is? Wanneer een dief een beurs snijdt, als de rechter op zijn rechterstoel geklommen is en het vonnis gereed heeft om het tegen hem uit te spreken, dan is hij des doods schuldig. Maar Christus zit op Zijn rechterstoel, in het stuk van gericht; wacht u daarom, o mens! om tegen Hem te zondigen. O, vreest toch voor Hem, u vijanden van het Lam! u die vijanden zijt in uw verstand, door de boze werken; het zal u hard vallen de verzenen tegen de prikkels te slaan! Kunt ge u tegen God verharden en vrede hebben? Nee, u zult zo ver wezen van voorspoedig te zijn in uw weg, dat in tegendeel het Lam, in het midden van de troon, u met een ijzeren scepter verpletteren zal. Verstaat dit toch, u god-vergetenden; het Lam zal in korte tijd in een leeuw veranderen om 'u te verscheuren, en niemand zal u kunnen redden' (Psalm 50:22).
Het Lam is nog op de troon der genade om u te nodigen; maar wie weet of deze de laatste nodiging niet zal zijn, die u ontvangen zult, totdat u Hem zult zien op de troon des gerichts. En wat zal dan de vrucht zijn van de evangelische aanbieding, die u genoten hebt? Deze plechtige feesten zullen niet altijd duren; mogelijk zal de dood u in het stof neerleggen, eer u een ander van die soort zal voorkomen. Kunt u het van uw hart verkrijgen, om Christus bij deze gelegenheid weg te laten gaan, zonder enig goed van Hem te ontvangen? Zijt u tevreden, dat de zaligheid u zo nabij gekomen is, en u die evenwel voor eeuwig zult moeten missen? Zo niet, o neemt dan de eerste gelegenheid waar om u af te zonderen en te roepen tot het Lam, Dat in het midden van de troon is, dat Hij u moge komen trekken, en deze kostelijke middelen achtervolgen met Zijn dierbare zegen.
Hij Die in het midden van de troon is, heeft Zijn troon geplaatst in het midden van Dunfermline, zeggende: 'Zie, de tabernakel Gods is bij de mensen' (Openbaring 21:3). O! laat Hem Zijn tent niet opslaan, zonder dat Hij u daarin genomen heeft. O! zet toch de kroon op het hoofd van Hem, Dien de Vader tot Koning heeft gekroond. O! mocht dit de dag Zijner kroning zijn! Een dag van ondertrouw met het Lam is de dag Zijner kroning. 'Gaat uit en aanschouwt, u dochters van Jeruzalem!' enz. (Hooglied 3:11). O! wat zou het een gelukkige dag zijn, indien gij, heengaande, zeggen kon: Op zulk een dag, bij gelegenheid van het avondmaal te Dunfermline, is Christus tot Koning gekroond geworden; ik heb Koning Jezus aanschouwd, met de kroon waarmede Zijn Vader Hem gekroond heeft; ik zag dat de Vader Hem zette in het midden van de troon, en ik heb ook geholpen om de kroon te zetten op Zijn hoofd, want ik heb, door genade, Hem gezet in het midden van de troon van mijn hart en Hem aldaar als Koning gekroond; ik ben overreed geworden om de zonde te onttronen en Christus op de troon te zetten.
O! is Christus alhier gekroond, en is er geen kracht van de troon uitgegaan, om uw hart tot Hem te trekken, gelijk de zeilsteen het staal tot zich trekt? Het klokken van de hen doet de kuikens tot haar komen lopen; maar de prediking des Evangelies is het klokken van de Heere Jezus en hiervan hebt gij, in de verleden dagen, veel genoten; maar zijt u tot Hem gelopen, om onder Zijn vleugelen te vergaderen? Zie wat Christus tot Jeruzalem zegt (Mattheüs 23:37-38): 'Jeruzalem! Jeruzalem! hoe menigmaal heb Ik uw kinderen bijeen willen vergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen, en gijlieden hebt niet gewild! Zie, uw huis wordt u woest gelaten!' O! mochten wij nog hopen dat God Schotland nog niet woest zal laten, maar dat Christus in de kerk van Schotland een gekroond Koning zal zijn; hoewel Hij van Zijn koninklijke voorrechten beroofd wordt, en niettegenstaande alle

ongeoorloofde besluiten, die tot nadeel van Zijn regering genomen worden, zo is Hij nochtans in het midden van de troon.

Nu zal ik, ten tweede, aan degenen die het Lam liefhebben, voordragen:
1. Een woord van troost. Het is zeker, al veranderde de aarde haar plaats, en al werden de bergen verzet in het hart van de zee, en hoewel de uitwendige regeringen losgemaakt en omgekeerd werden, dat zolang het Lam op de troon is, alles nochtans zal bestuurd worden tot voordeel van alle liefhebbers van het Lam. Al zag u de dienaren van Christus van hun dienst afzetten, om hun vasthouden aan de getuigenis van Jezus Christus, en omdat zij een goede consciëntie zoeken te bewaren in een boze tijd; hoewel ze gelasterd en vervolgd mochten worden, zo zullen nochtans 'de beekjes der rivier verblijden de stad Gods, de woning des Allerhoogsten' (Psalm 46:5). Daar is altijd nog deze grote grond van troost, dat het Lam in het midden van de troon is', en dat de 'rivier van het water des levens voortkomt uit de troon van God en van het Lam' (Openbaring 22:1). Op deze troon regeert het Lam rechtvaardig en genadig, hoe onrechtvaardig en wreed de mensen ook regeren mogen; daar zal in korte tijd een einde zijn aan alle menselijke regering, maar de heerschappij van het Lam zal zijn tot in alle eeuwigheid. God de Vader heeft Hem als eeuwige Koning uitgeroepen, zeggende: 'Uw troon, o God, is eeuwig en altoos' (Psalm 45:7). De navolgers van het Lam hebben een onuitsprekelijke grond van troost in Christus, wat verdrukking zij ook in de wereld mogen hebben. Zie Johannes 16:33: 'In de wereld zult u verdrukking hebben; maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen'. U zult in Mij vrede hebben; Ik ben nu op de troon en Ik heb de wereld overwonnen; ook zult u eindelijk overwinnen en met Mij zitten op Mijn troon. Hier is dan troost:
a. Tegen verlating. Hoewel de Heere Zichzelf mocht verbergen en verre van u weg schijnen te zijn, zo is dit nochtans voedsel voor uw geloof, dat het Lam in het midden van de troon is. En gelijk Hij nu nooit de troon verlaat, zo zal Hij ook u nooit begeven of verlaten, omdat al de beloften ja en amen zijn in Hem, Die voor eeuwig op de troon is, om Zijn woord te vervullen.
b. Hier is troost tegen het kruis. U mocht, terwijl het kruis op uw rug is, uw oog houden op de troon, en verzekerd zijn van daar genade en ontferming te ontvangen, omdat het Lam daar is, hetwelk Zelf van het kruis gegaan is tot de troon.
c. Hier is troost tegen de macht der zonde, der verdorvenheden en der geestelijke vijanden. Want het Lam is op de troon der macht, 'alzo Hem gegeven is alle macht in hemel en op aarde' (Mattheüs 28:18). En nu is Hij, uit hoofde van Zijn eigen eer, verbonden om die vijanden te verderven.
d. Hier is troost tegen alle gebrek en zwakheid. Want uw sterkte is gelegen in het Lam, Dat in het midden van de troon is.
e. Hier is troost tegen alle kerkelijke tirannie. Daar zijn tijden geweest, dat er in de staat een tirannie geoefend is geworden over de consciënties van mensen. Deze werden voor zeer kwade tijden gehouden; maar wanneer er in de kerk tirannie geoefend wordt over de consciënties der mensen, dan is het in vele opzichten erger. Want de kerkvervolging is een soort van godslastering, omdat het in de naam Gods is, dat Gods volk vervolgd wordt. Nochtans is er in dit geval nog troost, omdat de kerkelijke tirannie de troon niet behouden kan. 'Zou zich de stoel der schadelijkheden met U vergezelschappen, die moeite verdicht bij inzetting?' enz. (Psalm 94:20-21). Het Lam zal het midden van de troon behouden en Zijn vijanden weten te vertreden te zijner tijd. Wat is het, dat de regering van de kerk heerlijk en uitnemend zou maken? Immers dit, dat het Lam gehouden zou worden in het midden van de troon, en dat Zijn

geestelijk Koninkrijk onderscheiden zou worden bewaard van de tijdelijke koninkrijken van deze wereld. De regering van de kerk wordt gans kwalijk behandeld, wanneer het Lam wordt afgezet van de troon, en wanneer wereldlijke erfrechten gesteld worden tot het fundament van geestelijke voorrechten. Gelijk bijvoorbeeld, wanneer in het verkiezen van leraren voor enige gemeenten, hetwelk een geestelijk voorrecht is dat betrekking heeft op onsterfelijke zielen, de erfheren van deze aarde zulk een voorrecht gegeven wordt, uit kracht van hun wereldse erfenis, alsof zij heren over de consciënties van mensen waren en over het erfdeel des Heeren. Het is zeker dat hun tijdelijk voordeel in de wereld hun geen recht geven kan op enig geestelijk voorrecht in het huis Gods, even weinig als een aardse erfenis hun recht geven kan op de hemel. Dat aan dezen nu, in dit geval, een heerschappij gegeven wordt over de zielen van mensen, is een praktikale afzetting van het Lam uit het midden van de troon. De opzieners van de kerk worden zelf vermaand, om geen 'heerschappij te voeren over het erfdeel des Heeren' (1 Petrus 5:3). Het is hun niet geoorloofd om leraars in te dringen in christelijke gemeenten zonder haar toestemming, veel minder hebben zij macht om zulk een heerschappij over de consciënties van mensen te stellen in de handen van aardse overheden. Hoe kunnen zij datgene aan anderen geven, dat zij zelf niet hebben? In geestelijke dingen hebben wij niemand voor Heere te erkennen, dan Hem alleen, die de Heere der heren is, te weten: het Lam in het midden van de troon. De kerkregering wordt geheel omver geworpen, wanneer de troon van Christus' geestelijk Koninkrijk bezeten wordt van iemand anders in de wereld dan van het Lam alleen.

f. Hier is troost tegen de dood. De dood zal niet heersen, omdat het Lam, Dat in het midden van de troon is voor eeuwig leeft, en de sleutels der hel en des doods heeft', Openbaring 1:18, en daarom zal de dood verslonden worden tot overwinning ', 1 Korinthe 15: 54.

g. Hier is troost tegen de vrees voor het oordeel. Die ontzaggelijke dag behoeft geen schrik te zijn voor de liefhebbers van het Lam, omdat wanneer de vierschaar gespannen zal worden, het Lam in het midden van de troon zal zijn, en de vrienden van het Lam ontvangen zullen worden in Zijn schoot, wanneer al Zijn vijanden bevende zullen staan voor Zijn troon.

h. Hier is troost tegen het gezicht van een lange eeuwigheid. Want het Lam, in het midden van de troon, zal u voor eeuwig weiden en uw Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren, en God zal alle tranen van uw ogen afwissen. O, wie kan de gelukzaligheid van het Hogerhuis, de heerlijke weiding en leiding, die u aldaar ontvangen zult, de eeuwigdurende en eeuwiglevende fonteinen van Goddelijke vertroostingen uitspreken, waarmee u voor eeuwig verkwikt zult worden? De fontein is God en Zijn heerlijke eigenschappen; Christus en Zijn onuitputtelijke volheid; en de Geest met Zijn eeuwige vertroostingen - een heerlijke Drie-Eenheid. God, Die nu een belovend God is, zal alsdan een volbrengend God zijn. Wie kan de zoetheid van die zegen, dat God alle tranen van uw ogen afwissen zal, verklaren? Hij, Die nu een fles heeft om daarin uw tranen te vergaderen, zal alsdan een handdoek hebben om ze allen af te wissen; want 'vrolijkheid en blijdschap zult u verkrijgen; maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden' (Jesaja 35:10).

2. Nu zal ik nog een woord van raadgeving aan u voordragen.

Indien het Lam in het midden van de troon is, o! wil dan stil zijn, te midden van alle kwade regeringen van mensen, te midden van alle kwade handelingen van kerkelijken en kerkelijke judicaturen; omdat, hoewel de mensen niet gerechtvaardigd kunnen

worden in hun kerk-bedervende projecten, het Lam nochtans, zijnde in het midden van de troon, een heilige, rechtvaardige en soevereine hand daarin heeft, om die kwaden te besturen, wanneer Hij een twist te bepleiten heeft met ons. Laat ons de hand Gods zien, in het overgeven van mensen aan henzelf, om de Kerk en het volk Gods van derzelver rechten en reformatiebeginselen te beroven. Wat was de hand van Pilatus tegen Christus? De wreedste daad, die er ooit gepleegd geworden is! Het was de hand van God Zelf; want daar wordt gezegd, dat Christus tot Pilatus zeide, toen deze tot Hem sprak: Weet u niet, dat ik macht heb u te kruisigen, en macht heb om u los te laten? 'Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet van Boven gegeven was' (Johannes 19:10-11). Zo zeg ik ook van de kerkelijke judicaturen of vergaderingen; zij zouden geen macht hebben, om iets van de graveersels van de reformatie met houwelen in stukken te slaan; geen macht om de vrijheden van Gods volk, in het verkiezen van hun leraren, te benadelen; geen macht om leraren in te dringen in christelijke gemeenten, die gewillig zijn om getrouwe leraars voor haarzelf te verkiezen; geen macht om dezulken, die dat verval tegenstaan, te veroordelen, indien het haar niet van de Vader gegeven ware; daarom moesten wij stil en gerust zijn. Daar is voor ons wat anders te doen, dan in bitterheid en drift uit te varen tegen arme sterfelijke mensen, welke de zondige instrumentele oorzaken zijn van de verwarring in de kerk. Toen Simeï David vloekte, zei David: 'laat hem vloeken, want de HEERE toch tot hem gezegd heeft: Vloek David!' (2 Samuël 16:10). De Heere kan, tot onze beproeving en kastijding, tot sommigen in deze tijd gezegd hebben: Gaat heen, vertreedt de voorrechten van dat volk, gaat heen, lastert, vervolgt en zet die en die leraren van hun dienst af, omdat zij een goede consciëntie hebben zoeken te bewaren, in een bozen tijd. Ik zeg, mogelijk heeft de Heere dat tot hen gezegd; 'ja zal er een kwaad in de stad zijn, dat de HEERE niet doet?' (Amos 3:6). Zal er een kwaad in de kerk zijn, dat de Heere niet doet ? O nee! Maar wat dan?

Dit rechtvaardigt de kwade instrumenten niet, maar toont dat wij stil behoorden te zijn, dat wij de hand op de mond moesten leggen en des Heeren gramschap dragen, omdat wij tegen Hem gezondigd hebben. Wij moesten stom zijn voor Hem en onze mond niet open doen, omdat Hij het gedaan heeft. Het Lam, in het midden van de troon, heeft de heerschappij op Zijn schouder, en Hij bestuurt al die dingen op een rechtvaardige wijze, tot nuttige beproeving van Zijn volk en tot prijs der heerlijkheid Zijner genade; 'want de grimmigheid des mensen zal Hem loffelijk maken; het overblijfsel der grimmigheden zal Hij opbinden' (Psalm 76:11). De Heere heeft Zijn eigen tijd en weg om Zijn vijanden te bedwingen en Zijn Kerk te reformeren; en wanneer Hij in Zijn heerlijkheid zal verschijnen, dan zal Hij Sion opbouwen. Soms acht Hij het nodig om in Zijn toorn te verschijnen, en dan laat Hij de grimmigheid en de vijandschap van mensen los, om Sion af te breken en haar graveersels aan stukken te slaan. Maar daar is ook een andere tijd, wanneer het Hem goed dunkt om in Zijn heerlijkheid te verschijnen en dan de grimmigheid des mensen op te binden en Zijn Kerk te reformeren. En terwijl Hij nu, in onze tijd, in Zijn toorn verschijnt, en de grimmigheid des mensen loslaat tot bederf van het werk der reformatie, zo laat ons ootmoedig en stil zijn, in alles vertrouwende op het Lam, Dat in het midden van de troon is, Hetwelk alles in Zijn hand heeft, om hen los te laten of te bedwingen, naar dat het Hem behaagt. De instrumenten zijn maar Zijn hand, door welke Hij alles doet wat Hem behaagt. Hierom bidt de psalmist, zeggende: 'Bevrijd mijn ziel met Uw zwaard van de goddelozen, met Uw hand van de lieden, o HEERE, die van deze wereld zijn' (Psalm 17:13-14).

Denkt dan niet dat de regering uit de hand van Christus is, wanneer de mensen vele droevige dingen doen, en vele droevige en zware slagen toebrengen aan het werk Gods. O nee, de mensen zijn Zijn hand, en dus is het de hand Gods, die rechtvaardiglijk zwaar op Zijn volk ligt. Laat ons dan over de mensen heen zien; wij hebben met hen niet te doen; want de dingen krijgen een keer, zoals het Hem behaagt Zijn hand te keren. Het Lam is in het midden van de troon en in het midden van de donkere wolken, die over Schotland hangen. O! laat ons daarom op Hem zien, opdat Hij Zijn toorn van ons afwende. 'Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden; welgelukzalig zijn allen die op Hem betrouwen' (Psalm 2:12).

3. Indien het Lam alleen in het midden van de troon is, o wil dan teder zijn omtrent de navolgers van het Lam, terwijl zij hier nog op de voetbank zijn, en nog niet met Christus zijn gezeten op Zijn troon. Zij zijn grotelijks in gevaar, in een boze tijd, waarin zij geroepen worden om getuigenis te geven tegen de zonden en verdorvenheden van de tijd daar zij in leven. Daar zijn onder het volk vele gedachten des harten en onnodige woorden omtrent de manier van getuigenis te geven. Sommigen worden beschuldigd, alsof zij al te voorbarig waren; anderen weer alsof zij te achterhoudend waren in hun getuigenis geven. Maar bemoeit u niet met de misslagen waaronder de mensen kunnen zijn; mogelijk is het beide waar, want wie kan zeggen: ik ben rein en dwaal niet ter rechter- of ter linkerhand, wanneer hij voor Christus en Zijn zaak uitkomt? Maar o! weest toch teder omtrent de strijdende navolgers van Christus. Ik hoop dat u bedenken zult, dat het alleen het Lam is, hetwelk machtig is om het midden van de troon te bewaren; ook hoop ik dat wij allen het willen onderschrijven dat deze eer alleen toekomt aan Hem, omdat Hij alleen in staat was om het midden van de weg te houden, die tot de troon leidende was, zonder af te wijken ter rechter- of ter linkerhand. Niemand dan Hij alleen was machtig om zulks te doen, en daarom moet Hij ook alleen de eer hebben.

4. U die de bruid en het wijf van het Lam zijt, moest ook bedenken, indien het Lam in het midden van de troon is, om dan dikwijls tot de troon te komen. Wat dringender reden kan er zijn dan juist deze, dat het Lam in het midden van dezelve is? Hoe dichter u daarbij komt, hoe beter; rust niet voordat u in het midden van de troon zijt, waar het Lam is. U mocht met vrijmoedigheid zo ver gaan als het Lam gaat, en dan zult u bevinden, dat dit het aller-vermakelijkste en tevens het aller-profijtelijkste werk is van de wereld; want de genade en goedertierenheid zijn rondom de troon der genade; het is een troon der genade, omdat het Lam daar is.

5. O gelovigen! indien het Lam in het midden van de troon is, namelijk het Lam, dat uw Hoofd en Man is, ziet dan toe dat u op Hem door het geloof leeft. Laat het Lam uw dagelijkse Weider en uw dagelijks voedsel zijn. Wacht u, uw heerlijke Man toch oneer aan te doen. Bent u aan het Lam, Dat in het midden van de troon is, getrouwd? Dan moet ik, gelijk Bathséba eens tot haar zoon zeide, ook tot u zeggen: 'Het komt de koningen niet toe, o Lemuël! het komt de koningen niet toe wijn te drinken, en de prinsen sterken drank te begeren' (Spreuken 31:4). Het komt u niet toe, gelovigen! te drinken, te zweren en te bedriegen; dat doet een genadeloze wereld. O! zijt u aan des Heeren tafel geweest, en heeft de Heere u begenadigd en geëerd, om u te ondertrouwen met het Lam, Dat in het midden van de troon is? Wilt dan uw staat geen schande aandoen; draagt toch zorg dat ge u gedraagt als dezulken, die met de Overste der koningen der aarde ondertrouwd zijt.

Mij heugt dat wij, enige jaren geleden na zekere disputen in de kerk, omtrent de leer des Evangelies, hier een plechtig avondmaal gehad hebben, bij welke gelegenheid ik

geleid werd om te spreken van de inhoud des Evangelies, te weten, *Christus tot een Verbond des volks*; en nu ben ik verplicht geworden om aan te merken, dat ik, na enige twist in de kerk, omtrent de regering van Zijn huis, geleid ben geworden, zonder enig ander oogmerk, dan alleen dat de tekst en stof daarvan beminnelijk waren voor mijn eigen ziel, om te spreken van de inhoud en het middelpunt van alle kerkelijke regering, namelijk *het Lam in het midden van de troon*. Mij heugt ook, dat de Heere bij de eerste gelegenheid, met Zijn Geest tegenwoordig is geweest, en daarvan aan velen blijken heeft gegeven; en nu hoop ik dat er ook, bij deze gelegenheid, enige zegeningen mogen nedergedaald zijn van de troon. O! dat wij heen mochten gaan met de bezegeling van deze waarheid aan onze harten, dat het Lam in het midden van de troon is. Daar kome dan wat wil, noch voor de navolgers van het Lam, noch voor degenen die voor Hem lijden, is er iets te vrezen; want het Lam is in het midden van de troon, en dat zal hen weiden.

AMEN

5. De rivier des levens, voortkomende uit de troon van God en van het Lam

Openbaring 22:1. ***En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon van God en van het Lam.***

Bij de laatste Avondmaalsbediening, die mij alhier te beurt viel, heb ik gelegenheid genomen om van onze Heere Jezus te spreken als het Lam in het midden van de troon, uit Openbaring 7:17. En nu zal ik, door 's Heeren zegen, een weinig spreken van de grote zegeningen die van de troon voortkomen, tot eeuwige zaligheid en vertroosting van al de verlosten. Sommigen verstaan alles, wat in de twee laatste hoofdstukken van dit boek gezegd wordt, als betrekking hebbende op de staat van de Kerk zelf hier op aarde, in de heerlijkheid van de laatste dagen. Anderen beschouwen hetzelve als een vertoning van de volmaakte en zegepralende staat van de Kerk in de hemel. Maar ik vind dit het veiligst om geen van beiden uit te sluiten en dus begrijp ik dat het de hemelse staat van de Kerk en derzelver gelukzaligheid insluit, die hier in de tijd begonnen en hiernamaals in de eeuwigheid volmaakt wordt. Die heerlijke staat begint hier, omdat de genade het begin is van de heerlijkheid, en de heerlijkheid de volmaking is van de genade. Deze gelukkige staat wordt hier nu beschreven met zinspeling op het aardse paradijs, dat door de zonden van de eerste Adam verloren is geworden, als een ander en veel beter paradijs, dat door de gerechtigheid van de tweede Adam hersteld geworden is.
In dit vers wordt aan Johannes een openbaring gedaan van de rivier van het paradijs; en door deze rivier versta ik de Heiligen Geest en alle geestelijke zegeningen. Want zo wordt de Geest doorgaans in de Schrift als een rivier of als stromen van water uitgebeeld; zie Jesaja 44:3: 'Ik zal water gieten op de dorstige en stromen op het droge'. Wat is dat nu? zie dat in de navolgende woorden: 'Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen'. Maar dan wordt ons ook de hoedanigheid van deze rivier voorgesteld; dezelve is een rivier van het water des levens, klaar als kristal. Al de stromen van aardse vertroostingen zijn beroerd, besmet en besmettend, maar deze zijn zuiver, klaar, genezend en verkwikkend, het leven gevende en hetzelve bewarende tot in eeuwigheid, voor degenen die daarvan drinken. Ook komt ons hier voor de oorsprong van deze rivier, of de plaats vanwaar dezelve voortvloeit, namelijk uit de troon van God en van het Lam. De Geest en al de zegeningen en vertroostingen komen voort van een God in Christus. Gelijk de Geest met betrekking tot Zijn persoonlijke eigenschap voortkomt van de Vader en van de Zoon, alzo komt Hij ook met betrekking tot Zijn ambt, in de huishouding van de verlossing, als een Geest van alle genade en vertroosting voort, als een zuivere rivier, klaar als kristal, uit de troon van God en van het Lam, zijnde de Geest en alle geestelijke zegeningen van God, door het middelaarschap van het Lam. Maar ik zal de woorden verder verklaren in deze volgende lering, namelijk:

LERING: *Dat de levende Geest Gods, al de zegeningen van het eeuwige leven mededelende, hier in genade en hiernamaals in heerlijkheid, als een zuivere rivier, klaar als kristal, voortkomt uit de troon van God en van het Lam.*

Om deze lering nu verder te behandelen, zal ik door ‘s Heeren bijstand:
(1) Enige aanmerkingen voordragen, tot verklaring en bevestiging van de leer.
(2) De eigenschap en de hoedanigheid van het water van deze rivier aanmerken.
(3) Aantonen wat het voortkomen van hetzelve uit de troon van God en van het Lam te kennen geeft.
(4) De reden aanwijzen waarom deze rivier des levens gezegd wordt voort te komen uit de troon van God en van het Lam.
(5) En dan zal ik eindelijk uit dit alles enige besluiten trekken ter toepassing.

(1) Aangaande het eerste hoofdstuk door ons voorgesteld, namelijk enige aanmerkingen tot verklaring en bevestiging van de leer, zo merkt op:

1. Dat de gemeenschap met God in Christus, in Zijn zegeningen en vertroostingen aan Zijn tafel, hetzij hierboven of beneden, door de Geest is. Want gelijk wij door Christus ‘den toegang hebben door één Geest tot de Vader’ (Éfeze 2:18), alzo worden al de zegeningen en vertroostingen van het nieuwe verbond van de Vader, door de Zoon en de Heiligen Geest medegedeeld. En hierom genieten wij ‘de genade van de Heere Jezus Christus, de liefde Gods door Hem, in de gemeenschap des Heiligen Geestes’ (2 Korinthe 13:13).
2. Merkt op dat alle geestelijke zegeningen, die aldus worden medegedeeld, eeuwig zijn. Zij zijn de zegeningen van het eeuwige leven, die hier in genade begonnen en in heerlijkheid hiernamaals voltrokken worden. God Zelf, Die de eerste en voornaamste zegen is, is de eeuwige God, het eeuwige Licht, het eeuwige Leven, de eeuwige hemel en de gelukzaligheid van Zijn volk. Ook zijn al de stromen van zegeningen, die uit deze fontein van het levende water voortkomen, eeuwig. Bijvoorbeeld: Is de vrede een stroom van deze rivier? (Romeinen 5:1): ‘Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God’, deze vrede is eeuwig. Hierom worden de afgestorven heiligen gezegd ‘in te gaan in de vrede’, wanneer zij sterven (Jesaja 57:2). Hier komt de vrede tot hen in, maar dan gaan zij in de vrede. Is de vergeving der zonden een stroom van deze rivier? Ja: ‘wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden’, enz. (Éfeze 1:7) en deze vergeving is eeuwig. Hierom wordt van de inwoners van de hemel gezegd: ‘Het volk dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben’ (Jesaja 33:24). Hier op aarde zijn hun de zonden vergeven, en daar in de hemel wordt hun de vergeving verlengd tot in eeuwigheid. Is de heiligmaking een stroom van deze rivier? Ja, want ‘wij, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd’ (2 Korinthe 3:18). Deze weldaad is een eeuwige weldaad, zullende in de hemel volmaakt worden. Nog eens: Is het leven van vertroosting hier op aarde een stroom van deze rivier? Ja, wij verblijden ons in God door Christus. Deze zegen of weldaad is eeuwig, daarom ‘een eeuwige vertroosting’ genaamd (2 Thessalonicenzen 2:16), en hierom wordt de Trooster gezegd ‘bij ons te blijven in der eeuwigheid’ (Johannes 14:16). Zelfs dan, wanneer de gevoelige troost onthouden wordt, blijft nochtans de Trooster tot in eeuwigheid. Verder: Is het begonnen leven van gemeenschap met God een stroom van deze rivier? Ja, wat is deze gemeenschap met de Vader en de Zoon nu anders, dan een begin van de eeuwige gemeenschap? Kortom: Is de genade een stroom van deze rivier? Ja, wat is het leven der genade hier anders dan een begin van het leven der heerlijkheid, hetwelk eeuwig is, en aangevangen wordt zodra de ziel met Christus verenigd is? ‘Want die in de Zoon gelooft die heeft het eeuwige leven’ (Johannes 3:36). ‘Dit is het eeuwige leven, dat zij

U kennen, de enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien u gezonden hebt' (Johannes 17:3). Hieruit kunt u zien wat ik door de zegeningen van het eeuwige leven versta, die hier in haar beginsel door genade, en hiernamaals in heerlijkheid genoten worden, en die hier in de tekst voorkomen onder de benaming van het water des levens. Dus heb ik hier met opzet mijzelf de moeite gespaard om het water des levens of de stromen van deze rivier verder te verklaren.

3. Merkt ook op dat de Geest van God, als de grootste zegen van het verbond, en al de andere geestelijke zegeningen van het eeuwige leven, doorgaans in de Schrift bij water worden vergeleken. Zie Johannes 4:14, vergeleken met vers 10, alwaar Christus gezegd wordt ons 'levend water te geven', en weder: 'het water dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven'. Zo ook Johannes 7:37-38): 'Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke. Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien. Dit zei Hij van de Geest', enz. Maar ik zal bij al de plaatsen niet blijven staan, die ik zou kunnen bijbrengen; want de Geest, Zijn invloeden, genaden, vertroostingen en zegeningen, mogen om verschillende redenen bij water vergeleken worden, maar ik zal bij de vergelijking niet blijven staan. Alleen, gelijk het water dient tot lessing van dorst, afwassing van smet, verkoeling van hitte, genezing van wonden, verzachting en vruchtbaar maken van de harde en onvruchtbare aarde, alzo is ook de Geest, in Zijn verschillende invloeden en werkingen, van veelvuldige dergelijke gebruiken voor de ziel van al Zijn volk.

4. Merkt eindelijk op dat deze rivier van het water des levens, die de strijdende en triomferende Kerk beiden, met alle geestelijke en eeuwige zegeningen bevochtigt, voortkomt uit de troon van God en van het Lam. Ik meen, de Geest gaat uit van de Vader en van de Zoon. Dat doet Hij niet alleen, gelijk Hij de derde Persoon is van de heerlijke Drie-Eenheid, en dat door één en eeuwige en onuitsprekelijke uitgang, maar ook gelijk Hij bekleed is met het bijzondere en heerlijke ambt van de verworven verlossing toe te passen. Zo komt Hij voort van de Vader en van de Zoon, door een gewillige ondergeschiktheid. Dit is uit verschillende Schriftuurplaatsen duidelijk, in het bijzonder Johannes 14:16-17: 'Ik zal de Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid', namelijk de Geest der waarheid (Johannes 15:26): 'Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, Dien Ik u zenden zal van de Vader, namelijk de Geest der waarheid, Die van de Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen'. 'Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welken de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren' (Johannes 14:26). En wederom (Johannes 16:7): 'Indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden. En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel'. En vers 14: 'Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen'. Vanwaar zullen wij dan heden een gezegend Avondmaal ontvangen? Vanwaar zullen wij de Geest of enige geestelijke zegen of troost ontvangen? Is het niet van de troon van God en van het Lam? Is het niet van de Vader en de Zoon? Dit water is van God, door het middelaarschap van het Lam.

(2) Het tweede hoofdstuk door mij voorgesteld, is om de hoedanigheden van deze grote zegen, die alle andere zegeningen van het eeuwige leven in zich bevat, op te merken.

De tekst noemt die een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal. Dit water wordt dus op een vierderlei wijze beschreven, namelijk ten opzichte van har overvloed; van haar zuiverheid, van haar kracht, en van haar luister.
1. Hetzelve wordt beschreven in haar overvloed, en daarom een rivier genaamd. Dit is 'de rivier, welker beekjes verblijden de stad Gods' (Psalm 46:5). Daar is geen blijdschap die in vergelijking komt met die, welke voortvloeit van de Geest Gods. 'De vrucht des Geestes is blijdschap en vrede' (Galaten 5:22). En hier is het niet alleen dat wij de stromen van deze rivier genieten, maar in de hemel zal de rivier zelf genoten worden. De Heilige Geest is een rivier, niet een beekje, om Zijn oneindige volheid aan te wijzen en de grote overvloed van hemelse zegeningen, die van Hem voortvloeien. Onze Heere Jezus heeft van deze rivier ontvangen niet met mate, en nochtans is de rivier nog zo vol als ooit. Alle gelovige in alle eeuwen, van het begin der wereld af, duizenden, ja tienduizenden hebben daarvan genoten, en nochtans is dezelve een overvloeiende rivier. O! laat ons dan al onze ledige vaten tot dezelve brengen; want hier is voor elk Adamskind voor tijd en eeuwigheid genoeg, als hij maar wil komen. De rivier vloeit voorbij onze deur, o! dat wij dan water scheppen uit deze fontein des heils.
2. Deze rivier wordt beschreven in derzelver zuiverheid, zijnde dezelve een zuivere rivier. De Geest van God is een zuivere en Heilige Geest, en al Zijn zegeningen zijn zuiverende en heiligende zegeningen. Een vijver of stilstaand water mag onrein zijn, maar een rivier, hoewel door een vuile gracht lopend, zal nochtans de vuilheid daarvan wegnemen. Daar is geen hart, hoe bedorven en onrein het ook mag wezen, of het zal, wanneer er maar een stroompje van deze rivier inkomt en een vrije doortocht daarin heeft, van al zijn vuil en besmetting gereinigd worden. Waarom wordt er in Openbaring 21:27 gezegd dat er in de hemel 'niet inkomen zal, iets dat verontreinigt', anders dan omdat de rivier aldaar voor eeuwig vloeit? Hier hebben wij alleen de stromen, die somtijds lopen, maar daar loopt en vloeit die zuivere rivier zelf voor eeuwig. O! dat dan de onreine zielen nu komen tot de stromen van deze zuivere en zuiverende rivier, gelijk die uit Christus vloeien in de bedeling des Evangelies, en dat zij niet rusten totdat zij komen tot de rivier van volmaakte zuiverheid.
3. Deze rivier wordt ook beschreven in haar levendmakende kracht. Dezelve is een rivier van het water des levens. Deze rivier is de levende Geest van God, de Geest des levens; Die een iegelijk levend maakt wie Hij wil. Hij heeft het leven in Zichzelf, en door Hem worden dode zielen levend gemaakt voor eeuwig. Alle aardse wateren hebben een begin gehad, maar deze rivier, de Geest van God, is van eeuwigheid tot eeuwigheid. Andere rivieren worden door bronnen en fonteinen gevoed, maar deze rivier van de Geest, is zelf de fontein der levende wateren, zowel als een rivier. Deze rivier komt uit God voort, en nochtans is de rivier God Zelf: 'Want Drie zijn er Die getuigen in de hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze Drie zijn één' (1 Johannes 5:7). Hoewel God een kanaal van ordonnantiën bezorgd heeft, om iets van dit water tot ons af te leiden, om ons levend te maken en te verkwikken, zo kan de rivier zelf niet omschreven of bepaald worden. O! laten de dode zielen dan een hope des levens opnemen, want hier is de levende en levendmakende Geest van God, om het leven der genade, het leven van vrede en vergeving, het leven van blijdschap en vertroosting, het leven van gemeenschap en omgang met God te geven, hetwelk alles het begin is van het eeuwige leven, gelijk ik reeds getoond heb.
4. Deze rivier wordt eindelijk ook beschreven in derzelver klaarheid, luister en heerlijkheid. Dezelve is klaar als kristal. Dit wijst beiden de vermakelijkheid en de klaarheid van deze rivier aan. Welk een vermakelijke rivier is de Geest, in de eeuwige

vloeiing van Zijn invloeden en vertroostingen! Hoe liefelijk en verkwikkelijk drinken de verlosten uit deze rivier van wellust en vermaak! (Psalm 36:9). 'Verzading van vreugde is bij Uw aangezicht; lieflijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwig' (Psalm 16:11). Welk een klare rivier is de Geest, klaar als kristal. De Geest, als een Geest der wijsheid en der openbaring in de kennis van Christus, geeft klare ontdekkingen, gelijk een kristallen glas, of als een kristalheldere doorluchtige rivier. Het is door de Geest, 'dat wij de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwen' (2 Korinthe 3:18). Het is de Geest, die Christus verheerlijkt, door de dingen van Christus aan ons te verkondigen. Hij geeft klare ontdekkingen van de heerlijkheid van Christus, en van de heerlijkheid van Gods volmaaktheden in Hem. De Geest des levens is de Geest des lichts, Die ons het gelovig aanschouwen geeft hier, en het zaligend aanschouwen hiernamaals.

(3) Het derde hoofdstuk door mij voorgesteld, is om te tonen wat het voortkomen van deze rivier, uit de troon van God en van het Lam, te kennen geeft.

1. Het geeft te kennen dat God en het Lam één en dezelfde troon hebben, uit welke de Geest en alle geestelijke zegeningen voortkomen. Hier hebben wij dan heden een goede tijding, nu wij het lijden van het Lam van God zullen gedenken; namelijk, dat gelijk het Lam Dat geslacht is aan het kruis, nu op de troon zit, God en het Lam ook zo geen twee tronen, maar één en dezelfde troon hebben. De troon van God is de troon van het Lam, en de troon van het Lam is de troon Gods: 'Hij is gezeten met Zijn Vader op Zijn troon' (Openbaring 3:21, enz.). 'Hij is het Lam in het midden des troons'. Maar hiervan heb ik elders tevoren gehandeld.
2. Het geeft te kennen dat God en het Lam één en dezelfde Geest hebben. Want deze rivier is voortkomende uit de troon van God en van het Lam. De Geest Gods is de Geest van het Lam, en de Geest van het Lam is de Geest Gods. Gelukkig zijn ze dan, die de Geest van Christus in zich hebben wonen, want de Geest van Christus is de Geest Gods. Hij is de Geest des Vaders en des Zoons beiden. 'Al wat de Vader heeft, is Mijne', zegt Christus (Johannes 16:15), en inzonderheid is des Vaders Geest de Zijne. Hierom wordt er gezegd: 'Overmits gij kinderen zijt, zo heeft God de Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: *Abba, Vader'* (Galaten 4:6). Deze rivier komt niet alleen voort uit de troon van God of des Vaders, maar ook uit de troon van het Lam, dat is, uit de troon des Zoons. De Geest des levens, om dode zielen levend te maken tot het eeuwige leven, komt niet voort uit de troon Gods, alleen als God aangemerkt, maar als een God in Christus. En daarom wordt Hij gezegd, 'voort te komen uit de troon van God en van het Lam'.
3. Het geeft te kennen dat de volheid der Godheid in Christus, een mededelende volheid is. En hierom wordt gezegd dat de rivier 'voortkomt uit de troon van God en van het Lam'. De eeuwige bron van deze rivier is binnen de troon Gods, alwaar het Lam zit; en Hij, het Lam, is met de Geest gezalfd boven mate, of niet met mate gezalfd (Johannes 3:34). En deze oceaan van Goddelijke volheid, die in Hem is, is niet binnen de troon opgesloten, maar daaruit als een rivier voortkomende, opdat wij 'uit Zijn volheid ontvangen mochten genade voor genade' (Johannes 1:16). Deze mededeling is vrij, zo vrij als de loop van een stroom uit een fontein. En gelijk de rivier vrij voortkomt uit de troon, alzo mogen wij ook vrijelijk komen, en van het water des levens drinken, dat daaruit voor ons lopende is.
4. Het geeft ook te kennen, dat het geven van de Geest en van alle geestelijke zegeningen, een gedeelte is van het Koninklijke ambt van de Heere Jezus, alsook de

vrucht van Zijn beklimmen van de troon, nadat Hij Zijn werk op aarde voleindigd had. Hierom is het, dat Hij in de hoogte opgevaren zijnde en de gevangenis gevankelijk gevoerd hebbende, ‘gaven genomen heeft om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, om bij Hem te doen wonen’ (Psalm 68:19). Het geven van de Geest op de overvloedigste manier is bewaard geworden, totdat het Lam, Dat geslacht was, in het midden van de troon zou zijn. Men leest in Johannes 7:39: ‘De Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was’. Maar zodra Hij verheerlijkt werd, dan zou de rivier op een overvloedige wijze voortkomen uit de troon van God en van het Lam. ‘Indien Ik niet wegga’, zei Hij, ‘zo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden’ (Johannes 16:7); zodra Ik op de troon verheerlijkt ben, dan zal Ik de rivier van het water des levens tonen, voortkomende uit de troon. Het geven dan van de Geest, is een gedeelte van het Koninklijke ambt van de Middelaar. Christus geeft de Geest als Koning; dit behoort tot Zijn bediening, als het Lam op de troon. Hierom zegt Christus: ‘de Vader zal Hem zenden in Mijn Naam’ (Johannes 14:26), namelijk in Mijn Naam en autoriteit, als de gekroonde Koning van Sion; en in Johannes 16:7 zegt Hij: ‘Ik zal Hem zenden’. Dus komen God en het Lam overeen op de Koninklijke troon, om vandaar de rivier, namelijk de Geest des levens, te zenden tot een bewijs van de verhoging van de Middelaar, en van Zijn heerlijk Koninkrijk. Onze Heere Jezus Christus zwaait Zijn scepter van genade; Hij richt Zijn Koninkrijk op, en bewaart hetzelve, door Zijn Geest uit te zenden. Het Lam is geslacht om de Geest te verwerven, en op de troon gaan zitten om Hem te schenken of te geven. O! wat is dan de Geest een Koninklijke zegen! Gelijk Christus een Priester is op Zijn troon, alzo zijn ook degenen die Zijn Geest deelachtig worden, een koninklijk priesterdom; en zij, de Geest hebbende, zijn koningen en priesters hun Gode. Laat ons dan heden naar de troon uitzien, om deze heerlijke vrucht en uitwerking van Zijn Koninklijke goedertierenheid.

(4) Het vierde hoofdstuk door mij voorgesteld, is om de reden aan te wijzen waarom deze rivier des levens, om dode zielen levend te maken voor het eeuwige leven, voortkomt uit de troon van God en van het Lam.

1. Dit geschiedt om te tonen, dat gelijk de genade Gods omtrent zondaren, heersende genade is, ‘de rechtvaardigheid van Christus ook zo heerst tot het eeuwige leven’ (Romeinen 5:21); en dat er geen geestelijk leven door het Woord en de Geest te verwachten is, dan alleen gelijk het in dit kanaal loopt. Daar is nu geen leven door de wet of het verbond der werken te verwachten. God en Adam zijn nu van elkaar gescheiden, en het kanaal van mededeling van leven of van het levende water, door het eerste verbond met Adam, is geheel afgesneden. Maar zie, God en het Lam zijn nu tezamen verenigd in een eeuwig verbond, en zitten tezamen op een eeuwigen troon. De volheid der Godheid is in Christus, zijnde de tweede Adam. De volheid van de Geest des levens is het Lam gegeven niet met mate (Johannes 3:34), en nu is het Lam, zijnde de Heere onze gerechtigheid, verhoogd geworden tot de troon des Vaders, welke troon verrijkt is met de rivier des levens. De genade heerst door de rechtvaardigheid van Christus op dien troon, tot mededeling van al de zegeningen van bet eeuwige leven. De genade ontvangt door het bloed van Christus, het Lam Dat eerst aan het kruis gehangen heeft en nu op de troon heerst, een doortocht.

2. Deze rivier des levens wordt ontdekt, als voortkomende uit de troon van God en van het Lam, om de onderscheidene huishouding aan te wijzen van de heerlijke Drie-Eenheid in het werk van onze verlossing, en van de eeuwige zaligheid van verloren zondaren. God de Vader, de eerste Persoon in de orde van bestaan, zit op de troon van vrije en soevereine genade. God de Zoon, het Lam, dat de Verwerver is van het eeuwige leven, is gesteld tot uitvoerder van hetzelve op de troon. En God de Heilige Geest, uitgaande van de Vader en van de Zoon, is de grote Toepasser, die de verworven zegeningen, welke voor al de verlosten verdiend zijn, in een gedurige vloeiing van mededeling aan hen toepast. Hierom wordt die ganse schat van Goddelijke dingen en zegeningen, die de Geest mededeelt, gezegd de dingen van God de Vader en van Christus de Zoon te zijn, welke ontdekt en bedeeld worden door de Heiligen Geest (Johannes 16:14-15): 'Hij zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen. Al wat de Vader heeft, is Mijne; daarom heb Ik gezegd dat Hij het uit het Mijne zal nemen en u verkondigen'. En hierom worden ook de gelovigen gezegd, 'te ontvangen de Geest Die uit God is, opdat zij zouden weten de dingen die hun van God geschonken zijn' (1 Korinthe 2:12). Dus zien wij dan de bijzondere huishouding van elke Persoon in deze zaak, de Vader, de Zoon en de Heiligen Geest, één God in drie Personen; en hoe wij aan elk van dezelve gelijkelijk verplicht zijn, voor de weldaad der verlossing.
3. Deze rivier van levend water wordt ontdekt, als voortkomende uit de troon van God en van het Lam, om de Wezenlijke eenheid en de heerlijke overeenstemming aan te tonen van de voor eeuwig gezegende Drie-Eenheid, niettegenstaande derzelver persoonlijke onderscheidingen, volgens 1 Johannes 5:7: 'Drie zijn er Die getuigen in de hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze Drie zijn één'. Deze Wezenlijke of Gode-natuurlijke eenheid wordt ons ook in de tekst duidelijk aangewezen, alwaar de troon, genaamd de troon van God en van het Lam, verklaard wordt hetgeen Christus zegt (Johannes 10:30): 'Ik en de Vader zijn één'. Ja, indien de Geest niet was de fontein van het water des levens, eenswezens met de Vader en de Zoon, hoe kon Hij dan als een rivier voortkomen uit de troon van God en van het Lam? Zodat, gelijk wij in deze heldere spiegel des Evangelies zien, de onderscheiden huishouding van de heerlijke Drie-Eenheid in het werk der verlossing, alsook haar persoonlijke onderscheidingen, wij alzo ook haar Wezenlijke of natuurlijke eenheid kunnen zien, 'want deze Drie zijn één'. Ook zien wij in hetzelfde licht haar heerlijke overeenstemming in het werk van onze verlossing. En gelijk er gezegd wordt van de drie, die op aarde getuigen, de Geest, en het water, en het bloed, dat die drie zijn tot één, alzo mogen wij ook zeggen van de Heilige Geest: deze Drie zijn één, namelijk, in derzelver Wezen en natuur; ook zijn ze tot één, in een groot en heerlijk werk en oogmerk omtrent de zaligheid van arme zondaren. Daar is een volmaakte overeenstemming tussen God en het Lam op dezelfde troon; en de Geest komt ook overeen met Vader en Zoon, door als een zuivere rivier, klaar als kristal, voort te komen uit de troon van God en van het Lam; tonende dus, dat het eeuwige leven van God in Christus is, door de Geest.
4. Een andere reden is, om de uitnemende vastheid en bestendigheid aan te tonen van de zegeningen van het Nieuwe Verbond, en om te doen zien op welk een zekere grond en fundament het eeuwige leven en de gelukzaligheid van de strijdende en zegepralende Kerk gebouwd is. Deze zegeningen zijn gelijk verzekerd door de troon van God en van het Lam, en door de eeuwige vloed van de rivier van het water des levens, daaruit voortkomende. Het eeuwige leven van de verlosten is enigszins doorvlochten met de Goddelijke volmaaktheden van de heerlijke Drie-Eenheid. Want

gelijk de Geest, persoonlijk aangemerkt, uitgaat van de Vader en van de Zoon, alzo komt Hij ook mededelende-wijze voort uit de troon van God en van het Lam, om al de verlosten, als een altijd vloeiende en overvloeiende rivier des eeuwigen levens, te bevochtigen. Daar kan in elke geestelijke zegen een heerlijke Drie-Eenheid worden gezien. Hierom mag, bijvoorbeeld, een gelovige zeggen: deze vergeving van mijn zonden is een Goddelijke zegen, voortkomende van de troon Gods; dezelve is een verworven zegen, voortkomende van de troon van het Lam; en het is een verzegelde zegen door de Geest als een rivier, voortkomende van de troon van God en van het Lam; zodat de gelukzaligheid van de verlosten niet falen, en de rivier niet ophouden kan tot haar eeuwige leven uit te lopen, zo weinig als God, Vader, Zoon en Heilige Geest ophouden kan een eeuwig God in drie Personen te zijn. De stroom van genade hier, en van heerlijkheid hiernamaals, komt van een fontein voort, die nooit uitgeput kan worden; maar hier zullen zij voor eeuwig drinken, zich baden en zwemmen. De troon van God zal altijd de troon van het Lam zijn; Hij zal altijd een God in Christus zijn; en de troon van het Lam zal altijd de troon van God zijn; want tot Hem heeft de Vader gezegd: 'Uw troon, o God, is eeuwig en altoos'; en de troon van God en van het Lam zal altijd een troon zijn, uit welken de eeuwige Geest voort zal komen als een zuivere rivier, klaar als kristal; want Hij zal nooit ophouden een vrije Geest, een vrije fontein van levende wateren te zijn. O, heerlijke en zalige veiligheid!

TOEPASSING

(5) Het vijfde of laatste hoofdstuk door mij voorgesteld, is om enige besluiten uit dit alles te trekken tot toepassing.

Is het zo, dat de levende Geest, Die al de zegeningen van het eeuwige leven, hier in genade en hiernamaals in heerlijkheid, mededeelt als een zuivere rivier, klaar als kristal, voortkomt uit de troon van God en van het Lam? Zie hier dan uit:
1. De overeenstemming tussen de strijdende en de triomferende Kerk. Zij drinken beiden uit dezelfde rivier; alleen hebben wij hier maar druppels, maar aldaar hebben zij de oceaan, en drinken aan de mond van de fontein. Het hoogste dat wij hier genieten, is een ondersteunen van ons met de flessen, maar aldaar zwemmen de verlosten in de rivier des levens. De heiligen in de hemel, zowel als de gelovigen op de aarde, hebben hun recht op het eeuwige leven door Christus. Hun eeuwige gelukzaligheid is op het bloed van het Lam gegrond, en is uit de troon van God en van het Lam voortvloeiende. Christus zal de spiegel zijn, zelfs in de hemel, in Welke de heerlijkheid Gods gezien zal worden, door de zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal.
2. Zie hieruit ook de gelukzaligheid van iedere gelovige, die maar een zaligmakend druppeltje van deze rivier in zijn hart ontvangen heeft. Want deze Geest Gods en van het Lam zal in Hem zijn 'een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven' (Johannes 4:14), omdat dit water voortkomt uit de troon van God en van het Lam. Het is een Koninklijke zegen van de troon; nu zijn de zegeningen van de troon de beste zegeningen. Velen zijn met de zegeningen van de voetbank vergenoegd, en jagen alleen naar deze, zeggende: 'Wie zal ons het goede van de aarde doen zien?' (Psalm 4:7). Maar zalig zijn dezulken, die met niets vergenoegd kunnen zijn, dan met de zegeningen van de troon, en die daarom gedurig roepen: 'Verhef u over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE! dan zullen wij vreugde hebben in ons hart, meer dan ten tijde als der goddelozen koren en most vermenigvuldigd zijn'. O, zie dan wat een

Koninklijke Gave het is, de Geest te ontvangen. ‘Christus is opgevaren in de hoogte, en heeft de gevangenis gevankelijk gevoerd, en Hij heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen’ (Psalm 68:19).
3. Zie hieruit ook hoe de heerlijkheid van God, Vader, Zoon en Heilige Geest, doorstraalt in het werk der verlossing door de Heere Jezus, en in de weg van onze zaligheid door Zijn bloed en gerechtigheid. Hier kunnen wij als in een spiegel zien de heerlijkheid van God de Vader, zittende op dezelfde troon met Christus; dat is, verschijnende als een God in Christus; alsook de heerlijkheid van Christus de Zoon, onze Verlosser, Die, nadat Hij Zijn werk voleindigd had, verhoogd geworden is tot de troon des Vaders, en de heerlijkheid des Heiligen Geestes in Zijn beademingen, zegeningen, genaden en vertroostingen, voortkomende als een zuivere rivier, klaar als kristal, uit de troon van God en van het Lam. En verder is ook de heerlijkheid van al de Goddelijke volmaaktheden verzekerd in deze troon der genade, uit welke de genade en barmhartigheid voortkomen, tot verheerlijking van Zijn rechtvaardigheid en waarheid, door het rechtvaardigheid-voldoenende bloed van het Lam. Hierom wordt er gezegd, ‘dat gerechtigheid en gericht de vastigheid Zijns troons zijn’ (Psalm 89:15).
4. Zie hier ook uit hoe heerlijk het Evangelie is en hoe krachtig, omdat dit het kanaal is door hetwelk de Geest des levens, de rivier van het water des levens, heen loopt van de troon van God en van het Lam. Dit toont de apostel in Galaten 3:2: ‘Hebt u de Geest ontvangen uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs?’ Het is uit de prediking des geloofs. Hierom worden de Geest en het Woord tezamen gevoegd in een belofte aan Christus en in Hem aan al Zijn zaad (Jesaja 59:21): ‘Mij aangaande, dit is Mijn verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, Die op U is, en Mijn woorden die Ik in Uw mond gelegd heb, die zullen van Uw mond niet wijken, noch van de mond Uws zaads, noch van de mond van het zaad Uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe’. Deze rivier loopt altijd in het kanaal van het woord der genade en der belofte tot levendmaking van dode zielen; en het Evangelie is de bediening des Geestes in de hand van Zijn gezonden dienaren. Daarom moest het hoog gewaardeerd worden door alle navolgers van het Lam, en die graag de getuigenis van Zijn Geest zouden willen ontvangen van de troon. Daar zijn er in onze dagen waarlijk velen, die maar bedienaren van de letter zijn; deze behoorden niet bemoedigd of begunstigd te worden; maar daar zijn ook anderen, die klaarblijkelijk bedienaren zijn van het Nieuwe Testaments, niet de letter, maar des Geestes; dezen moest men grotelijks bemoedigen en begunstigen. ‘Want hoewel de letter doodt, de Geest nochtans maakt levend’ (2 Korinthe 3:6). Het is zeer gevaarlijk om een bediening te verlaten; waarin de Geest des levens is. Dit zou een weglopen zijn van de rivier, die voortkomt uit de troon van God en van het Lam.
Dit mag ons - in het voorbijgaan - tot regel verstrekken van onze handelingen in deze dagen van verdeeldheid, in welke velen van Gods eigen kinderen gereed zijn om tot enige gevaarlijke uitersten te lopen, met betrekking tot hun begunstiging van deze of gene leraars. Indien dezelve bedienaars van de letter zijn, die niets hebben van de Geest des Evangelies of van de Geest des geloofs en der getrouwheid in hun prediking of besturing, waarom zouden wij dan niet behoorlijk tegen hen getuigen? Maar zo wij met bedienaren des Geestes te doen hebben, laat ons dan bedenken dat sommige van hen van God gesteld zijn voor zulk een, en andere wederom voor een ander werk; dat sommige van hen een grotere mate van de Geest des geloofs en ijver ontvangen hebben, dan andere die een mindere mate van God hebben ontvangen. Maar zo zij enigermate een Geest des Evangelies en des geloofs hebben, en in hun standplaats getrouw zijn, hoewel zij die mate en trap niet bezitten als anderen, of in diezelfde

standplaatsen niet gezet zijn, dan hebben wij ons te wachten van hen te verachten. Want de grote rivier der stad Gods verspreidt zich in vele stromen, sommige groter en sommige kleiner; en wanneer men nu het minste stroompje veracht, dan veracht men de rivier zelf. 'Want die u verwerpt, die verwerpt Mij' (Lukas 10:16).

5. Zie hier ook uit wat het is, dat in de strijdende Kerk goede en gelukkige dagen zou maken, namelijk het meer overvloedig voortkomen van deze rivier. 'Totdat over ons uitgegoten worde de Geest uit de hoogte; dan zal de woestijn tot een vruchtbaar veld worden', enz. 'En het recht zal in de woestijn wonen, en de gerechtigheid zal op het vruchtbare veld verblijven' enz. (Jesaja 32:15-18). O, wanneer mogen wij zulk een dag verwachten! Het is waar, de algemene verdorvenheid van de kerk en de staat is zodanig; zodanig is ook onze trouweloosheid, verbondsbreking en bloedschuld geweest, daar wij ons nog niet van bekeerd hebben; en zodanig is ook de goddeloosheid, de dwaling en de godslastering, in de dagen daar wij nu in leven, dat wij naar alle waarschijnlijkheid, eer die gelukkige dag van de uitgieting des Geestes ons overkomt, een vreselijke dag van bloedvergieting verwachten mogen, waarin ons land tot een akker des bloeds, en onze straten tot rivieren van bloed veranderd zullen worden. Want onze nationale bloedige zonden roepen om wraak van het bloed, en velen zien die dag haast naderen. Maar och! wat is het nu dat Schotlands bloedschuld af zal wassen? Niets dan een vloed van de hemel, een overvloeiing van de zuivere rivier, klaar als kristal, voortkomende uit de troon van God en van het Lam. Wat droevige dagen er ook voor die tijd mogen komen, zo is deze nochtans de gelukkige dag, die wij te zoeken hebben om Sions wil, om wille van het tegenwoordig opkomende geslacht, en ook om wille van de toekomende geslachten.

6. Zie hieruit ook wat het is dat heden onder ons, te midden van al de droevige tekenen der tijden, een blijmoedige avondmaals-plechtigheid zou maken, namelijk het voortkomen van deze rivier. En zie ook evenzo, welke grond wij hebben om te verwachten dat deze rivier uit zal vloeien, namelijk omdat het Lam op de troon is. De tijd is eens geweest, dat de Heilige Geest niet overvloedig gegeven werd, 'omdat Jezus nog niet verheerlijkt was' (Johannes 7:39); maar nu is Hij verheerlijkt, het Lam zit nu op Zijns Vaders troon, en daarom mogen wij verwachten dat de Geest zal worden uitgestort. Laat het geloof maar, om vervullingen van dit water, op Christus geoefend worden, die tot des Vaders rechterhand verhoogd is, om bekering en vergeving der zonden te geven, verhoogd om de Geest des geloofs en der bekering, de Geest der heiligmaking en der vertroosting te geven, en ook verhoogd tot de wel-bewaterde troon, om de rivier overvloedig uit te laten.

7. Zie hieruit ook, tot aanwakkering van onze hoop en verwachting, dat deze troon Gods en van het Lam geen behoeftige troon is, daar maar weinig kan gegeven worden. Want gelijk er in ons Vaders huis brood genoeg is, alzo is er ook in ons Vaders troon water genoeg, uit de zuivere rivier van het water des levens overvloedig en vrij voortkomende. De zeven Geesten werden gezegd 'voor de troon te zijn' (Openbaring 1:4); dat is, die één eeuwige Geest Gods, als een rivier, voortvloeiende in al Zijn bijzondere stromen van gaven, genaden, invloeden, werkingen, beademingen, zegeningen en vertroostingen. Deze rivier is voor de troon, hetwelk ons in het voorbijgaan aanwijst dat het goed is om met vrijmoedigheid en dikwijls te gaan tot de troon der genade, omdat deze levendmakende rivier van het water des levens daar voor zijnde, ons, zodra wij tot de troon beginnen te gaan, zal tegen komen, en zodra onze voeten de rivier maar aanraken, zal dezelve ons als een vloed van onze voeten afdrijven en tot de troon opvoeren, gelijk het water de ark opvoerde tot op de bergen van Ararat.

8. Zie hieruit ook hoe wij gemeenschap met God kunnen verkrijgen aan Zijn Verbondstafel, en hoe wij aldaar te komen hebben. Wij behoren aldaar met zulk een groot ontzag en eerbied te gaan, alsof wij tot de troon van God gingen, want Zijn troon is aan het hoofd van de tafel. Maar hoe zullen wij, schuldige zondaren, tot de troon van zulk een oneindig heilig en rechtvaardig God gaan? Wij kunnen tot deze troon niet gaan, dan door Christus Jezus; en door Hem moeten wij met vrijmoedigheid gaan, omdat dezelve niet alleen de troon van God maar ook van het Lam is, door Wiens bloed wij vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom. Nog eens, indien u bij uzelf denkt: hoe zullen wij dus tot de troon van God en van het Lam kunnen gaan, daar wij leven noch kracht hebben om iets te doen? Wij kunnen waarlijk daar niet komen, tenzij men, als het ware door de rivier heen zwemt, die voor de troon is, namelijk de rivier van des Geestes invloeden en genaden, die uit de troon van God en van het Lam voortkomen. Datgene, hetwelk ons tot de troon kan brengen, moet uit dezelve voortkomen; en daarom moeten wij gelovig en afhankelijk gaan, sterk zijnde in de genade die in Christus Jezus is, dat is in de genade die in de troon der genade is, om vandaar vrijelijk of om niet medegedeeld te worden.
9. Hieruit kunnen wij ook de kenmerken van de rechte avondmaalgangers zien. Het zijn dezulken die een ontdekking ontvangen hebben van hetgeen hier aan Johannes getoond werd: *'En Hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon van God en van het Lam'*. Mijn mening is niet, dat ieder waar gelovige zulk een extraordinaire ontdekking ontvangt, gelijk Johannes hier in deze openbaring ontvangen heeft, maar daar is iets van de verborgenheid derzelve, hetwelk aan iedere gelovige enigermate wordt ontdekt, inzonderheid in deze drie dingen waaraan u uzelf mocht beproeven.

a. Hebt u ooit een gezicht ontvangen van de troon Gods, ik meen van God Zelf in Zijn oneindige heiligheid, rechtvaardigheid en andere heerlijke eigenschappen? de troon van God nu te zien, is Hemzelf te zien en Hem te kennen als de Majesteit zelf; want de troon wijst de Majesteit aan. Hebt u ooit de Majesteit van Zijn heiligheid en rechtvaardigheid gezien, en dat de troon der ongerechtigheid met Hem geen gemeenschap hebben kan? Dat Hij te rein van ogen is, dan dat Hij het kwade zou zien? Dat Hij een God is, Die de schuldige geenszins onschuldig houden zal? En heeft ooit het gezicht hiervan u doen beven en vrezen, dat u nooit gemeenschap met Hem zou ontvangen, omdat u niets bent dan een massa van zonde en schuld?
b. Hebt u ooit een gezicht ontvangen van de troon Gods, gelijk die de troon van het Lam is, zodat de vreselijke Majesteit van de troon verzacht geworden is door de bevatting van de Goddelijke barmhartigheid, zich uitlatende door het bloed van het Lam, Dat geslacht is, in kracht van de grondlegging der wereld; Dat dadelijk geslacht is op het kruis te Jeruzalem, en Dat nu in heerlijkheid zit op de troon Zijns Vaders? Hebt u in dit licht de oneindige heiligheid vergoed en verdedigd gezien, door de gehoorzaamheid van het Lam? En de oneindige rechtvaardigheid voldaan gezien door Zijn dood en bloedstorting? En heeft het gezicht hiervan de troon van God veranderd van een verschrikkelijke tot een beminnelijke troon? De troon van God en van het Lam is anders niet, dan een God in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende, een God, Zichzelf verklarende voldaan te zijn in Christus Jezus. Heeft het gezicht hiervan uw vrees in hoop en uw verschrikking in gejuich veranderd?
c. Hebt u hierop ooit gezien en bij ondervinding gevoeld, dat de levende wateren voortkwamen uit de troon van God en van het Lam? Hebt u gezien, dat de volheid des Geestes in Christus is, als zijnde Hij daarmede gezalfd, niet met mate? En hebt u ooit

dit levende water ondervonden, voortkomende uit de troon in een aangename stroom van invloeden? Heeft de Heere ooit, terwijl u uw hart voor Hem uitstortte, deze vloed over u uitgestort, u in deze rivier, als het ware, doen zwemmen? Hebt u gelovige! in meerdere of in mindere mate hier geen kennis van? Hoedanig was dan dat water, waarmee u toen gedoopt werd? Ge zijt mogelijk tot de troon gekomen ledig en ontbloot als een dorre aarde; maar eer u daarvan wegging, zijt u vervuld geworden als met de volheid van een rivier, die over u werd uitgestort. Mogelijk zijt u tot de troon gekomen gans dood en levenloos, zeggende: Is het ook mogelijk, dat deze dorre beenderen leven kunnen? Maar uw ziel is opgewekt en levend gemaakt geworden, zodat u de rivier bevonden hebt waarlijk een rivier van het water des levens te zijn voor uw dode ziel. Mogelijk zijt u besmet en onrein gekomen, uitroepende: Zie ik ben gering! Zal ooit zulk een snood en walgelijk schepsel tot God de toevlucht nemen, of van Zijn onreinheid gewassen worden? Maar ziet, u bevond uw ziel van het reinigmakende water omringd, omringd van de zuivere rivier van het water des levens, in zoverre u mogelijk u verbeelde, dat hoewel het een misverstand was, alle besmetting, verdorvenheid en onreinheid afgewassen was, door die gelukkige vloed, die u zo liefelijk overstroomde en al uw begeerlijkheden als afspoelde: was toen de rivier in uw oog niet een zuivere en reinigende rivier? Nog eens, u zijt mogelijk tot de troon gekomen onder vele twijfelingen, vrezen en wolken van duisternis, maar dat u nochtans zeggen moest, eer u er vandaan kwam: ik heb een klaar gezicht ontvangen van de barmhartigheid Gods in Christus, een klaar gezicht van Zijn eeuwige liefde en van de deur der hoop, die voor mij open stond of dat er ten minste in Israël mij aangaande nog hoop was. U hebt deze zuivere rivier van het water des levens klaar als kristal bevonden, wanneer een stroom van dat water machtig was om uw ogen te verklaren, toen zij duister waren; om uw gemoed te verklaren, toen het donker en verward was, en om uw consciëntie te verklaren, toen dezelve bevlekt was met schuld; de stromen van de zuivere rivier, klaar als kristal, door uw harten opende, hebben alles klaar gemaakt. Hebt u ooit enig gezicht of bevinding gehad van deze dingen, hoe klein ook de mate daarvan zou mogen wezen? Dan hebt u het kenmerk van dezulken die het recht hebben tot des Heeren Avondmaal; maar indien u nooit een gezicht ontvangen hebt van de troon van God of de Majesteit Gods, zodat u Zijn troon gevreesd hebt wegens uw zondigheid, indien u nooit een gezicht verkregen hebt van de troon van het Lam of van de barmhartigheid Gods in Christus, zodat u op Zijn barmhartigheid gehoopt hebt, als zich uitlatende door het bloed van het Lam, en indien u nooit een druppel van deze zuivere rivier van het water des levens, voortkomende uit die troon, hebt ondervonden. Indien u nooit een stroom van de rivier van de invloeden van de Geest hebt gevoeld, uw ledige ziel vervullende, uw dode ziel levendmakende, uw onreine ziel reinigende, of uw duistere ziel verlichtende, dan is het zeker dat u geen recht hebt op des Heeren Avondmaal, als zijnde nog vervreemd van alle gemeenschap met God in Christus door de Heiligen Geest.

Mogelijk zal hier de één of ander zwakgelovige zeggen: Mij dunkt dat ik niet geheel vervreemd ben van hetgeen daar gesproken is. Daar is een tijd geweest waarin ik, zo ik meen, een gezicht van deze dingen ontvangen heb; maar helaas! dat is nu alles weg, de troon van God en van het Lam is uit mijn gezicht. En de stroom van invloeden uit de troon, die mij bevochtigd heeft, is geheel opgedroogd, en nu ben ik anders niet dan een stuk dorre aarde. Welnu, dat zij zo, hier is nochtans goede tijding; de troon van God en van het Lam is er nog; de zuivere rivier van het water des levens is er nog, en de troon van God en van het Lam is nog steeds de fontein van het levende water, die

niet kan worden uitgedroogd, maar die nog zo vol is als ooit. Wacht daarom maar aan de troon om de uitgieting van de Geest, 'gelijk water op de dorstige en als stromen op het droge' (Jesaja 44:3).

10. Zie hier ook uit de plicht van allen die het Evangelie horen, namelijk te komen en het water des levens te nemen om niet; te komen tot Christus en te drinken van de rivier, die voortkomt uit de troon. Dit besluit wordt ook uit deze leer getrokken in vers 17 van ons hoofdstuk: 'En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En die het hoort, zegge: Kom. En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet'. Zo ook Jesaja 55:1: 'O alle gij dorstigen, komt tot de wateren'. En Johannes 7:37-38: 'En op de laatsten dag, zijnde de grote dag van het feest, stond Jezus en riep, zeggende: Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke. Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien. En dit zei Hij van de Geest, Denwelken ontvangen zouden die in Hem geloven'.
Hij dan, die aldus stond en riep, eer Hij opgevaren was tot de troon, heeft ons gesteld om roepers te zijn in Zijn Naam, met deze bemoediging: 'Zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleindiging der wereld'. En waarlijk, indien het niet om deze bemoediging was, zo zouden wij u tevergeefs roepen; maar, o! wil nu toch acht geven op het geroep van de Zoon Gods, zeggende: 'zo iemand dorst, hij kome tot Mij, en drinke van het water des levens'. Ik kan u het sacrament niet veilig aanbieden, voordat ik u Christus, de inhoud van hetzelve, aanbied. En u kunt het sacrament niet oprecht ontvangen, totdat u de aanbieding omhelst, anders eet en drinkt u onwaardig.

Laat ik daarom deze vermaning nog, eer ik besluit, met enige aanmerkingen aandringen. O! zie dan uit om de Geest, dat Hij dezelve met kracht vergezelt. Ik zal niet buiten mijn tekst en de samenhang gaan.
1. Overweegt dan de autoriteit, met welke u geroepen wordt om tot Christus te komen, en om te drinken van dit levende water. Het is een Goddelijke autoriteit; de bevelen hiertoe worden van de troon afgekondigd: 'En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam van Zijn Zoon Jezus Christus' (1 Johannes 3:23). Indien de bevelen van een aardse troon, die uit naam en op gezag van de koning komen, gehoorzaamd moeten worden, o! wat oneindig meer ontzag moesten wij dan niet hebben voor de troon Gods, en voor de Goddelijke autoriteit. Indien een bloot mens u riep om tot Christus te komen, zo mocht u de roeping afslaan en zeggen: op wat autoriteit doet u deze dingen? Maar al de autoriteit van de troon van God en van het Lam stelt zich hier tussen in, zodat u de roeping niet afslaan kunt, zonder dat de autoriteit van God met voeten getreden wordt.
2. Overweegt ook de heerlijkheid van deze Jezus die u nodigt om tot Hem te komen, om deel te nemen aan dit levende water, en om te drinken van deze zuivere kristallijnen rivier. O! dat u in deze zuivere stroom van de verlichting des Geestes, de heerlijkheid van Christus kon zien, Die gezegd heeft: 'Hij zal Mij verheerlijken'. De Heere Jezus heeft een heerlijke troon, en een heerlijke Middelaarsvolheid. Zijn troon is heerlijk; want zo heerlijk de troon van God is, zo heerlijk is ook de troon van het Lam. Hier ziet u dat de troon van het Lam de troon van God is. Hoewel Hij het Lam is, Dat geslacht was, zo is Hij nochtans God, met de Vader gelijk, behoevende het geen roof te achten Gode evengelijk te zijn; en de Vader acht het ook geen oneer om het Lam te zetten in het midden van de troon. O! heerlijke Jezus! Zijn bloed is het bloed Gods; Zijn gerechtigheid is de gerechtigheid Gods; Zijn wijsheid is de wijsheid Gods; Zijn macht is de macht Gods; en Zijn troon is de troon Gods. De engelen en

aartsengelen aanbidden Hem met eerbied voor Zijn troon. Hij heeft ook een heerlijke volheid; in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk; al de volheid des Vaders is in Hem, en ook al de volheid des Geestes. De volheid des Geestes, die ooit enig bloot schepsel bezeten heeft, is maar gelijk de volheid van een vat; maar de volheid des Geestes, die in Christus het Lam van God is, is de volheid van een fontein. Hierom is het, dat de Geest en alle geestelijke zegeningen, voortkomen gelijk een zuivere rivier van het water des levens, uit de troon van God en van het Lam.

3. Overweegt ook de hoedanigheid van deze wateren, daar Christus u toe roept. Zij zijn zodanig, dat hoedanig uw natuurlijke staat of uw tegenwoordige ellendige toestand wezen mag, er een gepaste hulp daartegen in dezelve wordt voorgesteld, gelijk:
a. Bent u ledig en ontbloot van alle goed en genade? O! laat dat geen hinderpaal zijn, maar een reden om tot Christus te komen, en om op het Lam te zien, dat op Zijns Vaders troon zit; want hier is een volle fontein en een vloeiende rivier. Hij roept u niet om te geven, maar om te komen en te nemen al wat u nodig hebt. O! breng hier al uw ledige vaten; deze zuivere rivier begrijpt in zich niet minder dan God Zelf en al Zijn volmaaktheden; Christus Zelf en al Zijn volheid; de Geest Zelf en al Zijn genaden, zegeningen en vertroostingen.
b. Bent u dood door de wet, dood in de zonde, dood in uw staat, hart en gestalte? Laat dat geen verhindering zijn, maar een reden om u te bewegen om tot Jezus te komen, om een dronk van deze rivier, omdat die de rivier is van het water des levens. Christus' grote klacht is: 'Gij wilt tot Mij niet komen, opdat u het leven moogt hebben' (Johannes 5:40); het leven van vrijspreking van het vonnis der wet, u veroordelende tot de eeuwige dood, tegelijk ook met het leven der genade hier en van de heerlijkheid hiernamaals, het leven voor uw dode zielen, het tegenwoordige, toekomende en eeuwige leven.
c. Bent u besmet met de vuilheid van de hel, zijnde geheel walgelijk en onrein? Dit is een andere reden waarom u tot Christus komen moest, en nemen van dit reinigende water uit deze zuivere rivier. Dit is de hoedanigheid van de rivier, tot welke u genodigd wordt te komen; de stromen van deze zuivere rivier zullen uw onrein hart wassen en reinigen van alle besmettingen des vleses en des geestes.
d. Kortom, zijt u duister en onkundig, of onklaar in uw gemoed omtrent de kennis Gods en de Goddelijke dingen, alsook in uw consciëntie omtrent uw vrede met God? Dit moest al wederom geen beletsel maar een drangreden zijn om tot Christus te komen, en om van het water des levens te nemen om niet. Want een andere hoedanigheid van deze rivier is dat dezelve klaar is als kristal. En hoe zult u uw verstand opgeklaard krijgen van de duisternis, of uw consciëntie van schuld, anders dan door het heenzien, als het ware door deze kristallijnen rivier, die voortkomt uit de troon Gods. Ik meen die heldere spiegel van de verlichting van de Geest, om door dit middel te zien dat de troon van God ook de troon van het Lam is. Dat is, dat God een God in Christus is, Welke te zien en te kennen het eeuwige leven is? Dit is tot verklaring van het verstand. En om ook te zien dat het Lam, Dat nu op de troon zit, ook het Lam is Dat geslacht is om een offerande te zijn, om Gods rechtvaardigheid te voldoen en om de schuld te verzoenen. Dit is tot klaarheid van de consciëntie wanneer het onderscheiden wordt, opdat gij, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, vrede met God mocht hebben. Overweeg dan de hoedanigheid van deze wateren, tot welke de Heere Jezus u roept te komen, om die te nemen en te drinken; dezelve beantwoorden aan alle gevallen.

4. Overweeg ook de hoedanigheid van degenen die genodigd worden om tot deze wateren te komen, en op wat voorwaarden u hier een dronk van dezelve verkrijgen kunt, om voor eeuwig te leven. De vermaning zegt: 'Die dorst heeft, kome, en die wil, neme het water des levens om niet' (vers 17). Hier is de hoedanigheid: die dorst heeft, kome. Wie is nu een dorstige? Ik antwoord: het is zulk één die nodig heeft te drinken. Indien u een dronk van dit water nodig hebt, zo u Christus nodig hebt, dan wordt u genodigd om te komen en te drinken. Zegt u: wij allen hebben Christus nodig; dan antwoord ik, dat u allen welkom zijt om tot Christus te komen; en ik durf geen andere hoedanigheid van u te vorderen.

Ja maar zult u zeggen, zeg ons duidelijk wat u door dit dorsten meent? Want dit is mogelijk een hoedanigheid die mij uitsluit, omdat ik mogelijk geen rechte dorst heb.

Ik moet zeggen, mens, ik durf niets (op mijn eeuwig gevaar) tot dit woord toedoen, alleen: 'die dorst heeft, kome'; en dat om het woord, dat na deze tekst volgt: 'Indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal over hem toedoen de plagen die in dit boek geschreven zijn'; indien ik nu tot dit woord, 'die dorst heeft, kome', wilde toedoen, door te zeggen: de roeping is alleen tot degenen die recht dorsten, tot degenen die grotelijks dorsten, tot degenen die hevig dorsten, tot degenen die geestelijk dorsten, en tot degenen die nergens anders naar dorsten dan naar dit water des levens, dan zou ik het schrikkelijke gevaar lopen van toe te doen tot Gods Woord, alsook het gevaar van u af te schrikken van tot Christus te komen en te zeggen: Ik vrees dat ik deze en die hoedanigheid mis. God heeft het woord algemeen voorgesteld, zonder te bepalen wat soort van dorst het is, opdat zo de roeping wijd uitgestrekt mocht worden tot allen die onder de hemel dorsten. Hierom zegt Christus wederom (Johannes 7:37): 'Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke'. Zo iemand, zonder onderscheid wie hij ook zij, man of vrouw, zo iemand van Adams nakomelingschap een dronk van dit water des levens nodig heeft, die kome.

Maar, zult u zeggen, sommigen dorsten naar de wereld en naar hun vuile begeerlijkheden; worden deze niet uitgesloten?

O nee! de Geest van God deze dorst verklarende, nodigt zelfs dezulken met name uit, als personen zijnde, die Christus grotelijks nodig hebben (Jesaja 55:1-2): 'O alle u dorstigen, komt tot de wateren, enz. Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen dat geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen dat niet verzadigen kan?' Dat is, u allen die naar voldoening zoekt en dorstende zijt naar de bemorste wateren van de wereld, en van uw eigen begeerlijkheden, komt tot Mij en Ik zal u verzadigen met beter water, namelijk uit deze zuivere rivier van het water des levens, om niet. En dus geschiedt deze nodiging aan alle dorstigen onder de hemel die dit Evangelie horen, namelijk allen die een dronk van dit water nodig hebben. En waarom meent u dat Christus Zichzelf aan allen en een iegelijk van u aanbiedt? Niet alleen omdat u allen Hem nodig hebt, maar omdat Zijn Vader Hem aan ulieden geeft, gelijk Hij zegt (Johannes 6:32): 'Mijn Vader geeft u het ware Brood uit de hemel', evenzo geeft Hij u ook (wat dezelfde zaak is) het ware water des levens. Het eeuwige leven wordt gegeven in het woord: 'En dit is de getuigenis, namelijk dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven is in Zijn Zoon' (1 Johannes 5:11). U hebt een recht tot hetzelve, een recht om datgene te mogen nemen, hetwelk God heeft. Zegt niet: indien Hij mij gegeven is, dan is er niet meer nodig; dan ben ik gelukkig. Wel mens, u zou op deze wijze van dorst mogen versmachten; hoewel iemand u een beker met water gaf, indien u die niet aannam, en dat water daaruit dronk, zo zou u nochtans van dorst moeten omkomen. Maar zo kunt u ook sterven en voor eeuwig vergaan, hoewel

Christus en het water des levens u gegeven worden in het Woord. Wanneer u deze gave Gods niet aanneemt en verwelkomt aan uw hart; indien u dan hetgeen u aldus gegeven is, verwerpt en veracht, dan zult u op een schrikkelijke wijze omkomen en vergaan.
Indien u mij vraagt, wat is de minste hoedanigheid, die vereist wordt om tot de troon van God en van het Lam te komen, om deze rivier van het water des levens?
Dan antwoord ik dat ik niet wel zeggen kan, wat de minste hoedanigheid is. Want laten wij nog zulk een geringe hoedanigheid vorderen, zo zal Christus nog minder eisen, laten wij nog zo laag gaan, Christus zal nog lager gaan. Hij Die zo laag als de hel neder is gekomen om alles te verdienen, zal ook zo laag als de hel nederdalen om de toepassing van Zijn verdiensten te maken. En daarom, o zondaar! hoewel u in een diepe hel van zonde en ellende zijt, zie nochtans naar Hem uit, en wend u naar Hem toe, en word behouden. Indien u Christus nodig hebt, en als Hij u naar uw gedachten enig goed kan doen, dat is hoedanigheid genoeg. Sluit dan om Gods wil de deur van genade niet voor uzelf toe, wanneer God die voor u open zet. Hoewel uw dorst niet anders is dan die van de droge aarde, wanneer dezelve een stortregen nodig heeft; o! komt dan tot Hem, Die gezegd heeft: ‘Ik zal water gieten op de dorstige en stromen op het droge’ (Jesaja 44:3). God neemt, als het ware, de moeite om woorden uit te vinden die gepast zijn naar uw toestand, en om alle uitvluchten weg te nemen, opdat uw ongeloof geen verontschuldiging mocht hebben, en opdat niemand die hier tegenwoordig is, zeggen moge: de aanbieding is aan mij niet geschied.
Indien deze bedenkingen en argumenten behoorlijk overwogen werden, zouden zij van gewicht kunnen zijn. Maar helaas! geen argument, dan een argument van kracht, zal iets kunnen uitwerken; geen beweegreden zal enige vrucht doen, zo God de beweger niet is. U blijft, niettegenstaande alles wat gezegd kan worden omtrent dit water des levens, hetwelk uit de troon van God en van het Lam voortkomt, maar dode rompen en dode zielen. Maar o! aangezien het eeuwige leven bestaat in God en het Lam te kennen, zo moet ik u zeggen dat het geestelijke leven, hetwelk een eeuwig leven zijn zal, in uw ziel zal beginnen te bewegen, al was die nog zo dood. Indien u op dit ogenblik begint te weten, dat deze God, Die met het Lam op de troon zit, de levende God is, en dat dit Lam, Dat op de troon van God zit, het Lam is, Dat dood was en levend geworden is, en Dat nu leeft tot in alle eeuwigheid, en dat deze rivier, die uit de troon van God en van het Lam voortkomt, de rivier is van het water des levens, de levende Geest van God en van het Lam. ‘Want die Zijn Naam kennen, zullen op Hem vertrouwen’ (Psalm 10:11).
Indien u de Naam van deze levende God kent, al was u nog zo dood, zo zal het leven des geloofs, der hoop en des vertrouwens een begin nemen. Daar zijn twee delen van deze Naam, en ik heb het bevel om dezelve aan een gezelschap van dode zielen hier te verklaren, welke u zodra niet zaligmakend kennen zult, of u zult terstond leven.
Het ene deel van Zijn Naam is: ‘IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL’ (Éxodus 3:14). En mij dunkt dat Hij, Wiens Naam is: ‘IK ZAL ZIJN’, mij gezonden heeft om tot u te zeggen dat Zijn Naam is: de God des wezens, Die het leven en het wezen in Zichzelf heeft. Hij is het Wezen zelf, en niemand kan zeggen: Ik ben of Ik zal zijn, dan Hij alleen. Al de schepselen in hemel en op aarde zijn niets voor Hem. Hij heeft ze allen uit niets voortgebracht, en Hij kan ze weder tot niet doen wederkeren, wanneer het Hem behaagt.
Een ander deel van Zijn Naam is: ‘God, Die de doden levend maakt, en de dingen roept die niet zijn, alsof zij waren’ (Romeinen 4:17). O dode en levenloze ziel! indien u maar oren hebt om dit Evangelie te horen, weet u dat dit de Naam Gods is? Ik vraag

niet of u zulks denkt en u dat verbeeldt, maar weet en gelooft u dat Hij de God is, Die de doden levend maakt, en dat Hij levend maakt wie Hij wil, en dat Hij ook machtig is om u levend te maken? Weet en gelooft gij, dat Hij de God is, Die roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren; Die door Zijn blote woord een wezen geven kan aan hetgeen niet is, en Die licht en leven scheppen kan, waar niets dan donkerheid en dood was, zeggende slechts: daar zij licht, daar zij leven! Indien u nu maar weet dat uw eigen naam is donkerheid en dood, en indien u weet dat 's Heeren Naam is: Heere des lichts en des levens, de God Die de doden levend maakt, dan weet ik dat er enige beroering zal zijn onder de dode en dorre beenderen alhier. 'En gij zult weten dat Ik de HEERE ben, als Ik uw graven zal hebben geopend, enz. En Ik zal Mijn Geest in u geven, en u zult leven' (Ezechiël 37:13-14).

Hier is dan geen plaats overgelaten voor iemand, om tegen te werpen: Waarom roept de leraar ons allen om tot Christus te komen, en om dit water des levens te nemen? Hoe kan iemand tot Christus om het leven komen, die geen leven heeft om zich tot het komen bekwaam te maken?
Ik zou waarlijk hierop niet weten te antwoorden, indien het maar het woord van de leraar was, dat u riep. Maar Hij roept u, Die de woorden des eeuwigen levens heeft, en Wiens woord het leven schept, het leven herstelt, het leven bewaart, het leven volmaakt, tot het eeuwige leven opwekt die Hij wil, en Wiens woorden geest en leven zijn; zodat maar één druppeltje van deze rivier van het water des levens, met dit woord gemengd, het een levengevend woord doet zijn. In de naam dan van Hem, Die gezegd heeft: 'Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven' (Johannes 11:25); in de groten Naam van Hem, Die gezegd heeft: 'De ure komt en is nu, dat de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven' (Johannes 5:25).
In Zijn Naam en autoriteit, zeggen wij: O dode en dorre beenderen! staat op en leeft, want God, Die de doden levend maakt, roept u. O lamme en kreupele zielen, die u roeren noch bewegen kunt, staat op en komt, want de Heere des levens roept u. O dode zondaar, o dode Lazarus, die zolang hebt liggen rotten in het graf van de zonden en de zorgeloosheid, komt uit; want Hij, Die de Opstanding en het Leven is, roept u. Hoe lang of kort u ook dood geweest zijt in de zonden en in de misdaden, en in dat stinkende graf hebt liggen rieken, indien er nochtans maar enig stroompje op dit ogenblik van het water des levens afvliet, of enige beweging van de Geest des levens omtrent uw hart is, dan is er een levendmakende stem van de troon van God en van het Lam, Die u roept.
Woorden zonder kracht zullen u niet kunnen helpen, de woorden van mensen en engelen kunnen u niet een aasje leven geven, noch uw dode hart opwekken; maar waar het woord des Konings is, daar is kracht. Staat dan op, stervende en kwijnende zielen, de Meester roept u! De Koning der heerlijkheid, Die op de troon des Vaders zit, spreekt tot u, zeggende: 'Sta op Mijn liefste, Mijn schone, en kom!' (Hooglied 2:10). Hoe vuil en onrein, zwart en lelijk u ook in uzelf mocht zijn, 'zie de winter is voorbij, de plasregen is over, hij is overgegaan'. De storm van Gods toorn, die voor eeuwig op u gevallen zou zijn, is over uw hoofd gevallen, en is op het Mijne gevallen, toen Ik in Gethsémané gezweet en aan het kruis gehangen heb; en nu ben Ik op de troon Mijns Vaders geklommen, en om u tot Mij te trekken, en om Mijn Geest neder te zenden als de rivier des levens, om in uw harten te vloeien en u levend te maken, om Mijn stem te horen en Mijn roeping te beantwoorden. Komt dan, al ziet u uzelf zo zwart als de hel. 'Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone, en kom' (Hooglied 2:10); 'bij

Mij, van de Libanon af, o bruid, kom bij Mij van de Libanon af; zie van de top van Amána, van de top van Senir en van Hermon, van de woningen der leeuwinnen, van de bergen der luipaarden' (Hooglied 4:8). Komt van deze ijdele, van deze snode en van deze vergiftige wereld; komt en neemt deel aan Mijn genade in de tijd, en van Mijn heerlijkheid voor eeuwig na de tijd.
Zalig zijn degenen die Zijn stem horen, en Hem open doen. Indien de rivier des levens, die uit de troon van God en van het Lam voortkomt, door iemands hart in deze vergadering heenstroomt, dan is het werk gedaan, het leven begonnen en de deur geopend voor de Koning der ere, maar indien het anders is, dan heb ik niet meer te zeggen dan: Ere zij God en het Lam, dat er zovelen als er ten eeuwigen leven geordineerd zijn, geloven, en voor eeuwig leven zullen!

AMEN